

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

مجموعه بخشنامه‌های
مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی
و مبارزه با پولشویی

سال ۱۳۹۳

«بسمه تعالی»

پیش‌گفتار

سالیان درازی است که حوزه بانکداری - همانند دیگر حوزه‌های فعالیت بشری - بستر خلق مفاهیم نو و تجلی فناوری‌های پیشرفته‌ای است که زندگی را برای نوع بشر آسان ساخته است. این محیط دائماً در حال تغییر، عرصه تکاپو و تغییرات مداوم عوامل مختلف اثرگذاری است که گاه خود، دستاورد علوم و فناوری‌های دیگر هستند. حضور عوامل اثرگذار فراوان در این عرصه، محیط بانکداری را به محیطی پیشرفته و پیچیده بدل ساخته است. محیطی که باید دائماً تحت پایش و نظارت باشد تا بتوان به‌موقع، نسبت به هر یک از متغیرهای موجود در آن واکنشی درخور نشان داد و حتی گاه، برای پیشگیری از وقوع رخداد‌های نامطلوب، تدابیر پیشگیرانه لازم را به‌کار بست.

هدایت و راهبری امری چنین خطیر، البته که مستلزم تلاشی گسترده و همتی سترگ از سوی تمامی فعالان عرصه بانکداری است تا در نهایت، کارکرد مناسبی را که از این حوزه انتظار می‌رود، شاهد بود. در این میان، یکی از مهمترین عواملی که می‌تواند به ارتقای شفافیت و هدایت دست‌اندرکاران این عرصه بیانجامد، اطلاع‌رسانی سیاست‌ها و اصول راهبری بازار پولی کشور است تا فعالان این حوزه، اهداف تجاری خود را در آن چارچوب پیگیری نمایند.

به منظور تحقق هدف یادشده، مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به سیاق چند سال اخیر، اقدام به تهیه مجموعه بخشنامه‌های صادره ادارات این مدیریت کل، در قالبی واحد و منسجم نموده است تا عموم شهروندان و به‌ویژه مدیران، کارشناسان و دیگر دست‌اندرکاران بازار پولی کشور بتوانند با رجوع به آن، از سیاست‌های ابلاغی اطلاع یابند.

در خاتمه بر خود فرض می‌دانم تا از زحمات صادقانه همکاران بزرگوارم که در تهیه این مجموعه، از هیچ تلاشی فروگذار نکردند، متواضعانه تشکر و قدردانی نمایم.

تا چه در قبول افتد و چه در نظر آید...

عبدالمهدی ارجمندزاد

مدیرکل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

تیرماه ۱۳۹۴

فهرست مطالب

بخش اول: بخشنامه‌های مطالعات و مقررات بانکی ۷.....

بخشنامه شماره ۹۳/۹۰۷۳ مورخ ۱۳۹۳/۰۱/۲۰؛ ابلاغ لزوم اتخاذ و اعلام سازوکار مناسب توسط بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی برای تفکیک منابع و مصارف قرض‌الحسنه ۸.....

بخشنامه شماره ۹۳/۲۱۱۶۴ مورخ ۱۳۹۳/۰۲/۰۱؛ ابلاغ اصلاحیه آیین‌نامه اجرایی بند ۱۲۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۹۰۲۴۳/ت/۵۰۲۶۱ ه مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۵ هیات محترم وزیران ۹.....

بخشنامه شماره ۹۳/۳۷۸۵۲ مورخ ۱۳۹۳/۰۲/۱۶؛ تاکید بر اجرای مفاد دستورالعمل اجرایی چگونگی محاسبه سهم سود قطعی سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار با احتساب حق‌الوکاله بکارگیری سپرده‌ها... ۱۱.....

بخشنامه شماره ۹۳/۷۲۰۵۷ مورخ ۱۳۹۳/۰۳/۲۰؛ ابلاغ بخشنامه اعطای تسهیلات بانکی به بخش آب و کشاورزی مطابق با بند (ز) تبصره (۱۱) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور ۱۲.....

بخشنامه شماره ۹۳/۷۵۱۱۰ مورخ ۱۳۹۳/۰۳/۲۲؛ ابلاغ لزوم سپرده‌گذاری مدت‌دار بانک‌ها و موسسات اعتباری نزد یکدیگر در چارچوب بازار بین‌بانکی ریالی ۱۳.....

بخشنامه شماره ۹۳/۷۶۳۳۵ مورخ ۱۳۹۳/۰۳/۲۴؛ تاکید بر لزوم رعایت نرخ سود سپرده‌ها توسط بانک‌ها و موسسات اعتباری ۱۴.....

بخشنامه شماره ۹۳/۸۹۵۳۹ مورخ ۱۳۹۳/۰۴/۰۵؛ ابلاغ دستورالعمل شیوه صدور کارت هدیه و بن‌کارت ریالی ۱۷.....

بخشنامه شماره ۹۳/۹۴۶۴۷ مورخ ۱۳۹۳/۰۴/۱۰؛ ابلاغ دستورالعمل ناظر بر ضمانت‌نامه بانکی (ریالی) مصوب یک‌هزار و یک‌صد و هفتاد و ششمین جلسه شورای محترم پول و اعتبار... ۲۳.....

بخشنامه شماره ۹۳/۹۶۵۹۳ مورخ ۱۳۹۳/۰۴/۱۱؛ ابلاغ سیاست‌های پولی و اعتباری نظام بانکی کشور مصوب یک‌هزار و یک‌صد و هفتاد و نهمین جلسه شورای محترم پول و اعتبار ۴۸.....

بخشنامه شماره ۹۳/۱۱۳۷۷۶ مورخ ۱۳۹۳/۰۴/۲۶؛ ابلاغ مجموعه تکالیف شبکه بانکی کشور در قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور ۵۳.....

بخشنامه شماره ۹۳/۱۱۴۶۹۹ مورخ ۱۳۹۳/۰۴/۲۹؛ ابلاغ نحوه محاسبه یارانه سود تسهیلات ۵۶.....

بخشنامه شماره ۹۳/۱۲۰۲۶۰ مورخ ۱۳۹۳/۰۵/۰۲؛ ابلاغ اساسنامه نمونه موسسات اعتباری غیربانکی... ۵۹.....

بخشنامه شماره ۹۳/۱۲۰۲۸۵ مورخ ۱۳۹۳/۰۵/۰۲؛ ابلاغ فرم یکنواخت قراردادهای فروش اقساطی مسکن، فروش اقساطی وسایل تولید، ماشین‌آلات، وسایل حمل و نقل، کالاهای مصرفی بادوام ساخت داخل و تاسیسات و فروش اقساطی مواد اولیه، لوازم یدکی و ابزار کار ۱۰۴.....

بخشنامه شماره ۹۳/۱۲۰۲۹۳ مورخ ۱۳۹۳/۰۵/۰۲؛ ابلاغ ضوابط ناظر بر حداقل استانداردهای شفافیت و انتشار اطلاعات توسط موسسات اعتباری ۱۴۶.....

- بخشنامه شماره ۹۳/۱۲۵۸۴۵ مورخ ۱۳۹۳/۰۵/۱۱؛ ابلاغ اصلاحیه دستورالعمل حساب جاری موضوع تصمیمات متخذ در یک هزار و یک صد و هشتاد و دومین جلسه شورای محترم پول و اعتبار ۱۶۳
- بخشنامه شماره ۹۳/۱۲۶۲۸۶ مورخ ۱۳۹۳/۰۵/۱۲؛ الحاق مواردی به آیین نامه مدت و طرز نگهداری اوراق بازرگانی، اسناد و دفاتر بانک‌ها بر اساس مصوبه هشتمین جلسه کمیسیون مقررات و نظارت موسسات اعتباری ۱۸۸
- بخشنامه شماره ۹۳/۱۵۸۴۶۵ مورخ ۱۳۹۳/۰۶/۱۲؛ حسابرسی داخلی در بانک‌ها- ترجمه سندی از کمیته نظارت بر بانکداری بال در سال ۲۰۱۲ ۲۰۰
- بخشنامه شماره ۹۳/۲۰۹۰۵۳ مورخ ۱۳۹۳/۰۸/۰۴؛ ابلاغ دستورالعمل اجرایی تسهیلات و تعهدات سندیکایی ۲۴۲
- بخشنامه شماره ۹۳/۲۲۲۴۶۹ مورخ ۱۳۹۳/۰۸/۲۰؛ اعلام ممنوعیت صدور و شارژ مجدد کارت‌های اعتباری بر پایه عقد قرض الحسنه ۲۶۶
- بخشنامه شماره ۹۳/۲۳۷۰۵۹ مورخ ۱۳۹۳/۰۹/۰۴؛ ابلاغ نحوه استفاده از روش بازپرداخت پلکانی در فروش اقساطی و وسایل تولید، ماشین‌آلات، وسایل حمل‌ونقل (به استثنای خودروی سواری) و تاسیسات ۲۶۸
- بخشنامه شماره ۹۳/۲۳۸۳۲۹ مورخ ۱۳۹۳/۰۹/۰۵؛ اعلام ممنوعیت افتتاح حساب سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار برای دانشگاه‌های دولتی توسط شبکه بانکی کشور ۲۷۰
- بخشنامه شماره ۹۳/۲۶۰۲۴۳ مورخ ۱۳۹۳/۰۹/۲۹؛ ابلاغ نرخ سود سپرده‌ها ۲۷۱
- بخشنامه شماره ۹۳/۲۶۶۷۲۸ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۰۸؛ اعلام لزوم رعایت نرخ سود تسهیلات اعطایی در قالب عقود غیرمشارکتی از جمله عقد جعاله ۲۷۵
- بخشنامه شماره ۹۳/۲۷۵۱۹۰ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۶؛ اعلام نحوه محاسبه سود سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی ۲۷۶
- بخشنامه شماره ۹۳/۲۷۷۳۷۶ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۷؛ تاکید بر رعایت تکالیف قانونی مندرج در تبصره ذیل ماده (۹) قانون معادن موضوع پذیرش معادن داراری پروانه بهره‌برداری به‌عنوان وثیقه و تضمین اعطاء و بازپرداخت تسهیلات بانکی ۲۷۷
- بخشنامه شماره ۹۱/۲۷۷۴۲۶ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۷؛ ابلاغ تکالیف شبکه بانکی در راستای اجرای سیاست‌های دولت برای خروج غیرتورمی از رکود اقتصادی ۲۷۸
- بخشنامه شماره ۹۳/۲۸۳۸۹۶ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۴، استفاده از صنایع دستی ساخت صنعت‌گران داخلی در زمره جوایز قابل اعطاء به سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز ۲۸۰
- بخشنامه شماره ۹۳/۲۸۵۸۹۳ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۷؛ اعلام امکان سرمایه‌گذاری بانک‌ها و موسسات اعتباری در صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک با رعایت حدود مقرر در دستورالعمل سرمایه‌گذاری موسسات اعتباری ۲۸۲

بخشنامه شماره ۹۳/۲۸۹۰۲۸ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۹؛ اعلام ممنوعیت اخذ سود مازاد بر حداکثر سود تعیین شده برای عقود مرابحه و استصناع ۲۸۴

بخشنامه شماره ۹۳/۲۹۷۴۲۵ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۰۷؛ لزوم واريز سهم مالیات بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی به حساب خزانه در اجرای قانون تهیه مسکن برای افراد کم‌درآمد ۲۸۶

بخشنامه شماره ۹۳/۳۰۰۲۸۶ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۱؛ ارسال کتاب ترجمه قانون صرافی‌ها در کشور مالزی به بانک‌ها و موسسات اعتباری ۲۸۷

بخشنامه شماره ۹۳/۳۳۰۴۶۲ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۰۹؛ ابلاغ ترجمه سند اصول ۲۹ گانه نظارت بانکی موثر به شبکه بانکی کشور ۲۹۰

بخشنامه شماره ۹۳/۳۳۹۶۹۲ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۷؛ ابلاغ اصلاحیه دستورالعمل ساماندهی تبلیغات قرض‌الحسنه پس‌انداز موسسات اعتباری و صندوق قرض‌الحسنه موسسات اعتباری به شبکه بانکی کشور ۲۹۳

بخشنامه شماره ۹۳/۳۴۳۹۳۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۰؛ اعلام لزوم تسهیل شرایط اعطای تسهیلات به واحدهای تولیدی توسط شبکه بانکی کشور در راستای نیل به اهداف اقتصاد مقاومتی ۲۹۴

بخشنامه شماره ۹۳/۳۴۶۰۵۵ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۳؛ ابلاغ فرم یکنواخت قرارداد قرض‌الحسنه ۲۹۷

بخشنامه شماره ۹۳/۳۴۹۱۰۵ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۵؛ اعلام پذیرش هزینه‌های مرتبط با ذخیره اختصاصی مطالبات مشکوک‌الوصول بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی مجاز به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی ۳۱۱

بخش دوم: بخشنامه‌های اداره مجوزهای بانکی ۳۱۵

بخشنامه شماره ۹۳/۳۳۱۰۵۰ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۰؛ درخصوص اتخاذ تمهیدات لازم جهت پیشگیری پدیده مخرب و مذبوم خرید و فروش تسهیلات در سطح جامعه بدون اخذ مجوز ۳۱۶

بخش سوم: بخشنامه‌های اداره مبارزه با پولشویی ۳۱۸

بخشنامه شماره ۹۳/۹۲۴۷۳ مورخ ۱۳۹۳/۰۴/۰۹؛ در خصوص تدوین فرهنگ تخصصی مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم ۳۱۹

بخشنامه شماره ۹۳/۲۰۵۴۸۶۶ مورخ ۱۳۹۳/۰۴/۱۵؛ در خصوص انتشار سند با عنوان مدیریت مؤثر ریسک‌های مرتبط با پولشویی و تأمین مالی تروریسم ۳۲۱

بخشنامه شماره ۹۳/۱۵۳۱۹۱ مورخ ۱۳۹۳/۰۶/۰۸؛ در خصوص انتشار سند با عنوان رویکرد و نظارت مبتنی بر ریسک برای پیشگیری از پولشویی و تأمین مالی تروریسم ۳۲۴

بخشنامه شماره ۹۳/۱۸۵۲۴۵ مورخ ۱۳۹۳/۰۷/۰۸؛ در خصوص شناسایی مشتریان ۳۲۶

- بخشنامه شماره ۹۳/۱۹۱۹۵۸ مورخ ۱۳۹۳/۰۷/۱۵؛ در خصوص انعکاس اقدامات
مؤسسات اعتباری در زمینه مبارزه با پولشویی به زبان انگلیسی..... ۳۲۸
- بخشنامه شماره ۹۳/۲۵۶۳۰۳ مورخ ۱۳۹۳/۰۹/۲۴؛ در خصوص پارامترهای ضد
پولشویی سامانه‌ها و نرم‌افزارهای مبارزه با پولشویی..... ۳۲۹
- بخشنامه شماره ۹۳/۲۶۸۹۳۸ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۰۹؛ در خصوص تمدید اعتبار کارت
آمایش اتباع خارجی..... ۳۳۰
- بخشنامه شماره ۹۳/۳۴۶۹۷۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۴؛ در خصوص تمدید اعتبارات کارت
آمایش اتباع خارجی..... ۳۳۱

بخش اول:

بخشنامه‌های مطالعات و

مقررات بانکی

«بخشنامه شماره ۹۳/۹۰۷۳ مورخ ۱۳۹۳/۰۱/۲۰ در خصوص لزوم اتخاذ سازوکار مناسب توسط بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی برای تفکیک منابع و مصارف قرض الحسنه»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسات اعتباری توسعه، کوثر مرکزی و عسکریه ارسال می‌شود.

با سلام؛

احتراماً، در اجرای بند «الف» ماده (۸۶) «قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران» مبنی بر تکلیف شبکه بانکی کشور به تفکیک حساب‌ها و ایجاد سازوکارهای مجزای اداری برای حساب‌های پس‌انداز قرض الحسنه و تخصیص منابع تجهیز شده این حساب‌ها به اعطای تسهیلات قرض الحسنه و نیز با عنایت به ماده (۱۲) نسخه اول «سیاست‌های پولی و اعتباری و نظارتی نظام بانکی کشور در سال ۱۳۹۰»، بدین وسیله به استحضار می‌رساند آن بانک/ مؤسسه اعتباری می‌تواند با ایجاد صندوق قرض الحسنه مستقل از بانک/ مؤسسه اعتباری (دارای شخصیت حقوقی مستقل از بانک/ مؤسسه اعتباری) و یا هرگونه سازوکار دیگری که مشخصاً منابع و مصارف قرض الحسنه را در آن بانک/ مؤسسه اعتباری تفکیک نماید؛ ضوابط ماده (۸۶) قانون برنامه پنجم توسعه به شرح پیش گفته را به اجرا گذارد. لذا ضرورت دارد آن بانک/ مؤسسه اعتباری ترجیح خود در این زمینه را با رعایت ضوابط و مقررات موجود به این بانک اعلام داشته تا در صورت لزوم، مجوز لازم صادر شود. /۱۹۵۵۳۳۷/ق

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

محمد خدایاری

۳۸۳۱-۲

عبدالمهدی ارجمندنزاد

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۲۱۱۶۴ مورخ ۱۳۹۳/۰۲/۰۱ در خصوص ابلاغ اصلاحیه آیین‌نامه اجرایی بند ۱۲۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۹۰۲۴۳/ت/۵۰۲۶۱ ه مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۵ هیأت محترم وزیران»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی (به استثنای بانک‌های قرض‌الحسنه) و شرکت دولتی پست بانک ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۲/۲۹۸۳۴۱ مورخ ۱۳۹۲/۱۰/۹ موضوع ابلاغ آیین‌نامه اجرایی بند ۱۲۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور، به پیوست تصویر تصویب‌نامه شماره ۱۹۰۲۴۳/ت/۵۰۲۶۱ ه مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۵ هیأت محترم وزیران متضمن اصلاح بند ه ماده یک آیین‌نامه یاد شده، جهت استحضار ایفاد می‌شود. خواهشمند است مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت کافی به عمل آید. /۱۹۶۴۱۲۲/ ز

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی‌آبادی

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۸۳۱-۵

۳۲۱۵-۰۲

پیوست: دارد

شماره: ۱۹۰۴۴۳/ت ۵۰۲۶۱ هـ

تاریخ: ۱۳۹۲/۱۱/۲۵

وزارت امور اقتصادی و دارایی

تاریخ: ۱۳۹۲/۱۱/۲۶

شماره: ۹۲/۳۸۰۷۰۰

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت امور اقتصادی و دارایی - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۲/۱۱/۲۱ به پیشنهاد شماره ۱۱۲۸۰۱ مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۳ معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور و به استناد جزء (۴-۱۲۶) بند (۱۲۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور تصویب کرد:
در بند (ه) ماده (۱) آیین‌نامه اجرایی بند (۱۲۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۹۸۱۵/ت/۱۵۳۸۸۰ مورخ ۱۳۹۲/۹/۲۴، عبارت "قرارداد بین بخش عمومی و بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در پروژه‌های خدمات‌رسانی عمومی و ارائه خدمات عمومی به مردم و تعیین چگونگی بازگشت اصل و سود سرمایه مذکور در مدت بهره‌برداری" جایگزین عبارت "مشارکت (کنسرسیوم) بخش‌های دولتی با غیردولتی" می‌شود.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس‌جمهور
ص

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس‌جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس‌جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه‌انسانی رئیس‌جمهور، معاونت حقوقی رئیس‌جمهور، معاونت امور مجلس رئیس‌جمهور، معاونت اجرایی رئیس‌جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کتب و نشرات کشور، اداره کل حقوقی، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.

این سند در سامانه اسناد و مدارک وزارت امور اقتصادی و دارایی ثبت گردیده است.

«بخشنامه شماره ۹۳/۳۷۸۵۲ مورخ ۱۳۹۳/۰۲/۱۶ در خصوص تأکید بر اجرای مفاد دستورالعمل اجرایی چگونگی محاسبه سهم سود قطعی سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار با احتساب حق الوکاله بکارگیری سپرده‌ها»

**جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی به استثنای
بانک‌های قرض‌الحسنه مهر ایران و رسالت، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسات
اعتباری توسعه، کوثر مرکزی و عسکریه ارسال گردید.**

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که مستحضرنند؛ به موجب تبصره ذیل ماده (۳) قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)، سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار که بانک در بکارگرفتن آنها وکیل می‌باشد، در امور مشارکت، مضاربه، اجاره به شرط تملیک، معاملات اقساطی، مزارعه، مساقات، سرمایه‌گذاری مستقیم، معاملات سلف و جعاله مورد استفاده قرار می‌گیرد. ضمن آن‌که؛ ماده (۵) قانون مزبور اشعار می‌دارد؛ منافع حاصل از عملیات مذکور در تبصره مزبور، بر اساس قرارداد منعقد، متناسب با مدت و مبالغ سپرده‌های سرمایه‌گذاری و رعایت سهم منابع بانک به نسبت مدت و مبلغ در کل وجوه بکارگرفته شده در این عملیات، تقسیم خواهد شد. از این‌رو؛ بر اساس مبانی قانون عملیات بانکی بدون ربا، از مهم‌ترین خصیصه‌های بانکداری بدون ربا می‌توان از رعایت اصل تسهیم سود حاصل از فعالیت‌های موصوف بین بانک و سپرده‌گذار نام برد. ضمن آن‌که ویژگی مزبور یکی از نقاط قوت نظام بانکداری بدون ربا در زمینه‌ی جذب سپرده‌های اشخاص نیز می‌باشد. علی‌القاعده نحوه تسهیم سود یاد شده می‌تواند تأثیر بسزایی در جلب اعتماد سپرده‌گذاران و به تبع آن هدایت سرمایه‌های اشخاص به سوی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی داشته باشد. در این رهگذر، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به عنوان مقام ناظر بر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی و به منظور ارتقای اعتماد عمومی به شبکه بانکی، همواره سعی در اتخاذ تدابیر و تمهیدات لازم، جهت نیل به چنین هدف و مقصود غایی داشته است. بر همین اساس، در سال ۱۳۸۲، «دستورالعمل اجرایی چگونگی محاسبه سود قطعی سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار با احتساب حق الوکاله بکارگیری سپرده‌ها» بر اساس مفاد قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)، تدوین و طی بخشنامه شماره م/۱۷۹۹ مورخ

۱۳۸۲/۱۰/۱۸ به شبکه بانکی کشور ابلاغ شد. در سال ۱۳۸۷ با عنایت به این که در دستورالعمل مزبور سپرده گذاری و اعطای تسهیلات بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی نزد/به یکدیگر در چارچوب ضوابط مقرر، جزء مصادیق مصارف مشاع احصاء نشده بود، دستورالعمل مذکور مورد بازنگری قرار گرفت و نسخه جدید دستورالعمل یاد شده طی بخشنامه شماره ۸۷/۱۲۶۳۳۱ مورخ ۱۳۸۷/۲/۱۹ به شبکه بانکی کشور ابلاغ گردید. بر اساس ماده (۹۸) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، عقود اسلامی استصناع، مباحه و خرید دین به عقود مندرج در فصل سوم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) اضافه گردید. از این رو؛ بازنگری در دستورالعمل پیش گفته ضرورت یافت. لیکن با عنایت به عدم تصویب نهایی دستورالعمل جدید، به استحضار می‌رساند، مفاد «دستورالعمل اجرایی چگونگی محاسبه سود قطعی سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار با احتساب حق الوکاله بکارگیری سپرده‌ها» که پیش تر و طی بخشنامه شماره ۸۷/۱۲۶۳۳۱ مورخ ۱۳۸۷/۲/۱۹ به شبکه بانکی کشور ابلاغ گردیده بود - با لحاظ تسهیلات اعطایی در قالب عقود اخیرالذکر در مصارف مشاع و درآمدهای حاصل از آنها در سود مشاع - همچنان به قوت خود باقی بوده و لازم‌الاجراء می‌باشد.

از این رو، خواهشمند است مراتب به واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن

نظارت شود. ۱۹۶۶۴۱۸/ج

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۷۲۰۵۷ مورخ ۱۳۹۳/۰۳/۲۰ در خصوص ابلاغ بخشنامه اعطای تسهیلات بانکی به بخش آب و کشاورزی مطابق با بند (ز) تبصره (۱۱) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور»

**جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک‌های تجاری و تخصصی دولتی، شرکت دولتی
پست بانک و بانک‌های صادرات، تجارت، ملت و رفاه کارگران ارسال گردید.**

با سلام؛

احتراماً، به استحضار می‌رساند وفق بند (ز) تبصره (۱۱) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور، مقرر شده است حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) تسهیلات اعطایی کلیه بانک‌های دولتی و بانک‌های غیردولتی که حداقل چهل درصد (۴۰٪) سهام آن‌ها متعلق به دولت می‌باشد، با هماهنگی دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط به بخش آب و کشاورزی اختصاص یابد. لذا خواهشمند است، دستور فرمایند ضمن ابلاغ مراتب به واحدهای ذیربط و نظارت بر حسن اجرای آن، ترتیبات و تمهیداتی اتخاذ گردد که تکلیف قانونی مذکور به نحو شایسته‌ای ایفاء شود. ۱۹۹۴۸۶۱/فر

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۷۵۱۱۰ مورخ ۱۳۹۳/۰۳/۲۲ در خصوص لزوم سپرده‌گذاری مدت‌دار بانک‌ها و مؤسسات اعتباری نزد یکدیگر در چارچوب بازار بین‌بانکی ریالی»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی و غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه، کوثر مرکزی و عسگریه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که استحضار دارند؛ تودیع سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار توسط بانک‌ها و مؤسسات اعتباری نزد یکدیگر در چارچوب بازار بین‌بانکی، موجب ضابطه‌مند شدن تعاملات بین بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و کنترل مناسب سپرده‌های مزبور شده، به کاهش ابهامات و مشکلات احتمالی بروز پدیده ریسک سیستمی و سایر مشکلات مترتب بر آن می‌انجامد. علاوه بر این، سازوکار مزبور، شفاف‌تر شدن حساب‌ها و محاسبات مربوط به مواردی همچون نقدینگی را در پی داشته و باعث تحقق سایر اهداف کنترلی و نظارتی بانک مرکزی می‌شود. از این‌رو، خواهشمند است ترتیبی اتخاذ فرمایند تا «سپرده‌گذاری مدت‌دار بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی نزد یکدیگر، صرفاً از طریق بازار بین‌بانکی ریالی انجام پذیرد».

با عنایت به مراتب فوق، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت لازم به عمل آید. /۱۹۷۳۴۲۴/م

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با

پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

عبدالمهدی ارجمندنژاد **مرتضی ستاک**

۳۸۱۶

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۷۶۳۳۵ مورخ ۱۳۹۳/۰۳/۲۴ در خصوص تاکید بر لزوم رعایت نرخ سود سپرده‌ها توسط بانک‌ها و موسسات اعتباری»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسات اعتباری توسعه، عسکریه و کوثر مرکزی ارسال گردید.

با سلام،

احتراماً؛ در سالی که به نام "اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی" نام‌گذاری شده است و دولت محترم برنامه‌ها و سیاست‌های خطیر و سرنوشت‌سازي را در عرصه اقتصاد کشور در نظر دارد، بر تمامی ارکان و اجزای نظام اقتصادی و به ویژه شبکه بانکی کشور فرض است در این راه، همراه و پشتیبان دولت بوده و با عزم و اراده و اهتمامی افزونتر، تکالیف و مسئولیت‌های قانونی خویش را که همانا کمک به رشد و توسعه اقتصادی کشور است، به نحو احسن ایفا نموده و از هر اقدامی که می‌تواند موجب بی‌ثباتی، التهاب، رقابت ناسالم و سلب اعتماد عموم جامعه شود، به جد احتراز نمایند. بدیهی است از جمله مواردی که در این رابطه می‌تواند مخل برنامه‌ها و راهبردهای کلان اقتصادی کشور باشد، رقابت و مسابقه ناسالم و مخرب برای جذب سپرده از طریق طرح‌ها و برنامه‌های سپرده‌گیری کوتاه‌مدت، اغواءکننده و توجیه‌ناپذیر است که متأسفانه طی ماه‌های گذشته به وفور شاهد آن بوده‌ایم. از این رو، ضمن تأیید و حمایت مجدد از توافقات و تصمیمات مشترک مدیران عامل محترم شبکه بانکی کشور در خصوص نرخ سود سپرده‌ها در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۲/۳ در محل این بانک و تأکید بر لزوم پایبندی و اجرای تفاهمات مذکور و نظارت دقیق بر حسن اجرای آن، موارد ذیل را متذکر می‌گردد:

❖ مقتضی است مدیران و مسئولان محترم شبکه بانکی کشور مراقبت نمایند از آرایه طرح‌ها و محصولاتی که علی‌الظاهر منطبق با نرخ‌های مورد توافق بوده، لیکن به نحوی طراحی شده که نرخ سود مؤثر آن، فراتر از نرخ‌های توافق شده است، به جد جلوگیری شود.

❖ ضمن حمایت از طرح‌های نوآورانه و مبتکرانه بانک‌ها که در چارچوب مقررات و ضوابط طراحی و عرضه می‌گردند، لازم است طرح‌های جدید سپرده‌گیری قبل از

عرضه عمومی همراه با مستندات و توجیحات پشتیبان آن، برای تأیید و اخذ مجوز به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تسلیم گردند.

❖ همچنان که قبلاً نیز به انحای مختلف به استحضار رسید، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری باید از ارایه هرگونه طرح سپرده‌پذیری با سررسید بیشتر از یک‌سال امتناع ورزند.

❖ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در چارچوب مسئولیت‌ها و اختیارات قانونی خویش و با هدف انتظام‌بخشی به نظام پولی و بانکی کشور و صیانت از منافع سپرده‌گذاران و پیشگیری از تحمیل ریسک‌های نامتعارف به شبکه بانکی کشور، به دقت تحولات بازار را رصد و نظارت نموده و با هر گونه تخلف و تخطی از نرخ‌های سود مورد توافق، مطابق ضوابط و مقررات برخورد خواهد نمود. در مقابل بانک‌ها و مؤسسات اعتباری نیز که با پایبندی و تمکین به توافقات، همراهی و همکاری خود را نشان دهند، به نحو مقتضی مورد تأیید و حمایت قرار خواهند گرفت. / ۱۹۷۶۹۶۵ غ/

حمید تهرانفر

«بخشنامه شماره ۹۳/۸۹۵۳۹ مورخ ۱۳۹۳/۰۴/۰۵ در خصوص ابلاغ دستورالعمل شیوه صدور کارت هدیه و بن کارت ریالی»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسات اعتباری توسعه، کوثر مرکزی و عسکریه ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۱/۳۲۵۳۳۴ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲ موضوع ضوابط صدور کارت هدیه و بن کارت بدین وسیله به استحضار می‌رساند؛ ضوابط مزبور با هدف گسترش هر چه بیشتر و استفاده روزافزون از ابزارهای بانکداری الکترونیکی و فرهنگ استفاده از آن‌ها مورد بازنگری قرار گرفت. البته درخواست‌هایی از سوی شبکه بانکی کشور نیز مبنی بر تجدیدنظر در مبلغ کارت‌های مزبور بر اساس شرایط اقتصادی کشور وجود داشت، لذا با امعان نظر به موارد مذکور، «دستورالعمل شیوه صدور کارت هدیه و بن کارت ریالی» تدوین شد. دستورالعمل مذکور در پنجمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۲/۲۸ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مطرح و مورد تصویب قرار گرفت که به پیوست ایفاد می‌گردد.

لذا خواهشمند است دستور فرمایند؛ مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط

ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. ۲۰۲۸۰۸۷/۰۵۵

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

پیوست: دارد

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

دستورالعمل شیوه صدور کارت هدیه و

بن کارت ریالی

«بسمه تعالی»

«دستورالعمل شیوه صدور کارت هدیه و بن کارت ریالی»

مقدمه:

کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری، در اجرای بند (ب) ماده (۱۱) قانون پولی و بانکی کشور و در راستای ساماندهی فرآیند صدور و استفاده از کارت هدیه و بن کارت ریالی، «دستورالعمل شیوه صدور کارت هدیه و بن کارت ریالی» را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- گستره شمول تعاریف ذیل، منحصرأ محدود به این دستورالعمل است:

۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۱-۲- مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی می‌باشد.

۱-۳- مشتری: شخص حقیقی یا حقوقی که متقاضی صدور کارت هدیه یا بن کارت ریالی می‌باشد.

ماده ۲- مؤسسه اعتباری باید هنگام صدور کارت هدیه - ضمن شناسایی اولیه مشتری، برابر ضوابط و مقررات مبارزه با پولشویی - اطلاعات هویتی وی را به همراه مشخصات یکایک کارت‌های هدیه صادر شده برای وی، در سامانه‌های خود وارد نماید به گونه‌ای که ردیابی تمامی تراکنش‌های هرکارت صادره به آسانی میسر گردد.

ماده ۳- مؤسسه اعتباری باید هنگام صدور کارت هدیه و یا بن کارت برای مشتری، تعهدات لازم در خصوص اجرای قانون و مقررات مبارزه با پولشویی را از وی اخذ

نماید. در صورت خودداری مشتری از ارایه این تعهد و یا خودداری از عمل به تعهدات، مؤسسه اعتباری باید از ارایه خدمات به ایشان خودداری نماید.

تبصره - مسئولیت هرگونه سوءاستفاده از کارت هدیه و یا بن کارت صادره بر عهده مشتری می‌باشد.

ماده ۴- در صورتی که مؤسسه اعتباری به دلایلی همچون عدم همکاری مشتری نتواند اطلاعات لازم را برای شناسایی وی به دست آورد و یا مشتری اقدام به ارایه اطلاعات غیرواقعی نماید، مؤسسه اعتباری باید پس از توضیح مراتب به مشتری، از صدور کارت هدیه و یا بن کارت برای وی خودداری نماید. مؤسسه اعتباری موظف است مشخصات مشتریانی را که مبادرت به اعلام اطلاعات غیرواقعی نموده‌اند، به واحد اطلاعات مالی و بانک مرکزی گزارش کند.

ماده ۵- صدور کارت هدیه و یا بن کارت توسط مؤسسه اعتباری برای اشخاص زیر ممنوع است:

۱-۵- اشخاصی که از ارایه اطلاعات یا اسناد مورد نیاز خودداری می‌کنند؛

۲-۵- دارندگان سابقه چک برگشتی (موضوع بند (۴) بخشنامه شماره ۹۱/۵۹۹۱۲ مورخ ۱۳۹۱/۳/۸ بانک مرکزی)؛

۳-۵- اشخاصی که به حکم مراجع قضایی، حق افتتاح حساب در مؤسسه اعتباری را ندارند؛

۴-۵- اشخاصی که به حکم مراجع قضایی، حساب آن‌ها در مؤسسه اعتباری مسدود شده است و یا به هر دلیل دیگری حق برداشت از حساب را ندارند؛

۵-۵- اشخاص حقیقی ایرانی فاقد شماره ملی، اشخاص حقوقی ایرانی فاقد شناسه ملی و اشخاص خارجی (حقیقی و یا حقوقی) فاقد شماره فراگیر اشخاص خارجی.

ماده ۶- صدور کارت هدیه در قبال برداشت از حساب مشتری و یا دریافت وجه نقد معادل آن مجاز می‌باشد.

ماده ۷- حداکثر مبلغ هر کارت هدیه، پنج میلیون (۵,۰۰۰,۰۰۰) ریال می‌باشد.

ماده ۸- کارت هدیه فاقد قابلیت شارژ مجدد بوده و پس از اتمام موجودی باید ابطال گردد.

ماده ۹- کارت هدیه حداکثر به مدت یک سال دارای اعتبار است. پس از انقضای مدت

مزبور، مانده مصرف نشده کارت‌های هدیه در تمام شعب مؤسسه اعتباری

صادرکننده، قابل دریافت می‌باشد. درج تاریخ انقضای کارت هدیه بر روی جسم

کارت الزامی است.

ماده ۱۰- مؤسسه اعتباری موظف است، پس از شناسایی کامل مشتری و افتتاح حساب

سپرده برای وی (در صورتی که فاقد حساب سپرده نزد مؤسسه اعتباری باشد) -

در چارچوب ضوابط و مقررات مبارزه با پولشویی و سایر مقررات مربوط - نسبت

به صدور بن کارت برای وی اقدام نماید.

ماده ۱۱- صدور بن کارت فقط به نام مشتری و با درج نام وی بر روی جسم کارت

امکان پذیر است.

ماده ۱۲- بن کارت می‌تواند قابلیت شارژ داشته باشد.

ماده ۱۳- مانده مصرف نشده کارت‌های هدیه و بن کارت‌های صادره باید در سرفصل

حساب «بستانکاران موقت» تحت دو حساب معین مجزا منظور گردد. مبالغ مزبور

مشمول تودیع سپرده قانونی طبق ضوابط ذی‌ربط می‌باشد.

ماده ۱۴- شماره کارت هدیه و یا بن کارت صادره توسط مؤسسات اعتباری باید در

چارچوب استاندارد شماره‌گذاری انواع کارت‌های پرداخت در کشور موضوع

بخشنامه شماره ن پ/م/۲۳۴۵ مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۰ بانک مرکزی تعیین گردد.

ماده ۱۵- مؤسسه اعتباری موظف است سازوکاری را فراهم نماید که از طریق آن، اخذ آمار و اطلاعات مربوط به تعداد کارت‌های هدیه و یا بن کارت‌های صادره و مبالغ آن برای هر مشتری - به همراه مانده مصرف نشده کارت‌های هدیه و یا بن کارت‌های صادره در مقاطع زمانی حداقل روزانه - امکان‌پذیر باشد.

ماده ۱۶- مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات تراکنش‌های کارت‌های هدیه و یا بن کارت‌های صادره را مطابق ضوابط مذکور در آیین‌نامه مدت و طرز نگاهداری اوراق بازرگانی، اسناد و دفاتر بانک‌ها مصوب یک هزار و یک صد و چهاردهمین جلسه ۱۳۸۹/۳/۲۵ شورای پول و اعتبار (موضوع بخشنامه شماره ۸۹/۸۰۲۲۳ مورخ ۱۳۸۹/۴/۱۵ بانک مرکزی و اصلاحات پس از آن) نگهداری نماید و تخلف از آن مشمول مجازات‌های مقرر در قانون و مقررات مبارزه با پولشویی می‌شود.

ماده ۱۷- صدور و راهبری کارت هدیه و یا بن کارت باید در چارچوب قوانین و مقررات موضوعه، از جمله مقررات مبارزه با پولشویی باشد.

ماده ۱۸- از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، بخشنامه شماره ۹۱/۳۲۵۳۳۴ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲ منسوخ می‌گردد.

این دستورالعمل در هجده ماده و یک تبصره در پنجمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۲/۲۸ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی به تصویب رسید.

«بخشنامه شماره ۹۳/۹۴۶۴۷ مورخ ۱۳۹۳/۰۴/۱۰ در خصوص ابلاغ دستورلعمل ناظر بر ضمانت‌نامه بانکی (ریالی) مصوب یک‌هزار و یکصدووهفتاد و ششمین جلسه شورای پول و اعتبار»

**جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی و غیردولتی به استثنای بانک‌های
قرض‌الحسنه، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسات اعتباری غیربانکی ارسال می‌گردد.**

باسلام؛

احتراماً، همان‌گونه که استحضار دارند، در اجرای بند (۶) ماده (۱۴) قانون پولی و بانکی کشور، مصوب سال ۱۳۵۱، «آیین‌نامه صدور ضمانت‌نامه و ظهرنویسی از طرف بانک‌ها» که صرفاً مشتمل بر نوع و حداقل میزان وثایق لازم برای صدور ضمانت‌نامه‌های بانکی بوده است، پس از تصویب در شورای پول و اعتبار و برای سالیان متمادی به عنوان ضوابط ناظر بر ضمانت‌نامه‌های بانکی ملاک عمل شبکه بانکی کشور قرار گرفت. لیکن، با گذشت زمان و تغییر شرایط و مقتضیات زمان، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری با ابهامات و سئوالات زیادی پیرامون مسائل مربوط به صدور، تمدید، ابطال، مطالبه، پرداخت، وثایق، مفقودی، جعل و ... ضمانت‌نامه‌های بانکی مواجه شدند. از این رو، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران علاوه بر اصلاح چندباره «آیین‌نامه صدور ضمانت‌نامه و ظهرنویسی از طرف بانک‌ها»، رویه‌های جدیدی را نیز برای هریک از موارد فوق‌الذکر، از طریق آرایه رهنمود و یا بخشنامه‌های لازم‌الاجرا، به شبکه بانکی کشور اعلام و ابلاغ نمود.

با عنایت به موارد فوق‌الذکر، به منظور یکسان نمودن رویه‌های صدور، اصلاح، تمدید، مطالبه، پرداخت و ... ضمانت‌نامه‌های بانکی، تدوین دستورالعملی جامع در این زمینه، بیش از پیش ضرورت یافت. در اجرای این مهم، «آیین‌نامه صدور ضمانت‌نامه و ظهرنویسی از طرف بانک‌ها» به طور کامل در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مورد بازنگری واقع شد و با استناد به بند (ب) ماده (۱۱) و بند (۶) ماده (۱۴) قانون پولی و بانکی کشور و همچنین با استفاده از «مفاد آیین‌نامه یادشده»، «نکته نظرات بانک‌ها، مؤسسات اعتباری و نهادهای نظارتی»، «آخرین نسخه مقررات متحدالشکل ضمانت‌نامه‌ها (URDG758)» و نهایتاً «ظرفیت‌های موجود در حوزه فن‌آوری‌های نوین بانکداری»

به ویژه سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام)، دستورالعمل جدیدی تحت عنوان «دستورالعمل ناظر بر ضمانت‌نامه‌های بانکی (ریالی)» در هشت فصل مشتمل بر پنجاه و هفت ماده و شانزده تبصره تدوین و در یک‌هزار و یکصد و هفتاد و ششمین جلسه شورای پول و اعتبار مورخ ۱۳۹۳/۲/۹ به تصویب رسید. دستورالعمل حاضر در مقایسه با ضوابط قبلی، دارای نکات جدید و حائز اهمیتی است که مهم‌ترین آنها به شرح زیر می‌باشد:

۱- اعتبارسنجی و رعایت ضوابط ناظر بر مبارزه با پول‌شویی

در این دستورالعمل، مؤسسات اعتباری موظف شده‌اند که پیش از صدور ضمانت‌نامه، از رعایت قانون و مقررات ناظر بر مبارزه با پول‌شویی به ویژه ضوابط شناسایی مشتریان در خصوص ضمانت‌خواه و نیز سایر ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، اطمینان حاصل نموده و نسبت به اعتبارسنجی ضمانت‌خواه، اقدامات لازم را اتخاذ نمایند. لازم به توضیح آن‌که به موجب مفاد دستورالعمل جدید، صدور ضمانت‌نامه برای ضمانت‌خواهی که دارای سابقه چک برگشتی رفع سوء اثر نشده و یا بدهی غیرجاری نزد شبکه بانکی کشور می‌باشد، ممنوع می‌باشد.

۱- مدیریت مطالبات بانکی

جهت جلوگیری از غیرجاری شدن مطالبات بانک‌ها ناشی از پرداخت وجه ضمانت‌نامه‌های بانکی، این دستورالعمل مقرر نموده است؛ چنان‌چه ضمانت‌خواه، حداکثر ظرف مدت یک هفته از تاریخ پرداخت وجه ضمانت‌نامه به ذی‌نفع، وجه مذکور را به مؤسسه اعتباری پرداخت ننماید، مؤسسه اعتباری موظف به وصول و استیفای مطالبات خود از ضمانت‌خواه، از طریق وثایق وی می‌باشد.

۲- پیش‌گیری از بروز تخلفات احتمالی

به منظور کاهش میزان تخلفات و سوء استفاده از منابع بانکی، در دستورالعمل جدید:
الف- صدور ضمانت‌نامه به منظور تضمین وام یا تسهیلات اعطایی بانک و مؤسسه اعتباری صادرکننده ضمانت‌نامه و سایر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری ممنوع اعلام شده است.

ب- از زمان پرداخت وجه ضمانت‌نامه به ذی‌نفع از سوی مؤسسه اعتباری، تا زمان وصول کامل مطالبات مؤسسه اعتباری از ضمانت‌خواه، ایجاد تعهدات و یا اعطای تسهیلات به ضمانت‌خواه، از سوی هریک از بانک‌ها و مؤسسات اعتباری ممنوع می‌باشد.

پ- صدور ضمانت‌نامه برای اشخاص (ذی‌نفع و ضمانت‌خواه) غیردولتی، منوط به اخذ مجوز از ادارات مرکزی بانک صادرکننده شده است.

ت- ضمانت‌نامه، قابل تنزیل و یا قابل انتقال به غیر نبوده و مؤسسه اعتباری موظف است تمام نسخ ضمانت‌نامه صادره را به عبارت «غیر قابل انتقال» ممهور نماید.

۳- مدیریت زمان ارایه درخواست‌ها

در دستورالعمل جدید، در خصوص زمان ارایه درخواست تمدید و یا پرداخت ضمانت‌نامه، که پیش از این محل اختلاف بود، به صراحت تعیین تکلیف شده است به نحوی که موافقت با درخواست پرداخت و یا تمدید ضمانت‌نامه‌هایی که پس از پایان وقت اداری روز خاتمه اعتبار واصل می‌گردد، ممنوع اعلام شده است. همچنین صدور ضمانت‌نامه‌ای که خود به خود و بدون درخواست کتبی ذی‌نفع قابل تمدید باشد، در این دستورالعمل ممنوع شده است.

۴- استقلال ضمانت‌نامه

این دستورالعمل، با رویکرد مستقل بودن ضمانت‌نامه از قرارداد و یا سایر انواع روابط پایه نگارش شده است. در همین ارتباط، در ماده (۶) این دستورالعمل، تصریح شده است: «مؤسسه اعتباری ضمانت‌نامه را به استناد ماده (۱۰) قانون مدنی صادر می‌نماید. تعهدات ناشی از صدور ضمانت‌نامه از رابطه پایه و سایر روابط و قراردادهای مربوط مستقل بوده و اختلافات میان ضمانت‌خواه و ذی‌نفع و یا ایرادات و ادعاهای مربوط به آنها، در تعهد مؤسسه اعتباری به پرداخت وجه ضمانت‌نامه به ذی‌نفع، مؤثر نخواهد بود».

۵- سامانه سپام

در این دستورالعمل، به منظور اعمال نظارت و کنترل بیشتر از سوی واحدهای ذی‌ربط در مؤسسات اعتباری و همچنین از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در زمینه صدور، اصلاح، تمدید، مطالبه، پرداخت، خاتمه و ابطال ضمانت‌نامه‌های بانکی، مؤسسات اعتباری موظف شده‌اند:

الف- به ازای صدور هر ضمانت‌نامه بانکی، نسبت به اخذ یک شماره اختصاصی از سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی بانک مرکزی (سپام) اقدام نمایند.

ب- هریک از رویدادهای صدور، اصلاح، تمدید، پرداخت، خاتمه و ابطال ضمانت‌نامه‌های بانکی را در این سامانه ثبت نمایند.

سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام)، سامانه‌ای است که در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران راه‌اندازی شده و امکان تبادل تمامی پیام‌های مالی بین بانکی به طور متمرکز، از جمله پیام‌های مربوط به اعتبار اسنادی داخلی ریالی و ضمانت‌نامه بانکی ریالی را به صورت استاندارد فراهم می‌سازد. مهم‌ترین مزایای استفاده از سامانه مورد اشاره عبارت است از اختصاص یک شماره منحصر به فرد به هریک از ضمانت‌نامه‌های بانکی صادره، ممانعت از صدور ضمانت‌نامه‌های جعلی، کانالیزه کردن صدور ضمانت‌نامه و الزام بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی به رعایت مقررات مربوط به آن و حصول اطمینان از صحت مکاتبات و پیام‌های مختلف با توجه به ایمن بودن شبکه تبادل اطلاعات. لازم به توضیح آن‌که از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این دستورالعمل، ضمانت‌نامه‌هایی که خارج از این سامانه صادر شده و شماره اختصاصی برای آن اخذ نگردیده باشد، از درجه اعتبار ساقط و مسئولیت تمامی پیامدها و عواقب ناشی از آن، بر عهده مؤسسه اعتباری است.

۶- مقابله با جعل ضمانت‌نامه

به منظور مقابله با پدیده جعل ضمانت‌نامه‌های بانکی و سوءاستفاده از این ابزار و خدمت بانکی، مؤسسات اعتباری در این دستورالعمل موظف شده‌اند سامانه‌ای را در پایگاه اطلاع‌رسانی خود

طراحی و پیاده‌سازی نمایند؛ به نحوی که ذی‌نفع، با مراجعه به سامانه مزبور و درج شماره اختصاصی ضمانت‌نامه و شناسه/کد ملی خود، به مشخصات ضمانت‌نامه مذکور دسترسی داشته و از اصالت ضمانت‌نامه صادره، اطمینان حاصل نماید.

با عنایت به مراتب فوق، ضمن ارسال یک نسخه از «دستورالعمل ناظر بر ضمانت‌نامه‌های بانکی (ریالی)»، مصوب یک‌هزار و یک‌صد و هفتاد و ششمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۲/۹ شورای پول و اعتبار، به استحضار می‌رساند دستورالعمل مذکور سه ماه پس از تاریخ صدور این بخشنامه لازم‌الاجرا می‌باشد. از این رو، خواهشمند است دستور فرمایند، ضمن اتخاذ تمهیدات و مقدمات لازم جهت اجرای این دستورالعمل، مراتب به قید تسریع به تمامی واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن، تأکید و نظارت دقیق به عمل آید. ۲۰۰۶۲۳/ ص

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پول‌شویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

پیوست: دارد

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

« اداره مطالعات و مقررات بانکی »

دستورالعمل ناظر بر ضمانت‌نامه بانکی (ریالی)

بهمن ماه ۱۳۹۲

بنام خدا

دستورالعمل ناظر بر ضمانت‌نامه بانکی (ریالی)

شورای پول و اعتبار در یک‌هزار و یک‌صد و هفتاد و ششمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۲/۹ به استناد بند (۶) ماده (۱۴) و بند (ب) ماده (۱۱) قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۸ تیرماه ۱۳۵۱، «دستورالعمل ناظر بر ضمانت‌نامه بانکی (ریالی)» را که از این پس به اختصار دستورالعمل نامیده می‌شود، در ۵۷ ماده و ۱۶ تبصره به شرح ذیل تصویب نمود.

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- در این دستورالعمل، عناوین زیر به جای عبارات مشروح مربوط به کار

می‌روند:

- ۱- **بانک مرکزی:** بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- ۲- **مؤسسه اعتباری:** بانک، مؤسسه اعتباری غیربانکی یا شعبه مؤسسه اعتباری خارجی که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت آن بانک قرار دارد.
- ۳- **شعبه مؤسسه اعتباری خارجی:** واحد عملیاتی از یک مؤسسه اعتباری خارجی که با مجوز بانک مرکزی و تحت نظارت آن بانک، به انجام عملیات مجاز بانکی در جمهوری اسلامی ایران مبادرت دارد.
- ۴- **ضمانت‌نامه بانکی:** که در این دستورالعمل ضمانت‌نامه نامیده می‌شود، سندی است که به موجب آن مؤسسه اعتباری به طور غیرقابل برگشت متعهد می‌شود به محض اعلام و مطالبه هر میزان از وجه مندرج در آن توسط ذی‌نفع، با رعایت مفاد این دستورالعمل، وجه مطالبه شده را به ذی‌نفع پرداخت نماید.

- ۵- **ضمانت‌خواه:** شخصی که تعهداتی را به موجب روابط پایه در قبال ذی‌نفع بر عهده دارد و برای تضمین ایفای آن تعهدات، از مؤسسه اعتباری تقاضای صدور ضمانت‌نامه می‌نماید.
- ۶- **ذی‌نفع:** شخصی که ضمانت‌نامه به نفع وی صادر می‌شود.
- ۷- **رویداد:** واقعه‌ای است که طبق شرایط مندرج در ضمانت‌نامه، با وقوع آن، اعتبار ضمانت‌نامه خاتمه می‌یابد.
- ۸- **خاتمه اعتبار:** تاریخ یا رویدادی که طبق شرایط ضمانت‌نامه با واقع شدن هر یک از آنها (هر کدام که زودتر واقع شوند)، ضمانت‌نامه از درجه اعتبار ساقط می‌شود.
- ۹- **مدت اعتبار:** فاصله زمانی تاریخ صدور تا خاتمه اعتبار ضمانت‌نامه.
- ۱۰- **وجه ضمانت‌نامه:** مبلغی که در متن ضمانت‌نامه درج و قابل پرداخت به ذی‌نفع است.
- ۱۱- **رابطه پایه:** قرارداد، شرایط مناقصه و مزایده یا هر رابطه حقوقی دیگری بین ضمانت‌خواه و ذی‌نفع؛
- ۱۲- **بدهی غیر جاری:** آندسته از بدهی‌های اشخاص به مؤسسه اعتباری که مطابق با دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری مصوب شورای پول و اعتبار، در طبقات غیر جاری قرار می‌گیرد.
- ۱۳- **عوامل قهری:** هر اتفاق خارج از کنترل مؤسسه اعتباری از جمله جنگ، سیل، زلزله و آتش‌سوزی که باعث توقف فعالیت‌های مؤسسه اعتباری می‌گردد.
- ۱۴- **سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سیام):** سامانه‌ای که در بانک مرکزی راه‌اندازی شده و امکان تبادل تمامی پیام‌های مالی بین بانکی را به طور متمرکز و به صورت استاندارد، فراهم می‌سازد.

فصل دوم - صدور ضمانت‌نامه

ماده ۲- مؤسسه اعتباری بنا به درخواست ضمانت‌خواه و پس از اخذ وثایق کافی از وی، می‌تواند طبق شرایط مندرج در این دستورالعمل، اقدام به صدور ضمانت‌نامه نماید.

ماده ۳- مؤسسه اعتباری موظف است پیش از صدور ضمانت‌نامه، از رعایت قانون و مقررات ناظر بر مبارزه با پول‌شویی به ویژه ضوابط شناسایی مشتریان در خصوص ضمانت‌خواه و نیز سایر ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، اطمینان حاصل نموده و نسبت به اعتبارسنجی ضمانت‌خواه اقدام نماید.

ماده ۴- مؤسسه اعتباری مکلف است قبل از صدور ضمانت‌نامه، وضعیت بدهی غیرجاری و چک برگشتی ضمانت‌خواه را از «سامانه یکپارچه اطلاعاتی مشتریان» نزد بانک مرکزی استعلام نماید. در خصوص اشخاص حقوقی، استعلام یادشده علاوه بر شخص حقوقی، شامل صاحبان امضای مجاز و اعضای هیأت مدیره آن اشخاص نیز می‌گردد.

ماده ۵- صدور ضمانت‌نامه برای ضمانت‌خواه که دارای سابقه چک برگشتی رفع سوء اثر نشده و یا بدهی غیرجاری نزد شبکه بانکی کشور می‌باشد، ممنوع است.

ماده ۶- مؤسسه اعتباری ضمانت‌نامه را به استناد ماده (۱۰) قانون مدنی صادر می‌نماید. تعهدات ناشی از صدور ضمانت‌نامه از رابطه پایه و سایر روابط و قراردادهای مربوط مستقل بوده و اختلافات میان ضمانت‌خواه و ذی‌نفع و یا ایرادات و ادعاهای مربوط به آنها، در تعهد مؤسسه اعتباری به پرداخت وجه ضمانت‌نامه به ذی‌نفع، مؤثر نخواهد بود.

ماده ۷- به جز درج تاریخ یا قید گذشت زمان معینی، ضمانت‌نامه نباید حاوی شرطی باشد که نتوان برای احراز تحقق آن شرط، مدرکی ارائه کرد.

تبصره ۵- اسناد و مدارک موضوع این ماده باید به طور صریح در متن ضمانت‌نامه

قید گردد.

ماده ۸- ضمانت‌نامه باید حداقل شامل موارد زیر باشد:

- ۱- مشخصات و نشانی ضمانت‌خواه و ذی‌نفع؛
- ۲- نام مؤسسه اعتباری و مشخصات شعبه صادرکننده ضمانت‌نامه؛
- ۳- شماره، تاریخ و موضوع رابطه پایه که ضمانت‌نامه بر اساس آن صادر می‌شود؛
- ۴- شماره منحصر به فرد موضوع ماده (۹) این دستورالعمل؛
- ۵- وجه ضمانت‌نامه به عدد و حروف؛
- ۶- تاریخ صدور؛
- ۷- تاریخ خاتمه اعتبار؛
- ۸- رویداد خاتمه اعتبار (در صورت وجود)؛
- ۹- تمبر مالیاتی.

ماده ۹- مؤسسه اعتباری موظف است پیش از صدور ضمانت‌نامه، نسبت به ثبت

آن در سامانه سپام و اخذ شماره منحصر به فرد از سامانه مزبور اقدام نماید.

ماده ۱۰- به استثنای نسخه اصلی ضمانت‌نامه که مختص ذی‌نفع است، سایر

نسخ آن باید به عبارت «غیر قابل مطالبه» ممهور گردند.

ماده ۱۱- ضمانت‌نامه، قابل انتقال به غیر نمی‌باشد. مؤسسه اعتباری موظف است

تمامی نسخ ضمانت‌نامه صادره را به عبارت «غیر قابل انتقال» ممهور نماید.

فصل سوم- اصلاحیه ضمانت‌نامه

ماده ۱۲- صدور اصلاحیه ضمانت‌نامه منوط به آرایه درخواست کتبی

ذی‌نفع/ضمانت‌خواه در طول مدت اعتبار ضمانت‌نامه و طی مراحل زیر می‌باشد:

۱- مؤسسه اعتباری موظف است، پس از دریافت تقاضای اصلاحیه، موافقت یا عدم موافقت خود را با اعمال اصلاحیه، به درخواست‌کننده اعلام نماید.

۲- مؤسسه اعتباری در صورت موافقت با اعمال اصلاحیه مورد درخواست ذی‌نفع/ضمانت‌خواه، موظف است جزئیات مربوط به اصلاحیه مزبور را جهت اخذ موافقت کتبی، به طرف دیگر ضمانت‌نامه ابلاغ نماید.

۳- در صورت موافقت کتبی طرف دیگر با اعمال اصلاحیه، مؤسسه اعتباری باید اصلاحیه مزبور را صادر نماید.

ماده ۱۳- مؤسسه اعتباری موظف است پیش از صدور اصلاحیه‌ای که منجر به افزایش وجه ضمانت‌نامه می‌شود، نسبت به تعدیل وثایق مطابق با مواد (۳۶)، (۳۷) و (۳۸) این دستورالعمل اقدام نماید.

ماده ۱۴- صدور اصلاحیه ناشی از پرداخت بخشی از وجه ضمانت‌نامه، سررسید شدن تاریخ و یا واقع شدن شرایط مندرج در متن ضمانت‌نامه، از طی مراحل مذکور در ماده (۱۲) مستثنی بوده و باید مطابق با مفاد ضمانت‌نامه، شرایط مذکور در متن ضمانت‌نامه و مقررات این دستورالعمل صورت پذیرد.

ماده ۱۵- مؤسسه اعتباری موظف است صدور هرگونه اصلاحیه ضمانت‌نامه ناشی از درخواست ذی‌نفع/ضمانت‌خواه، پرداخت بخشی از وجه ضمانت‌نامه و یا سررسید شدن تاریخ و یا واقع شدن شرایط مندرج در متن ضمانت‌نامه را در سامانه سپام ثبت نماید.

ماده ۱۶- صدور هرگونه اصلاحیه ضمانت‌نامه، مطابق ضوابط و مقررات زمان صدور اصلاحیه امکان‌پذیر می‌باشد.

فصل چهارم - تمدید ضمانت‌نامه

ماده ۱۷ - تمدید ضمانت‌نامه صرفاً با ارایه درخواست مجزا توسط ذی‌نفع، حداکثر به مدت یک سال در هر نوبت امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۱۸ - مؤسسه اعتباری می‌تواند ضمانت‌نامه را صرفاً با رعایت ضوابط و مقررات و شرایط زیر تمدید نماید:

۱- درج متن زیر در ضمانت‌نامه و تکمیل آن در زمان صدور ضمانت‌نامه:

«این ضمانت‌نامه بنا به درخواست کتبی----- (عنوان ذی‌نفع)، واصله تا قبل از پایان وقت اداری روز خاتمه اعتبار، حداکثر تا تاریخ----- قابل تمدید می‌باشد و در صورتی که----- (عنوان مؤسسه اعتباری) قبل از خاتمه اعتبار این ضمانت‌نامه، نتواند و یا نخواهد مدت آن را تمدید کند و یا----- (عنوان ضمانت‌خواه) به هر نحو موجب این تمدید را فراهم نسازد،----- (عنوان مؤسسه اعتباری) متعهد است بدون آنکه احتیاجی به درخواست مطالبه وجه ضمانت‌نامه توسط ذینفع باشد، وجه ضمانت‌نامه را در وجه و یا به حواله کرد----- (عنوان ذی‌نفع) پرداخت کند.»

۲- وصول درخواست کتبی ذی‌نفع مبنی بر تمدید ضمانت‌نامه صرفاً تا پایان وقت اداری روز خاتمه اعتبار.

۳- تعدیل وثایق با رعایت شرایط مندرج در مواد (۳۶)، (۳۷) و (۳۸) این دستورالعمل.

تبصره ۱- ضمانت‌نامه‌ای که فاقد متن مندرج در بند (۱) این ماده باشد، به هیچ وجه قابل تمدید نیست.

تبصره ۲ - تمدید ضمانت‌نامه در هر حال منوط به موافقت مؤسسه اعتباری است.

ماده ۱۹- مؤسسه اعتباری موظف است تمدید ضمانت نامه را در سامانه سپام ثبت نماید.

ماده ۲۰- تمدید ضمانت نامه، مطابق ضوابط و مقررات زمان تمدید امکان پذیر می باشد.

ماده ۲۱- مؤسسه اعتباری نباید به درخواست‌های تمدید ضمانت نامه واصله پس از پایان وقت اداری روز خاتمه اعتبار، ترتیب اثر دهد.

ماده ۲۲- صدور ضمانت نامه‌ای که خود به خود و بدون درخواست کتبی ذی نفع قابل تمدید باشد، ممنوع است.

فصل پنجم- مطالبه و پرداخت وجه ضمانت نامه

ماده ۲۳- مطالبه تمام یا بخشی از وجه ضمانت نامه، باید با ارائه درخواست کتبی ذی نفع تا پایان وقت اداری روز خاتمه اعتبار و با رعایت کامل شرایط مندرج در ضمانت نامه صورت گیرد.

تبصره ۵- مؤسسه اعتباری موظف است مطالبه تمام یا بخشی از وجه ضمانت نامه توسط ذی نفع را در سامانه سپام ثبت نماید.

ماده ۲۴- چنانچه ضمانت نامه متضمن شرطی دال بر ارائه اسناد و مدارک نباشد، در صورت مطالبه وجه ضمانت نامه توسط ذی نفع، مؤسسه اعتباری موظف است به محض وصول درخواست مطالبه، وجه مورد درخواست ذینفع را که بیش از وجه ضمانت نامه نمی باشد، از محل منابع خود، به ذی نفع پرداخت نماید و مراتب را در سامانه سپام ثبت کند.

در صورت مطابق نبودن درخواست مطالبه با مفاد ضمانت نامه، مؤسسه اعتباری موظف است مراتب را به همراه دلایل رد درخواست، حداکثر تا پایان وقت اداری روز بعد و چنانچه روز بعد مصادف با خاتمه اعتبار باشد، تا پایان وقت اداری

همان روز به صورت مکتوب به ذی نفع اعلام نماید و مراتب را در سامانه سپام ثبت نماید؛

ماده ۲۵ - چنانچه ضمانت‌نامه متضمن شرطی دال بر ارایه اسناد و مدارک باشد، در صورت مطالبه وجه ضمانت‌نامه توسط ذی نفع، مؤسسه اعتباری موظف است پس از وصول درخواست مطالبه، حداکثر ظرف مدت پنج روز کاری بعد از تاریخ وصول مدارک و مستندات مربوط، آنها را بررسی نماید. در صورت مطابق بودن درخواست مطالبه و ظاهر اسناد و مدارک با مفاد ضمانت‌نامه، مؤسسه اعتباری موظف است وجه مورد درخواست ذینفع را که بیش از وجه ضمانت‌نامه نمی‌باشد، از محل منابع خود، به ذی نفع پرداخت نماید و مراتب را در سامانه سپام ثبت کند. در صورت مطابق نبودن درخواست مطالبه و یا ظاهر اسناد و مدارک با مفاد ضمانت‌نامه، مؤسسه اعتباری موظف است مراتب را به همراه دلایل رد درخواست، بدون تأخیر و حداکثر تا پایان وقت اداری آخرین روز مهلت پنج روزه بررسی، به صورت مکتوب به ذی نفع اعلام نموده و مراتب را در سامانه سپام ثبت نماید. در صورت عدم اعلام مراتب فوق ظرف مهلت پنج روزه مزبور، مؤسسه اعتباری مکلف است، وجه مورد درخواست ذینفع را که بیش از وجه ضمانت‌نامه نمی‌باشد، به ذی نفع پرداخت نماید و مراتب را در سامانه سپام ثبت نماید.

تبصره ۱- چنانچه اسناد و مدارک موضوع این ماده، کمتر از پنج روز مانده به خاتمه اعتبار یا در روز خاتمه اعتبار ضمانت‌نامه، به مؤسسه اعتباری ارایه گردد، این امر تأثیری در مدت پنج روزه بررسی ظاهر اسناد و مدارک ندارد و این مدت کمتر نخواهد شد.

تبصره ۲- مؤسسه اعتباری موظف است برای اطلاع ذی نفع، موضوع مهلت پنج روزه بررسی مطابق بودن درخواست مطالبه و ظاهر اسناد و مدارک با مفاد

ضمانت‌نامه و همچنین موضوع تبصره (۱) این ماده را به نحو مقتضی در متن ضمانت‌نامه مربوط، قید نماید.

ماده ۲۶- در صورتی که مؤسسه اعتباری درخواست مطالبه ذی‌نفع را مردود اعلام نماید، موظف است درخواست‌های مجدد ارایه‌شده تا پایان وقت اداری روز خاتمه اعتبار از سوی ذی‌نفع، مبنی بر مطالبه وجه ضمانت‌نامه را بر اساس مفاد این دستورالعمل بررسی نماید.

ماده ۲۷- چنانچه پرداخت وجه ضمانت‌نامه طی چند نوبت مد نظر باشد، مؤسسه اعتباری ضمن رعایت مواد (۳۶)، (۳۷) و (۳۸) این دستورالعمل، موظف است وثایقی را از ضمانت‌خواه اخذ نماید که متناسب با وجوه قابل پرداخت، قابل تفکیک و یا تقسیم باشد.

ماده ۲۸- چنانچه پرداخت وجه ضمانت‌نامه صرفاً برای یک بار مد نظر باشد، مؤسسه اعتباری موظف است در متن ضمانت‌نامه قید نماید که پرداخت وجه ضمانت‌نامه صرفاً برای یک بار امکان‌پذیر بوده و پرداخت وجه به دفعات، ممنوع است.

ماده ۲۹- برای مطالبه تمام یا بخشی از وجه ضمانت‌نامه، ارایه نسخه اصلی ضمانت‌نامه از سوی ذی‌نفع به مؤسسه اعتباری، الزامی است.

تبصره ۵- چنانچه به هر دلیل ارایه اصل ضمانت‌نامه امکان‌پذیر نباشد، در صورت صلاحدید مؤسسه اعتباری، پرداخت وجه مورد مطالبه، صرفاً پس از ارایه تعهدنامه بر اساس متن پیوست (۲) این دستورالعمل توسط ذی‌نفع، امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۳۰- مؤسسه اعتباری موظف است پس از پرداخت بخشی از وجه ضمانت‌نامه، نسبت به صدور اصلاحیه وجه آن اقدام نماید.

ماده ۳۱- مؤسسه اعتباری موظف است بلافاصله پس از پرداخت تمام یا بخشی از وجه ضمانت‌نامه به ذی‌نفع، مراتب را علاوه بر روش مکتوب از سایر طرق به ضمانت‌خواه، جهت پرداخت وجه مذکور به مؤسسه اعتباری ابلاغ نماید.

تبصره- چنانچه ضمانت‌خواه، وجه پرداختی به ذی‌نفع را به مؤسسه اعتباری بازپرداخت نمود، مؤسسه اعتباری موظف است مراتب را به همراه تاریخ پرداخت وجه توسط ضمانت‌خواه، در سامانه سپام ثبت نماید.

فصل ششم- ابطال و خاتمه اعتبار ضمانت‌نامه

ماده ۳۲- ضمانت‌نامه در موارد زیر باطل می‌شود:

۱- واقع شدن «خاتمه اعتبار» اعم از وقوع رویداد یا تاریخ (هرکدام که زودتر واقع شود)؛

۲- به موجب اعلام کتبی ذی‌نفع مبنی بر انصراف از مطالبه کل وجه ضمانت‌نامه یا ابطال آن؛

۳- هنگامی که در اثر صدور «اصلاحیه‌های کاهش وجه ضمانت‌نامه»، وجه ضمانت‌نامه به صفر برسد؛

۴- هنگامی که وجه ضمانت‌نامه در اثر پرداخت به صفر برسد؛

تبصره- مؤسسه اعتباری موظف است ابطال و خاتمه اعتبار ضمانت‌نامه را حسب مورد، در سامانه سپام ثبت نماید.

ماده ۳۳- چنانچه «خاتمه اعتبار» ضمانت‌نامه منوط به وقوع رویدادی گردد، لازم است اسناد و مدارک مربوط به رویداد منجر به «خاتمه اعتبار»، در متن ضمانت‌نامه مشخص شود.

ماده ۳۴- در صورت ارایه اسناد و مدارک موضوع ماده (۳۳)، مؤسسه اعتباری موظف است حداکثر ظرف مدت پنج روز کاری بعد از ارایه اسناد و مدارک، ظاهر

اسناد و مدارک ارایه شده را با مفاد ضمانت‌نامه تطابق داده و در صورتی که ظاهر اسناد و مدارک ارایه شده را مطابق تشخیص دهد، با رعایت مفاد این دستورالعمل، ضمانت‌نامه را باطل نموده و مراتب را در سامانه سپام ثبت نماید و نسبت به آزادسازی وثایق ضمانت‌خواه اقدام نماید.

ماده ۳۵- چنانچه خاتمه اعتبار با روز تعطیلی مندرج در تقویم رسمی کشور مصادف شود، روز کاری بعد از روز تعطیل، به عنوان روز خاتمه اعتبار تلقی می‌گردد.

فصل هفتم - وثایق

ماده ۳۶- مؤسسه اعتباری مکلف است قبل از صدور ضمانت‌نامه، با توجه به اهلیت و توان اعتباری ضمانت‌خواه، وثایق لازم و کافی از وی اخذ نماید.

ماده ۳۷- نوع و میزان وثایق بابت صدور انواع ضمانت‌نامه، بر اساس ضوابطی تعیین خواهد شد که هیأت‌مدیره مؤسسه اعتباری تعیین و ابلاغ می‌نماید. هیأت‌مدیره مؤسسه اعتباری موظف است وثایق موضوع این ماده را به نحوی تعیین نماید که معتبر، سهل‌البیع، قابل نقل و انتقال، از درجه نقدشوندگی بالا برخوردار و بلامعارض باشد تا در صورت عدم ایفای تعهدات از سوی ضمانت‌خواه، حقوق مؤسسه اعتباری در حداقل زمان و با کمترین هزینه، استیفاء شود.

تبصره ۱- مؤسسه اعتباری موظف است بابت وثیقه صدور ضمانت‌نامه شرکت در مناقصه و یا مزایده، معادل دو درصد (۲٪) وجه ضمانت‌نامه و بابت وثیقه صدور ضمانت‌نامه گمرکی، معادل بیست درصد (۲۰٪) وجه ضمانت‌نامه را به صورت «وجه نقد»، «اوراق مشارکت منتشر و یا تضمین‌شده توسط بانک مرکزی و یا دولت»، «سپرده‌های ریالی نزد مؤسسه اعتباری صادرکننده ضمانت‌نامه شامل

سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز، سرمایه‌گذاری مدت‌دار، گواهی سپرده مدت‌دار ویژه سرمایه‌گذاری عام و خاص» و یا ترکیبی از آنها، از ضمانت‌خواه اخذ نماید.

تبصره ۲- در صورت اخذ سپرده‌های ارزی (سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز، سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار و یا گواهی سپرده مدت‌دار ویژه سرمایه‌گذاری عام و خاص) به عنوان وثیقه ضمانت‌نامه صادره، مؤسسه اعتباری موظف است برای تعیین معادل ریالی این سپرده‌ها، از نرخ اعلام شده توسط بانک مرکزی در تاریخ اخذ وثیقه استفاده نماید.

ماده ۳۸- مؤسسات اعتباری موظفند، وجه موجود در حساب سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار و یا سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز، اعم از ریالی و ارزی که به عنوان وثیقه ضمانت‌نامه صادره در نظر گرفته شده است، نزد مؤسسه اعتباری صادرکننده ضمانت‌نامه و یا هریک از مؤسسات اعتباری دیگر، به میزان وثیقه مورد نظر، در حساب‌های ذی‌ربط مسدود نمایند.

ماده ۳۹- در صورتی که:

- ۱- وجه ضمانت‌نامه به موجب پرداخت بخشی از آن کاهش یابد و ضمانت‌خواه وجه مزبور را پرداخت نماید، مؤسسه اعتباری می‌تواند بنا به درخواست ضمانت‌خواه، بخشی از وثایق وی را متناسب با وجوه پرداختی، با رعایت مواد (۳۶)، (۳۷) و (۳۸) این دستورالعمل، آزاد نماید.
- ۲- وجه ضمانت‌نامه حسب شرایط مندرج در آن و یا به درخواست ذی‌نفع/ضمانت‌خواه کاهش یابد، مؤسسه اعتباری می‌تواند بنا به درخواست ضمانت‌خواه، بخشی از وثایق وی را متناسب با وجوه پرداختی، با رعایت مواد (۱۲)، (۳۶)، (۳۷) و (۳۸) این دستورالعمل، آزاد نماید.

تبصره ۵- آزادسازی وثایق غیرمنقول در اجرای این ماده، منوط به تشخیص مؤسسه اعتباری خواهد بود.

ماده ۴۰- آزادسازی وثایق ضمانت‌خواه در موارد (۱) الی (۳) ماده (۳۲)، منوط به رایحه اصل ضمانت‌نامه می‌باشد.

تبصره ۵- چنان چه به هر دلیل رایحه اصل ضمانت‌نامه امکان‌پذیر نباشد، مؤسسه اعتباری می‌تواند در صورت صلاحدید، صرفاً پس از رایحه تعهدنامه بر اساس متن پیوست (۱) این دستورالعمل توسط ضمانت‌خواه، وثایق وی را آزاد نماید.

ماده ۴۱- در صورت پرداخت وجه ضمانت‌نامه به ذینفع، چنان چه حداکثر ظرف مدت یک هفته از تاریخ ابلاغ موضوع ماده (۳۱) این دستورالعمل، ضمانت‌خواه وجه مذکور را به مؤسسه اعتباری پرداخت ننماید، مؤسسه اعتباری موظف است نسبت به وصول و استیفای مطالبات خود از ضمانت‌خواه، از محل وثایق وی، اقدام نماید.

ماده ۴۲- بانک مرکزی در صورت لزوم می‌تواند نوع و میزان وثایق را مورد بازنگری قرار داده و مراتب را به مؤسسات اعتباری ابلاغ نماید.

فصل هشتم - سایر مقررات

ماده ۴۳- مؤسسه اعتباری تحت هیچ عنوان مجاز به صدور ضمانت‌نامه به منظور تضمین وام یا تسهیلات اعطایی خود و سایر مؤسسات اعتباری نمی‌باشد.

ماده ۴۴- در مواردی که برای ضمانت‌نامه‌های صادره جهت تضمین معاملات دولتی که ذینفع آنها دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی می‌باشند مقررات خاص وجود داشته باشد، این ضمانت‌نامه‌ها صرفاً در موارد یادشده، تابع مقررات خاص خود می‌باشد.

ماده ۴۵- صدور ضمانت‌نامه‌ای که ضمانت‌خواه و ذینفع آن، اشخاص غیردولتی می‌باشند، منوط به اخذ مجوز از ادارات مرکزی ذی‌ربط در مؤسسه اعتباری صادرکننده ضمانت‌نامه می‌باشد.

ماده ۴۶- چنانچه ضمانت‌نامه متضمن شرطی دال بر ارایه اسناد و مدارک باشد، مؤسسه اعتباری باید صرفاً بر مبنای ظاهر اسناد و مدارک ارایه شده عمل نموده و هیچ‌گونه تعهد یا مسئولیتی در خصوص موارد زیر ندارد:

۱- اصالت و صحت هرگونه امضا، مدارک، اسناد و اطلاعات ارایه شده؛

۲- هرگونه اظهارات کلی یا خاص در خصوص مدارک و اسناد ارایه شده؛

۳- وجود کالا یا خدمات و همچنین شرح، مقدار، وزن، کیفیت، بسته‌بندی، تحویل و ارزش آنها و نیز سایر کارهای اجرایی یا آماری که در اسناد و مدارک، به آنها اشاره شده است؛

۴- حسن نیت، فعل یا ترک فعل، اعتبار مالی و شخصی صادرکننده اسناد و مدارک.

ماده ۴۷- چنانچه ضمانت‌نامه متضمن شرطی دال بر ارایه اسناد و مدارک باشد، مؤسسه اعتباری موظف است تصویر مدارک و اسنادی که ظاهر آنها را مطابق با مفاد ضمانت‌نامه تشخیص داده است، از طریق سامانه سپام، به بانک مرکزی ارسال نماید.

ماده ۴۸- در صورت وقوع عوامل قهری و تعطیلی مؤسسه اعتباری در طول مدت اعتبار، چنانچه فعالیت مؤسسه اعتباری پس از خاتمه اعتبار آغاز شود، ضمانت‌نامه از زمان آغاز فعالیت مؤسسه اعتباری، به مدت سی روز معتبر خواهد بود. همچنین اگر پرداخت وجه ضمانت‌نامه به دستور مقام قضایی متوقف شود، در صورتی که نظر مقام قضایی مبنی بر بلامانع بودن پرداخت وجه ضمانت‌نامه پس

از خاتمه اعتبار اعلام گردد، ضمانت‌نامه بانکی از زمان اعلام مقام قضایی، به مدت سی روز معتبر خواهد بود.

تبصره ۱- مفاد این ماده باید در متن ضمانت‌نامه نیز قید گردد.

تبصره ۲- مؤسسه اعتباری موظف است تمدید اعتبار ضمانت‌نامه موضوع این ماده را، حسب مورد در سامانه سپام ثبت نماید.

ماده ۴۹- چنانچه ذی‌نفع پیش از تاریخ تعطیلی مؤسسه اعتباری به سبب بروز عوامل قهری یا پیش از تاریخ وصول دستور مقام قضایی مبنی بر عدم پرداخت، «درخواست مطالبه وجه ضمانت‌نامه» را به مؤسسه اعتباری ارائه نموده باشد، مؤسسه اعتباری موظف است حسب مورد پس از آغاز فعالیت یا اعلام مقام قضایی ذیربط مبنی بر بلامانع بودن پرداخت، ضمن رعایت مفاد مواد (۲۴) و (۲۵) این دستورالعمل، در صورت مطابق بودن درخواست مطالبه، وجه ضمانت‌نامه را به ذی‌نفع پرداخت نماید.

ماده ۵۰- کارمزدهای مربوط به ضمانت‌نامه حداکثر به میزان نرخ‌های کارمزد ابلاغی از سوی بانک مرکزی قابل دریافت می‌باشد.

ماده ۵۱- مؤسسه اعتباری موظف است در صورت پرداخت وجه ضمانت‌نامه به ذی‌نفع، وجه التزام تاخیر تأدیه دین را از تاریخ پرداخت وجه ضمانت‌نامه، بر اساس نرخ‌های اعلامی بانک مرکزی، نسبت به مانده پرداخت نشده وجه ضمانت‌نامه از سوی ضمانت‌خواه به مؤسسه اعتباری، محاسبه و از ضمانت‌خواه اخذ نماید.

ماده ۵۲- مؤسسه اعتباری موظف به طراحی و پیاده‌سازی سامانه‌ای در پایگاه اطلاع‌رسانی خود می‌باشد، به نحوی که ذی‌نفع، با مراجعه به سامانه مذکور و درج شماره منحصر به فرد ضمانت‌نامه و شناسه/کد ملی خود، به مشخصات

ضمانت‌نامه صادره دسترسی داشته و اصالت ضمانت‌نامه صادره مورد تأیید قرار گیرد.

تبصره- مؤسسه اعتباری موظف است جهت آگاهی ذی‌نفع، موضوع و نحوه امکان بررسی اصالت ضمانت‌نامه را به نحو مقتضی در ضمانت‌نامه قید نماید.

ماده ۵۳- ایجاد هرگونه تعهدات و یا اعطای هر نوع تسهیلات به ضمانت‌خواه، از زمان پرداخت وجه ضمانت‌نامه به ذی‌نفع از سوی مؤسسه اعتباری، تا زمان وصول کامل مطالبات مؤسسه اعتباری از ضمانت‌خواه بابت پرداخت وجه ضمانت‌نامه به ذی‌نفع، از سوی هریک از مؤسسات اعتباری ممنوع است.

ماده ۵۴- تخلف از مفاد این دستورالعمل توسط مؤسسه اعتباری، موجب اعمال مجازات‌های انتظامی موضوع ماده (۴۴) قانون پولی و بانکی کشور مصوب سال ۱۳۵۱ و تبصره (۳) ماده (۹۶) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه می‌باشد.

ماده ۵۵- بانک مرکزی موظف است حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، شیوه‌نامه اجرایی نحوه استفاده از «سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام)» را در خصوص ضمانت‌نامه‌های بانکی تهیه و جهت اجرا به شبکه بانکی کشور ابلاغ نماید.

ماده ۵۶- این دستورالعمل سه ماه پس از تاریخ ابلاغ، لازم‌الاجرا بوده و از آن تاریخ، صدور هرگونه ضمانت‌نامه توسط مؤسسات اعتباری منوط به رعایت کامل مفاد این دستورالعمل است. ضمانت‌نامه‌های موجود که بر اساس مقررات قبل صادر شده‌اند تا سررسید نهایی به اعتبار خود باقی بوده و تمدید این ضمانت‌نامه‌ها، تابع مقررات زمان تمدید می‌باشد.

ماده ۵۷- از تاریخ لازم الاجرا شدن این دستورالعمل، بخش مربوط به صدور ضمانت نامه در آیین نامه صدور ضمانت نامه و ظهرنویسی از طرف بانکها، سایر مقررات مغایر با این دستورالعمل منسوخ اعلام می‌گردد:

پیوست (۱)

متن تعهدنامه از ضمانت‌خواه

«اینجانب ضمانت‌خواه ضمانت‌نامه شماره متعهد می‌گردم چنانچه با عدم ارائه اصل ضمانت‌نامه، از ناحیه اینجانب/ذی‌نفع به هر نحوی از انحاء موجبات سوء استفاده از آن ایجاد و منافع بانک به خطر افتد، عهده دار جبران ضرر و زیان وارده بوده و بانک محق به استیفاء حقوق تضییع شده به هر نحو و کیفیت است»

پیوست (۲)

متن تعهدنامه از ذی نفع

«اینجانب ذی نفع ضمانت‌نامه شماره متعهد می‌گردم چنان‌چه با عدم ارائه اصل ضمانت‌نامه از ناحیه اینجانب به هر نحوی از انحاء موجبات سوء استفاده از آن ایجاد و منافع بانک/مؤسسه اعتباری به خطر افتد، عهده دار جبران ضرر و زیان وارده بوده و بانک/مؤسسه اعتباری محق به استیفاء حقوق تضییع شده به هر نحو و کیفیت است»

«بخشنامه شماره ۹۳/۹۶۵۹۳ مورخ ۱۳۹۳/۰۴/۱۱ در خصوص ابلاغ سیاست‌های پولی و اعتباری نظام بانکی کشور مصوب یک‌هزار و یک‌صد و هفتاد و نهمین جلسه شورای پول و اعتبار»

**جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی
پست بانک و مؤسسات اعتباری توسعه، کوثر مرکزی و عسکریه ارسال می‌گردد.**

با سلام؛

احتراماً، بدین وسیله مفاد تصمیمات متخذه در یک‌هزار و یک‌صد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۳ شورای پول و اعتبار در خصوص سیاست‌های پولی و اعتباری نظام بانکی کشور، در (۷) ماده و (۹) تبصره به شرح پیوست ابلاغ می‌گردد.

خواهشمند است دستور فرمایند ضمن ابلاغ ضوابط مذکور به قید تسریع به کلیه واحدهای ذیربط، بر حسن اجرای مفاد آن نظارت شود. ۲۰۵۲۳۰۳/ف

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

پیوست: دارد

«بسم‌تعالی»

سیاست‌های پولی و اعتباری

شورای پول و اعتبار در ادامه تصمیمات اتخاذ شده در جلسه روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۷، در یک‌هزار و یک‌صد و هفتاد و نهمین جلسه خود در تاریخ ۱۳۹۳/۴/۳، سیاست‌های پولی و اعتباری را به شرح ذیل تصویب نمود:

ماده ۱- شورای پول و اعتبار با توجه به تفاهم به عمل آمده توسط بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و بانک مرکزی در مورخ ۱۳۹۳/۲/۸ در مورد نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌های بانکی، با اعمال نرخ‌های مورد تفاهم (حداکثر ۲۲ درصد برای سپرده‌های یک‌ساله) سود علی‌الحساب موافقت نمود.

تبصره ۱- بانک‌ها و مؤسسات اعتباری موظفند نرخ سود قطعی سپرده‌های خود را در قالب عقود اسلامی و براساس سودآوری، در پایان دوره پس از حسابرسی عملیات مالی آن‌ها، پس از تأیید بانک مرکزی و تصویب مجمع، تسویه نمایند.

تبصره ۲- شرایط انتشار اوراق گواهی سپرده عام و خاص (میزان انتشار، نرخ سود علی‌الحساب، سررسید و ...) در اختیار بانک مرکزی خواهد بود.

ماده ۲- حداکثر نرخ سود تسهیلات عقود غیرمشارکتی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری معادل ۲۲/۰ درصد تعیین می‌گردد. حداقل نرخ سود مورد انتظار عقود مشارکتی هنگام عقد قرارداد بین بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و مشتری معادل ۲۱/۰ درصد تعیین می‌شود.

تبصره ۱- نرخ سود تسهیلات خرید مسکن از محل اوراق حق تقدم تسهیلات بانک مسکن (عقد فروش اقساطی) معادل ۱۶/۰ درصد خواهد بود. نرخ سود تسهیلات خرید مسکن از محل صندوق پس‌انداز مسکن بانک مسکن نیز معادل ۱۴/۰ درصد تعیین می‌شود.

تبصره ۲- نرخ سود تسهیلات مسکن مهر درخصوص قراردادهای جدید برای دوره احداث در قالب عقود اسلامی معادل ۱۱/۰ درصد و برای فروش اقساطی پس از احداث، معادل ۱۲/۰ درصد تعیین می‌شود.

تبصره ۳- نرخ سود مورد عمل شرکت‌های لیزینگ معادل ۲۲/۰ درصد تعیین می‌شود. دریافت هرگونه وجه اضافی از سوی شرکت‌های مزبور برای اعطای تسهیلات ممنوع می‌باشد.

ماده ۳- نسبت سپرده قانونی برای انواع سپرده‌ها در بانک‌های تجاری و مؤسسات اعتباری (دولتی و غیردولتی) به‌طور یکسان و معادل ۱۳/۵ درصد تعیین می‌شود. نسبت سپرده قانونی سپرده‌های بانک‌های تخصصی و شعب بانک‌ها و مؤسسات اعتباری در مناطق آزاد معادل ۱۰/۰ درصد تعیین می‌شود. نسبت سپرده قانونی صندوق پس‌انداز بانک مسکن بدون تغییر خواهد بود. منابع آزاد شده از محل تعدیل سپرده قانونی، ابتدا صرف تسویه بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی خواهد شد.

تبصره ۱- نسبت سپرده قانونی سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز بانک‌ها و مؤسسات اعتباری معادل ۱۰/۰ درصد تعیین می‌شود.

تبصره ۲- مجوز اعطایی به بانک‌ها مبنی بر نگهداری تا سقف ۲/۰ واحد درصد سپرده‌های قانونی خود نزد بانک مرکزی (مرتبط با منابع سپرده‌ای) به

صورت موجودی نقد (موضوع بخشنامه شماره مب/۲۴۱۲ مورخ

۱۳۸۷/۶/۲۸ بانک مرکزی) به قوت خود باقی خواهد بود.

ماده ۴- نرخ سود علی‌الحساب اوراق مشارکت شرکت‌های دولتی و غیردولتی و

شهرداری‌ها متناسب با سود انتظاری حاصل از طرح‌های موضوع سرمایه‌گذاری

و در مقاطع سه‌ماهه پرداخت می‌گردد. حداکثر نرخ سود علی‌الحساب این اوراق

معادل ۲۲/۰ درصد تعیین می‌شود. لازم است سود قطعی حاصله پس از دوره

مشارکت وفق مقررات موجود به دارنده اوراق پرداخت شود.

تبصره- بازخرید قبل از سررسید این اوراق توسط بانک‌ها امکان‌پذیر

نمی‌باشد، لیکن معامله دست دوم اوراق مذکور در بانک‌ها و بورس

اوراق بهادار مجاز می‌باشد.

ماده ۵- سقف قابل انتشار اوراق مشارکت و صکوک (موضوع بانک‌ها، شهرداری‌ها و

شرکت‌های دولتی) دارای مجوز بانک مرکزی در سال ۱۳۹۳ به میزان ۱۰۰ هزار

میلیارد ریال خواهد بود. سقف انتشار اوراق مشارکت موضوع تبصره ذیل ماده ۴

قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت برای اوراق منتشره با مجوز سازمان بورس

اوراق بهادار، در سال ۱۳۹۳ به میزان ۵۰ هزار میلیارد ریال تعیین می‌گردد.

ماده ۶- به بانک مرکزی اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۳ و به منظور اجرای

سیاست‌های پولی تا سقف ۱۰۰ هزار میلیارد ریال، اوراق مشارکت منتشر نماید.

شرایط انتشار اوراق مشارکت بانک مرکزی از قبیل نرخ سود علی‌الحساب،

سررسید، جریمه بازخرید قبل از سررسید و سایر شرایط مربوطه از سوی رئیس

کل بانک مرکزی تعیین می‌گردد.

ماده ۷- نرخ سود صکوک منتشره با مجوز بانک مرکزی، متناسب با ارزش دارایی پایه صکوک و سررسید اوراق از سوی بانک مرکزی تعیین می‌گردد. بازخرید و معامله دسته دوم این اوراق تابع شرایط تبصره ذیل ماده ۴ خواهد بود.

تبصره- نرخ سود صکوک منتشره در بازار پول که با مجوز سازمان بورس اوراق بهادار صادر می‌شود و دارای ضمانت مؤسسات اعتباری می‌باشد، با هماهنگی بانک مرکزی تعیین می‌گردد.

«بخشنامه شماره ۹۳/۱۱۳۷۷۶ مورخ ۱۳۹۳/۰۴/۲۶ در خصوص ابلاغ مجموعه تکالیف شبکه بانکی کشور در قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، شرکت دولتی پست بانک، بانک‌های غیر دولتی و مؤسسات اعتباری غیر بانکی ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، با اشاره به ابلاغیه ۱۸۳۰۹۰ مقام محترم ریاست جمهوری در خصوص «قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور»، برخی موارد مرتبط با تکالیف و وظایف شبکه بانکی کشور در قانون یادشده به شرح زیر ارسال می‌گردد:

”بند (ن) تبصره (۵) - صندوق توسعه ملی و بانک‌های عامل مکلفند در پرداخت سرمایه در گردش تسهیلات موضوع بندهای (د) و (ه) این تبصره به بخش‌های خصوصی و تعاونی، استفاده از ظرفیت کامل واحدهای موجود و آماده بهره‌برداری و سپس طرح‌های با پیشرفت فیزیکی نزدیک به بهره‌برداری و نهایتاً طرح‌های دارای توجیه فنی و اقتصادی و زیست محیطی مرتبط با تولید و صادرات نفت و گاز، پتروشیمی، معدن و آب و برق را در اولویت قرار دهند.

بند (س) تبصره (۵) - بانک‌های مذکور در بندهای (ب) و (ط) این تبصره مکلفند منابع اختصاص یافته به آن‌ها از محل صندوق توسعه ملی و یا حساب ذخیره ارزی را فقط در جهت ارائه تسهیلات به بخش‌های تولیدی، صنعت، معدن، تجارت و کشاورزی بخش خصوصی و تعاونی اختصاص دهند.

بند (ف) تبصره (۵) - مدیران عامل بانک‌های دولتی و غیردولتی موظفند حداکثر طی یک هفته پس از تاریخ درخواست تسهیلات، کلیه مدارک مورد نیاز را به صورت کتبی به اطلاع متقاضی برسانند و پس از تحویل کلیه مدارک موظفند حداکثر طی دو ماه نسبت به بررسی توجیه فنی، اقتصادی و مالی طرح و اهلیت متقاضی اقدام و در صورت تأیید به صندوق توسعه ملی ارسال نمایند. رئیس هیأت عامل صندوق توسعه ملی حداکثر ظرف پانزده روز نسبت به اعلام نظر در رابطه با پرداخت تسهیلات در قالب قرارداد عاملیت با بانک ذی‌ربط اقدام می‌کند. بانک عامل

حداکثر طی یک‌ماه نسبت به عقد قرارداد تسهیلات به متقاضی اقدام و ظرف دو هفته آن را پرداخت می‌کند.

بند (الف) تبصره (۷) - کلیه بانک‌ها موظفند تا پایان شهریورماه سال ۱۳۹۳، مانده وجوه اداره شده و یارانه سود تسهیلات را که تا پایان سال ۱۳۹۲ از سوی بانک‌های عامل به متقاضیان تخصیص نیافته یا بخشی از آن پرداخت و اجرایی نشده است با احتساب سود سپرده دوره ماندگاری وجوه نزد بانک، به حساب ردیف درآمدی ۳۱۰۶۰۵ و مبالغ وصولی بابت بازپرداخت تسهیلات اعطایی (وجوه اداره شده) را حداکثر یک هفته پس از وصول به حساب ردیف درآمدی ۳۱۰۶۰۲ واریز نمایند. به کمیته‌ای مرکب از معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور، وزیر امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و جهادکشاورزی و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود وجوه مذکور را از طریق معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور از محل ردیف ۴-۵۴۰۰۰۰ جدول شماره (۹) این قانون به منظور افزایش سرمایه بانک‌های دولتی پس از تصویب مرجع قانونی ذی‌ربط و یا پرداخت وجوه اداره‌شده، اختصاص دهد.

بند (د) تبصره (۷) - بانک‌ها مجازند در سال ۱۳۹۳ اسناد رسمی اراضی کشاورزی محل اجرای طرح‌های کشاورزی و صنایع تکمیلی کشاورزی و اسناد منازل روستایی را به‌عنوان وثیقه وام‌های بخش کشاورزی و روستایی بپذیرند.

بند (ز) تبصره (۱۱) - پیرو بخشنامه شماره ۹۳/۷۲۰۵۷ مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۰ این بانک، لازم است حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) تسهیلات اعطائی کلیه بانک‌های دولتی و بانک‌های غیردولتی که حداقل چهل درصد (۴۰٪) سهام آن متعلق به دولت می‌باشد با هماهنگی دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط به بخش آب و کشاورزی اختصاص یابد.

در خاتمه ضمن تأکید بر این‌که؛ سایر حوزه‌های بانک مرکزی نیز احکام مرتبط با اختیارات و وظایف خود را به آن بانک/مؤسسه اعتباری ابلاغ خواهند نمود، خواهشمند است دستور فرمایند، ضمن تمهید مقدمات اجرای موارد مطروحه، مراتب به قید تسریع، به تمامی

واحدهای ذی‌ربط آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ و بر حسن اجرای آن، تأکید و نظارت دقیق گردد. ۰۰۵۵/۲۰۳۵۹۲۵/س

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی
اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

عبدالمهدی ارجمندزاد

۳۸۱۶

۳۲۱۵-۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۱۱۴۶۹۹ مورخ ۹۳/۰۴/۲۹ در خصوص ابلاغ نحوه محاسبه یارانه سود تسهیلات»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیر دولتی (به استثنای بانک‌های قرض الحسنه)، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسات اعتباری غیربانکی ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که استحضار دارند حسب مصوبات قانونی، برخی از تسهیلات اعطایی به طیفی از اقشار جامعه، مشمول پرداخت یارانه سود تسهیلات توسط دولت می‌شود. نظر به ابهامات موجود و سؤالات مطروحه برخی بانک‌ها در خصوص نحوه محاسبه یارانه سود تسهیلات، مراتب مورد بررسی قرار گرفت و نهایتاً موضوع در هفتمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۷ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری مطرح و به شرح ذیل به تصویب رسید:

الف- نحوه محاسبه یارانه سود (سود سهم دولت) در عقود مشارکتی:

از آن جا که در عقود مشارکتی، نرخ سود مورد انتظار، صرفاً مبنایی جهت اخذ تصمیم در خصوص پذیرش یا عدم پذیرش مشارکت بانک در طرح پیشنهادی متقاضی می‌باشد؛ به گونه‌ای که سهم سود بانک از سود پیش‌بینی شده موضوع مشارکت، از حداقل سود مورد انتظار تعیین شده توسط شورای پول و اعتبار نباید کمتر باشد و در خاتمه طرح نیز، صرف نظر از آن چه پیشتر به عنوان نرخ مبنا (نرخ سود مورد انتظار) تعیین شده است؛ سهم بانک از ارزش افزوده طرح، متناسب با درصد سود توافق و تعیین شده در قرارداد؛ محاسبه می‌شود؛ از این رو قاعده‌تاً، یارانه سود تسهیلات نیز در عقود مشارکتی، صرفاً در خاتمه قرارداد قابل محاسبه بوده و از پروژه‌های به پروژه دیگر، بسته به بازده طرح متفاوت می‌باشد. بر همین اساس، فرمول محاسبه یارانه سود (سود سهم دولت) در تسهیلات بانکی، به شرح ذیل خواهد بود:

$$S = E_b \times \frac{r_g}{R}$$

اجزای فرمول فوق به شرح ذیل محاسبه می‌گردد:

$$E_b = E \times R_b$$

$$r = \frac{R}{N}$$

$$R = \frac{E_b}{C_b}$$

$$r_g = r - r_a$$

$$E = V - C$$

پارامترهای مورد استفاده در فرمول‌های فوق‌الذکر به شرح ذیل تعریف می‌گردد:

یارانه تسهیلات مشارکتی: S

سهم بانک از ارزش افزوده پروژه: E_b

آورده بانک: C_b

ارزش روز پروژه: V

قیمت تمام شده طرح: C

سود مشارکت (ارزش افزوده پروژه): E

درصد/نسبت سهم بانک از سود پروژه: R_b

نرخ یارانه (نرخ سود سهم دولت): r_g

نرخ سود سهم متقاضی به موجب مفاد مصوبه هیأت دولت/وزیران: r_a

نرخ بازده پروژه در طی دوره مشارکت: R

نرخ بازده سالانه پروژه (نرخ سود تسهیلات مشارکتی): r

دوره مشارکت به سال: N

ب- نحوه محاسبه یارانه سود (سود سهم دولت) در عقود مبادله‌ای:

در تسهیلات مبادله‌ای، نرخ سود سهم مشتری را در فرمول «نحوه محاسبه اقساط در عقود با بازدهی معین، مصوب شورای پول و اعتبار» (موضوع بخشنامه شماره مب/۱۵۲۱ مورخ ۱۳۸۶/۴/۱۸) منظور کرده و پس از محاسبه سود و اقساط مشتری، براساس نرخ سود سهم دولت و به مأخذ مانده تسهیلات، سود سهم دولت را تعیین می‌نماییم.

شایان ذکر است در مواردی که تسهیلات مشارکت مدنی به فروش اقساطی تبدیل می‌گردد؛ نحوه محاسبه مبلغ تسهیلات فروش اقساطی به شرح ذیل می‌باشد:

مبلغ تسهیلات فروش اقساطی در خاتمه قرارداد مشارکت مدنی، از مجموع «آورده بانک» و «سهم بانک از سود پروژه پس از کسر یارانه سود» حاصل می‌گردد.

این بخشنامه از تاریخ صدور، لازم‌الاجراء و جایگزین بخشنامه شماره ۹۱/۸۸۶۰۸ مورخ ۱۳۹۱/۴/۸ این بانک می‌شود. از این رو، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع، به کلیه واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. د. ۲۰۵۳۴۶۲/ج

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۱۲۰۲۶۰ مورخ ۱۳۹۳/۰۵/۰۲ در خصوص ابلاغ اساسنامه نمونه
مؤسسات اعتباری غیربانکی»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم مؤسسات اعتباری غیربانکی ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، همانگونه که مستحضرنند شورای پول و اعتبار در سال گذشته به استناد اختیارات مقرر در بند «ج» ماده ۳۰ قانون پولی و بانکی کشور و با هدف ایجاد ساختار و چارچوبی یکسان و استاندارد برای اساسنامه بانکها، «اساسنامه نمونه بانکهای تجاری غیردولتی» را تصویب نمود. در همین راستا آن شورا در سال جاری نیز با همان مقصود و رویکرد، در یک هزار و یکصد و هشتاد و دومین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۲۴، «اساسنامه نمونه مؤسسات اعتباری غیربانکی» را به شرح پیوست مورد تصویب قرار داد. وفق مصوبه مزبور، تمامی مؤسسات اعتباری غیربانکی موظف شدند حداکثر تا پایان دی ماه سال جاری (۱۳۹۳/۱۰/۳۰) نسبت به برگزاری مجمع عمومی فوق العاده و اصلاح اساسنامه خود مطابق با اساسنامه نمونه ابلاغی اقدام نموده و آن را قبل از ثبت در مراجع ثبتی، وفق بندهای «د» و «ه» ماده ۳۰ قانون پولی و بانکی کشور، برای تصویب نهایی در شورای پول و اعتبار به این بانک ارسال دارند.

خواهشمند است دستور فرمایند ضمن ابلاغ مراتب به هیأت مدیره، سهامداران و بازرسان آن مؤسسه اعتباری، اقدامات لازم برای برگزاری مجمع عمومی فوق العاده و اعمال تغییرات و اصلاحات لازم در اساسنامه آن مؤسسه مطابق با اساسنامه نمونه ابلاغی ظرف مهلت مقرر، معمول شود. / ۲۰۷۷۵۶۳/ع

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

پیوست: ۳۳ برگ

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی
اداره مطالعات و مقررات بانکی

اساسنامه نمونه

بانک‌های تجاری غیردولتی

بسمه تعالی

بخش اول: مشخصات، موضوع و مدت فعالیت بانک

نام بانک

ماده ۱- نام بانک عبارت است از که به استناد [قانون اجازدهی تأسیس بانک‌های غیردولتی/ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی/ قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی] و با مجوز شورای پول و اعتبار در مورخ [تأسیس شده/ به بانک غیردولتی تبدیل شده/ به بانک ارتقاء یافته] و از این پس بانک نامیده می‌شود.

نوع بانک

ماده ۲- نوع بانک سهامی عام است.

موضوع فعالیت بانک

ماده ۳- بانک در چارچوب قانون پولی و بانکی کشور، قانون عملیات بانکی بدون ربا و سایر قوانین ذی‌ربط، مقررات ناظر بر عملیات مجاز بانکی و سایر مصوبات شورای پول و اعتبار و دستورات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و با اخذ مجوزهای لازم، مجاز به انجام فعالیت‌های ذیل می‌باشد:

۳-۱- قبول سپرده؛

۳-۲- صدور گواهی سپرده عام و خاص؛

۳-۳- آرایه چک و خدمات مرتبط با آن طبق قانون صدور چک؛

۳-۴- انجام عملیات بین بانکی؛

۳-۵- انجام عملیات اعتباری مصرح در قانون عملیات بانکی بدون ربا و

آیین‌نامه‌های مربوطه؛

۳-۶- آرایه انواع ابزارهای پرداخت؛

۳-۷- دریافت، پرداخت، نقل و انتقال وجوه ریالی و ارزی؛

۳-۸- انجام امور نمایندگی به منظور جمع‌آوری وجوه، انواع قبوض خدمات

شهری، ودایع و ...؛

۳-۹- گشایش انواع اعتبار اسنادی و صدور انواع ضمانت‌نامه؛

۳-۱۰- آرایه خدمات بانکی الکترونیکی از جمله صدور انواع کارت‌های الکترونیکی

(کارت‌های خرید؛ کارت اعتباری، کیف پول الکترونیکی و ...)؛

۳-۱۱- قبول و نگهداری اشیاء گرانبها، اسناد و اوراق بهادار و اجاره صندوق

امانات به مشتریان؛

۳-۱۲- انجام عملیات ارزی نظیر خرید و فروش ارز، انتقال ارز، دریافت و اعطای

تسهیلات ارزی، صدور حواله‌های ارزی و ...؛

۳-۱۳- خدمات مربوط به وجوه اداره‌شده؛

۳-۱۴- تضمین بازخرید اوراق بهادار صادره اشخاص حقوقی دولتی و غیردولتی؛

۳-۱۵- انتشار یا عرضه اوراق مالی اسلامی ریالی و ارزی در داخل و خارج از

کشور؛

۳-۱۶- انجام سفارشات مستمر مشتریان (دستور پرداخت مستمر)؛

۳-۱۷- آرایه خدمات مشاوره‌ای در زمینه‌های خدمات مالی، سرمایه‌گذاری،

مدیریت دارایی‌ها به مشتریان؛

۳-۱۸- انجام وظایف قیمومت، وصایت، وکالت و نمایندگی مشتریان طبق قوانین

و مقررات مربوطه؛

۳-۱۹- سرمایه‌گذاری از طریق خرید سهام، اوراق مشارکت، اوراق بهادار خارجی

و

اوراق صکوک؛

۳-۲۰- خرید و فروش اموال حسب ضرورت در چارچوب ضوابط بانک مرکزی

جمهوری اسلامی ایران؛

۳-۲۱- ایجاد هرگونه پوشش بیمه‌ای برای دارایی‌های بانک نزد شرکت‌ها و

موسسات بیمه؛

۳-۲۲- حفظ، برقراری و ایجاد رابطه کارگزاری با بانک‌های داخل و خارج؛

۳-۲۳- ترخیص کالا از بنادر و گمرکات به حساب بانک؛

۳-۲۴- وصول مطالبات اسنادی؛

۳-۲۵- وصول سود سهام مشتریان و واریز به حساب آن‌ها؛

۳-۲۶- فروش تمبر مالیاتی و سفته؛

۳-۲۷- انجام سایر عملیات قانونی پس از اخذ تأییدیه بانک مرکزی جمهوری

اسلامی ایران.

مدت فعالیت بانک

ماده ۴- مدت بانک از تاریخ ثبت، نامحدود خواهد بود. شروع فعالیت بانک، از تاریخ صدور

مجوز فعالیت توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.

تابعیت و مرکز اصلی بانک

ماده ۵- تابعیت بانک [ایرانی/خارجی] است و مرکز اصلی بانک در شهر

در استان واقع است. هرگونه تغییر نشانی مرکز اصلی بانک در شهر

مذکور مستلزم تصویب هیأت‌مدیره و تأیید قبلی بانک مرکزی جمهوری اسلامی

ایران است.

بخش دوم: سرمایه و سهم

میزان سرمایه و تعداد سهام

ماده ۶- سرمایه بانک مبلغ (به عدد) ریال ((به حروف)

..... ریال) است که به تعداد سهم عادی

یکهزار ریالی بانام تقسیم شده و تماماً پرداخت گردیده است.

سقف مجاز تملک سهام بانک

ماده ۷- سقف مجاز تملک سهام بانک به صورت مستقیم و غیر مستقیم به شرح جدول ذیل

است:

اشخاص	حداکثر سقف مجاز (درصد)
شرکت سهامی عام	۱۰
شرکت تعاونی سهامی عام	۱۰
مؤسسه و نهاد عمومی غیر دولتی	۱۰
سایر اشخاص حقوقی	۵
اشخاص خارجی	با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تا سقف ۴۰ درصد
اشخاص حقیقی	۵
اعضای خانواده هر شخص حقیقی	سقف فردی: ۵
(همسر، فرزندان و همسران آنان، برادر، خواهر، پدر و یا مادر)	سقف جمعی: به میزانی که نتوانند مشترکاً بیش از یک عضو هیأت مدیره تعیین کنند.

تبصره ۱- اشخاص حقوقی که بخشی از سرمایه و یا سهام آن‌ها متعلق به دولت و یا شرکت‌های دولتی بوده و یا تحت مدیریت بخش دولتی قرار دارند نمی‌توانند در بانک سهامدار باشند.

تبصره ۲- بانک نمی‌تواند در هیچ زمانی، بیش از یک درصد سهام بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی دیگری را دارا باشد. میزان سرمایه‌گذاری بانک‌های غیردولتی در بانک‌های خارجی، منوط به اخذ تأییدیه از شورای پول و اعتبار است.

تبصره ۳- میزان تملک غیرمستقیم سهام بانک توسط اشخاص، متناسب با میزان مالکیت آن‌ها در سهام یا سرمایه اشخاص حقوقی مشارکت‌کننده در سهام بانک محاسبه می‌شود مگر در مواردی که بنا به تشخیص بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، آن شخص دارای کنترل و نفوذ مؤثر بر شخص حقوقی مزبور باشد. در این حالت، کل سهام متعلق به آن شخص حقوقی در بانک برای شخص مزبور نیز محاسبه خواهد شد.

تبصره ۴- دولت در بانک‌های غیردولتی که قبل از تصویب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی دولتی بوده‌اند، می‌تواند حداکثر تا ۲۰ درصد سرمایه آن بانک سهام داشته باشد.

ماده ۸- چنانچه یک شخص حقیقی یا اعضای خانواده وی شامل همسر، فرزندان و همسران آنان، برادر، خواهر، پدر و یا مادر مجموعاً حداقل ۵ درصد سهم در یک شخص حقوقی را دارا باشند، آن شخص حقوقی منحصراً تا سقفی می‌تواند در بانک سهام داشته باشد که با احتساب میزان تملک سهام شخص حقیقی مذکور و اعضای خانواده وی در بانک، حدود مذکور در جدول ماده ۷ (حداکثر تعیین شده) نقض نشود.

ماده ۹- تملک سهام بانک از طریق ارث نیز مشمول الزامات مذکور در ماده ۷ و ۸ بوده و وراثت و یا اولیاء قانونی آن‌ها ملزم به فروش مازاد بر سقف، ظرف مدت دو ماه پس از صدور گواهی حصر وراثت خواهند بود. افزایش قهری سقف مجاز سهام به هر طریق دیگر باید ظرف مدت سه ماه به سقف‌های مجاز این ماده کاهش یابد.

ماده ۱۰- واگذاری سهام بانک یا حقوق و منافع ناشی از مالکیت آن از طریق اعطای وکالت به غیر، به نحوی که حدود مجاز مذکور در ماده ۷ توسط وکیل نقض گردد، ممنوع است.

ماده ۱۱- خرید سهام بانک توسط خود بانک و شرکت‌هایی که بانک بر آن‌ها نفوذ یا کنترل مؤثر دارد، ممنوع می‌باشد.

ورقه سهم

ماده ۱۲- اوراق سهام بانک، متحدالشکل، چاپی و دارای شماره ترتیب بوده و به امضای رییس هیأت‌مدیره و مدیرعامل بانک می‌رسد. این اوراق مهمور به مهر بانک می‌گردد. در ورقه سهم نکات زیر ذکر می‌شود:

- ۱- نام بانک و شناسه ملی / شماره ثبت آن نزد مرجع ثبت شرکت‌ها؛
- ۲- شماره ثبت اوراق نزد سازمان بورس و اوراق بهادار؛
- ۳- مبلغ سرمایه ثبت شده؛
- ۴- نوع سهم؛
- ۵- مبلغ اسمی سهم به عدد و حروف؛
- ۶- تعداد سهامی که هر ورقه نماینده آن است؛
- ۷- نام و شماره ملی / شناسه ملی / شماره اختصاصی (در مورد اتباع خارجی) دارنده سهم.

انتقال سهام

ماده ۱۳- نقل و انتقال سهام بانک، تا زمانی که نام بانک از فهرست شرکت‌های ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار خارج نشده باشد، منحصراً از طریق شرکت بورس اوراق بهادار و یا فرابورس ایران امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۱۴- انتقال سهام باید در دفتر ثبت سهام بانک به ثبت برسد. انتقال دهنده یا وکیل یا نماینده قانونی او باید ثبت انتقال را در دفتر مزبور امضاء نماید. هویت کامل و نشانی انتقال‌گیرنده نیز از نظر اجرای تعهدات ناشی از انتقال سهام، باید در دفتر ثبت سهام قید شده و به امضای انتقال‌گیرنده یا وکیل یا نماینده قانونی او برسد. تشریفات مربوط به ثبت انتقال سهام بانک و ثبت و تغییر نشانی انتقال‌گیرنده که از معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران و یا فرابورس ایران ناشی می‌شود، با رعایت مقررات شرکت بورس اوراق بهادار تهران و یا فرابورس ایران خواهد بود.

ماده ۱۵- ثبت انتقال سهام که منتج به نقض حدود مقرر در ماده ۷ این اساسنامه شود، جز در موارد قهری موضوع ماده ۹، در دفاتر ثبت سهام بانک ممنوع است.

ماده ۱۶- تملک یا تحصیل هر بخش از سهام بانک، متضمن قبول مقررات این اساسنامه و تصمیمات مجامع عمومی سهامداران است.

غیر قابل تجزیه بودن سهام

ماده ۱۷- سهام بانک غیرقابل تجزیه است. مالکین مشاع سهام باید در چارچوب ماده ۷ اساسنامه، در برابر بانک به یک شخص نمایندگی بدهند.

الزامات سرمایه‌ای

ماده ۱۸- آورده مؤسسين، پذيرده‌نويسان و ساير سهامداران بانك نبايد به طور مستقيم يا غيرمستقيم از محل تسهيلات دريافتي از بانك‌ها و ساير مؤسسات اعتباري اعم از دولتي يا غيردولتي، تعاوني‌هاي اعتبار يا صندوق‌هاي قرض‌الحسنه تأمين شده باشد.

بخش سوم: تغييرات سرمايه بانك

ماده ۱۹- تغييرات سرمايه بانك با رعايت قوانين و مقررات مربوطه از جمله مفاد لايحه قانوني اصلاح قسمتي از قانون تجارت، قانون پولی و بانکی کشور، قانون بازار اوراق بهادار، دستورالعمل ثبت و عرضه عمومی اوراق بهادار مصوب شورای عالی بورس و رعايت حداقل سرمايه مورد نياز براي تأسيس و فعاليت بانك بر اساس مصوبات شورای پول و اعتبار، انجام می‌گيرد.

تبصره- برگزاري مجمع عمومي فوق‌العاده بانك جهت هرگونه تغيير در سرمايه، نيازمند تأييد و مجوز قبلي بانك مركزي جمهوري اسلامي ايران و سازمان بورس و اوراق بهادار می‌باشد.

ماده ۲۰- هرگاه زيان انباشته بانك از ۵۰ درصد مجموع سرمايه ثبت‌شده بانك بيشتر شود، هيأت‌مديره بانك مكلف است بلافاصله مجمع عمومي فوق‌العاده صاحبان سهام را دعوت كند تا در خصوص انحلال يا بقاي بانك تصميم‌گيري نمايند. هرگاه مجمع مزبور رأی به انحلال ندهد، مجمع بايد در خصوص يكي از موارد ذيل اتخاذ تصميم نمايد:

۱- افزايش سرمايه حداقل به ميزان زيان‌هاي وارده؛

۲- کاهش سرمایه به میزان سرمایه موجود مشروط بر آن که سرمایه فعلی کمتر از حداقل سرمایه مورد نیاز برای تأسیس و فعالیت بانک - تعیین شده توسط مراجع ذیصلاح - نباشد.

کاهش سرمایه

ماده ۲۱- کاهش اختیاری سرمایه بانک ممنوع است.

ماده ۲۲- حقوق صاحبان سهام بانک نباید پایین تر از حداقل سرمایه مورد نیاز برای تأسیس و فعالیت بانک - تعیین شده توسط مراجع ذیصلاح - باشد. چنانچه حقوق صاحبان سهام بانک بر اثر زیان‌های وارده از حداقل سرمایه مذکور کمتر شود، هیأت‌مدیره موظف است بلافاصله مجمع عمومی فوق‌العاده را دعوت نماید تا در خصوص یکی از موارد ذیل اتخاذ تصمیم شود:

۱- تکمیل سرمایه بر اساس آیین‌نامه موضوع بند ب ماده ۳۳ قانون پولی و بانکی کشور؛

۲- تداوم فعالیت در قالب یکی دیگر از انواع مؤسسات اعتباری تحت نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که تأسیس و فعالیت آن به سرمایه کمتری نیاز دارد؛

۳- تسلیم تقاضای انحلال به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

افزایش سرمایه

ماده ۲۳- سرمایه بانک از طریق صدور سهام جدید در چارچوب قوانین و مقررات مربوط و پس از اخذ مصوبه شورای پول و اعتبار، قابل افزایش می‌باشد. تأدیه مبلغ اسمی سهام جدید به یکی از طرق زیر امکان‌پذیر است:

۱- پرداخت نقدی مبلغ اسمی سهام؛

۲- تبدیل مطالبات نقدی حال‌شده اشخاص از بانک به سهام جدید؛

۳- انتقال سود تقسیم‌نشده یا اندوخته یا عواید حاصل از اضافه ارزش سهام جدید به سرمایه بانک؛

۴- تبدیل اوراق مشارکت بانک به سهام.

تبصره- انتقال اندوخته قانونی به سرمایه ممنوع است.

ماده ۲۴- مجمع عمومی فوق‌العاده در صورت موافقت با افزایش سرمایه بانک، شرایط مربوط به فروش سهام جدید و تأدیه قیمت آن را تعیین کرده یا اختیار تعیین آن را به هیأت‌مدیره واگذار می‌نماید.

ماده ۲۵- مجمع عمومی فوق‌العاده می‌تواند به هیأت‌مدیره اجازه دهد با رعایت ترتیبات مقرر در ماده ۱۹ ظرف مدت معینی که نباید از دو سال تجاوز کند، سرمایه بانک را تا مبلغی معین، افزایش دهد.

ماده ۲۶- در صورتی که مجمع عمومی فوق‌العاده، افزایش سرمایه بانک را از طریق تبدیل مطالبات نقدی حال‌شده اشخاص به تصویب برساند، تأدیه مبلغ اسمی سهام جدید موقوف به اعلام موافقت هر یک از اشخاص مذکور می‌باشد.

تبصره ۱- در صورت عدم تمایل اشخاص به خرید سهام جدید از محل مطالبات آنان، مطالبات نقدی حال‌شده به اشخاص مذکور پرداخت می‌شود.

تبصره ۲- مطالبات نقدی سهامداران بابت سود، با تصویب یا اجرای افزایش سرمایه از این محل، پس از پایان مهلت استفاده از حق تقدم و با رعایت مفاد ماده ۲۴۰ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت، حال‌شده تلقی گردیده و در صورت مطالبه سهامداران پرداخت می‌گردد.

حق تقدم در خرید سهام جدید

ماده ۲۷- در صورت تصویب افزایش سرمایه، صاحبان سهام بانک در خرید سهام جدید به نسبت سهامی که مالک می‌باشند، حق تقدم دارند. این حق قابل نقل و انتقال

است. مهلت اعمال حق تقدم، بنا به پیشنهاد هیأت مدیره تعیین می‌شود. این مهلت از روزی که برای پذیره نویسی تعیین می‌گردد، شروع شده و کمتر از ۶۰ روز نخواهد بود. اشخاصی که دارای سهامی بیش از حدود مقرر در ماده ۷ این اساسنامه باشند، حق خرید سهام جدید به واسطه حق تقدم ایجاد شده را ندارند.

اعلام افزایش سرمایه و ارسال گواهی‌نامه‌های حق خرید سهام

ماده ۲۸- گواهی‌نامه حق خرید سهامی که سهامداران حق تقدم در خرید آن را دارند باید قبل از شروع پذیره‌نویسی از طریق پست سفارشی به آخرین آدرس اعلام‌شده سهامداران در بانک و یا شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، ارسال شود. اعلامیه پذیره‌نویسی سهام جدید، ضمن درج در روزنامه کثیرالانتشار بانک، از طریق پایگاه اطلاع‌رسانی رسمی آن نیز به اطلاع سهامداران می‌رسد.

صرف سهام

ماده ۲۹- هرگاه افزایش سرمایه بانک، از طریق صدور سهام جدید به مبلغی بالاتر از مبلغ اسمی سهم مقرر گردد، عواید حاصله از اضافه ارزش سهام فروخته‌شده، یا باید به اندوخته منتقل شود یا نقداً بین صاحبان سهام سابق تقسیم گردد و یا در ازای آن سهام جدید به صاحبان سهام سابق داده شود.

انتشار اوراق مالی اسلامی

ماده ۳۰- بانک می‌تواند با تصویب هیأت مدیره و اخذ مجوز قبلی از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، طی مدت زمانی که نباید از دو سال بیشتر باشد، نسبت به انتشار اوراق مالی اسلامی اقدام نماید.

تبصره- تصویب انتشار اوراق مشارکت قابل تبدیل به سهام عادی در صلاحیت

مجمع عمومی فوق‌العاده است.

بخش چهارم: مجامع عمومی

ترتیبات تشکیل مجامع عمومی

ماده ۳۱- مجمع عمومی عادی حداقل سالی یک‌بار، حداکثر ظرف مدت چهار ماه پس از تاریخ پایان سال مالی، تشکیل می‌شود.

ماده ۳۲- مجمع عمومی فوق‌العاده در هر زمان می‌تواند تشکیل شود.

ماده ۳۳- مجمع عمومی عادی سالانه و مجمع عمومی فوق‌العاده را هیأت‌مدیره دعوت می‌نماید. هیأت‌مدیره و هم‌چنین بازررس بانک می‌توانند در مواقع مقتضی، مجمع عمومی عادی را به طور فوق‌العاده دعوت نمایند.

ماده ۳۴- سهامدارانی که حداقل یک پنجم سهام بانک را مالک باشند، حق دارند که دعوت صاحبان سهام را برای تشکیل مجمع عمومی از هیأت‌مدیره خواستار شوند و هیأت‌مدیره باید حداکثر ظرف مدت بیست روز از تاریخ تقاضا، مجمع مورد درخواست را با رعایت تشریفات مقرر دعوت کند. در غیر این صورت درخواست‌کنندگان می‌توانند دعوت مجمع را از بازررس بانک خواستار شوند و بازررس مکلف خواهد بود که با رعایت تشریفات مقرر، مجمع مورد تقاضا را حداکثر ظرف مدت ده روز از تاریخ تقاضا دعوت نماید و گرنه صاحبان سهام حق خواهند داشت رأساً به دعوت مجمع اقدام کنند به شرط آن که کلیه تشریفات راجع به دعوت مجمع را رعایت نموده و در آگهی دعوت، عدم اجابت در خواست خود توسط هیأت‌مدیره و بازررس را تصریح نمایند.

ماده ۳۵- چنان‌چه هیأت‌مدیره، مجمع عمومی عادی سالانه را در موعد مقرر دعوت نکند، بازررس بانک مکلف است رأساً اقدام به دعوت مجمع مزبور نماید.

وظایف و اختیارات مجامع عمومی

ماده ۳۶- وظایف و اختیارات مجامع عمومی بانک، به شرح زیر است:

۱- مجمع عمومی عادی:

- ۱-۱- انتخاب و عزل اعضای هیأت‌مدیره؛
- ۱-۲- انتخاب و عزل بازررس اصلی و علی‌البدل بانک و جبران خدمات آن‌ها؛
- ۱-۳- انتخاب و عزل حسابرس بانک و جبران خدمات آن؛
- ۱-۴- استماع گزارش هیأت‌مدیره در خصوص عملکرد سال مالی قبل؛
- ۱-۵- استماع گزارش بازررس و حسابرس؛
- ۱-۶- بررسی و تصویب صورت‌های مالی سال مالی قبل؛
- ۱-۷- تصویب میزان سود قابل تقسیم؛
- ۱-۸- تصویب میزان پاداش و جبران خدمات اعضای هیأت‌مدیره؛
- ۱-۹- تعیین روزنامه / روزنامه‌های کثیرالانتشار جهت درج آگهی‌های بانک؛
- ۱-۱۰- سایر مواردی که به موجب لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت در صلاحیت مجمع عمومی عادی می‌باشد.

۲- مجمع عمومی فوق‌العاده:

- ۱-۲- تغییر در مفاد اساسنامه؛
- ۲-۲- تغییر در میزان سرمایه (اعم از افزایش یا کاهش)؛
- ۳-۲- انتشار اوراق بهادار قابل تبدیل به سهام؛
- ۴-۲- انحلال بانک با رعایت مقررات لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت و قانون پولی و بانکی کشور؛

۲-۵- انحلال بانک موجود و تشکیل شخصیت حقوقی جدید با بانک

یا مؤسسه اعتباری دیگر با رعایت قوانین و مقررات مربوط؛

۲-۶- ادغام بانک

تبصره- تفویض تصویب میزان پاداش و جبران خدمات اعضای هیأت‌مدیره و

تعیین جبران خدمات بازررس به هیأت‌مدیره بانک، مجاز نمی‌باشد.

ماده ۳۷- مجامع عمومی نمی‌توانند هیچ‌گونه تعهدی به تعهدات صاحبان سهام بیفزایند.

شرایط حضور در مجامع و مشارکت در رأی‌گیری

ماده ۳۸- در کلیه مجامع عمومی، اشخاص حقیقی می‌توانند شخصاً یا از طریق نماینده

قانونی خود به شرط ارایه مدرک نمایندگی و اشخاص حقوقی از طریق نماینده یا

نمایندگان خود با ارایه مدرک نمایندگی، حضور یابند. هر سهامدار، برای هر یک

سهام فقط یک رأی خواهد داشت.

ماده ۳۹- در مجامع عمومی بانک، هر شخص اصالتاً، وکالتاً و ولایتاً حداکثر تا ۱۰ درصد

آرای دارندگان سهام بانک، از حق رأی برخوردار است.

تبصره- بانک‌های غیردولتی که قبل از تصویب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل

۴۴ قانون اساسی، دولتی بوده‌اند، از شمول این حکم مستثنی می‌باشند.

ماده ۴۰- اعضای هیأت‌مدیره، مدیرعامل و قائم‌مقام مدیرعامل نمی‌توانند به وکالت از

سهامداران بانک در مجامع عمومی شرکت نمایند.

ماده ۴۱- در صورت انتقال سهام، سهامدار جدید با ارایه یکی از مدارک زیر، حق حضور در

جلسه مجمع عمومی را خواهد داشت:

۱- اعلامیه خرید سهام؛

۲- گواهی‌نامه نقل و انتقال و سپرده سهام؛

۳- اصل ورقه سهام؛

۴- تأییدیه سهامداری صادرشده توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه به صورت انفرادی و جمعی.

آگهی دعوت به مجامع عمومی

ماده ۴۲- دعوت از صاحبان سهام برای تشکیل مجامع عمومی، باید از طریق درج آگهی در روزنامه کثیرالانتشاری که آگهی‌های مربوط به بانک در آن منتشر می‌گردد و همچنین درج آگهی در پایگاه اطلاع‌رسانی بانک انجام شود. دستور جلسه، تاریخ، ساعت و محل تشکیل مجامع باید در آگهی ذکر گردد.

فاصله بین دعوت و انعقاد مجامع عمومی

ماده ۴۳- فاصله بین دعوت و انعقاد هر یک از جلسات مجامع عمومی عادی و فوق‌العاده، حداقل ده روز و حداکثر چهل روز خواهد بود.

دستور جلسه

ماده ۴۴- دستور جلسه هر مجمع عمومی را مقام دعوت‌کننده آن معین می‌نماید. تمامی موارد دستور جلسه باید به صراحت در آگهی دعوت ذکر گردد. انتخاب اعضای هیأت‌مدیره، انتخاب بازرس، تصویب صورت‌های مالی و تقسیم سود و اندوخته‌ها، تغییر اساسنامه و انحلال بانک، قابل طرح در بخش «سایر موارد» و امثال آن نمی‌باشد. موضوعاتی که به استثنای موارد فوق در دستور جلسه پیش‌بینی نشده است، قابل طرح در مجمع عمومی نخواهد بود مگر این‌که کلیه صاحبان سهام در مجمع عمومی حاضر بوده و به قرار گرفتن آن مطلب در دستور جلسه رأی دهند.

ماده ۴۵- در مواردی که تصمیمات مجامع عمومی یا هیأت‌مدیره متضمن یکی از امور ذیل باشد، لازم است پیش از ارسال صورت‌جلسه مجمع یا هیأت‌مدیره به مرجع ثبت

شرکت‌ها، موافقت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با ثبت موارد مذکور پس

از طی مراحل قانونی اخذ گردد:

۱- انتخاب اعضای هیأت‌مدیره، مدیرعامل، بازررس و حسابرس؛

۲- کاهش یا افزایش سرمایه؛

۳- ادغام بانک؛

۴- هر نوع تغییر دیگری در اساسنامه؛

۵- انحلال بانک و نحوه تصفیه آن.

هیأت‌ریسه مجمع

ماده ۴۶- مجمع عمومی توسط هیأت‌ریسه‌ای مرکب از یک رییس، یک منشی و دو ناظر

اداره می‌شود. ریاست مجمع با رییس یا نایب‌رییس هیأت‌مدیره و در غیاب آن‌ها

با ریاست یکی از مدیرانی است که به این منظور از طرف هیأت‌مدیره انتخاب

شده باشد.

ماده ۴۷- در مواقعی که انتخاب یا عزل بعضی از اعضای هیأت‌مدیره یا کلیه آن‌ها در

دستور جلسه مجمع باشد، رییس مجمع از بین سهامداران حاضر در جلسه با

اکثریت نسبی انتخاب خواهد شد. دو نفر از سهامداران حاضر نیز به عنوان ناظر

مجمع و یک نفر منشی از طرف مجمع انتخاب می‌شوند.

طریقه اخذ رأی

ماده ۴۸- اخذ رأی در خصوص انتخاب اعضای هیأت‌مدیره و بازررس، الزاماً به صورت کتبی

خواهد بود. در خصوص سایر تصمیمات مجمع، اخذ رأی می‌تواند به صورت

شفاهی انجام گیرد.

تبصره- در صورتی که به تشخیص بازرسی بانک، رأی‌گیری به صورت شفاف‌ی به دلیل ترکیب سهامداران حاضر در مجمع، امکان‌پذیر نباشد، اخذ رأی به صورت کتبی به عمل خواهد آمد.

جلسات

ماده ۴۹- هرگاه در مجمع عمومی در خصوص تمام موضوعات مندرج در دستور جلسه مجمع اتخاذ تصمیم نشود، هیأت‌رئیس می‌تواند با تصویب مجمع، اعلام تنفس نموده و تاریخ جلسه بعدی را که نباید دیرتر از دو هفته باشد، تعیین کند. تمدید جلسه محتاج به دعوت و آگهی مجدد نیست و در جلسات بعد، مجمع با حد نصاب جلسه اولیه رسمیت خواهد داشت.

صورت‌جلسه‌ها

ماده ۵۰- از مذاکرات و تصمیمات مجمع عمومی، صورت‌جلسه‌ای توسط منشی تنظیم می‌شود که به امضای هیأت‌رئیس مجمع رسیده و یک نسخه از آن در بانک نگهداری می‌شود.

اثر تصمیمات

ماده ۵۱- مجامع عمومی که طبق قانون و مفاد این اساسنامه تشکیل می‌گردد، نماینده عموم سهامداران است و تصمیمات آن‌ها برای همگی صاحبان سهام الزام‌آور می‌باشد.

حد نصاب برای رسمیت مجمع عمومی عادی

ماده ۵۲- در مجمع عمومی عادی، حضور دارندگان اقل‌بیش از نصف سهامی که حق رأی دارند ضروری است. اگر در اولین دعوت، حد نصاب مذکور حاصل نشود، مجمع برای بار دوم دعوت خواهد شد. جلسه دوم مجمع با حضور هر عده از صاحبان

سهامی که حق رأی دارند، رسمیت داشته و تصمیم‌گیری خواهد کرد مشروط بر این که در دعوت‌نامه مربوط به جلسه دوم، نتیجه دعوت اول قید شده باشد.

حد نصاب آراء برای تصمیم‌گیری در مجمع عمومی عادی

ماده ۵۳- در مجمع عمومی عادی، تصمیمات همواره با اکثریت نصف به‌علاوه یک آرای حاضر در جلسه رسمی، معتبر خواهد بود، مگر در مورد انتخاب اعضای هیأت‌مدیره و بازرس که اکثریت نسبی کافی است. در مورد انتخاب اعضای هیأت‌مدیره، تعداد آرای هر رأی‌دهنده در عدد اعضایی که باید انتخاب شوند ضرب می‌شود و حق رأی هر رأی‌دهنده برابر با حاصل ضرب مذکور خواهد بود. رأی‌دهنده می‌تواند آرای خود را به یک‌نفر بدهد یا آن را بین چند نفر که مایل باشد، تقسیم کند.

حد نصاب برای رسمیت مجمع عمومی فوق‌العاده و اخذ رأی

ماده ۵۴- در مجمع عمومی فوق‌العاده باید دارندگان بیش از نصف سهامی که حق رأی دارند حاضر باشند. اگر در اولین دعوت، حد نصاب مذکور حاصل نشود، مجمع برای بار دوم دعوت می‌شود و این بار با حضور دارندگان بیش از یک سوم سهامی که حق رأی دارند، مجمع رسمیت یافته و اتخاذ تصمیم خواهد نمود؛ مشروط به این که در دعوت دوم نتیجه دعوت اول قید شده باشد. تصمیمات مجمع عمومی فوق‌العاده همواره با اکثریت دوسوم آرای حاضر در جلسه رسمی، معتبر خواهد بود.

بخش پنجم: مدیران بانک

الف- هیأت‌مدیره

ماده ۵۵- بانک توسط مجموعه‌ای از مدیران مشتمل بر هیأت‌مدیره و هیأت‌عامل، اداره می‌شود.

مسئولیت‌ها و اختیارات هیأت مدیره

ماده ۵۶- مسئولیت سیاست‌گذاری و نظارت بر نحوه اداره، حسن اجرای قوانین و مقررات و مدیریت ریسک بانک بر عهده هیأت‌مدیره می‌باشد. هیأت‌مدیره برای هرگونه اقدامی به نام بانک و هر نوع عملیات و معاملات مربوط به موضوع بانک که انجام و اتخاذ تصمیم درباره آن‌ها صریحاً در صلاحیت مجامع عمومی نباشد، دارای اختیار است؛ از قبیل تصویب آیین‌نامه‌های داخلی بانک، تصویب ساختار سازمانی، شرایط استخدام و ضوابط تعیین حقوق و دستمزد، تصویب بودجه سالانه بانک، تنظیم صورت‌های مالی سالانه، میان‌دوره‌ای و گزارش فعالیت هیأت‌مدیره در چارچوب ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و آرایه آن‌ها به بازرس و حسابرس، تعیین دارندگان امضای مجاز، دعوت مجامع عمومی عادی و فوق‌العاده و تعیین دستور جلسه آن‌ها، پیشنهاد تقسیم هر نوع اندوخته به جز اندوخته قانونی، پیشنهاد تقسیم سود بین صاحبان سهام، پیشنهاد اصلاح اساسنامه به مجمع عمومی فوق‌العاده و سایر وظایفی که در لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت صراحتاً برعهده هیأت‌مدیره گذاشته شده است.

تبصره- هیأت مدیره باید آن دسته از اختیاراتی را که متضمن امور اجرایی است، به هیأت عامل بانک تفویض نماید.

غیراجرایی بودن اکثریت اعضای هیأت‌مدیره

ماده ۵۷- اکثر اعضای هیأت‌مدیره فاقد سمت اجرایی در بانک بوده و نمی‌توانند هیچ‌گونه سمت مدیریتی، کارشناسی، مشاوره‌ای یا نظایر آن به استثنای عضویت در کمیته‌های مذکور در ماده ۸۰ را در بانک بپذیرند.

تعداد اعضای هیأت مدیره

ماده ۵۸- هیأت مدیره بانک متشکل از [حداقل پنج نفر و حداکثر نه نفر] عضو است که توسط مجمع عمومی مؤسس یا عادی از بین صاحبان سهام واجد شرایط مورد نظر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران انتخاب می‌شوند و همه آن‌ها قابل عزل و انتخاب مجدد می‌باشند.

تبصره- مجمع عمومی مؤسس یا عادی علاوه بر انتخاب اعضای اصلی هیأت مدیره، نسبت به انتخاب دو نفر دیگر به عنوان اعضای علی‌البدل هیأت مدیره براساس اولویت اقدام می‌نماید.

ترتیب عضویت در هیأت مدیره

ماده ۵۹- انتخاب اعضای هیأت مدیره بانک و تمدید دوره مسئولیت آن‌ها، منوط به تأیید صلاحیت حرفه‌ای اشخاص مذکور توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

ماده ۶۰- در صورت سلب صلاحیت حرفه‌ای هر یک از اعضای هیأت مدیره توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، عضو مذکور منفصل تلقی می‌گردد. ادامه تصدی این مدیران در حکم دخل و تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال عمومی محسوب می‌شود.

ماده ۶۱- مدیرعامل حداقل شش ماه قبل از تاریخ تشکیل مجمع عمومی عادی که انتخاب اعضای هیأت مدیره در دستور کار آن قرار دارد، مراتب را از طریق آگهی در روزنامه‌های کثیرالانتشار و پایگاه اطلاع‌رسانی بانک به اطلاع کلیه سهامداران می‌رساند. سهامدارانی می‌توانند داوطلب عضویت در هیأت مدیره بانک شوند که تأیید کتبی دارندگان حداقل ۵ درصد سهام بانک را به همراه اعلام داوطلبی خود، حداقل چهار ماه قبل از تاریخ تشکیل مجمع عمومی، به بانک ارسال دارند.

مدیرعامل، نام و مشخصات اشخاصی را که به ترتیب فوق اعلام داوطلبی نموده‌اند جهت تأیید صلاحیت حرفه‌ای به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌نماید.

ماده ۶۲- مدیرعامل بانک حداقل سه ماه قبل از برگزاری مجمع عمومی، نام و مشخصات اشخاصی که به ترتیب مذکور در ماده ۶۱ اعلام داوطلبی نموده‌اند را حداکثر تا دو برابر ظرفیت پست‌های بلاتصدی هیأت‌مدیره، جهت تأیید صلاحیت حرفه‌ای به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، اعلام می‌نماید.

شرایط اعضای هیأت‌مدیره

ماده ۶۳- اعضای هیأت‌مدیره بانک باید از شرایط ذیل برخوردار باشند:

۱-۶۳- تابعیت ایران (در مورد مدیرعامل، رییس هیأت‌مدیره و اکثریت هیأت‌مدیره)؛

۲-۶۳- پیرو دین اسلام یا یکی از ادیان شناخته‌شده در قانون اساسی؛

۳-۶۳- دارا بودن حسن شهرت و امانت‌داری؛

۴-۶۳- دارا بودن دانشنامه کارشناسی یا بالاتر در رشته‌های مرتبطی که فهرست

آن توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود؛

۵-۶۳- نداشتن سابقه محکومیت به سرقت، ارتشاء، اختلاس، خیانت در امانت،

کلاهبرداری، پولشویی، جعل و تزویر، صدور چک بی‌محل و ورشکستگی به تقصیر

یا تقلب اعم از این که حکم از دادگاه‌های داخلی یا خارج کشور صادر شده یا

محکوم، مجرم اصلی یا شریک یا معاون جرم بوده باشد؛

۶-۶۳- نداشتن محکومیت قطعی متضمن محرومیت در هیأت انتظامی بانکها؛

۷-۶۳- نداشتن سهم یا سمت در سایر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی

مگر با اجازه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۶۳-۸- دارا بودن حداقل ده سال سابقه کار در نظام بانکی برای رییس و حداقل

دو سوم اعضای هیأت‌مدیره؛

۶۳-۹- قرار نگرفتن در شمول مصادیق ماده ۱۱۱ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از

قانون تجارت؛

۶۳-۱۰- نداشتن بدهی غیرجاری به بانک‌ها و سایر مؤسسات اعتباری اعم از

دولتی یا غیردولتی، تعاونی‌های اعتبار و صندوق‌های قرض‌الحسنه؛

۶۳-۱۱- نداشتن چک برگشتی رفع سوءاثر نشده؛

۶۳-۱۲- دارا بودن صلاحیت حرفه‌ای به تشخیص بانک مرکزی جمهوری اسلامی

ایران.

ماده ۶۴- اعضای هیأت‌مدیره بانک صرفاً از میان اشخاص حقیقی انتخاب می‌شوند.

مدت مدیریت اعضای هیأت‌مدیره

ماده ۶۵- مدت مدیریت اعضای هیأت‌مدیره بانک دو سال است. تجدید انتخاب اعضای

اصلی و علی‌البدل هیأت‌مدیره بانک، برای دوره‌های بعدی با رعایت شرایط مذکور

در ماده ۶۳ و تأیید مجدد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بلامانع است.

تکمیل اعضای هیأت‌مدیره

ماده ۶۶- چنان‌چه بنا به هر دلیل از جمله سلب صلاحیت حرفه‌ای اعضای هیأت‌مدیره

توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تعداد اعضای هیأت‌مدیره کمتر از حد

نصاب مقرر شود و عضو علی‌البدل نیز وجود نداشته باشد یا کافی نباشد، لازم

است با رعایت ترتیبات مذکور در مواد ۶۱ و ۶۲، مجمع عمومی عادی بانک جهت

تکمیل اعضای هیأت‌مدیره تشکیل شود.

ماده ۶۷- هرگاه هیأت‌مدیره، ظرف مدت یک ماه، تاریخ تشکیل مجمع عمومی برای انتخاب اعضای جدید هیأت‌مدیره را به سهامداران اطلاع ندهد، هر ذی‌نفع حق دارد از بازرس بانک بخواهد که به دعوت مجمع عمومی عادی جهت تکمیل اعضای هیأت‌مدیره با رعایت تشریفات لازم اقدام کند. بازرس مکلف به انجام چنین درخواستی حداکثر ظرف مدت یک ماه می‌باشد.

ماده ۶۸- در صورتی که بنا به هر دلیل، تعداد اعضای هیأت‌مدیره از حد نصاب مقرر کمتر شود و تشریفات مذکور در ماده ۶۷ برای مدت بیش از یک ماه توسط بازرس بلااقدام بماند، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌تواند ضمن سلب صلاحیت اعضای هیأت‌مدیره بانک، برای اداره امور بانک و تمهید مقدمات برگزاری مجمع عمومی، فردی را از میان خبرگان و متخصصین امور بانکی به عنوان سرپرست منصوب نماید. فرد منصوب دارای کلیه اختیارات هیأت‌مدیره بانک بوده و باید حداکثر ظرف مدت هشت ماه نسبت به برگزاری مجمع عمومی برای انتخاب اعضای جدید هیأت‌مدیره اقدام نماید. در هر حال، مدت مسئولیت سرپرست تعیین‌شده توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بیش از یک سال نخواهد بود. جبران خدمات سرپرست، بر عهده بانک است.

استعفای اعضای هیأت‌مدیره

ماده ۶۹- در صورتی که هر عضو هیأت‌مدیره بخواهد از سمت خود استعفا دهد، باید موضوع را به هیأت‌مدیره و بازرس اطلاع دهد و تا تعیین جانشین، در سمت خود باقی بماند. کلیه مسئولیت‌های عضو هیأت‌مدیره تا زمان تعیین جانشین، متوجه عضو مستعفی نیز خواهد بود.

غیبت در جلسات هیأت‌مدیره

ماده ۷۰- عدم حضور هر یک از اعضای هیأت‌مدیره بیش از چهار جلسه متوالی یا شش جلسه متناوب در طول یک سال شمسی بدون عذر موجه، خود به خود موجب سلب عضویت وی در هیأت‌مدیره می‌شود. تشخیص موجه بودن غیبت برعهده سایر اعضای هیأت‌مدیره است.

سهام وثیقه

ماده ۷۱- هر یک از اعضای هیأت‌مدیره باید حداقل [حداقل ده هزار سهم] سهم از سهام بانک را در تمام دوره مأموریت خود دارا باشد و آن را به عنوان وثیقه نزد بانک بسپارد. این سهام برای تضمین خساراتی است که ممکن است از تقصیرات اعضای هیأت‌مدیره منفرداً یا مشترکاً بر بانک وارد شود. سهام مذکور با نام بوده و قابل انتقال نیست و مادام که مدیری مفاحساب دوره تصدی خود در بانک را دریافت نداشته است، سهام مذکور نزد بانک به عنوان وثیقه باقی خواهد ماند. وثیقه بودن این سهام مانع استفاده از حق رأی آن‌ها در مجامع عمومی و پرداخت سود به صاحبانشان نخواهد بود.

رییس، نایب رییس و منشی هیأت‌مدیره

ماده ۷۲- اعضای هیأت‌مدیره موظفند اولین جلسه هیأت‌مدیره را حداکثر ظرف یک هفته بعد از جلسه مجمع عمومی که هیأت‌مدیره را انتخاب کرده است، تشکیل دهند. در جلسه مذکور، اعضای هیأت‌مدیره باید از بین خود، یک رییس و یک نایب‌رییس برای هیأت‌مدیره تعیین نمایند. مدت ریاست رییس و نیابت نایب‌رییس بیش از مدت عضویت آن‌ها در هیأت‌مدیره نخواهد بود. رییس و نایب‌رییس قابل عزل و

انتخاب مجدد می‌باشند. اعضای هیأت‌مدیره از بین خود یا از خارج، یک نفر را به عنوان منشی جلسات انتخاب می‌نمایند.

ماده ۷۳- هرگاه رییس هیأت‌مدیره موقتاً نتواند وظایف خود را انجام دهد، وظایف او را نایب‌رییس هیأت‌مدیره انجام خواهد داد و در صورت غیبت رییس و نایب‌رییس، اعضای هیأت‌مدیره، یک نفر از اعضای حاضر در جلسه را تعیین می‌نمایند تا وظایف رییس را انجام دهد.

تشکیل جلسات هیأت‌مدیره

ماده ۷۴- ترتیب برگزاری جلسات هیأت‌مدیره توسط اعضای هیأت‌مدیره تعیین می‌شود. جلسات هیأت‌مدیره در مواقع مقتضی که فاصله آن‌ها نباید بیش از یک‌ماه باشد، به دعوت کتبی رییس یا نایب‌رییس و یا دو نفر از اعضای هیأت‌مدیره تشکیل می‌شود. بین تاریخ ارسال دعوت‌نامه و تشکیل جلسه هیأت‌مدیره باید فاصله زمانی متعارفی وجود داشته باشد. چنانچه در هر یک از جلسات هیأت‌مدیره، تاریخ تشکیل جلسه بعد تعیین و در صورت جلسه قید شود، ارسال دعوت‌نامه برای اعضایی که در همان جلسه حضور داشته‌اند، ضرورت نخواهد داشت.

تبصره- در موارد اضطراری، مدیرعامل می‌تواند درخواست تشکیل جلسه هیأت‌مدیره را به رییس یا نایب‌رییس هیأت‌مدیره ارایه دهد.

ماده ۷۵- جلسات هیأت‌مدیره در مرکز اصلی بانک یا در هر محل دیگری که در دعوت‌نامه تعیین شده باشد، برگزار خواهد شد.

حد نصاب برای رسمیت جلسه هیأت‌مدیره

ماده ۷۶- جلسات هیأت‌مدیره در صورتی رسمیت دارد که بیش از نصف اعضای هیأت‌مدیره در آن جلسات حضور داشته باشند. تصمیمات هیأت‌مدیره با موافقت اکثریت

اعضاء حاضر معتبر خواهد بود. در صورتی که هیأت مدیره با کمتر از ۵ عضو تشکیل گردد، تصمیمات با حداقل ۳ رأی موافق معتبر خواهد بود.

تبصره- اعضای هیأت مدیره نمی‌توانند برای حضور در جلسات هیأت مدیره، نماینده یا وکیل معرفی نمایند.

صورت جلسات هیأت مدیره

ماده ۷۷- برای هر یک از جلسات هیأت مدیره، باید صورت جلسه‌ای تنظیم شود که به امضای تمامی اعضای حاضر در جلسه برسد. نام اعضای حاضر و غایب و خلاصه‌ای از مذاکرات و همچنین تصمیمات متخذه در جلسه با قید تاریخ در صورت جلسه ذکر می‌گردد. نظر هر یک از اعضا که با تمام یا بعضی از تصمیمات مندرج در صورت جلسه مخالف باشد، باید در ذیل صورت جلسه قید شود.

جبران خدمات اعضای هیأت مدیره

ماده ۷۸- جبران خدمات اعضای هیأت مدیره، توسط مجمع عمومی عادی و با توجه به تعداد ساعات و اوقاتی که هر عضو هیأت مدیره در بانک حضور خواهد داشت، تعیین می‌گردد. اعضای هیأت مدیره و افراد تحت تکفل آنان حق ندارند وجه، دارایی و امتیازات دیگری غیر از آنچه به تصویب مجمع عمومی رسیده، از بانک دریافت دارند. اعطای تسهیلات و اعتبار به اشخاص مذکور در چارچوب ماده ۱۱۳ این اساسنامه امکان پذیر است.

پاداش اعضای هیأت مدیره

ماده ۷۹- هر سال طبق تصمیم مجمع عمومی عادی، می‌تواند نسبت معینی از سود خالص به عنوان پاداش با رعایت لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب به هیأت مدیره اعطا شود.

ماده ۸۰- هیأت‌مدیره بانک در چارچوب تعیین‌شده توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، کمیته‌هایی از جمله کمیته حسابرسی و کمیته عالی مدیریت ریسک را تشکیل داده و نحوه فعالیت آن‌ها را تعیین و به مورد اجرا می‌گذارد.

ب- هیأت‌عامل

ماده ۸۱- مدیرعامل، قائم‌مقام و معاونین مدیرعامل، اعضای هیأت‌عامل بانک را تشکیل می‌دهند که باید به صورت موظف و تمام وقت در بانک اشتغال داشته باشند. ریاست هیأت‌عامل بانک با مدیرعامل است.

تبصره ۱- رییس هیأت‌مدیره نمی‌تواند از میان اعضای موظف (اجرایی) هیأت‌مدیره انتخاب شود و مسئولیت اجرایی در بانک داشته باشد.

تبصره ۲- انتخاب اعضای هیأت‌عامل بانک از میان اعضای هیأت‌مدیره مشروط به رعایت حکم مقرر در ماده ۵۷ مجاز است.

ماده ۸۲- مدیرعامل، بالاترین مقام اجرایی بانک است که از میان اشخاص حقیقی، توسط هیأت‌مدیره بانک انتخاب می‌شود و در حدود اختیاراتی که از طرف هیأت‌مدیره به وی تفویض شده، نماینده بانک محسوب گردیده و از طرف بانک حق امضاء دارد. مدیرعامل بانک یک نفر را به عنوان قائم‌مقام و یک یا چند نفر را به عنوان معاون/معاونان مدیرعامل - که قبلاً انتخاب آنان به تأیید هیأت‌مدیره رسیده باشد- منصوب کرده و می‌تواند برخی از اختیارات خود را به آنان یا سایر کارکنان بانک با حق تفویض و توکیل به غیر ولو کراراً تفویض نماید.

ماده ۸۳- انتخاب مدیرعامل و قائم‌مقام مدیرعامل منوط به تأیید صلاحیت حرفه‌ای آنان توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد. مدیرعامل و قائم‌مقام مدیرعامل بانک باید دارای شرایط مقرر در ماده ۶۳ باشند.

وظایف و اختیارات هیأت‌عامل

ماده ۸۴- هیأت‌عامل در حدود آن دسته از اختیاراتی که متضمن امور اجرایی بوده و توسط

هیأت‌مدیره به آن تفویض شده، دارای اختیار است؛ از قبیل موارد ذیل:

۸۴-۱- نمایندگی بانک در برابر کلیه اشخاص ثالث حقیقی و حقوقی دولتی و غیردولتی از جمله دستگاه‌های دولتی، مؤسسات عمومی غیردولتی، مراجع قضایی، شرکت‌های تجاری و مؤسسات غیرتجاری غیردولتی و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی.

۸۴-۲- اقامه هرگونه دعوی حقوقی و کیفری و دفاع از هر دعوی حقوقی و کیفری اقامه‌شده در هر یک از دادگاه‌ها، دادرها، مراجع قضایی یا غیرقضایی اختصاصی یا عمومی و دیوان عدالت اداری از طرف بانک؛ دفاع از بانک در مقابل هر دعوی اقامه‌شده علیه بانک چه کیفری و چه حقوقی در هر یک از مراجع قضایی یا غیرقضایی اختصاصی یا عمومی و دیوان عدالت اداری با حق حضور و مراجعه به مقامات انتظامی و انجام کلیه اقدامات مورد نیاز در دادرسی از آغاز تا اتمام آن از جمله حضور در جلسات، اعتراض به رأی، درخواست تجدیدنظر، فرجام، واخواهی و اعاده دادرسی، مصالحه و سازش، استرداد اسناد یا دادخواست یا دعوا، ادعای جعل یا انکار و تردید نسبت به سند طرف مقابل، تعیین جاعل، حق امضای قراردادهای حاوی شرط داوری یا توافقنامه داوری و ارجاع دعوا به داوری و تعیین و گزینش داور منتخب (با حق صلح یا بدون آن)، درخواست اجرای حکم نهایی و قطعی داور، درخواست صدور اجراییه و تعقیب عملیات آن و اخذ موضوع اجراییه و وجوه ایداعی و پیگیری‌های لازم در خصوص آن‌ها، تعیین مصدق و کارشناس، انتخاب و عزل وکیل و نماینده با حق توکیل مکرر، اقرار در ماهیت دعوا، دعاوی ورود و جلب ثالث و دفاع از آن، دعوی متقابل و دفاع در مقابل آن‌ها، قبول یا رد سوگند، تأمین خواسته، تأمین ضرر و زیان ناشی از جرم و امور مشابه دیگر؛

۸۴-۳- ایجاد و تعطیلی شعبه، باجه و یا نمایندگی در ایران یا خارج از ایران در

چارچوب ضوابط؛

۸۴-۴- افتتاح هر نوع حساب و استفاده از آن به نام بانک نزد بانک‌ها و مؤسسات

اعتباری مجاز؛

۸۴-۵- دریافت مطالبات و پرداخت دیون بانک؛

۸۴-۶- صدور، ظهرو نویسی، قبولی، پرداخت و واخواست اوراق تجارتي؛

۸۴-۷- انعقاد هر نوع قرارداد، تغییر، تبدیل، فسخ و یا اقاله آن در مورد اموال

منقول و غیرمنقول که مرتبط با موضوع فعالیت بانک باشد و انجام کلیه عملیات و

معاملات مذکور در ماده ۳ این اساسنامه و اتخاذ تصمیم در مورد کلیه ایقاعات؛

۸۴-۸- به امانت‌گذاران هر نوع سند، مدرک، وجوه بانک یا اوراق بهادار و استرداد

آن‌ها؛

۸۴-۹- به رهن‌گذاران اموال بانک اعم از منقول و غیرمنقول و فک رهن ولو کرایاً؛

۸۴-۱۰- اجاره و استجاره و واگذاری و فسخ اجاره و تقاضای تعدیل اجاره‌بها و

دفاع از این نوع تقاضاها در تمام مراحل و مراجع و تخلیه عین مستأجره و تقاضای

تجدیدنظر در رأی صادره یا اجرای آن؛

۸۴-۱۱- احداث هرگونه ساختمان و تأسیسات؛

تبصره- اختیارات هیأت‌عامل در امور اجرایی منحصر به موارد فوق نیست. شرح

موارد فوق فقط برای ذکر مثال بوده و به هیچ وجه به اختیارات

هیأت‌عامل در امور اجرایی به ترتیب مقرر در صدر ماده خللی وارد

نمی‌سازد.

ماده ۸۵- مدت تصدی و جبران خدمات و سایر شرایط استخدامی اعضای هیأت‌عامل و

همچنین ترتیبات برگزاری جلسات هیأت‌عامل توسط هیأت‌مدیره تعیین می‌شود.

معاملات اعضای هیأت‌مدیره و هیأت‌عامل با بانک

ماده ۸۶- اعضای هیأت‌مدیره و هیأت‌عامل بانک و همچنین مؤسسات و شرکت‌هایی که اعضای هیأت‌مدیره یا هیأت‌عامل بانک شریک یا عضو هیأت‌مدیره یا هیأت‌عامل آن‌ها باشند، نمی‌توانند بدون تصویب هیأت‌مدیره در معاملاتی که با بانک یا به حساب بانک می‌شود به طور مستقیم یا غیرمستقیم طرف معامله واقع و یا سهامی شوند. در صورت تصویب نیز، هیأت‌مدیره مکلف است بازرسی بانک را از معامله‌ای که اجازه آن داده شده، بلافاصله مطلع نماید و گزارش آن را به اولین مجمع عمومی عادی صاحبان سهام بدهد. بازرسی نیز مکلف است ضمن گزارش خاص حاوی جزییات معامله، نظر خود را درباره چنین معامله‌ای به همان مجمع تقدیم کند. عضو هیأت‌مدیره یا هیأت‌عامل ذی‌نفع در معامله در جلسه هیأت‌مدیره و نیز در مجمع عمومی عادی، هنگام اخذ تصمیم نسبت به معامله مذکور، حق رأی نخواهد داشت.

رقابت اعضای هیأت‌مدیره و هیأت‌عامل با بانک

ماده ۸۷- اعضای هیأت‌مدیره و هیأت‌عامل بانک نمی‌توانند معاملاتی نظیر معاملات بانک که متضمن رقابت با بانک باشد انجام دهند. هر مدیری که از مقررات این ماده تخلف کند و تخلف او موجب ضرر و زیان بانک گردد، مسئول جبران آن خواهد بود. منظور از ضرر در این ماده اعم است از ورود خسارت یا تفویت منفعت.

بلاتصدی بودن سمت مدیریت‌عامل

ماده ۸۸- در صورتی که به دلیل استعفا، برکناری، فوت یا هر دلیل دیگری، سمت مدیرعاملی بانک بلامتصدی شود، هیأت‌مدیره باید ظرف حداکثر یک ماه با رعایت مفاد اساسنامه، شخص دیگری را به این سمت تعیین و جهت تأیید صلاحیت به بانک

مرکزی جمهوری اسلامی ایران معرفی نماید. تا زمان انتخاب مدیرعامل، قائم‌مقام کلیه وظایف و مسئولیت‌های مدیرعامل را بر عهده خواهد داشت.

صاحبان امضای مجاز

ماده ۸۹- کلیه اوراق، قراردادها و اسناد تعهدآور بانک، با دو امضای مجاز معتبر است. دارندگان امضای مجاز و شرایط و نحوه امضای کلیه اوراق، قراردادها و اسناد تعهدآور را هیأت مدیره تعیین می‌نماید. اسامی این اشخاص طی صورت‌جلسه‌ای به اداره ثبت شرکت‌ها جهت درج در روزنامه رسمی اعلام می‌گردد.

بخش ششم: بازرسی و حسابرسی

انتخاب بازرسی

ماده ۹۰- مجمع عمومی عادی در هر سال از میان مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و فهرست معتمد و مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار یا سازمان حسابرسی، یک بازرسی اصلی و یک بازرسی علی‌البدل را برای انجام وظایف و مسئولیت‌های مقرر در قوانین و مقررات مرتبط و همچنین اساسنامه بانک، برای مدت یک سال تعیین می‌کند.

ماده ۹۱- مجمع عمومی عادی در هر موقع می‌تواند بازرسی را عزل کند به شرط آن که جانشین وی را در همان زمان انتخاب نماید.

ماده ۹۲- بانک نمی‌تواند بازرسی را که برای چهار سال متوالی بازرسی آن را بر عهده داشته است، برای سال بعد آن به عنوان بازرسی انتخاب نماید.

تبصره- چنانچه سازمان حسابرسی به عنوان بازرسی بانک تعیین شده باشد، از شمول قاعده فوق مستثنی است.

وظایف بازرسی

ماده ۹۳- بازرسی علاوه بر مسئولیت‌های قانونی، وظایف و مسئولیت‌های زیر را نیز برعهده دارد:

۹۳-۱- اظهارنظر در خصوص صحت و درستی صورت‌های مالی بانک؛

۹۳-۲- اظهارنظر درباره صحت مطالب و اطلاعاتی که هیأت‌مدیره در اختیار مجامع عمومی قرار می‌دهد و آگاه ساختن مجامع در صورت ارایه اطلاعات خلاف واقع توسط هیأت‌مدیره؛

۹۳-۳- حصول اطمینان از رعایت یکسان حقوق صاحبان سهام در حدود قانون و اساسنامه بانک؛

۹۳-۴- ارایه گزارش به مجامع عمومی راجع به رعایت یا عدم رعایت قوانین و مقررات توسط هیأت‌مدیره و هیأت‌عامل؛

ماده ۹۴- گزارش بازرسی باید لااقل ده روز قبل از تشکیل مجامع عمومی عادی جهت مراجعه صاحبان سهام، در مرکز اصلی بانک آماده باشد. تصمیماتی که توسط مجمع عمومی راجع به تصویب صورت‌های مالی بدون قرائت گزارش بازرسی اتخاذ شود، از درجه اعتبار ساقط خواهد بود.

تبصره- بازرسی موظف است یک نسخه از گزارش مذکور را به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز تسلیم نماید.

اختیارات بازرسی

ماده ۹۵- بازرسی می‌تواند در هر موقع هرگونه رسیدگی و بازرسی لازم را انجام داده و اسناد و مدارک و اطلاعات مربوط به بانک را مطالبه کرده و مورد رسیدگی قرار دهد.

ماده ۹۶- بازرسی می‌تواند به مسئولیت خود در انجام وظایفی که برعهده دارد، از نظر کارشناسان استفاده کند، به شرط آن که آن‌ها را قبلاً به بانک معرفی کرده باشد. این کارشناسان در مواردی که بازرسی تعیین می‌کند، مانند خود بازرسی، حق هرگونه تحقیق و رسیدگی را خواهند داشت.

جبران خدمات بازرسی

ماده ۹۷- جبران خدمات بازرسی توسط مجمع عمومی عادی تعیین می‌گردد. بازرسی و افراد تحت تکفل وی حق ندارند وجه، دارایی و امتیازات دیگری غیر از آنچه به تصویب مجمع عمومی رسیده، از بانک دریافت دارند.

معاملات بازرسی با بانک

ماده ۹۸- بازرسی نمی‌تواند در معاملاتی که با بانک یا به حساب بانک انجام می‌گیرد به طور مستقیم یا غیرمستقیم ذی‌نفع شود.

انتخاب حسابرسی

ماده ۹۹- مجمع عمومی عادی در هر سال از میان مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و فهرست معتمد و مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار و یا سازمان حسابرسی، یک حسابرس را برای حسابرسی صورت‌های مالی بانک برای مدت یک سال تعیین می‌کند.

وظایف حسابرس

ماده ۱۰۰- حسابرس علاوه بر مسئولیت‌های قانونی، موظف است در خصوص صحت و درستی صورت‌های مالی بانک از حیث رعایت الزامات مقرر در استانداردهای حسابداری ایران و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار و سایر ضوابط مربوط، اظهار نظر نماید.

ماده ۱۰۱- حسابرس باید یک نسخه از گزارش حسابرسی بانک را به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارایه دهد. همچنین حسابرس موظف است حسب مورد بنا به درخواست بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گزارش‌های ویژه در خصوص عملکرد بانک از حیث رعایت مقررات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران را تهیه و به آن بانک تسلیم نماید. جبران خدمات حسابرس در خصوص گزارش‌های مورد درخواست بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر عهده بانک می‌باشد.

ماده ۱۰۲- بانک نمی‌تواند حسابرسی را که برای چهار سال متوالی حسابرسی آن را بر عهده داشته است، برای سال بعد آن به عنوان حسابرس انتخاب نماید.

تبصره- چنانچه سازمان حسابرسی به عنوان حسابرس بانک تعیین شده باشد، از شمول قاعده فوق مستثنی است.

بخش هفتم: سال مالی و صورت‌های مالی بانک

سال مالی

ماده ۱۰۳- سال مالی بانک از روز اول فروردین ماه هر سال آغاز می‌شود و در روز آخر اسفندماه همان سال به پایان می‌رسد. اولین سال مالی بانک استثنائاً از تاریخ ثبت آن در مرجع ثبت شرکت‌ها آغاز شده و روز آخر اسفندماه همان سال خاتمه می‌یابد.

صورت‌های مالی سالانه

ماده ۱۰۴- صورت‌های مالی سالانه بانک باید توسط مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و فهرست معتمد و مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار و یا سازمان حسابرسی، حسابرسی شود.

ماده ۱۰۵- هیأت‌مدیره بانک باید حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از انقضای هر سال مالی، صورت‌های مالی بانک را به ضمیمه گزارشی درباره فعالیت و وضع عمومی بانک طی سال مالی مزبور تنظیم نموده و در اختیار بازرس قرار دهد. اسناد مذکور در این ماده باید اقل‌بسیست روز قبل از تاریخ مجمع عمومی عادی سالانه در اختیار بازرس گذاشته شود تا پس از رسیدگی، به انضمام گزارش بازرس، جهت تصویب به مجمع عمومی صاحبان سهام تقدیم گردد.

حق مراجعه صاحبان سهام

ماده ۱۰۶- از پانزده روز قبل از انعقاد مجمع عمومی سالانه، هر صاحب سهام می‌تواند به مرکز اصلی بانک مراجعه کرده و رونوشت صورت‌های مالی بانک را دریافت دارد.

مفاصاحساب

ماده ۱۰۷- تصویب صورت‌های مالی بانک در هر دوره توسط مجمع عمومی، به منزله مفاصاحساب هیأت‌مدیره برای همان دوره مالی خواهد بود.

اندوخته قانونی، احتیاطی و اختیاری

ماده ۱۰۸- هر سال بخشی از سود ویژه بانک که نباید از ۱۵ درصد آن کمتر و از ۲۰ درصد بیشتر باشد، مطابق با ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به عنوان اندوخته قانونی نگهداری می‌شود. اندوخته قانونی پس از آن که به میزان سرمایه

رسید، اختیاری است. همچنین در هر سال بخشی از سود ویژه به میزانی که بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین می‌نماید، به عنوان اندوخته احتیاطی نگهداری می‌شود.

ماده ۱۰۹- هیأت مدیره می‌تواند با موافقت مجمع عمومی عادی، قسمتی از سود ویژه هر سال را به سایر اندوخته‌ها اختصاص دهد.

سود قابل تقسیم

ماده ۱۱۰- تقسیم سود و اندوخته‌های اختیاری بین صاحبان سهام، فقط پس از تصویب مجمع عمومی عادی جایز خواهد بود. در صورت وجود سود، تقسیم حداقل ۱۰ درصد از سود ویژه بین صاحبان سهام الزامی است.

پرداخت سود به صاحبان سهام

ماده ۱۱۱- پرداخت سود به صاحبان سهام باید ظرف حداکثر مدت چهار ماه پس از تصویب مجمع عمومی عادی انجام پذیرد.

بخش هشتم: مقررات لازم‌الرعايه

ماده ۱۱۲- بانک عضو صندوق ضمانت سپرده‌ها بوده و تابع کلیه شرایط و ضوابط آن می‌باشد.

ماده ۱۱۳- اعطای تسهیلات به اشخاص مرتبط با بانک که مصادیق آن توسط شورای پول و اعتبار تعیین شده است و قبول تعهدات به نفع آن‌ها تا سه سال پس از شروع فعالیت بانک ممنوع بوده و پس از آن صرفاً در چارچوب ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجاز است.

ماده ۱۱۴- اعطای تسهیلات به ذی‌نفع واحد و قبول تعهدات به نفع وی، صرفاً در چارچوب ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجاز است.

ماده ۱۱۵- در صورتی که بنا به تشخیص بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، نسبت کفایت سرمایه بانک از حد مقرر توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران کمتر شود، صرفاً ۱۰ درصد سود ویژه سالانه بانک قابل تقسیم بوده و مابقی سود قابل تقسیم در همان سال مالی و سال‌های مالی آتی تا زمان رسیدن نسبت مذکور به حد مقرر، به عنوان «اندوخته کفایت سرمایه» منظور می‌گردد. تقسیم اندوخته کفایت سرمایه در صورتی مجاز است که نسبت کفایت سرمایه از حد مقرر توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران کمتر نشود.

ماده ۱۱۶- چنانچه نسبت کفایت سرمایه بانک از ۵۰ درصد حد مقرر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران کمتر شود، هیأت‌مدیره موظف است بلافاصله مجمع عمومی فوق‌العاده صاحبان سهام را دعوت نماید تا در خصوص یکی از موارد ذیل اتخاذ تصمیم شود:

۱- افزایش سرمایه؛

۲- تسلیم تقاضای انحلال به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ماده ۱۱۷- بانک نمی‌تواند سهام خود را که متعلق به سهامداران آن است، برای تضمین تسهیلات اعطایی و یا تعهدات ایجادشده به عنوان وثیقه بپذیرد.

ماده ۱۱۸- بانک باید متناسب با هر یک از طبقات دارایی‌های خود، در چارچوب ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، ذخیره کافی اختصاص دهد.

ماده ۱۱۹- بانک همواره بخشی از دارایی‌های خود را در چارچوب ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به صورت دارایی‌های آنی نگهداری می‌نماید.

ماده ۱۲۰- طراحی و پیاده‌سازی نظام جامعی از مدیریت ریسک در بانک در چارچوب حداقل الزامات تعیین‌شده توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، الزامی است.

ماده ۱۲۱- طراحی و پیاده‌سازی نظام کنترل‌های داخلی و حاکمیت شرکتی در بانک، مطابق با حداقل الزامات تعیین شده توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، الزامی است.

ماده ۱۲۲- بانک ملزم به رعایت قانون مبارزه با پولشویی و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط با آن بوده و در اجرای آن، واحد سازمانی مستقلی را برای مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم ایجاد می‌نماید.

ماده ۱۲۳- بانک اطلاعات مربوط به صورت‌های مالی، مدیریت ریسک، حاکمیت شرکتی و همچنین گزارش عملکرد هیأت‌مدیره و رویدادهای با اهمیت طی دوره مالی را مطابق با ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، برای عموم منتشر می‌نماید.

ماده ۱۲۴- بانک، اوراق بازرگانی، اسناد و دفاتر خود را مطابق با ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، ثبت و ضبط می‌نماید.

ماده ۱۲۵- ایجاد یا تعطیلی شعبه یا باجه یا نمایندگی بانک در داخل یا خارج کشور، در چارچوب ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، امکان‌پذیر است.

ماده ۱۲۶- خرید و فروش اموال توسط بانک صرفاً در چارچوب ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجاز می‌باشد.

ماده ۱۲۷- بانک بر اساس ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، عملیات حسابداری، دفترداری و تهیه و تنظیم صورت‌های مالی خود را انجام می‌دهد.

ماده ۱۲۸- اعطای تسهیلات به اشخاص و قبول تعهدات به نفع آن‌ها، منوط به اعتبارسنجی اشخاص مذکور مطابق با ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

ماده ۱۲۹- بانک متناسب با میزان سپرده‌های دریافتی (اعم از ریالی و ارزی)، باید سپرده قانونی به میزان ابلاغی توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، نزد آن بانک تودیع نماید.

ماده ۱۳۰- بانک نرخ کارمزدها را در چارچوب ضوابط ابلاغی توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین می‌نماید.

ماده ۱۳۱- بانک سامانه جامع اطلاعات مشتریان را به گونه‌ای ایجاد می‌نماید که قادر باشد هرگونه اطلاعات و آمار مورد نیاز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعم از مالی یا غیرمالی را به صورت ادواری یا موردی و همچنین انفرادی یا تلفیقی در اختیار آن بانک گذارد.

ماده ۱۳۲- سرمایه‌گذاری بانک به حساب خود در سهام و سایر اوراق بهادار منتشره توسط سایر اشخاص صرفاً در چارچوب ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجاز می‌باشد.

ماده ۱۳۳- منافع حاصل از تسهیلات اعطایی بانک، براساس قرارداد منعقد، متناسب با نوع، مدت و مبالغ سپرده‌های سرمایه‌گذاری و رعایت سهم منابع بانک به نسبت مدت و مبلغ در کل وجوه بکار گرفته‌شده در اعطای تسهیلات، پس از کسر حق‌الوکاله بانک، در چارچوب ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران محاسبه و تقسیم می‌شود.

ماده ۱۳۴- اعطای تسهیلات و یا قبول تعهدات توسط بانک، منوط به اخذ تأمین کافی می‌باشد.

ماده ۱۳۵- اعطای تسهیلات و یا قبول تعهدات به/برای متقاضیان دارای سابقه بدهی غیرجاری به بانک‌ها، مؤسسات اعتباری غیربانکی، صندوق‌های قرض‌الحسنه، شرکت‌های لیزینگ و تعاونی‌های اعتبار و یا اشخاص دارای چک برگشتی رفع

سوءاثر نشده در سامانه اطلاعاتی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، ممنوع است.

ماده ۱۳۶- بانک در مقابل خساراتی که در اثر عملیات آن متوجه مشتریان می‌شود، مسئول و متعهد جبران می‌باشد. اعضای هیأت‌مدیره، مدیرعامل و سایر اعضای هیأت‌عامل بانک نیز مسئول خساراتی می‌باشند که به علت تخلف هر یک از آن‌ها، از قوانین و مقررات موضوعه و یا اساسنامه بانک به صاحبان سهام و یا مشتریان وارد می‌شود.

ماده ۱۳۷- انجام عملیات بانکی با مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و شرکت‌های دولتی صرفاً با اجازه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و در چارچوب ضوابط مربوط مجاز است.

ماده ۱۳۸- نگهداری حساب‌های وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و وابسته به دولت، شرکت‌های دولتی، شهرداری‌ها و همچنین مؤسساتی که بیش از نصف سرمایه آن‌ها متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و وابسته به دولت، شرکت‌های دولتی و یا شهرداری‌ها می‌باشد و انجام کلیه عملیات بانکی آن‌ها در داخل یا خارج از کشور، با اجازه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و در چارچوب ضوابط مربوط امکان‌پذیر است.

بخش نهم: ادغام، انحلال و تصفیه

ادغام

ماده ۱۳۹- ادغام بانک با بانک‌ها یا مؤسسات اعتباری غیربانکی دیگر به شکل یک‌جانبه (بقاء بانک پذیرنده ادغام و محو شخصیت حقوقی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی ادغام شونده) و یا دو یا چندجانبه (محو شخصیت حقوقی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی ادغام شونده و ایجاد یک بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی جدید)، در چارچوب قوانین و مقررات مربوط و با موافقت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت ضوابط سازمان بورس و اوراق بهادار در این خصوص، پس از تصویب آن در مجمع عمومی فوق‌العاده تمامی مؤسسات مشمول ادغام، امکان پذیر می‌باشد.

ماده ۱۴۰- در صورت ادغام، کلیه حقوق و تعهدات، دارایی‌ها، دیون و مطالبات بانک، به بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی پذیرنده ادغام یا بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی جدید منتقل می‌شود.

انحلال اختیاری بانک

ماده ۱۴۱- انحلال اختیاری بانک صرفاً پس از انجام تشریفات ذیل امکان‌پذیر است:

- ۱- تسلیم گزارش هیأت‌مدیره در خصوص انحلال بانک به بازرس؛ گزارش مزبور باید متضمن دلایل و عواملی باشد که اعضای هیأت‌مدیره به استناد آن، پیشنهاد انحلال بانک را ارایه نموده‌اند.
- ۲- اظهارنظر بازرس در خصوص گزارش هیأت‌مدیره؛ تصمیم‌گیری در خصوص گزارش مذکور بدون قرائت گزارش بازرس در مجمع امکان‌پذیر نمی‌باشد.

- ۳- تصویب در مجمع عمومی فوق العاده؛ جلسه مجمع عمومی فوق العاده با موضوع انحلال اختیاری بانک، با حضور حداقل ۷۵ درصد از دارندگان سهام رسمیت می‌یابد.
- ۴- تسلیم مصوبه مجمع عمومی فوق العاده به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برای طی مراحل قانونی.

انحلال قهری بانک

- ماده ۱۴۲- هرگاه اجازه تأسیس بانک توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران لغو شود، بلافاصله مجمع عمومی فوق العاده برای تصویب انحلال بانک برگزار می‌شود و صورت جلسه مربوطه به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برای انجام سایر اقدامات مربوط به انحلال و تصفیه تسلیم می‌گردد.
- ماده ۱۴۳- بانک از تاریخ الغای اجازه تأسیس تا خاتمه تصفیه و آگهی ختم عمل، طبق دستور بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران عمل می‌نماید.
- ماده ۱۴۴- چنانچه بنا به هر دلیلی طی ۴ ماه پس از الغای اجازه تأسیس بانک، مجمع عمومی فوق العاده نسبت به انحلال بانک اقدام ننماید، شورای پول و اعتبار تمامی اختیارات و وظایف مجامع عمومی صاحبان سهام بانک را تا خاتمه امر تصفیه و آگهی ختم عمل اعمال نموده و انجام می‌دهد.

تصفیه

- ماده ۱۴۵- هرگاه بانک پس از انجام تشریفات قانونی مربوطه منحل گردد، مدیران تصفیه بانک منحل به پیشنهاد رییس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید شورای پول و اعتبار تعیین می‌شود. تمامی مراحل تصفیه بانک مطابق با قانون پولی و بانکی کشور و قوانین و مقررات مربوط انجام می‌شود.

بخش دهم: سایر موارد

موضوعات پیش‌بینی نشده

ماده ۱۴۶- مواردی که در این اساسنامه پیش‌بینی نشده است، مشمول مقررات لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت، قانون پولی و بانکی کشور، قانون عملیات بانکی بدون ربا، قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، قانون مبارزه با پولشویی، مصوبات شورای پول و اعتبار، دستورات و بخشنامه‌های بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، مقررات ابلاغ شده توسط سازمان بورس و اوراق بهادار و سایر قوانین و مقررات ذی‌ربط خواهد بود.

ماده ۱۴۷- ثبت این اساسنامه در مراجع ثبتی و هرگونه تغییر در مفاد آن، منوط به تصویب قبلی آن در شورای پول و اعتبار و اطلاع رسانی به سازمان بورس و اوراق بهادار می‌باشد.

این اساسنامه، مشتمل بر ۱۴۷ ماده و ۲۲ تبصره در تاریخ به تصویب مجمع عمومی فوق‌العاده و در تاریخ به تصویب شورای پول و اعتبار رسیده است.

منشی

نظار

رئیس مجمع

«بخشنامه شماره ۹۳/۱۲۰۲۸۵ مورخ ۹۳/۰۵/۰۲ در خصوص ابلاغ فرم یکنواخت قراردادهای فروش اقساطی مسکن، فروش اقساطی وسایل تولید، ماشین آلات، وسایل حمل و نقل، کالاهای مصرفی با دوام ساخت داخل و تأسیسات و فروش اقساطی مواد اولیه، لوازم یدکی و ابزار کار»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی (به استثنای بانک‌های قرض الحسنه رسالت و مهر ایران)، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسات اعتباری غیربانکی ارسال می‌گردد

باسلام؛

احتراماً، در اجرای تبصره ذیل ماده (۲۳) «قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار» مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶ مجلس شورای اسلامی، موضوع «یکنواخت‌سازی فرم عقود تسهیلات بانکی»، بدین وسیله به پیوست فرم قراردادهای «فروش اقساطی مسکن»، «فروش اقساطی وسایل تولید، ماشین آلات، وسایل حمل و نقل، کالاهای مصرفی با دوام ساخت داخل و تأسیسات» و «فروش اقساطی مواد اولیه، لوازم یدکی و ابزار کار» که در یک‌هزار و یکصد و هشتاد و دومین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۲۴ شورای پول و اعتبار به تصویب رسیده است، جهت اجرا ایفاد می‌گردد. لازم به ذکر است که مصوبه فوق‌الذکر از روز شنبه مورخ ۱۳۹۳/۷/۲۶ لازم‌الاجرا می‌گردد و از این تاریخ، تمامی قراردادهای جدید مربوط به عقود مذکور صرفاً بر اساس فرم‌های پیوست این بخشنامه تنظیم و منعقد می‌گردد. لذا ضروری است تا زمان لازم‌الاجرا شدن این مصوبه، تمامی تمهیدات لازم، از جمله چاپ و توزیع فرم یکنواخت قراردادهای فوق‌الذکر با سربرگ آن بانک/ مؤسسه اعتباری فراهم می‌گردد. حائز ذکر است قراردادهای منعقد تا قبل از تاریخ لازم‌الاجرا شدن مصوبه موضوع این بخشنامه، تا پایان مدت اعتبار قراردادهای موصوف، کماکان به قوت خود باقی و تابع ضوابط و مقررات زمان انعقاد قرارداد می‌باشد. ضمناً در راستای اجرای صحیح مصوبه مذکور مقتضی است:

۱. اطلاع‌رسانی کامل در خصوص قراردادهای یادشده به طرق ممکن از جمله قراردادان

فرم این قراردادها در پایگاه اطلاع‌رسانی آن بانک/ مؤسسه اعتباری صورت پذیرد؛

۲. قبل از انعقاد و یا امضای قراردادهای صدرالذکر، تمهیداتی اتخاذ گردد تا مشتری،

ضامن و وثیقه‌گذار از مفاد این قراردادها آگاهی کامل کسب نموده و نسخه‌ای از

قرارداد مذکور به همراه مقررات و ضوابط مصرح در آن، در اختیار مشتری، ضامن و

وثیقه‌گذار قرار گیرد؛

۳. پس از انعقاد و امضای قرارداد، نسخه‌ای از آن را که دارای ارزش قانونی یکسان با

سایر نسخ می‌باشد، در اختیار طرفین قرارداد (تسهیلات‌گیرنده، ضامن یا ضامنین و

وثیقه‌گذار یا وثیقه‌گذاران) قرار گیرد.

بدیهی است هر نوع تغییر در ارکان و مفاد این قراردادها صرفاً توسط شورای پول و اعتبار

امکان‌پذیر می‌باشد. با عنایت به موارد فوق‌الذکر، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به

قید تسریع به تمامی واحدهای ذی‌ربط ابلاغ شده و بر حسن اجرای آن، اهتمام و نظارت

جدی به عمل آورند. ۲۰۷۶۸۵۹/ ص

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پول‌شویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

پیوست: دارد

محل الصاق تمبر
مالیاتی

شماره:

بسمه تعالی

تاریخ:

«قرارداد فروش اقساطی مسکن»

ماده ۱- طرفین قرارداد:

این قرارداد بر اساس قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲/۶/۸ مجلس شورای اسلامی و آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های ابلاغی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بین امضاکنندگان زیر منعقد می‌گردد:

الف- بانک/مؤسسه اعتباری شعبه کد
نشانی به

..... با نمایندگی آقای/خانم که از این پس
در این قرارداد بانک/مؤسسه اعتباری نامیده می‌شود و

ب- (در صورتی که تسهیلات گیرنده شخص حقیقی باشد) آقای/خانم فرزند
..... تاریخ تولد شماره شناسنامه محل صدور

..... شماره سریال شناسنامه کد ملی / شماره اختصاصی اتباع
..... خارجی/شماره گذرنامه اتباع خارجی کد اقتصادی

کدپستی به نشانی

..... شماره

تماس ثابت شماره تلفن همراه پست الکترونیک

(در صورتی که تسهیلات گیرنده شخص حقوقی باشد) شرکت ثبت شده به

شماره اداره ثبت شرکت‌های کد اقتصادی

..... شناسه ملی/شماره اختصاصی اتباع خارجی

..... با امضای آقای/خانم فرزند

..... شماره شناسنامه تاریخ تولد کد

ملی/شماره اختصاصی اتباع خارجی/شماره گذرنامه اتباع خارجی

..... به عنوان شرکت و آقای/خانم

..... فرزند شماره شناسنامه تاریخ

تولد کد ملی/شماره اختصاصی اتباع خارجی/شماره گذرنامه اتباع خارجی

..... به عنوان شرکت و با مهر شرکت طبق آگهی

شماره روزنامه رسمی شماره مورخ کدپستی

..... به نشانی

..... شماره تماس ثابت

شماره تلفن همراه پست الکترونیک

..... که از این پس در

این قرارداد خریدار نامیده می‌شود.

(در صورت اخذ ضمانت حسب صلاحدید بانک/مؤسسه اعتباری) ج - ضامن / ضامنین:

(در صورتی که ضامن/ضامنین شخص حقیقی باشد)

آقای/خانم فرزند تاریخ تولد شماره

شناسنامه محل صدور شماره سریال شناسنامه

..... شماره ملی کدپستی

نشانی به

..... شماره تماس ثابت

..... شماره تلفن همراه پست الکترونیک

(در صورتی که ضامن/ضامنین شخص حقوقی باشد)

شرکت ثبت شده به شماره اداره ثبت شرکت

های کد اقتصادی شناسه ملی

..... با امضای آقای/خانم فرزند

شماره شناسنامه تاریخ تولد شماره ملی

..... با سمت شرکت و آقای/خانم

..... فرزند شماره شناسنامه تاریخ

تولد شماره ملی با سمت

..... شرکت و با مهر شرکت طبق آگهی شماره روزنامه

رسمی شماره مورخ کدپستی به

..... نشانی

..... شماره تماس ثابت

..... شماره تلفن همراه پست الکترونیک

تبصره- نشانی، پست الکترونیک و تلفن‌های بانک/مؤسسه اعتباری، خریدار و

ضامن/ضامنین همان موارد مندرج در این ماده است. چنانچه یکی از اشخاص مزبور

نشانی، پست الکترونیک و تلفن‌های خود را تغییر دهد باید موضوع را به صورت کتبی به

طرف‌های دیگر ابلاغ کند. تا وقتی که تغییر موارد فوق، کتباً به طرف دیگر ابلاغ نشده باشد،

کلیه مکاتبات و مراسلات و ابلاغیه‌ها و اخطاریه‌های اجرایی و غیره، حسب مورد از طریق نشانی، پست الکترونیک و ارسال پیامک از طریق تلفن‌هایی که در این ماده قید شده است، ارسال می‌شود و ابلاغ شده تلقی می‌گردد.

ماده ۲- موضوع قرارداد عبارت است از فروش اقساطی دانگ از باب واحد مسکونی با مشخصات زیر به خریدار:

.....
.....
.....
.....

ماده ۳- کل بهای فروش نقدی مورد معامله (به عدد)

..... (به حروف)

می‌باشد و با تراضی و توافق

طرفین کل قیمت فروش اقساطی آن (به عدد)

(به حروف) تعیین گردید که خریدار

ضمن قبول آن، مبلغ (به عدد) (به حروف)

..... را نقداً پرداخت نمود و

متعهد شد مابقی به مبلغ (به عدد) (به حروف)

..... را در قسط متوالی

ماهانه، در قبال اخذ رسید به بانک/مؤسسه اعتباری بپردازد. اولین قسط به مبلغ (به عدد)

..... (به حروف)

..... و سررسید آن روز می

باشد و اقساط بعدی به مبلغ (به عدد) (به حروف)

..... و سررسید هر یک به فاصله

یک ماه از سررسید قسط ماه قبل می‌باشد.

تبصره ۱- خریدار متعهد شد در سررسید آخرین قسط آن چه از بدهی، هزینه‌ها و مطالبات مندرج در این قرارداد بر ذمه وی باقی مانده باشد، یک‌جا به بانک/مؤسسه اعتباری پرداخت و تسویه نماید.

تبصره ۲- در صورتی که خریدار قبل از سررسید اقساط موضوع این ماده مبادرت به واریز تمام یا قسمتی از بدهی خود بنماید، بانک/مؤسسه اعتباری مابه‌التفاوت قیمت نقد و اقساطی موضوع قرارداد را بر اساس شرایط جدید (تسویه پیش از موعد) اصلاح و مورد عمل قرار می‌دهد.

ماده ۴- خریدار کلیه اختیارات خصوصاً «خیار عیب و غبن» را از خود سلب و ساقط نمود.

ماده ۵- دفاتر و صورت‌حساب‌های بانک/مؤسسه اعتباری در هر مورد معتبر است. تشخیص تخلف از هر یک از شرایط و تعهدات این قرارداد با بانک/مؤسسه اعتباری بوده و مورد قبول خریدار می‌باشد. دفاتر و صورت‌حساب‌های بانک/مؤسسه اعتباری از نظر اعلام به مراجع قضایی و یا دفاتر اسناد رسمی و ادارات و دوائر اجرای ثبت جهت صدور اجرائیه یا محاسبات بعدی در جریان عملیات اجرایی در هر مورد ملاک عمل می‌باشد.

تبصره ۱- مفاد این ماده نافی حق اعتراض خریدار در مراجع ذیصلاح نمی‌باشد.

تبصره ۲- طرفین توافق نمودند هرگونه اشتباه در محاسبات بانک/مؤسسه اعتباری قابل برگشت بوده و ضمن قبول محاسبات اصلاحی، نسبت به تنظیم و اصلاح اسناد و اوراق مربوطه اقدام نمایند.

ماده ۶- نظر به اینکه خریدار کلیه مجوزهای لازم را برای خرید ملک مورد معامله موضوع این قرارداد به نام خود کسب نموده است لذا بانک/مؤسسه اعتباری به خریدار وکالت داد که از طرف بانک/مؤسسه اعتباری نسبت به انتقال قطعی ملک موصوف به نام خود با تقبل

تمامی هزینه‌های مربوطه و انجام کلیه تشریفات انتقال اقدام نماید و حق مطالبه وجهی بابت هزینه‌های مربوطه از جمله حق الوکاله را از خود سلب و ساقط نمود.

ماده ۷- خریدار اظهار نمود از مقررات و ضوابط بانک/مؤسسه اعتباری در خصوص تسهیلات فروش اقساطی مسکن مطلع گردیده و حائز شرایط دریافت تسهیلات می‌باشد. در صورتی که به تشخیص بانک/مؤسسه اعتباری، خریدار از مفاد این قرارداد از جمله هرگونه معامله ناقله تحت هر عنوان نسبت به عین مورد وثیقه این قرارداد تخطی نموده و یا از تسهیلات به نحو غیرمجاز استفاده نموده باشد، بانک/مؤسسه اعتباری می‌تواند مانده مطالبات را به دین حال تبدیل نماید. چنانچه خریدار اقساط مذکور در ماده (۳) را در سررسید مقرر پرداخت ننماید، باقی مانده اقساط حسب ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تبدیل به دین حال شده و بانک/مؤسسه اعتباری حق مطالبه تمامی طلب خود را از خریدار به صورت یکجا خواهد داشت.

ماده ۸- خریدار متعهد گردید در صورت تخطی از مفاد این قرارداد از جمله هرگونه معامله ناقله تحت هر عنوان نسبت به عین مورد وثیقه این قرارداد و یا استفاده از تسهیلات موضوع این قرارداد به نحو غیرمجاز، حسب مورد از تاریخ سررسید اقساط یا تبدیل دیون به دین حال، تا تاریخ تسویه بدهی، علاوه بر وجوه تأدیه نشده خود، مبلغی به عنوان وجه التزام تأخیر تأدیه دین که طبق دستورالعمل محاسباتی:

تعداد روز × نرخ وجه التزام تأخیر تأدیه دین × مانده بدهی

تعداد روزهای واقعی سال × ۱۰۰

محاسبه می‌گردد، به بانک/مؤسسه اعتباری پرداخت نماید. نرخ وجه التزام تأخیر تأدیه دین، معادل ۶ درصد بعلاوه نرخ سود متعلقه درصد، مجموعاً معادل درصد می‌باشد.

تبصره ۱- مانده بدهی مندرج در دستورالعمل محاسباتی این ماده حسب مورد عبارت است از مانده اقساط سررسید شده‌ای که خریدار نسبت به پرداخت آن به بانک/مؤسسه اعتباری اقدام نموده است و اقساط سررسید نشده‌ای که به دین حال تبدیل شده است.

تبصره ۲- مبنای محاسبه وجه التزام تأخیر تأدیه دین در خصوص مواردی که خریدار به لحاظ ارایه اطلاعات نادرست مؤثر در انعقاد و اجرای این قرارداد، از تسهیلات بانک/مؤسسه اعتباری به نحو غیرمجاز استفاده نموده باشد، تاریخ انعقاد قرارداد حاضر می‌باشد.

ماده ۹- بانک/مؤسسه اعتباری پس از گذشت حداکثر دو ماه از سررسید هر یک از اقساط و عدم بازپرداخت آن‌ها توسط خریدار و یا بلافاصله پس از حال شدن دیون خریدار، باید موضوع را از طریق نشانی مندرج در ماده (۱) این قرارداد و اصلاحیه‌های اعلامی احتمالی، به اطلاع ضامن/ضامین و وثیقه‌گذار/گذاران برساند. در غیر این صورت، اخذ وجه التزام تأخیر تأدیه دین مذکور در ماده (۸) از وثیقه‌گذار/گذاران امکان‌پذیر نخواهد بود.

ماده ۱۰- خریدار به طور غیرقابل رجوع به بانک/مؤسسه اعتباری اجازه و اختیار دادند که هرگونه مطالبات خود ناشی از این قرارداد را اعم از مستقیم یا غیرمستقیم پس از سررسید و در صورت عدم پرداخت، از موجودی هر یک از حساب‌ها (ریالی و ارزی)، اموال و اسناد آنان نزد بانک/مؤسسه اعتباری و یا سایر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، رأساً و بدون نیاز به حکم قضائی یا اجرایی برداشت نموده و به حساب بدهی خریدار منظور نماید. در صورتی که وجوه به صورت ارزی باشد بانک/مؤسسه اعتباری آن را به نرخ اعلامی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران محاسبه و برداشت می‌نماید. اقدام بانک/مؤسسه اعتباری در این خصوص برای خریدار غیرقابل اعتراض و لازم‌الاجرا می‌باشد.

تبصره ۱۱- هرگونه وجوهی که پس از سررسید یا معوق شدن مطالبات این قرارداد به بانک/مؤسسه اعتباری پرداخت و یا از حساب‌ها و اموال و اسناد برداشت می‌شود، ابتدا بابت

هزینه‌های قانونی و کارمزدها منظور شده و مابقی بین سه جزء مانده اصل تسهیلات، سود و وجه التزام تأخیر تأدیه دین تسهیم بالنسبه می‌شود.

تبصره ۲- بانک/مؤسسه اعتباری اقدامات موضوع این ماده را پس از اجرایی نمودن، از طریق نشانی مندرج در ماده (۱) این قرارداد و اصلاحیه‌های اعلامی احتمالی، به خریدار اطلاع می‌دهد.

ماده ۱۱- ضامن/ضامین با علم و اطلاع و وقوف کامل راجع به مندرجات این قرارداد و کمیت و کیفیت تعهدات خریدار، منفرداً، مشترکاً و متضامناً، انجام کلیه تعهدات و پرداخت بدهی-هایی که در ارتباط با انجام موضوع این قرارداد به عهده خریدار است را تعهد نمودند و بانک/مؤسسه اعتباری به استناد این قرارداد حق دارد علاوه بر مراجعه به خریدار، به هریک از ضامین، منفرداً و یا مشترکاً مراجعه و ایفای تعهدات قرارداد را مطالبه و وجوه متعلقه را وصول نماید.

ماده ۱۲- هرگاه بانک/مؤسسه اعتباری برای وصول مطالبات خود درخواست صدور اجرائیه نماید و حکم به نفع بانک/مؤسسه اعتباری صادر شود، پرداخت کلیه هزینه‌های اجرایی و مبلغی معادل آیین‌نامه تعرفه حق‌الوکاله در امور اجرائی و همچنین در صورتی که بانک/مؤسسه اعتباری ناگزیر از توسل به اقدامات قضایی گردد، هزینه‌های قضایی و دادرسی و حق‌الوکاله وکیل یا نماینده قضایی و خسارات از هر جهت (طبق تشخیص و اعلام بانک/مؤسسه اعتباری) بر ذمه خریدار بوده که علاوه بر انجام سایر تعهدات، ملزم به پرداخت آن می‌باشد.

ماده ۱۳- به منظور تضمین حسن انجام تعهدات ناشی از این قرارداد، وثیقه مشروحه ذیل:

(مشخصات کامل وثیقه مأخوذه ذکر گردد)

.....
.....
.....

..... توسط خریدار در وثیقه بانک/مؤسسه اعتباری مستقر گردید. قبض و اقباض درخصوص مورد وثیقه مندرج در این ماده به عمل آمد و حسب مورد مجدداً به طور صحیح و سالم تحویل مالک یا مالکین داده شد.

ماده ۱۴- خریدار تعهد نمود؛ هر آن چه مورد وثیقه قرار می‌گیرد را بلافاصله پس از امضای قرارداد حاضر، همه ساله به مبلغی که مورد موافقت بانک/مؤسسه اعتباری باشد در برابر آتش‌سوزی، انفجار، زلزله، سیل، صاعقه و سایر خطرات مرتبطی که بانک/مؤسسه اعتباری تعیین می‌کند، نزد یکی از شرکت‌های بیمه مجاز، به هزینه خود و به نفع بانک/مؤسسه اعتباری بیمه نماید و بیمه‌نامه را بلادرنگ به بانک/مؤسسه اعتباری تسلیم کند. همچنین پانزده روز قبل از انقضای مدت بیمه، مدارک تجدید بیمه را به بانک/مؤسسه اعتباری ارائه دهد. در صورتی که خریدار تعهدات خود را به شرح فوق انجام ندهد، بانک/مؤسسه اعتباری می‌تواند وثائق را وکالتاً از طرف خریدار به هزینه خود بیمه نموده و مبلغ هزینه شده را از خریدار مطالبه یا به حساب وی منظور نماید. بدیهی است وکالت مذکور نافی تعهدات و مسئولیت‌های خریدار نخواهد بود. ضمناً خریدار مکلف است در صورت بروز خسارت به موارد بیمه شده، سریعاً به بیمه‌گر و بانک/مؤسسه اعتباری اطلاع دهد.

ماده ۱۵- در صورتی که به تشخیص بانک/مؤسسه اعتباری، خریدار و یا ضامن/ضامنین از مفاد این قرارداد تخلف نمایند، بانک/مؤسسه اعتباری می‌تواند نسبت به صدور اجرائیه جهت وصول مطالبات خود به طرفیت هریک از اشخاص یادشده اقدام نماید.

ماده ۱۶- خریدار ضمن اعلام و اقرار به این که تا کنون نسبت به عین مورد وثیقه هیچ‌گونه معامله‌ای انجام نشده است، متعهد و ملتزم گردید که:

۱-۱۶- از هرگونه معامله ناقله تحت هر عنوان نسبت به عین مورد وثیقه خودداری

نماید.

۱۶-۲- بدون موافقت بانک/مؤسسه اعتباری در موارد وثیقه تغییری ایجاد ننماید و از انجام هر اقدامی که موجب نقصان بهای موارد وثیقه باشد خودداری نماید.

۱۶-۳- در صورتی که در مورد وثیقه علاوه بر مستحذات، تأسیسات و تجهیزات فعلی، مستحذات و تأسیسات و تجهیزات دیگری اضافه شود، جزء موارد وثیقه خواهد بود.

۱۶-۴- در صورتی که قبل از فک این سند تمام یا قسمتی از موارد وثیقه در معرض اجرای طرح‌های مؤسسات و شرکت‌های دولتی و شهرداری و امثال آن قرار گیرد، بانک/مؤسسه اعتباری، قائم‌مقام و وکیل بلاعزل و وصی بعد از فوت مالک یا مالکین مورد وثیقه است که تمامی تشریفات قانونی را انجام دهد و با امضای اسناد و دفاتر مربوط، وجوهی را که از طرف مؤسسه ذی‌ربط در قبال تملک تمام یا قسمتی از موارد وثیقه پرداخت خواهد شد، به صورت نقدی یا قسطی دریافت کند و پس از کسر و احتساب هزینه‌های متعلقه، مطالبات خود را از محل باقیمانده وجه، وصول نماید. هرگاه بهای ملک، در صندوق ثبت یا دادگستری سپرده شده باشد، بانک/مؤسسه اعتباری حق دریافت وجوه سپرده را به میزان هزینه‌های متعلقه و مطالبات خود خواهد داشت. در صورتی که وجوه وصول شده و یا موارد وثیقه موضوع این بند، تکافوی مطالبات بانک/مؤسسه اعتباری را ننماید، خریدار متعهد گردید کلیه بدهی‌های خود را بنا به تشخیص بانک/مؤسسه اعتباری، فوراً بپردازد.

۱۶-۵- هرگونه نقل و انتقال قبلی نسبت به منافع مورد وثیقه (ولو این که ضمن سند عادی باشد) را کتباً به اطلاع بانک/مؤسسه اعتباری رسانده و نیز قبل از انتقال منافع مورد وثیقه تحت هر عنوان، از بانک/مؤسسه اعتباری تأییدیه اخذ نماید.

۱۶-۶- در صورتی که مورد وثیقه به تملک بانک/مؤسسه اعتباری درآید، محل مورد وثیقه را تخلیه و تحویل بانک/مؤسسه اعتباری نماید. در غیر این صورت به استناد مفاد این قرارداد و نیز سند انتقال اجرایی، بانک/مؤسسه اعتباری می‌تواند از هریک از طرق قانونی، مورد انتقال را تخلیه و تصرف نماید.

ماده ۱۷- کلیه وکالت‌های تفویضی به بانک/مؤسسه اعتباری و نیز تمامی شرایط قرارداد حاضر برای طرفین معین است و با سلب حق عزل و ضم وکیل و امین و غیره و سلب حق اجرای مورد وکالت توسط موکل می‌باشد.

ماده ۱۸- خریدار قبول نمود در صورتی که بانک/مؤسسه اعتباری به منظور رونق بازار ثانویه مطالبات رهنی، مطالبات این قرارداد را به اشخاص دیگر منتقل کند، تضمینات و وثایق این قرارداد به تعهدات لاحق نیز منتقل شده و کماکان بابت تعهدات انتقال یافته در رهن و وثیقه، باقی باشد.

ماده ۱۹- کلیه هزینه‌های مربوط به ثبت قرارداد حاضر از جمله حق الثبت و حق التحریر، بدون حق رجوع به بانک/مؤسسه اعتباری، کلاً به عهده خریدار است.

ماده ۲۰- خریدار و ضامن/ضامنین قبول نمودند بانک/مؤسسه اعتباری می‌تواند هرگونه داده و اطلاعات ایشان مرتبط با این قرارداد را در اختیار شرکت سنجش اعتبار مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران قرار دهد.

ماده ۲۱- این قرارداد بر اساس توافق طرفین و بر طبق ماده ۱۵ «قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)» و اصلاحات و الحاقات قانونی آن و ماده (۷) «قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانک‌ها»، در حکم سند رسمی و لازم‌الاجرا بوده و تابع مفاد «آیین‌نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجرا» می‌باشد و تمامی امضاکنندگان قبول نمودند که کلیه مندرجات قرارداد را پذیرفته و نسبت به آن هیچ‌گونه اختلافی ندارند و خریدار و

ضامن/ضامین حق هرگونه ایراد و اعتراضی را نسبت به مفاد قرارداد و نیز نسبت به اقدامات اجرایی بانک/مؤسسه اعتباری برای وصول مطالبات خود و ایفای تعهدات خریدار در هر مرحله از عملیات اجرایی را از خود سلب و اسقاط نمود.

این قرارداد در ۲۱ ماده و ۹ تبصره و در نسخه تنظیم و به رؤیت کامل بانک/مؤسسه اعتباری، خریدار، ضامین و وثیقه‌گذاران رسید و ایشان ضمن اقرار به اطلاع و آگاهی کامل از مفاد این قرارداد و پذیرش تبعات حقوقی و قانونی ناشی از آن، به امضای تمامی صفحات آن مبادرت نمودند و یک نسخه از این قرارداد به هریک از آنها تسلیم گردید.

محل امضا/مهر ضامین/وثیقه‌گذاران

محل امضا/مهر خریدار

محل امضا و مهر بانک/مؤسسه اعتباری

محل الصاق تمبر
مالیاتی

شماره:

بسمه تعالی

تاریخ:

«قرارداد فروش اقساطی مواد اولیه، لوازم یدکی و ابزار کار»

ماده ۱- طرفین قرارداد:

این قرارداد بر اساس قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲/۶/۸ مجلس شورای اسلامی و آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های ابلاغی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بین امضاکنندگان زیر منعقد می‌گردد:

الف- بانک/مؤسسه اعتباری شعبه

کد به نشانی

..... با نمایندگی آقای/خانم که از این پس در

این قرارداد بانک/مؤسسه اعتباری نامیده می‌شود و

ب- (در صورتی که تسهیلات گیرنده شخص حقیقی باشد) آقای/خانم فرزند

..... تاریخ تولد شماره شناسنامه

محل صدور شماره سریال شناسنامه کد ملی / شماره

اختصاصی اتباع خارجی/شماره گذرنامه اتباع خارجی کد اقتصادی

..... کدپستی به نشانی

..... شماره تماس ثابت شماره تلفن همراه

..... پست الکترونیک

(در صورتی که تسهیلات گیرنده شخص حقوقی باشد) شرکت ثبت شده به شماره اداره ثبت شرکت‌های کد اقتصادی شناسه ملی/شماره اختصاصی اتباع خارجی با امضای آقای/خانم فرزند شماره شناسنامه تاریخ تولد کد ملی/شماره اختصاصی اتباع خارجی/شماره گذرنامه اتباع خارجی به عنوان شرکت و آقای/خانم فرزند شماره شناسنامه تاریخ تولد کد ملی/شماره اختصاصی اتباع خارجی/شماره گذرنامه اتباع خارجی به عنوان شرکت و با مهر شرکت طبق آگهی شماره روزنامه رسمی شماره مورخ کدپستی به نشانی شماره تماس ثابت شماره تلفن همراه پست الکترونیک

که از این پس در این قرارداد خریدار نامیده می‌شود.

(در صورت اخذ ضمانت حسب صلاحدید بانک/مؤسسه اعتباری) ج - ضامن / ضامنین:

(در صورتی که ضامن/ضامنین شخص حقیقی باشد)

آقای/خانم فرزند تاریخ تولد شماره محل صدور شماره سریال شناسنامه کد ملی کدپستی به

نشانی

.....
شماره تماس ثابت شماره تماس ثابت
..... شماره تلفن همراه پست الکترونیک
.....

(در صورتی که ضامن/ضامنین شخص حقوقی باشد)

شرکت ثبت شده به شماره اداره ثبت شرکت
های کد اقتصادی شناسه ملی با
امضای آقای/خانم فرزند شماره شناسنامه
تاریخ تولد کد ملی با سمت شرکت
و آقای/خانم فرزند شماره شناسنامه تاریخ
تولد کد ملی با سمت شرکت و
با مهر شرکت طبق آگهی شماره روزنامه رسمی شماره
..... مورخ کدپستی به نشانی
.....
.....

..... شماره تماس ثابت شماره تلفن همراه
..... پست الکترونیک

تبصره- نشانی، پست الکترونیک و تلفن‌های بانک/مؤسسه اعتباری، خریدار و
ضامن/ضامنین همان موارد مندرج در این ماده است. چنان چه یکی از اشخاص
مزبور نشانی، پست الکترونیک و تلفن‌های خود را تغییر دهد باید موضوع را به

صورت کتبی به طرف‌های دیگر ابلاغ کند. تا وقتی که تغییر موارد فوق، کتباً به طرف دیگر ابلاغ نشده باشد، کلیه مکاتبات و مراسلات و ابلاغیه‌ها و اخطاربه‌های اجرایی و غیره، حسب مورد از طریق شماره تلفن (پیامک)، پست الکترونیک و نشانی که در این ماده قید شده است، ارسال می‌شود و ابلاغ شده تلقی می‌گردد.

ماده ۲- موضوع قرارداد عبارت است از فروش اقساطی
با مشخصات زیر به خریدار:

ماده ۳- خریدار ضمن پذیرش مسئولیت انتخاب، تحویل و حمل اموال و کالاهای موضوع این قرارداد، متعهد گردید اموال و کالاهای مذکور را در طول مدت قرارداد، شخصاً مصرف نماید.

ماده ۴- کل بهای فروش نقدی مورد معامله (به عدد) (به حروف) می‌باشد و با تراضی و توافق طرفین کل قیمت فروش اقساطی آن (به عدد) (به حروف) تعیین گردید که خریدار ضمن قبول آن، مبلغ (به عدد) (به حروف) را نقداً پرداخت نمود و متعهد شد مابقی به مبلغ (به عدد) (به حروف) را در قسط، در قبال قبض رسید به بانک/مؤسسه اعتباری پردازد. اولین قسط به مبلغ (به عدد) (به حروف)

..... و سررسید آن روز

می باشد و اقساط بعدی (در صورت مساوی بودن اقساط و سررسیدهای معین) به مبلغ (به

عـــــــــــــــــدد) (بـــــــــــــــــه حـــــــــــــــــروف)

..... و سررسید هر یک به فاصله

..... ماه از سررسید قسط قبل می‌باشد، (در صورت غیرمساوی بودن اقساط) به

شرح زیر می‌باشد:

.....

.....

تبصره ۱- خریدار متعهد شد در سررسید آخرین قسط آن چه از بدهی، هزینه‌ها و مطالبات

مندرج در این قرارداد بر ذمه وی باقی مانده باشد، یک جا به بانک/مؤسسه اعتباری

پرداخت و تسویه نماید.

تبصره ۲- در صورتی که خریدار قبل از سررسید اقساط موضوع این ماده مبادرت به واریز

تمام یا قسمتی از بدهی خود بنماید، بانک/مؤسسه اعتباری مابه‌التفاوت قیمت نقد و

اقساطی موضوع قرارداد را بر اساس شرایط جدید (تسویه پیش از موعد) اصلاح و

مورد عمل قرار می‌دهد.

ماده ۵- خریدار کلیه اختیارات خصوصاً «خیار عیب و غبن» را از خود سلب و ساقط نمود.

ماده ۶- دفاتر و صورت‌حساب‌های بانک/مؤسسه اعتباری در هر مورد معتبر و مورد قبول

خریدار است. تشخیص تخلف از هر یک از شرایط و تعهدات این قرارداد با

بانک/مؤسسه اعتباری می‌باشد. دفاتر و صورت‌حساب‌های بانک/مؤسسه اعتباری

از نظر اعلام به مراجع قضایی و یا دفاتر اسناد رسمی و ادارات و دوایر اجرای ثبت

جهت صدور اجرائیه یا محاسبات بعدی در جریان عملیات اجرایی در هر مورد ملاک

عمل می‌باشد.

تبصره ۱- مفاد این ماده نافی حق اعتراض خریدار در مراجع ذی صلاح نمی‌باشد.

تبصره ۲- طرفین توافق نمودند، هرگونه اشتباه در محاسبات بانک/مؤسسه اعتباری قابل برگشت بوده و ضمن قبول محاسبات اصلاحی، نسبت به تنظیم و اصلاح اسناد و اوراق مربوطه اقدام نمایند.

ماده ۷- نظر به این که خریدار کلیه مجوزهای لازم را برای خرید موضوع معامله این قرارداد به نام خود کسب نموده است لذا بانک/مؤسسه اعتباری به خریدار وکالت داد که از طرف بانک/مؤسسه اعتباری نسبت به انتقال قطعی موضوع معامله این قرارداد به نام خود با تقبل تمامی هزینه‌های مربوطه و انجام کلیه تشریفات انتقال اقدام نماید و حق مطالبه وجهی بابت هزینه‌های مربوطه از جمله حق الوکاله را از خود سلب و ساقط نمود.

ماده ۸- خریدار اظهار نمود از مقررات و ضوابط بانک/مؤسسه اعتباری در خصوص تسهیلات موضوع این قرارداد مطلع گردیده و حائز شرایط دریافت تسهیلات می‌باشد. در صورتی که به تشخیص بانک/مؤسسه اعتباری، خریدار از مفاد این قرارداد از جمله هرگونه معامله ناقله تحت هر عنوان نسبت به عین مورد وثیقه این قرارداد تخطی نموده و یا از تسهیلات به نحو غیرمجاز استفاده نموده باشد، بانک/مؤسسه اعتباری می‌تواند مانده مطالبات را به دین حال تبدیل نماید. چنانچه خریدار اقساط مذکور در ماده (۴) را در سررسید مقرر پرداخت ننماید، باقی مانده اقساط حسب ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تبدیل به دین حال شده و بانک/مؤسسه اعتباری حق مطالبه تمامی طلب خود را از خریدار به صورت یکجا خواهد داشت.

ماده ۹- خریدار متعهد گردید در صورت تخطی از مفاد این قرارداد از جمله هرگونه معامله ناقله تحت هر عنوان نسبت به عین مورد وثیقه این قرارداد و یا استفاده از تسهیلات موضوع این قرارداد به نحو غیرمجاز، حسب مورد از تاریخ سررسید اقساط یا تبدیل دیون به دین حال، تا تاریخ تسویه بدهی، علاوه بر وجوه تأدیه نشده خود، مبلغی به عنوان وجه التزام تأخیر تأدیه دین که طبق دستورالعمل محاسباتی:

تعداد روز \times نرخ وجه التزام تأخیر تأدیه دین \times مانده بدهی

تعداد روزهای واقعی سال $\times ۱۰۰$

محاسبه می‌گردد، به بانک/مؤسسه اعتباری پرداخت نماید. نرخ وجه التزام تأخیر تأدیه دین، معادل ۶ درصد بعلاوه نرخ سود متعلقه درصد، مجموعاً معادل درصد می باشد.

تبصره ۱- مانده بدهی مندرج در دستورالعمل محاسباتی این ماده حسب مورد عبارت است از مانده اقساط سررسید شده‌ای که خریدار نسبت به پرداخت آن به بانک/مؤسسه اعتباری اقدام ننموده است و اقساط سررسید نشده‌ای که به دین حال تبدیل شده است.

تبصره ۲- مبنای محاسبه وجه التزام تأخیر تأدیه دین در خصوص مواردی که تخلف خریدار ناشی از ارایه اطلاعات نادرست مؤثر در انعقاد و اجرای این قرارداد و یا مصرف تسهیلات در محلی خارج از موضوع قرارداد باشد، تاریخ انعقاد قرارداد حاضر می باشد.

ماده ۱۰- بانک/مؤسسه اعتباری پس از گذشت حداکثر دو ماه از سررسید هر یک از اقساط و عدم بازپرداخت آن‌ها توسط خریدار و یا بلافاصله پس از حال شدن دیون خریدار، باید موضوع را از طریق نشانی مندرج در ماده (۱) این قرارداد و

اصلاحیه‌های اعلامی احتمالی، به اطلاع ضامن/ضامین و وثیقه‌گذار/گذاران برساند. در غیر این صورت، اخذ وجه التزام تأخیر تأدیه دین مذکور در ماده (۹) از ضامن/ضامین و وثیقه‌گذار/گذاران امکان‌پذیر نخواهد بود.

ماده ۱۱- خریدار و ضامن/ضامین به طور غیرقابل رجوع به بانک/مؤسسه اعتباری اجازه و اختیار دادند که هرگونه مطالبات خود ناشی از این قرارداد را اعم از مستقیم یا غیرمستقیم پس از سررسید یا حال شدن دیون و در صورت عدم پرداخت، از موجودی هر یک از حساب‌ها (ریالی و ارزی)، اموال و اسناد آنان نزد بانک/مؤسسه اعتباری و یا سایر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، رأساً و بدون نیاز به حکم قضائی یا اجرایی برداشت نموده و به حساب بدهی خریدار منظور نماید. در صورتی که وجوه به صورت ارزی باشد بانک/مؤسسه اعتباری آن را به نرخ اعلامی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران محاسبه و برداشت می‌نماید. اقدام بانک/مؤسسه اعتباری در این خصوص برای خریدار و ضامن/ضامین غیرقابل اعتراض و لازم‌الاجرا می‌باشد.

تبصره ۱- هرگونه وجوهی که پس از سررسید یا به تعویق افتادن مطالبات این قرارداد به بانک/مؤسسه اعتباری پرداخت و یا از حساب‌ها و اموال و اسناد برداشت می‌شود، ابتدا بابت هزینه‌های قانونی منظور شده و مابقی بین سه جزء مانده اصل تسهیلات، سود و وجه التزام تأخیر تأدیه دین تسهیم بالنسبه می‌شود.

تبصره ۲- بانک/مؤسسه اعتباری اقدامات موضوع این ماده را پس از اجرایی نمودن، از طریق نشانی مندرج در ماده (۱) این قرارداد و اصلاحیه‌های اعلامی احتمالی، به خریدار اطلاع می‌دهد.

ماده ۱۲- ضامن/ضامین با علم و اطلاع و وقوف کامل راجع به مندرجات این قرارداد و کمیت و کیفیت تعهدات خریدار، منفرداً، مشترکاً و متضامناً، انجام کلیه تعهدات و پرداخت بدهی‌هایی که در ارتباط با انجام موضوع این قرارداد به عهده خریدار

است را تعهد نمودند و بانک/مؤسسه اعتباری به استناد این قرارداد حق دارد علاوه بر مراجعه به خریدار، به هریک از ضامنین، منفرداً و یا مشترکاً مراجعه و ایفای تعهدات قرارداد را مطالبه و وجوه متعلقه را وصول نماید.

ماده ۱۳- هرگاه بانک/مؤسسه اعتباری برای وصول مطالبات خود درخواست صدور اجرائیه نماید و حکم به نفع بانک/مؤسسه اعتباری صادر شود، پرداخت کلیه هزینه‌های اجرایی و مبلغی معادل آیین‌نامه تعرفه حق الوکاله در امور اجرائی و همچنین در صورتی که بانک ناگزیر از توسل به اقدامات قضایی گردد، هزینه‌های قضایی و دادرسی و حق الوکاله وکیل یا نماینده قضایی و خسارات از هر جهت (طبق تشخیص و اعلام بانک/مؤسسه اعتباری) بر ذمه خریدار بوده که علاوه بر انجام سایر تعهدات، ملزم به پرداخت آن می‌باشد.

ماده ۱۴- به منظور تضمین حسن انجام تعهدات ناشی از این قرارداد، موارد مشروحه ذیل: (مشخصات کامل وثیقه/ وثایق مأخوذه ذکر گردد)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

توسط خریدار و یا وثیقه‌گذار/گذاران (در صورتی که شخص حقیقی باشد) آقای/خانم
..... فرزند تاریخ تولد شماره شناسنامه
..... محل صدور شماره سریال شناسنامه کد ملی
..... کدپستی به نشانی

..... شماره تماس ثابت شماره تلفن

همراه پست الکترونیک

..... (در صورتی که شخص حقوقی باشد) شرکت ثبت شده به شماره

..... اداره ثبت شرکت‌های کد اقتصادی

..... شناسه ملی با امضای آقای/خانم

..... فرزند شماره شناسنامه تاریخ تولد

..... کد ملی با سمت شرکت و

آقای/خانم فرزند شماره شناسنامه

..... تاریخ تولد کد ملی با سمت

..... شرکت و با مهر شرکت طبق آگهی شماره روزنامه

رسمی شماره مورخ کدپستی

..... به نشانی

..... شماره تماس ثابت شماره تلفن همراه

..... پست الکترونیک

..... در وثیقه بانک/مؤسسه

اعتباری مستقر گردید. قبض و اقباض در خصوص مورد وثیقه مندرج در این ماده به عمل

آمد و حسب مورد مجدداً به طور صحیح و سالم تحویل مالک یا مالکین داده شد.

ماده ۱۵- خریدار تعهد نمود که در صورت تقاضای بانک/مؤسسه اعتباری، هر آنچه مورد

وثیقه قرار می‌گیرد را پس از امضای قرارداد حاضر، در مدت انجام آن، همه ساله به

مبلغی که مورد موافقت بانک/مؤسسه اعتباری باشد در برابر آتش‌سوزی، انفجار،

زلزله، سیل، صاعقه و سایر خطرات مرتبطی که بانک/مؤسسه اعتباری تعیین می‌کند، نزد یکی از شرکتهای بیمه مجاز، به هزینه خود و به نفع بانک/مؤسسه اعتباری بیمه نماید و بیمه‌نامه را بلادرنگ به بانک/مؤسسه اعتباری تسلیم کند. هم‌چنین پانزده روز قبل از انقضای مدت بیمه، مدارک تجدید بیمه را به بانک/مؤسسه اعتباری ارائه دهد. در صورتی که خریدار تعهدات خود را به شرح فوق انجام ندهد، بانک/مؤسسه اعتباری می‌تواند وثائق را وکالتاً از طرف خریدار به هزینه خود بیمه نموده و مبلغ هزینه شده را از خریدار مطالبه یا به حساب وی منظور نماید. بدیهی است وکالت مذکور نافی تعهدات و مسئولیت‌های خریدار نخواهد بود. ضمناً خریدار مکلف است در صورت بروز خسارت به موارد بیمه شده، سریعاً به بیمه‌گر و بانک/مؤسسه اعتباری اطلاع دهد.

ماده ۱۶- در صورتی که به تشخیص بانک/مؤسسه اعتباری، خریدار و یا وثیقه‌گذار/گذاران و یا ضامن/ضامین از مفاد این قرارداد تخلف نمایند، بانک/مؤسسه اعتباری می‌تواند نسبت به صدور اجرائیه جهت وصول مطالبات خود به طرفیت هریک از اشخاص یادشده اقدام نماید.

ماده ۱۷- مالک یا مالکین مورد وثیقه، ضمن اعلام و اقرار به این که تا کنون نسبت به عین مورد وثیقه هیچ‌گونه معامله‌ای انجام نداده‌اند، متعهد و ملتزم گردیدند که:

۱۷-۱- از هرگونه معامله ناقله تحت هر عنوان نسبت به عین مورد وثیقه خودداری نمایند.

۱۷-۲- بدون موافقت بانک/مؤسسه اعتباری در موارد وثیقه تغییری ایجاد نمایند و از انجام هر اقدامی که موجب نقصان بهای موارد وثیقه باشد خودداری نمایند.

۱۷-۳- در صورتی که در مورد وثیقه علاوه بر مستحذات، تأسیسات و تجهیزات فعلی، مستحذات و تأسیسات و تجهیزات دیگری اضافه شود، جزء موارد وثیقه خواهد بود.

۱۷-۴- در صورتی که قبل از فک این سند تمام یا قسمتی از موارد وثیقه در معرض اجرای طرح‌های مؤسسات و شرکت‌های دولتی و شهرداری و امثال آن قرار گیرد، بانک/مؤسسه اعتباری، قائم‌مقام و وکیل بلاعزل و وصی بعد از فوت مالک یا مالکین مورد وثیقه است که تمامی تشریفات قانونی را انجام دهد و با امضای اسناد و دفاتر مربوط، وجوهی را که از طرف مؤسسه ذی‌ربط در قبال تملک تمام یا قسمتی از موارد وثیقه پرداخت خواهد شد، به صورت نقدی یا قسطی دریافت کند و پس از احتساب و کسر هزینه‌های متعلقه، مطالبات خود را از محل باقیمانده وجه، وصول نماید. هرگاه بهای ملک، در صندوق ثبت یا دادگستری سپرده شده باشد، بانک/مؤسسه اعتباری حق دریافت وجوه سپرده را به میزان هزینه‌های متعلقه و مطالبات خود خواهد داشت. در صورتی که وجوه وصول شده و یا موارد وثیقه موضوع این بند، تکافوی مطالبات بانک/مؤسسه اعتباری را ننماید، خریدار متعهد گردید کلیه بدهی‌های خود را بنا به تشخیص بانک/مؤسسه اعتباری، فوراً بپردازد.

۱۷-۵- هرگونه نقل و انتقال قبلی نسبت به منافع مورد وثیقه (ولو این که ضمن سند عادی باشد) را کتباً به اطلاع بانک/مؤسسه اعتباری رسانده و نیز قبل از انتقال منافع مورد وثیقه تحت هر عنوان، از بانک/مؤسسه اعتباری تأییدیه اخذ نمایند.

۱۷-۶- در صورتی که مورد وثیقه به تملک بانک/مؤسسه اعتباری درآید، محل مورد وثیقه را تخلیه و تحویل بانک/مؤسسه اعتباری نمایند. در غیر این صورت به استناد مفاد این قرارداد و نیز سند انتقال اجرایی، بانک/مؤسسه اعتباری می‌تواند از هریک از طرق قانونی، مورد انتقال را تخلیه و تصرف نماید.

ماده ۱۸- کلیه وکالت‌های تفویضی به بانک/مؤسسه اعتباری و نیز تمامی شرایط قرارداد حاضر برای طرفین معین است و با سلب حق عزل و ضم و کیل و امین و غیره و سلب حق اجرای مورد وکالت توسط موکل می‌باشد.

ماده ۱۹- خریدار و وثیقه گذار/گذاران قبول نمودند در صورتی که بانک/مؤسسه اعتباری به منظور رونق بازار ثانویه مطالبات رهنی، مطالبات این قرارداد را به اشخاص دیگر منتقل کند، تضمینات و وثایق این قرارداد به تعهدات لاحق نیز منتقل شده و کماکان بابت تعهدات انتقال یافته در رهن و وثیقه، باقی باشد.

ماده ۲۰- کلیه هزینه‌های مربوط به ثبت قرارداد حاضر از جمله حق الثبت و حق التحریر، بدون حق رجوع به بانک/مؤسسه اعتباری، کلاً به عهده خریدار است.

ماده ۲۱- خریدار و ضامن/ضامنین قبول نمودند بانک/مؤسسه اعتباری می‌تواند هرگونه داده و اطلاعات ایشان را در اختیار شرکت سنجش اعتبار مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران قرار دهد.

ماده ۲۲- این قرارداد بر اساس توافق طرفین و بر طبق ماده ۱۵ «قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)» و اصلاحات و الحاقات قانونی آن و ماده (۷) «قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانک‌ها» در حکم سند رسمی و لازم‌الاجرا بوده و تابع مفاد «آیین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجرا» می‌باشد و تمامی امضاکنندگان قبول نمودند که کلیه مندرجات قرارداد را پذیرفته و نسبت به آن هیچ گونه اختلافی ندارند و خریدار، ضامن/ضامنین و وثیقه گذار/گذاران حق هرگونه ایراد و اعتراضی را نسبت به مفاد قرارداد و نیز نسبت به اقدامات اجرایی

بانک/مؤسسه اعتباری برای وصول مطالبات خود و ایفای تعهدات خریدار در هر مرحله از عملیات اجرایی، از خود سلب و اسقاط نمودند.

این قرارداد در ۲۲ ماده و ۹ تبصره و در نسخه تنظیم و به رؤیت کامل بانک/مؤسسه اعتباری، خریدار، ضامن/ضامنین و وثیقه‌گذار/گذاران رسید و ایشان ضمن اقرار به اطلاع و آگاهی کامل از مفاد این قرارداد و پذیرش تبعات حقوقی و قانونی ناشی از آن، به امضای تمامی صفحات آن مبادرت نمودند و یک نسخه از این قرارداد به هریک از آنها تسلیم گردید.

محل امضا/مهر ضامنین/وثیقه‌گذاران

محل امضا/مهر خریدار

محل امضا و مهر بانک/مؤسسه اعتباری

محل الصاق
تمبر مالیاتی

شماره:

بسمه تعالی

تاریخ:

«فروشی اقساطی وسایل تولید، ماشین آلات، وسایل حمل و نقل، کالاهای مصرفی با
دوام ساخت داخل و تأسیسات»

ماده ۱- طرفین قرارداد:

این قرارداد بر اساس قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲/۶/۸ مجلس شورای اسلامی و آیین نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های ابلاغی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بین امضاکنندگان زیر منعقد می‌گردد:

الف- بانک/مؤسسه اعتباری شعبه

..... کد به نشانی

..... با

نماینده آقای/خانم که از این پس در این قرارداد

بانک/مؤسسه اعتباری نامیده می‌شود و

ب- (در صورتی که تسهیلات گیرنده شخص حقیقی باشد) آقای/خانم فرزند

..... تاریخ تولد شماره شناسنامه

..... محل صدور شماره سریال شناسنامه

..... کد ملی / شماره اختصاصی اتباع خارجی / شماره گذرنامه اتباع خارجی

..... کد اقتصادی کد پستی

..... به نشانی

شماره تماس

ثابت شماره تلفن همراه پست

الکترونیک

(در صورتی که تسهیلات گیرنده شخص حقوقی باشد) شرکت ثبت شده به

شماره اداره ثبت شرکت های کد اقتصادی

..... شناسه ملی / شماره اختصاصی اتباع خارجی

..... با امضای آقای / خانم فرزند

..... شماره شناسنامه تاریخ تولد کد

ملی / شماره اختصاصی اتباع خارجی / شماره گذرنامه اتباع خارجی به

عنوان شرکت و آقای / خانم فرزند

..... شماره شناسنامه تاریخ تولد کد

ملی / شماره اختصاصی اتباع خارجی / شماره گذرنامه اتباع خارجی به

عنوان شرکت و با مهر شرکت طبق آگهی شماره

..... روزنامه رسمی شماره مورخ

کد پستی به نشانی

.....

شماره تماس

ثابت شماره تلفن همراه پست

الکترونیک که از این پس در این

قرارداد خریدار نامیده می شود.

(در صورت اخذ ضمانت حسب صلاحدید بانک / مؤسسه اعتباری) ج - ضامن / ضامنین:

(در صورتی که ضامن / ضامنین شخص حقیقی باشد)

آقای/خانم فرزند تاریخ تولد شماره
شناسنامه محل صدور شماره سریال شناسنامه
..... کد ملی کدپستی
..... نشانی
..... شماره تماس ثابت شماره تلفن همراه
..... پست الکترونیک
.....

(در صورتی که ضامن/ضامنین شخص حقوقی باشد)

شرکت ثبت شده به شماره اداره ثبت
شرکت‌های کد اقتصادی شناسه ملی
..... با امضای آقای/خانم فرزند
شماره شناسنامه تاریخ تولد کد ملی
..... با سمت شرکت و آقای/خانم
..... فرزند شماره شناسنامه
..... تاریخ تولد کد ملی با سمت
شرکت و با مهر شرکت طبق آگهی شماره روزنامه رسمی شماره
..... مورخ کدپستی به نشانی
..... شماره
..... شماره تلفن همراه پست الکترونیک
.....

تبصره- نشانی، پست الکترونیک و تلفن‌های بانک/مؤسسه اعتباری، خریدار و ضامن/ضامنین همان موارد مندرج در این ماده است. چنانچه یکی از اشخاص مزبور نشانی، پست الکترونیک و تلفن‌های خود را تغییر دهد باید موضوع را به

صورت کتبی به طرف‌های دیگر ابلاغ کند. تا وقتی که تغییر موارد فوق، کتباً به طرف دیگر ابلاغ نشده باشد، کلیه مکاتبات و مراسلات و ابلاغیه‌ها و اخطاریه‌های اجرایی و غیره، حسب مورد از طریق شماره تلفن (پیامک)، پست الکترونیک و نشانی که در این ماده قید شده است، ارسال می‌شود و ابلاغ شده تلقی می‌گردد.

ماده ۲- موضوع قرارداد عبارت است از فروش اقساطی با مشخصات زیر
به خریدار:

ماده ۳- خریدار ضمن پذیرش مسئولیت انتخاب، تحویل، حمل و نصب اموال و کالاهای موضوع این قرارداد، متعهد گردید اموال و کالاهای مذکور را در طول مدت قرارداد، شخصاً مصرف نماید.

ماده ۴- کل بهای فروش نقدی مورد معامله (به عدد)
(به حروف) می‌باشد و با تراضی و
توافق طرفین کل قیمت فروش اقساطی آن (به عدد)
(به حروف) تعیین گردید که خریدار
ضمن قبول آن، مبلغ (به عدد) (به حروف)
..... را نقداً پرداخت نمود و متعهد شد
مابقی به مبلغ (به عدد) (به حروف)
..... را در قسط، در
قبال قبض رسید به بانک/مؤسسه اعتباری بپردازد. اولین قسط به مبلغ (به عدد)
..... (به حروف)
..... و سررسید آن روز

..... می باشد و اقساط بعدی (در صورت مساوی بودن اقساط و سررسیدهای
معین) به مبلغ (به عدد) (به حروف)
..... و سررسید هر یک به فاصله
..... ماه از سررسید قسط قبل می باشد، (در صورت غیرمساوی بودن اقساط) به شرح
زیر می باشد:

تبصره ۱- خریدار متعهد شد در سررسید آخرین قسط آن چه از بدهی، هزینه‌ها و مطالبات
مندرج در این قرارداد بر ذمه وی باقی مانده باشد، یک جا به بانک/مؤسسه اعتباری
پرداخت و تسویه نماید.

تبصره ۲- در صورتی که خریدار قبل از سررسید اقساط موضوع این ماده مبادرت به واریز
تمام یا قسمتی از بدهی خود بنماید، بانک/مؤسسه اعتباری مابه‌التفاوت قیمت نقد و
اقساطی موضوع قرارداد را بر اساس شرایط جدید (تسویه پیش از موعد) اصلاح و
مورد عمل قرار می دهد.

ماده ۵- خریدار کلیه اختیارات خصوصاً «خيار عيب و غبن» را از خود سلب و ساقط نمود.

ماده ۶- دفاتر و صورت حساب‌های بانک/مؤسسه اعتباری در هر مورد معتبر و مورد قبول
خریدار است. تشخیص تخلف از هر یک از شرایط و تعهدات این قرارداد با
بانک/مؤسسه اعتباری می باشد. دفاتر و صورت حساب‌های بانک/مؤسسه اعتباری
از نظر اعلام به مراجع قضایی و یا دفاتر اسناد رسمی و ادارات و دواير اجرای ثبت
جهت صدور اجرائیه یا محاسبات بعدی در جریان عملیات اجرایی در هر مورد ملاک
عمل می باشد.

تبصره ۱- مفاد این ماده نافی حق اعتراض خریدار در مراجع ذی صلاح نمی باشد.

تبصره ۲- طرفین توافق نمودند، هرگونه اشتباه در محاسبات بانک/مؤسسه اعتباری قابل برگشت بوده و ضمن قبول محاسبات اصلاحی، نسبت به تنظیم و اصلاح اسناد و اوراق مربوطه اقدام نمایند.

ماده ۷- نظر به این که خریدار کلیه مجوزهای لازم را برای خرید موضوع معامله این قرارداد به نام خود کسب نموده است لذا بانک/مؤسسه اعتباری به خریدار وکالت داد که از طرف بانک/مؤسسه اعتباری نسبت به انتقال قطعی موضوع معامله این قرارداد به نام خود با تقبل تمامی هزینه‌های مربوطه و انجام کلیه تشریفات انتقال اقدام نماید و حق مطالبه وجهی بابت هزینه‌های مربوطه از جمله حق الوکاله را از خود سلب و ساقط نمود.

ماده ۸- خریدار اظهار نمود از مقررات و ضوابط بانک/مؤسسه اعتباری در خصوص تسهیلات موضوع این قرارداد مطلع گردیده و حائز شرایط دریافت تسهیلات می باشد. در صورتی که به تشخیص بانک/مؤسسه اعتباری، خریدار از مفاد این قرارداد از جمله هرگونه معامله ناقله تحت هر عنوان نسبت به عین مورد وثیقه این قرارداد تخطی نموده و یا از تسهیلات به نحو غیرمجاز استفاده نموده باشد، بانک/مؤسسه اعتباری می تواند مانده مطالبات را به دین حال تبدیل نماید. چنانچه خریدار اقساط مذکور در ماده (۴) را در سررسید مقرر پرداخت ننماید، باقی مانده اقساط حسب ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تبدیل به دین حال شده و بانک/مؤسسه اعتباری حق مطالبه تمامی طلب خود را از خریدار به صورت یکجا خواهد داشت.

ماده ۹- خریدار متعهد گردید در صورت تخطی از مفاد این قرارداد از جمله هرگونه معامله ناقله تحت هر عنوان نسبت به عین مورد وثیقه این قرارداد و یا استفاده از تسهیلات موضوع این قرارداد به نحو غیرمجاز، حسب مورد از تاریخ سررسید اقساط یا تبدیل دیون به دین حال، تا تاریخ تسویه بدهی، علاوه بر وجوه تأدیه

نشده خود، مبلغی به عنوان وجه التزام تأخیر تأدیه دین که طبق دستورالعمل محاسباتی:

تعداد روز \times نرخ وجه التزام تأخیر تأدیه دین \times مانده بدهی

تعداد روزهای واقعی سال $\times ۱۰۰$

محاسبه می‌گردد، به بانک/مؤسسه اعتباری پرداخت نماید. نرخ وجه التزام تأخیر تأدیه دین، معادل ۶ درصد بعلاوه نرخ سود متعلقه درصد، مجموعاً معادل درصد می‌باشد.

تبصره ۱- مانده بدهی مندرج در دستورالعمل محاسباتی این ماده حسب مورد عبارت است از مانده اقساط سررسید شده ای که خریدار نسبت به پرداخت آن به بانک/مؤسسه اعتباری اقدام نموده است و اقساط سررسید نشده‌ای که به دین حال تبدیل شده است.

تبصره ۲- مبنای محاسبه وجه التزام تأخیر تأدیه دین در خصوص مواردی که تخلف خریدار ناشی از ارایه اطلاعات نادرست مؤثر در انعقاد و اجرای این قرارداد و یا مصرف تسهیلات در محلی خارج از موضوع قرارداد باشد، تاریخ انعقاد قرارداد حاضر می‌باشد.

ماده ۱۰- بانک/مؤسسه اعتباری پس از گذشت حداکثر دو ماه از سررسید هر یک از اقساط و عدم بازپرداخت آن‌ها توسط خریدار و یا بلافاصله پس از حال شدن دیون خریدار، باید موضوع را از طریق نشانی مندرج در ماده (۱) این قرارداد و اصلاحیه‌های اعلامی احتمالی، به اطلاع ضامن/ضامین و وثیقه‌گذار/گذاران برساند. در غیر این صورت، اخذ وجه التزام تأخیر تأدیه دین مذکور در ماده (۹) از ضامن/ضامین و وثیقه‌گذار/گذاران امکان‌پذیر نخواهد بود.

ماده ۱۱- خریدار و ضامن/ضامین به طور غیرقابل رجوع به بانک/مؤسسه اعتباری اجازه و اختیار دادند که هرگونه مطالبات خود ناشی از این قرارداد را اعم از مستقیم یا غیرمستقیم پس از سررسید یا حال شدن دیون و در صورت عدم پرداخت، از موجودی هر یک از حساب‌ها (ریالی و ارزی)، اموال و اسناد آنان نزد بانک/مؤسسه اعتباری و یا سایر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، رأساً و بدون نیاز به حکم قضائی یا اجرایی برداشت نموده و به حساب بدهی خریدار منظور نماید. در صورتی که وجوه به صورت ارزی باشد بانک/مؤسسه اعتباری آن را به نرخ اعلامی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران محاسبه و برداشت می نماید. اقدام بانک/مؤسسه اعتباری در این خصوص برای خریدار و ضامن/ضامین غیرقابل اعتراض و لازم‌الاجرا می‌باشد.

تبصره ۱- هرگونه وجوهی که پس از سررسید یا به تعویق افتادن مطالبات این قرارداد به بانک/مؤسسه اعتباری پرداخت و یا از حساب‌ها و اموال و اسناد برداشت می شود، ابتدا بابت هزینه‌های قانونی منظور شده و مابقی بین سه جزء مانده اصل تسهیلات، سود و وجه التزام تأخیر تأدیه دین تسهیم بالنسبه می‌شود.

تبصره ۲- بانک/مؤسسه اعتباری اقدامات موضوع این ماده را پس از اجرایی نمودن، از طریق نشانی مندرج در ماده (۱) این قرارداد و اصلاحیه‌های اعلامی احتمالی، به خریدار اطلاع می‌دهد.

ماده ۱۲- ضامن/ضامین با علم و اطلاع و وقوف کامل راجع به مندرجات این قرارداد و کمیت و کیفیت تعهدات خریدار، منفرداً، مشترکاً و متضامناً، انجام کلیه تعهدات و پرداخت بدهی‌هایی که در ارتباط با انجام موضوع این قرارداد به عهده خریدار است را تعهد نمودند و بانک/مؤسسه اعتباری به استناد این قرارداد حق دارد علاوه بر مراجعه به خریدار، به هر یک از ضامین، منفرداً و یا مشترکاً مراجعه و ایفای تعهدات قرارداد را مطالبه و وجوه متعلقه را وصول نماید.

..... پست الکترونیکی _____ ک

..... (در صورتی که شخص حقوقی باشد) شرکت ثبت شده به شماره

..... اداره ثبت شرکت‌های کد اقتصادی

..... شناسه ملی با امضای آقای/خانم

..... فرزند شماره شناسنامه

..... تاریخ تولد کد ملی با

..... سمت شرکت و آقای/خانم فرزند

..... شماره شناسنامه تاریخ تولد

..... کد ملی با سمت شرکت و با مهر شرکت

..... طبق آگهی شماره روزنامه رسمی شماره مورخ

..... کدپستی به نشانی

..... شماره تماس ثابت شماره تلفن همراه

..... پست الکترونیکی _____ ک

..... در وثیقه بانک/مؤسسه اعتباری

..... مستقر گردید. قبض و اقباض در خصوص مورد وثیقه مندرج در این ماده به عمل آمد و

..... حسب مورد مجدداً به طور صحیح و سالم تحویل مالک یا مالکین داده شد.

..... ماده ۱۵- خریدار تعهد نمود که در صورت تقاضای بانک/مؤسسه اعتباری، هر آنچه مورد

..... وثیقه قرار می‌گیرد و همچنین اموال موضوع عملیات ناشی از این قرارداد را پس از

..... امضای قرارداد حاضر، در مدت انجام آن، همه ساله به مبلغی که مورد موافقت

..... بانک/مؤسسه اعتباری باشد در برابر آتش‌سوزی، انفجار، زلزله، سیل، صاعقه و

..... سایر خطرات مرتبطی که بانک/مؤسسه اعتباری تعیین می‌کند، نزد یکی از

شرکت‌های بیمه مجاز، به هزینه خود و به نفع بانک/مؤسسه اعتباری بیمه نماید و بیمه‌نامه را بلادرنگ به بانک/مؤسسه اعتباری تسلیم کند. همچنین پانزده روز قبل از انقضای مدت بیمه، مدارک تجدید بیمه را به بانک/مؤسسه اعتباری ارائه دهد. در صورتی که خریدار تعهدات خود را به شرح فوق انجام ندهد، بانک/مؤسسه اعتباری می‌تواند وثائق را وکالتاً از طرف خریدار به هزینه خود بیمه نموده و مبلغ هزینه شده را از خریدار مطالبه یا به حساب وی منظور نماید. بدیهی است وکالت مذکور نافی تعهدات و مسئولیت‌های خریدار نخواهد بود. ضمناً خریدار مکلف است در صورت بروز خسارت به موارد بیمه شده، سریعاً به بیمه‌گر و بانک/مؤسسه اعتباری اطلاع دهد.

ماده ۱۶- در صورتی که به تشخیص بانک/مؤسسه اعتباری، خریدار و یا وثیقه‌گذار/گذاران و یا ضامن/ضامین از مفاد این قرارداد تخلف نمایند، بانک/مؤسسه اعتباری می‌تواند نسبت به صدور اجرائیه جهت وصول مطالبات خود به طرفیت هریک از اشخاص یادشده اقدام نماید.

ماده ۱۷- مالک یا مالکین مورد وثیقه، ضمن اعلام و اقرار به این که تا کنون نسبت به عین مورد وثیقه هیچ‌گونه معامله‌ای انجام نداده‌اند، متعهد و ملتزم گردیدند که:

۱۷-۱- از هرگونه معامله ناقله تحت هر عنوان نسبت به عین مورد وثیقه خودداری نمایند.

۱۷-۲- بدون موافقت بانک/مؤسسه اعتباری در موارد وثیقه تغییری ایجاد ننمایند و از انجام هر اقدامی که موجب نقصان بهای موارد وثیقه باشد خودداری نمایند.

۱۷-۳- در صورتی که در مورد وثیقه علاوه بر مستحذات، تأسیسات و تجهیزات فعلی، مستحذات و تأسیسات و تجهیزات دیگری اضافه شود، جزء موارد وثیقه خواهد بود.

۱۷-۴- در صورتی که قبل از فک این سند تمام یا قسمتی از موارد وثیقه در معرض اجرای طرح‌های مؤسسات و شرکت‌های دولتی و شهرداری و امثال آن قرار گیرد، بانک/مؤسسه اعتباری، قائم‌مقام و وکیل بلاعزل و وصی بعد از فوت مالک یا مالکین مورد وثیقه است که تمامی تشریفات قانونی را انجام دهد و با امضای اسناد و دفاتر مربوط، وجوهی را که از طرف مؤسسه ذی‌ربط در قبال تملک تمام یا قسمتی از موارد وثیقه پرداخت خواهد شد، به صورت نقدی یا قسطی دریافت کند و پس از احتساب و کسر هزینه‌های متعلقه، مطالبات خود را از محل باقیمانده وجه، وصول نماید. هرگاه بهای ملک، در صندوق ثبت یا دادگستری سپرده شده باشد، بانک/مؤسسه اعتباری حق دریافت وجوه سپرده را به میزان هزینه‌های متعلقه و مطالبات خود خواهد داشت. در صورتی که وجوه وصول شده و یا موارد وثیقه موضوع این بند، تکافوی مطالبات بانک/مؤسسه اعتباری را ننماید، خریدار متعهد گردید کلیه بدهی‌های خود را بنا به تشخیص بانک/مؤسسه اعتباری، فوراً بپردازد.

۱۷-۵- هرگونه نقل و انتقال قبلی نسبت به منافع مورد وثیقه (ولو این که ضمن سند عادی باشد) را کتباً به اطلاع بانک/مؤسسه اعتباری رسانده و نیز قبل از انتقال منافع مورد وثیقه تحت هر عنوان، از بانک/مؤسسه اعتباری تأییدیه اخذ نمایند.

۱۷-۶- در صورتی که مورد وثیقه به تملک بانک/مؤسسه اعتباری درآید، محل مورد وثیقه را تخلیه و تحویل بانک/مؤسسه اعتباری نمایند. در غیر این صورت به استناد مفاد این قرارداد و نیز سند انتقال اجرایی، بانک/مؤسسه اعتباری می‌تواند از یکی از طرق قانونی، مورد انتقال را تخلیه و تصرف نماید.

ماده ۱۸- کلیه وکالت‌های تفویضی به بانک/مؤسسه اعتباری و نیز تمامی شرایط قرارداد حاضر برای طرفین معین است و با سلب حق عزل و ضم و کیل و امین و غیره و سلب حق اجرای مورد وکالت توسط موکل می‌باشد.

ماده ۱۹- خریدار و وثیقه‌گذار/گذاران قبول نمودند در صورتی که بانک/مؤسسه اعتباری به منظور رونق بازار ثانویه مطالبات رهنی، مطالبات این قرارداد را به اشخاص دیگر منتقل کند، تضمینات و وثایق این قرارداد به تعهدات لاحق نیز منتقل شده و کماکان بابت تعهدات انتقال یافته در رهن و وثیقه، باقی باشد.

ماده ۲۰- کلیه هزینه‌های مربوط به ثبت قرارداد حاضر از جمله حق الثبت و حق التحریر، بدون حق رجوع به بانک/مؤسسه اعتباری، کلاً به عهده خریدار است.

ماده ۲۱- خریدار و ضامن/ضامین قبول نمودند بانک/مؤسسه اعتباری می‌تواند هرگونه داده و اطلاعات ایشان را در اختیار شرکت سنجش اعتبار مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران قرار دهد.

ماده ۲۲- این قرارداد بر اساس توافق طرفین و بر طبق ماده ۱۵ «قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)» و اصلاحات و الحاقات قانونی آن و ماده (۷) «قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانک‌ها» در حکم سند رسمی و لازم‌الاجرا بوده و تابع مفاد «آیین‌نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجرا» می‌باشد و تمامی امضاکنندگان قبول نمودند که کلیه مندرجات قرارداد را پذیرفته و نسبت به آن هیچ‌گونه اختلافی ندارند و خریدار، ضامن/ضامین و وثیقه‌گذار/گذاران حق هرگونه ایراد و اعتراضی را نسبت به مفاد قرارداد و نیز نسبت به اقدامات اجرایی بانک/مؤسسه اعتباری برای وصول مطالبات خود و ایفای تعهدات خریدار در هر مرحله از عملیات اجرایی، از خود سلب و اسقاط نمودند.

این قرارداد در ۲۲ ماده و ۹ تبصره و در نسخه تنظیم و به رؤیت کامل بانک/مؤسسه اعتباری، خریدار، ضامن/ضامنین و وثیقه‌گذار/گذاران رسید و ایشان ضمن اقرار به اطلاع و آگاهی کامل از مفاد این قرارداد و پذیرش تبعات حقوقی و قانونی ناشی از آن، به امضای تمامی صفحات آن مبادرت نمودند و یک نسخه از این قرارداد به هریک از آنها تسلیم گردید.

«بخشنامه شماره ۹۳/۱۲۰۲۹۳ مورخ ۱۳۹۳/۰۵/۰۲ در خصوص ابلاغ ضوابط ناظر بر حداقل استانداردهای شفافیت و انتشار عمومی اطلاعات توسط مؤسسات اعتباری»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های غیر دولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسات اعتباری غیر بانکی ارسال گردید.

با سلام،

احتراماً؛ همان‌گونه که استحضار دارند مقوله "شفافیت بانکی" از جمله موضوعاتی است که امروزه در بانک‌ها و سایر مؤسسات سپرده‌پذیر بسیار مورد توجه و تأکید قرار گرفته است. چه فرض بر آن است، هر چه میزان شفافیت بانک‌ها در یک سیستم بانکی بیشتر باشد و عموم جامعه و خاصه ذینفعان از اهداف، ساختار، عملکرد و درجه ریسک‌پذیری آن‌ها اطلاع و آگاهی افزونتری داشته باشند، آن سیستم از آن حیث که زمینه یک نظارت عمومی بر بانک‌ها فراهم می‌شود، از استحکام، سلامت و ثبات مطلوبتری برخوردار خواهد بود. این مهم از چنان اهمیتی برخوردار است که یکی از ارکان توافقنامه سرمایه‌ی بال II نیز با عنوان "نظم بازار" بدان معطوف است و اجرا و پیاده‌سازی توافقنامه مذکور را در گرو خود دارد. همچنین در اصول و مبانی حاکمیت شرکتی در بانک‌ها نیز که آن هم برای ارتقای نظارت مؤثر و کارآمد بر بانک‌ها توسط مراجع نظارتی بین‌المللی همچون OECD و کمیته نظارت بانکاری بال توصیه گردیده، از "شفافیت" به عنوان یکی از الزامات تحقق حاکمیت شرکتی نام برده شده است. چنین تأکیدی از آن حیث است که نسبت آورده سهامداران به وجوه تودיעی سپرده‌گذاران بسیار ناچیز است. طبیعی است در چنین وضعیتی، این حق برای سپرده‌گذاران متصور است که با شناخت کافی از بانک‌ها، نسبت به تودیع وجوه خود اقدام نمایند. البته این امر از منظر دیگری نیز مفید فایده است. آنجا که بانک‌ها از آن جهت که پیوسته خود را در معرض قضاوت ذینفعان می‌بینند، شیوه‌ای محتاطانه و کارآ پیموده و از تخطی از مقررات و استانداردها و انجام اقدامات مخاطره‌آمیز، اجتناب می‌نمایند.

مقصود از شفافیت که در سطور فوق بدان اشاره شد، افشای عمومی و به موقع اطلاعات کمی و کیفی صحیح، قابل مقایسه، جامع و مربوط است که ذینفعان را قادر می‌سازد شناخت کلی

و ارزیابی صحیحی از اهداف، ساختار، عملکرد، وضعیت ریسک و روش‌های مدیریتی بانک‌ها حاصل نمایند.

مقوله شفافیت بانکی در کشورمان تاکنون به دلیل فقدان مبانی قانونی کافی، کمتر مورد توجه بوده است. اما خوشبختانه در قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، افزایش شفافیت بانکی مورد تأکید قانون‌گذار محترم قرار گرفته و در جزء (۱) بند (د) ماده (۹۷) آن، شورای پول و اعتبار موظف شده طی سال‌های برنامه به منظور افزایش شفافیت و رقابت سالم در ارائه خدمات بانکی در جهت کاهش هزینه خدمات بانکی، بانک‌ها را ملزم به رعایت استانداردهای تعیین‌شده توسط بانک مرکزی در ارائه گزارشهای مالی و بهبود نسبت شاخص کفایت سرمایه و اطلاع‌رسانی مبادلات مشکوک به بانک مرکزی نماید.

در اجرای تکلیف قانونی یاد شده، شورای پول و اعتبار در یک‌هزار و یک‌صد و هشتاد و دومین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۲۴، "ضوابط ناظر بر حداقل استانداردهای شفافیت و انتشار عمومی اطلاعات توسط مؤسسات اعتباری" را مورد تصویب قرار داد که نسخه‌ای از آن به پیوست جهت استحضار ایفاد می‌شود.

خواهشمند است دستور فرمایند، مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد، به گونه‌ای که حداکثر تا پایان مردادماه سال جاری، کلیه اطلاعات قابل انتشار در چارچوب ضوابط مذکور، در پایگاه اطلاع‌رسانی آن بانک / مؤسسه اعتباری قرار گیرد و سایر اطلاعات نیز در مقاطع زمانی مقرر منتشر شود. / ۲۰۷۷۶۶۴/ع

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

عبدالمهدی ارجمندنژاد **مرتضی ستاک**

۳۲۱۵-۰۲ **۳۸۱۶**

پیوست: ۱۳ برگ

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

ضوابط ناظر بر حداقل استانداردهای

شفافیت و انتشار عمومی اطلاعات

بسمه تعالی

«با صلوات بر محمد و آل محمد»

«ضوابط ناظر بر حداقل استانداردهای شفافیت و انتشار عمومی اطلاعات توسط

مؤسسات اعتباری»

شورای پول و اعتبار با هدف افزایش شفافیت وضعیت عملکردی مؤسسات اعتباری و یکسان نمودن رویه انتشار عمومی اطلاعات توسط مؤسسات اعتباری و در اجرای تکلیف مقرر در جزء (۱) بند (د) ماده (۹۷) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، «ضوابط ناظر بر حداقل استانداردهای شفافیت و انتشار عمومی اطلاعات توسط مؤسسات اعتباری» که از این پس ضوابط نامیده می‌شود را تصویب نمود.

بخش اول - تعاریف و کلیات:

ماده ۱- در این ضوابط، اصطلاحات و عبارات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۱-۲- مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون یا

با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی می

باشد. در این ضوابط، شعبه بانک خارجی نیز مؤسسه اعتباری محسوب

می‌گردد.

۱-۳- شعبه بانک خارجی: واحد عملیاتی از یک بانک خارجی که در چارچوب

ضوابط ناظر بر ایجاد و عملیات شعب بانک‌های خارجی در ایران، فعالیت

می‌نماید.

۴-۱- استانداردهای حسابداری: استانداردهای حسابداری ایران

۵-۱- دوره: دوره مالی اعم از سالانه، شش‌ماهه و یا مقاطع زمانی کوتاه‌تر به

تشخیص بانک مرکزی که مؤسسه اعتباری موظف به ارائه اطلاعات عملکردی خود می‌باشد.

ماده ۲- ارائه اطلاعات مختص به هر یک از مشتریان توسط مؤسسه اعتباری به سایرین

ممنوع است، مگر مواردی که به موجب قانون مجاز شمرده شده است.

تبصره - اطلاعات مربوط به تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط با مؤسسه

اعتباری موضوع آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط از شمول

قاعده کلی فوق مستثنی می‌باشد.

ماده ۳- مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات مربوط به صورت‌های مالی، مدیریت

ریسک، حاکمیت شرکتی و کنترل داخلی و همچنین گزارش عملکرد هیأت مدیره

و رویدادهای بااهمیت طی هر دوره را مطابق با مفاد این ضوابط برای عموم

منتشر نماید.

ماده ۴- مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات کمی موضوع این ضوابط را به صورت

مقایسه‌ای با دو دوره قبل منتشر کند.

بخش دوم- انتشار اطلاعات مربوط به صورت‌های مالی:

ماده ۵- مؤسسه اعتباری موظف است علاوه بر رعایت الزامات ارائه اطلاعات مربوط به

صورت‌های مالی مطابق با استانداردهای حسابداری، شرح کاملی از موارد زیر را

در مقاطع زمانی مقرر در این ضوابط منتشر نماید:

۱-۵- خالص تسهیلات اعطایی به تفکیک عقود؛

۲-۵- انواع و مانده سپرده‌ها به تفکیک؛

- ۳-۵- انواع و خالص تسهیلات اعطایی به تفکیک دولتی و غیردولتی؛
- ۴-۵- مطالبات از مؤسسات اعتباری به تفکیک داخلی و خارجی؛
- ۵-۵- میزان تسهیلات بین بانکی دریافتی؛
- ۶-۵- اطلاعات مربوط به جزییات تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط (به شرح آیین نامه تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط)؛
- ۷-۵- خالص تسهیلات و تعهدات کلان به تفکیک جاری، سررسید گذشته، معوق، مشکوک الوصول و سوخت شده؛
- ۸-۵- خالص تسهیلات به تفکیک جاری، سررسید گذشته، معوق، مشکوک الوصول و سوخت شده؛
- ۹-۵- خالص تسهیلات و تعهدات به تفکیک وثایق؛
- ۱۰-۵- مانده ذخایر در نظر گرفته شده برای تسهیلات به تفکیک عمومی و اختصاصی؛
- ۱۱-۵- مانده اسناد پرداختی؛
- ۱۲-۵- مانده اقلام زیرخط ترازنامه نظیر بروات قبولی نویسی شده، انواع ضمانت نامه‌ها، انواع اعتبارات اسنادی، ظهرنویسی‌ها، وجوه اداره شده، تضمینات و ...؛
- ۱۳-۵- نحوه محاسبه و میزان سود قطعی منابع سپرده گذاران؛
- ۱۴-۵- مانده بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی پرداخت شده؛
- ۱۵-۵- مانده بدهکاران بابت ضمانت نامه‌های پرداخت شده؛
- ۱۶-۵- مانده بدهکاران موقت؛
- ۱۷-۵- مانده بستانکاران موقت؛
- ۱۸-۵- سود هر سهم و سود نقدی متعلق به هر سهم.

بخش سوم- انتشار اطلاعات مربوط به مدیریت ریسک:

ماده ۶- مؤسسه اعتباری موظف است کلیه اقدامات خود به منظور شناسایی، سنجش، پایش و کنترل ریسک اعتباری را در چارچوب ضوابط بانک مرکزی و در مقاطع زمانی مقرر در این ضوابط منتشر نماید. برخی از مهمترین مصادیق آن عبارتند از:

۱-۶- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های اعتباری؛

۲-۶- واحدهای اجرایی مدیریت ریسک اعتباری؛

۳-۶- حدود اختیارات سطوح مختلف سازمانی برای تصویب تسهیلات و تعهدات؛

۴-۶- میزان پذیرش ریسک اعتباری؛

۵-۶- میزان و وضعیت تمرکز تسهیلات و تعهدات به تفکیک گروه‌های مختلف مشتریان، بخش‌های اقتصادی، مناطق جغرافیایی و نظایر آن؛

۶-۶- فرآیند اعتبارسنجی متقاضیان؛

۷-۶- روش سنجش ریسک اعتباری؛

۸-۶- روش‌های کاهش ریسک اعتباری؛

۹-۶- میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک اعتباری؛

۱۰-۶- معیارهای دریافت وثایق برای اqlام در معرض ریسک اعتباری؛

۱۱-۶- سازوکارهای کنترل و پایش ریسک اعتباری؛

۱۲-۶- نحوه مدیریت تسهیلات غیرجاری و میزان ذخایر مربوط به آن‌ها.

ماده ۷- مؤسسه اعتباری موظف است کلیه اقدامات خود شامل شناسایی، سنجش، پایش و کنترل ریسک نقدینگی را در چارچوب ضوابط بانک مرکزی و در مقاطع زمانی مقرر در این ضوابط منتشر نماید. برخی از اهم مصادیق آن عبارتند از:

۱-۷- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های مدیریت ریسک نقدینگی؛

- ۲-۷- واحدهای اجرایی مدیریت ریسک نقدینگی؛
 - ۳-۷- ترکیب، میزان و سررسید سپرده‌ها و نقاط تمرکز آن؛
 - ۴-۷- ترکیب، میزان و سررسید تسهیلات و سایر دارایی‌ها و به طور مشخص دارایی‌های با درجه نقدشوندگی بالا؛
 - ۵-۷- میزان ورودی‌ها و تعهدات ریالی در دوره آتی؛
 - ۶-۷- میزان ورودی‌ها و تعهدات به ارزهای عمده در دوره آتی؛
 - ۷-۷- برنامه تداوم فعالیت؛
 - ۸-۷- برنامه مقابله با بحران؛
 - ۹-۷- روش سنجش ریسک نقدینگی؛
 - ۱۰-۷- سازوکارهای کنترل و پایش ریسک نقدینگی.
- ماده ۸-** مؤسسه اعتباری موظف است کلیه برنامه‌ها و سیاست‌های خود به منظور شناسایی، سنجش، پایش و کنترل ریسک عملیاتی را در چارچوب ضوابط بانک مرکزی و در مقاطع زمانی مقرر در این ضوابط منتشر نماید. برخی از مهمترین مصادیق آن عبارتند از:
- ۱-۸- برنامه تداوم فعالیت؛
 - ۲-۸- تدابیر پیشگیرانه از وقوع خطاهای عمدی و سهوی انسانی؛
 - ۳-۸- تمهیدات مقابله با بحران؛
 - ۴-۸- روش سنجش ریسک عملیاتی؛
 - ۵-۸- میزان سرمایه لازم برای پوشش ریسک عملیاتی؛
 - ۶-۸- سازوکارهای کنترل و پایش ریسک عملیاتی.
- ماده ۹-** مؤسسه اعتباری موظف است کلیه اقدامات خود شامل شناسایی، سنجش، پایش و کنترل ریسک‌بازار را در چارچوب ضوابط بانک مرکزی و در مقاطع زمانی مقرر در این ضوابط منتشر نماید. برخی از مهمترین مصادیق آن عبارتند از:

۹-۱- سیاست‌ها و رویه‌های مدیریت ریسک بازار؛

۹-۲- روش سنجش ریسک بازار؛

۹-۳- میزان سرمایه مورد نیاز برای پوشش ریسک بازار؛

۹-۴- میزان ارقام در معرض ریسک بازار به تفکیک ارز، سهام، نرخ سود و

نظایر آن.

ماده ۱۰- مؤسسه اعتباری موظف است هر یک از شاخص‌های ذیل را در مقاطع زمانی

مقرر در این ضوابط، ارایه نماید:

۱۰-۱- نسبت خالص تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط به:

• مجموع خالص تسهیلات و تعهدات؛

• سرمایه پایه؛

• سرمایه پرداخت شده و اندوخته‌ها.

۱۰-۲- نسبت خالص تسهیلات و تعهدات کلان به:

• مجموع خالص تسهیلات و تعهدات؛

• سرمایه پایه؛

• سرمایه پرداخت شده و اندوخته‌ها.

۱۰-۳- نسبت سرمایه‌گذاری‌ها و مشارکت‌های حقوقی به:

• مجموع خالص تسهیلات و تعهدات؛

• سرمایه پایه؛

• سرمایه پرداخت شده و اندوخته‌ها.

۱۰-۴- وضعیت باز ارزی به تفکیک هر یک از ارزها و مجموع ارزها؛

۱۰-۵- نسبت خالص تسهیلات غیرجاری به مجموع خالص تسهیلات؛

۱۰-۶- نسبت خالص تسهیلات به مانده سپرده‌ها؛

۱۰-۷- نسبت ارزش دفتری دارایی‌های ثابت به حقوق صاحبان سهام؛

۱۰-۸- نسبت خالص تسهیلات کوتاه‌مدت به مجموع خالص تسهیلات؛

۱۰-۹- نسبت مانده سپرده‌های دیداری (جاری) به مانده مجموع سپرده‌ها؛

۱۰-۱۰- نسبت مانده سپرده‌های بلندمدت به مانده مجموع سپرده‌ها.

ماده ۱۱- مؤسسه اعتباری موظف است، وضعیت کفایت سرمایه خود شامل میزان دارایی‌های در معرض ریسک، میزان و ساختار سرمایه، نسبت کفایت سرمایه و نسبت کفایت سرمایه درجه یک را مطابق با آیین‌نامه کفایت سرمایه و در مقاطع زمانی مقرر در این ضوابط منتشر نماید.

بخش چهارم- انتشار اطلاعات مربوط به حاکمیت شرکتی و کنترل داخلی:

ماده ۱۲- مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات ذیل را در مقاطع زمانی مقرر در این ضوابط، منتشر نماید:

۱۲-۱- ساختار هیأت مدیره شامل مشخصات اعضای هیأت مدیره مؤسسه اعتباری، حدود اختیارات و مسئولیت‌های هر یک، فرآیند انتخاب و شرایط احراز و گزارش عملکرد هر کدام از آنان؛

۱۲-۲- ساختار هیأت عامل و سایر مدیران ارشد مؤسسه اعتباری و مشخصات هر یک، حدود اختیارات و مسئولیت‌های هر یک، فرآیند انتخاب و شرایط احراز و رویه‌های گزارش‌دهی آنان؛

۱۲-۳- ساختار مالکیت شامل فهرست سهامداران عمده بالای یک درصد و تغییرات آن در طی دوره؛

- ۱۲-۴- مصوبات مجامع عمومی عادی، عادی به طور فوق‌العاده و فوق‌العاده؛
- ۱۲-۵- ساختار سازمانی شامل نمودار اصلی سازمان، کمیته‌های هیأت مدیره، واحدهای مستقل فرعی و وابسته و ...؛
- ۱۲-۶- خط‌مشی‌ها و سیاست‌های اعطای پاداش و جبران خدمات اعضای هیأت مدیره، مدیران ارشد و سایر کارکنان مؤسسه اعتباری؛
- ۱۲-۷- گزارش عملکرد کمیته حسابرسی داخلی.
- ماده ۱۳- مؤسسه اعتباری موظف است کلیات مربوط به نظام کنترل داخلی خود را در چارچوب ضوابط بانک مرکزی و در مقاطع زمانی مقرر در این ضوابط، منتشر نماید.

بخش پنجم- انتشار اطلاعات مربوط به رویدادهای با اهمیت:

- ماده ۱۴- مؤسسه اعتباری موظف است نسبت به انتشار عمومی هر یک از رویدادهای بااهمیت زیر اقدام نماید:
- ۱۴-۱- هر گونه تغییر در سرمایه ثابتی مؤسسه اعتباری؛
- ۱۴-۲- تغییر در ترکیب اعضای هیأت مدیره و هیأت عامل؛
- ۱۴-۳- تغییر مدیرعامل و رئیس هیأت مدیره؛
- ۱۴-۴- مجازات‌های انتظامی و محدودیت‌های اعمال شده توسط بانک مرکزی در خصوص مؤسسه اعتباری؛
- ۱۴-۵- هر گونه خرید، ادغام یا تجزیه؛
- ۱۴-۶- میزان خسارات وارده ناشی از سرقت، اختلاس و حوادث غیرمترقبه؛
- ۱۴-۷- هر گونه افتتاح یا تعطیلی شعبه.

بخش ششم: مقاطع زمانی انتشار اطلاعات

ماده ۱۵- مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات موضوع این ضوابط را در مقاطع زمانی

زیر ارایه نماید:

۱-۱۵- مقطع زمانی یک‌ساله منتهی به اسفندماه:

۱-۱-۱۵- اطلاعات مربوط به صورت‌های مالی حسابرسی شده به صورت

انفرادی و تلفیقی به شرح مذکور در بخش دوم؛

۲-۱-۱۵- گزارش هیأت مدیره به مجمع عمومی و اظهار نظر حسابرس راجع

به آن؛

۳-۱-۱۵- گزارش بازرس قانونی به مجمع عمومی؛

۴-۱-۱۵- اطلاعات مربوط به حاکمیت شرکتی و کنترل داخلی به شرح

مذکور در بخش چهارم؛

۵-۱-۱۵- مانده تصفیه نشده اسناد پرداختی که طی دوره آتی سررسید می

گردند؛

۶-۱-۱۵- اطلاعات مربوط به جزییات تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط؛

۷-۱-۱۵- مطالبات از مؤسسات اعتباری به تفکیک داخلی و خارجی؛

۸-۱-۱۵- میزان تسهیلات بین بانکی دریافتی؛

۹-۱-۱۵- خالص تسهیلات و تعهدات کلان به تفکیک جاری،

سررسید گذشته، معوق، مشکوک الوصول و سوخت شده؛

۱۰-۱-۱۵- مانده ذخایر در نظر گرفته شده برای تسهیلات به تفکیک عمومی

و اختصاصی؛

۱۱-۱-۱۵- مانده اقلام زیرخط ترازنامه نظیر بروات قبولی نویسی شده، انواع

ضمانت نامه‌ها، انواع اعتبارات اسنادی، ظهرنویسی‌ها، وجوه اداره

شده، تضمینات و ...؛

۱۲-۱-۱۵- نسبت‌های مقرر در ماده ۱۰؛

۱۳-۱-۱۵- وضعیت کفایت سرمایه شامل میزان دارایی‌های در معرض

ریسک، میزان و ساختار سرمایه، نسبت کفایت سرمایه و نسبت

کفایت سرمایه درجه یک؛

۱۴-۱-۱۵- سیاست‌ها و برنامه‌های مدیریت انواع ریسک در دوره آتی؛

۱۵-۱-۱۵- گزارشی متضمن مقایسه عملکرد مؤسسه اعتباری در زمینه

مدیریت انواع ریسک با سیاست‌ها و برنامه‌های ارائه شده در دوره

قبل و بیان دلایل مغایرت‌های احتمالی آن؛

۱۶-۱-۱۵- نحوه محاسبه و میزان سود قطعی منابع سپرده‌گذاران؛

۱۷-۱-۱۵- سود هر سهم و سود نقدی متعلق به هر سهم.

۲-۱۵- مقطع زمانی شش ماهه منتهی به شهریورماه؛

۱-۲-۱۵- اطلاعات مربوط به صورت‌های مالی که به صورت اجمالی

حسابرسی شده، به شرح مذکور در بخش دوم؛

۲-۲-۱۵- اطلاعات مربوط به جزییات تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط؛

۳-۲-۱۵- مطالبات از مؤسسات اعتباری به تفکیک داخلی و خارجی؛

۴-۲-۱۵- تسهیلات بین بانکی دریافتی؛

۵-۲-۱۵- خالص تسهیلات و تعهدات کلان به تفکیک جاری،

سررسید گذشته، معوق، مشکوک‌الوصول و سوخت شده؛

۶-۲-۱۵- مانده ذخایر در نظر گرفته شده برای تسهیلات به تفکیک عمومی

و اختصاصی؛

۷-۲-۱۵- مانده اقلام زیر خط ترازنامه نظیر بروات قبولی نویسی شده، انواع

ضمانت‌نامه‌ها، انواع اعتبارات اسنادی، ظهرنویسی‌ها، وجوه اداره

شده، تضمینات و...؛

- ۱۵-۲-۸- نسبت‌های مقرر در ماده ۱۰؛
- ۱۵-۲-۹- وضعیت کفایت سرمایه شامل میزان دارایی‌های در معرض ریسک، میزان و ساختار سرمایه، نسبت کفایت سرمایه و نسبت کفایت سرمایه درجه یک.
- ۱۵-۳-۳- مقطع زمانی سه‌ماهه منتهی به پایان خردادماه و آذرماه:
- ۱۵-۳-۱- خالص تسهیلات اعطایی به تفکیک عقود؛
- ۱۵-۳-۲- انواع و مانده سپرده‌ها به تفکیک؛
- ۱۵-۳-۳- انواع و خالص تسهیلات اعطایی به تفکیک دولتی و غیردولتی؛
- ۱۵-۳-۴- مانده ارقام زیرخط ترازنامه نظیر بروات قبولی‌نویسی شده، انواع ضمانت‌نامه‌ها، انواع اعتبارات اسنادی، ظهرنویسی‌ها، وجوه اداره شده، تضمینات و ...؛
- ۱۵-۳-۵- خالص تسهیلات به تفکیک جاری، سررسیدگذشته، معوق، مشکوک‌الوصول و سوخت شده؛
- ۱۵-۳-۶- هر گونه اطلاعات دیگری که آگاهی از آن‌ها برای افکار عمومی اهمیت دارد.
- ۱۵-۴-۴- رایه فوری: مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات موضوع ماده ۱۴ این ضوابط را به محض وقوع، منتشر نماید.
- ماده ۱۶- مؤسسه اعتباری موظف است، اطلاعاتی که لازم است در مقطع زمانی پایان اسفندماه هر سال رایه شود، حداکثر تا پایان تیرماه سال بعد، اطلاعاتی که باید در مقطع زمانی پایان شهریورماه هر سال رایه گردد، حداکثر تا پایان آبان‌ماه و اطلاعات مربوط به مقاطع زمانی پایان خرداد و آذر را حداکثر تا آخر ماه اول فصل بعد منتشر نماید.

تبصره- اگر مؤسسه اعتباری بنا به دلایلی قادر به ارائه اطلاعات در زمان مقرر نباشد، باید دلایل تأخیر را حداقل پانزده روز زودتر به بانک مرکزی اعلام و استمهال نماید. بانک مرکزی می‌تواند در صورت پذیرش دلایل اعلامی، نسبت به تمدید مهلت ارائه اقدام نماید. در هر حال، مهلت داده شده نباید بیش از یک ماه باشد.

بخش هفتم: نحوه انتشار عمومی اطلاعات

ماده ۱۷- مؤسسه اعتباری موظف است کلیه اطلاعات موضوع این ضوابط را در مقاطع زمانی تعیین شده در پایگاه اطلاع‌رسانی خود به صورت مستقل منتشر نماید، به نحوی که دسترسی سریع به اطلاعات مزبور، همواره در صفحه اول پایگاه اطلاع‌رسانی مؤسسه اعتباری فراهم باشد.

تبصره- اطلاعات ارائه شده طی هر دوره باید حداقل تا پنج سال در پایگاه اطلاع‌رسانی مؤسسه اعتباری موجود باشد.

ماده ۱۸- مؤسسه اعتباری مکلف است اطلاعاتی که باید در مقطع زمانی پایان اسفندماه هر سال ارائه شود را در قالب بروشورهایی به تعداد کافی چاپ و از طریق شعب مؤسسه اعتباری، در دسترس سپرده‌گذاران و سایر ذینفعان قرار دهد. مؤسسه اعتباری باید از دسترسی بدون هزینه و آسان ذینفعان به اطلاعات انتشار یافته اطمینان حاصل کند.

بخش هشتم: ضمانت اجرا

ماده ۱۹- هیأت مدیره و مدیرعامل مؤسسه اعتباری که در ارائه اطلاعات موضوع این ضوابط قصور ورزد یا اطلاعات نادرست و یا گمراه‌کننده منتشر نماید، در

چارچوب مقررات قانونی، توسط بانک مرکزی از مسئولیت مربوط منفصل خواهد شد.

بخش نهم: سایر

ماده ۲۰- مسئولیت انتشار اطلاعات موضوع این ضوابط بر عهده هیأت‌مدیره مؤسسه اعتباری می‌باشد. هیأت‌مدیره مؤسسه اعتباری موظف است از اعتبار، درستی، جامعیت و قابل مقایسه بودن اطلاعات انتشار یافته اطمینان حاصل نماید و مسئولیت حقوقی آن را بپذیرد.

ماده ۲۱- در صورت انتشار اخبار یا گزارش خلاف واقع، گمراه‌کننده و یا با مستندات جعلی، مؤسسه اعتباری مکلف است بلافاصله اطلاعات و توضیحات کافی در خصوص اخبار یا گزارش مزبور را برای اطلاع عموم منتشر نماید.

ماده ۲۲- مؤسسه اعتباری موظف است بنا به تشخیص بانک مرکزی، اطلاعات دیگری را نیز حسب مورد منتشر نماید.

ماده ۲۳- بانک مرکزی می‌تواند اقدامات نظارتی و مجازات‌های انتظامی خود در قبال مؤسسات اعتباری را حسب مورد جهت اطلاع عموم منتشر نماید.

ماده ۲۴- مؤسسه اعتباری موظف است یک نسخه از اطلاعات موضوع این ضوابط را طی مکاتبه ای به امضای مدیرعامل آن، همزمان با انتشار عمومی، به بانک مرکزی ارسال نماید.

ماده ۲۵- بانک مرکزی مسئول نظارت بر انتشار عمومی اطلاعات توسط مؤسسه اعتباری می‌باشد.

ماده ۲۶- الزامات مذکور در این ضوابط در خصوص شعبه مؤسسه اعتباری خارجی نیز نافذ می‌باشد.

**تبصره - اطلاعات شعبه مؤسسه اعتباری خارجی در ایران باید به زبان فارسی
ارایه شود.**

ماده ۲۷- شعبه مؤسسه اعتباری خارجی موظف است خلاصه ای از اطلاعات عملکردی
انتشار یافته دفتر مرکزی متبوع خود را به فارسی ترجمه و ارایه نماید.

ماده ۲۸- مؤسسه اعتباری موظف است شرح کامل و تفصیلی از مراحل، مدارک مورد نیاز،
مفاد قراردادها، هزینه‌های هر یک از انواع عملیات و خدمات بانکی قابل ارایه و
همچنین نرخ سود سپرده‌ها و تسهیلات خود را از طریق پایگاه اطلاع‌رسانی
بانک و همچنین میز راهنمای مشتریان مستقر در هر یک از واحدهای عملیاتی
منتشر نماید.

ماده ۲۹- مؤسسه اعتباری موظف است نرخ حق الوکاله بکارگیری سپرده‌های سرمایه
گذاری را حداکثر تا پایان فروردین ماه هر سال اعلام نماید.

ماده ۳۰- الزاماتی که در این ضوابط تصریح شده است، حداقل الزامات در زمینه انتشار
عمومی اطلاعات می‌باشد. تعیین و تشخیص سایر اطلاعات بااهمیت که مستلزم
افشا است، بر عهده مؤسسه اعتباری می‌باشد.

ماده ۳۱- مؤسسه اعتباری در رابطه با مواردی که در این ضوابط الزام شده است، لیکن
هنوز چارچوب مقررات مدونی در خصوص آن توسط بانک مرکزی ابلاغ نگردیده
است، باید در چارچوب ضوابط داخلی خود عمل نماید.

«ضوابط ناظر بر حداقل استانداردهای شفافیت و انتشار عمومی اطلاعات توسط

مؤسسات اعتباری» در ۳۱ ماده و ۴ تبصره در مین جلسه مورخ

شورای پول و اعتبار به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ آن به مؤسسات اعتباری، لازم
الاجرا می‌باشد.

«بخشنامه شماره ۹۳/۱۲۵۸۴۵ مورخ ۱۳۹۳/۰۵/۱۱ در خصوص ابلاغ اصلاحیه دستورالعمل حساب جاری موضوع تصمیمات متخذه در یک هزار و یکصد و هشتاد و دومین جلسه شورای پول و اعتبار»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، شرکت دولتی پست بانک و

بانک‌های غیر دولتی ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، بدین وسیله به استحضار می‌رساند؛ پیرو بخشنامه شماره ۹۱/۵۹۹۱۲ مورخ ۱۳۹۱/۳/۸، موضوع ابلاغ دستورالعمل حساب جاری مصوب یک هزار و یکصد و چهلمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۳/۲ شورای محترم پول و اعتبار، شورای مزبور در یک هزار و یکصد و هشتاد و دومین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۲۴، ضمن حذف عبارت «و ابطال آن» از متن بند ۱۸-۳ دستورالعمل یادشده و تبصره آن، بند مزبور را به شرح ذیل اصلاح نمود:

«۱۸-۳- ارایه رضایت‌نامه محضری ذی نفع چک به بانک: در صورت عدم امکان ارایه لاشه چک برگشتی به بانک بنا به دلایلی نظیر مفقود شدن، به سرقت رفتن و سوختن، ذی نفع چک (شخصی که گواهی‌نامه عدم پرداخت وجه چک به نام او صادر شده است)، می‌تواند با حضور در دفترخانه اسناد رسمی، ضمن اذعان به عدم واگذاری چک به ثالث، رضایت خود را نسبت به مشتری اعلام نماید. در این صورت، بانک با دریافت رضایت‌نامه مزبور، نسبت به رفع سوءاثر از چک موردنظر اقدام می‌نماید.

تبصره: چنان‌چه ذی نفع چک، شخص حقوقی دولتی و یا نهاد عمومی غیردولتی باشد، می‌تواند با ارایه نامه رسمی، رضایت خود را اعلام نموده و بانک با دریافت رضایت‌نامه مزبور، نسبت به رفع سوءاثر از چک موردنظر اقدام می‌نماید.»

همچنین نظر به این که وفق ماده ۲ قانون صدور چک، چک در حکم اسناد لازم‌الاجرا بوده و کیفیت اجرای آن نیز در «آیین‌نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجرا و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی» مصوب ۱۳۸۷/۶/۱۱ بیان شده، شورای پول و اعتبار ضمن پذیرش امر اجرای چک به عنوان یکی از روش‌های رفع سوءاثر از چک در فرض تحقق آن، این شیوه را نیز

به عنوان یکی دیگر از طرق رفع سوءاثر از سوابق چک‌های برگشتی، به ماده ۱۸ دستورالعمل حساب جاری به شرح ذیل اضافه نمود:

«۱۸-۷-ارایه نامه از مرجع ثبتی ذی صلاح موضوع ماده ۱۸۳ آیین‌نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجرا و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی» مبنی بر اجرای چک (با ذکر مشخصات اصلی چک) و لزوم رفع سوءاثر از آن».

در خاتمه، ضمن ایفاد نسخه نهایی «دستورالعمل حساب جاری»، خواهشمند است دستورفرمایند؛ مراتب به قید تسریع به تمامی واحدهای ذی‌ربط، ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. د.د.د. / ۲۰۷۷۹۴۰/ذ

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

پیوست: دارد

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

«دستورالعمل حساب جاری»

اصلاح‌شده بر اساس تصمیمات متخذه در

یک‌هزار و یکصد و هشتاد و دومین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۲۴ شورای پول و اعتبار

بسمه تعالی

فهرست مطالب

عنوان

فصل اول: کلیات

فصل دوم: شرایط افتتاح حساب جاری برای شخص حقیقی

فصل سوم: شرایط افتتاح حساب جاری برای شخص حقوقی

فصل چهارم: نحوه شناسایی متقاضی افتتاح حساب جاری

فصل پنجم: فرآیند طبقه‌بندی، چاپ و توزیع دسته چک به بانکها و نحوه تحویل آن به

مشتری

فصل ششم: شرایط عدم پرداخت وجه چک و صدور گواهی نامه عدم پرداخت

فصل هفتم: نحوه رفع سوءاثر از سوابق چک‌های برگشتی

فصل هشتم: موارد خاص در برداشت و انتقال از حساب جاری

فصل نهم: نکات لازم‌الرعايه در قرارداد حساب جاری

فصل دهم: نحوه بستن حساب جاری و نکات مربوط به آن

فصل یازدهم: سایر الزامات ناظر بر حساب جاری

فصل دوازدهم: حداقل الزامات ناظر بر طراحی چک توسط بانک

فصل سیزدهم: محرومیت‌ها و مجازات‌های انتظامی

فصل چهاردهم: سایر موارد

فصل اول: کلیات

ماده ۱ - در اجرای بند ۸ از ماده ۱۴ قانون پولی و بانکی کشور و با رعایت بند "الف" از ماده ۳ قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)، ماده ۴۴ قانون پولی و بانکی کشور، قانون صدور چک و ماده ۷ از قانون مبارزه با پولشویی و به منظور ساماندهی نحوه بکارگیری حساب جاری و کاهش صدور چک‌های بلامحل، "دستورالعمل حساب جاری" که از این پس به اختصار "دستورالعمل" نامیده می‌شود، تصویب می‌گردد.

ماده ۲ - در این دستورالعمل عبارات ذیل در معانی مشروح بکار می‌روند.

۱-۲- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۲-۲- بانک: مؤسسه اعتباری است که به موجب قانون تحت عنوان "بانک" فعالیت می‌نماید و یا تحت عنوان "بانک"، از بانک مرکزی مجوز تأسیس یا فعالیت دریافت کرده است و تحت نظارت بانک مرکزی فعالیت می‌نماید؛

۳-۲- حساب جاری: حسابی است که بانک براساس قرارداد منعقدۀ با متقاضی، به منظور قبول سپرده قرض‌الحسنه جاری افتتاح می‌نماید. برداشت و یا انتقال از این حساب می‌تواند از طریق چک، دفترچه، کارت‌های الکترونیکی و یا سایر ابزارهای مجاز انجام پذیرد؛

۴-۲- حساب جاری مشترک: حساب جاری است که بنا به درخواست دو یا چند شخص افتتاح می‌شود؛

۵-۲- حساب جاری موقت: حساب جاری است که به منظور واریز سرمایه نقدی لازم برای ثبت شرکت، توسط مؤسسين "شرکت در شرف تأسیس"، افتتاح می‌گردد؛

۲-۶- متقاضی: شخص حقیقی یا حقوقی است که درخواست وی مبنی بر افتتاح

حساب جاری به بانک ارائه می‌شود؛

۲-۷- مشتری: به شخص حقیقی یا حقوقی دارنده حساب جاری اطلاق می‌گردد؛

۲-۸- شخص خاص: شخص حقیقی دارای حداقل ۱۸ سال تمام شمسی که به

تشخیص بانک بنا به دلایلی نظیر؛ عدم توانایی در خواندن و نوشتن و یا

نقص عضو، نمی‌تواند به تنهایی نسبت به صدور چک، ظهرنویسی و ارائه

آن جهت وصول اقدام نماید؛

۲-۹- سابقه چک برگشتی: اطلاعات مربوط به چک برگشتی رفع سوءاثر نشده‌ای

است که در سامانه اطلاعاتی بانک مرکزی موجود می‌باشد؛

۲-۱۰- بدهی غیر جاری: بدهی اشخاص به بانک‌ها و یا مؤسسات اعتباری

غیربانکی که تعیین تکلیف نشده و کماکان در طبقه مطالبات

سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول قرار گرفته است؛

۲-۱۱- چک عمومی (omnibus): سند برداشتی است که توسط بانک جهت

برداشت از حساب جاری مشتری، طبق شرایط خاص مقرر در این

دستورالعمل، ارائه می‌گردد و قابلیت ظهرنویسی ندارد.

فصل دوم: شرایط افتتاح حساب جاری برای شخص حقیقی

ماده ۳ - بانک می‌تواند با رعایت موارد زیر مبادرت به افتتاح حساب جاری برای شخص

حقیقی نماید:

۳-۱- داشتن حداقل ۱۸ سال تمام شمسی یا صدور حکم رشد از دادگاه صالحه؛

۳-۲- نداشتن سابقه چک برگشتی (مطابق بند ۲-۹ این دستورالعمل)؛

۳-۳- حصول اطمینان از رعایت مفاد ماده ۲۱ قانون صدور چک؛

۳-۴- نداشتن بدهی غیر جاری؛

۳-۵- معرفی فردی به عنوان وکیل برای شخص خاص.

تبصره - برای شخص حقیقی خارجی علاوه بر موارد فوق، داشتن گذرنامه معتبر به همراه اجازه (پروانه) اقامت دائم و یا اشتغال الزامی است.

ماده ۴ - بانک موظف است هنگام افتتاح حساب جاری برای شخص خاص ترتیبی اتخاذ نماید که موقع افتتاح حساب، مهر شخص خاص با امضای وکیلی که مجاز به امضای چک از طرف وی است، به بانک معرفی شود. در این صورت چک‌های صادره از طرف شخص خاص، علاوه بر مهر وی مشتمل بر امضای معرفی شده طبق نمونه نیز خواهد بود.

تبصره - چنان چه متقاضی که به تشخیص بانک، شخص خاص محسوب می‌شود ادعا نماید که شخص خاص محسوب نشده و توانایی ارائه نمونه امضاء و صدور چک را دارد، می‌تواند با پذیرش مسئولیت‌های ناشی از صدور چک و تنظیم تعهدنامه رسمی، رأساً و بدون معرفی وکیل، اقدام به افتتاح حساب جاری و دریافت دسته چک نماید.

فصل سوم: شرایط افتتاح حساب جاری برای شخص حقوقی

ماده ۵ - بانک می‌تواند با رعایت موارد زیر مبادرت به افتتاح حساب جاری برای شخص حقوقی نماید:

۵-۱- دارا بودن شرایط افتتاح حساب جاری برای اشخاص حقیقی عضو هیأت مدیره و اشخاص حقیقی که به نمایندگی از سایر اشخاص حقوقی در هیأت مدیره عضو می‌باشند و همچنین اشخاص حقیقی که به نمایندگی از شخص حقوقی مجاز به امضاء می‌باشند، به شرح مذکور در فصل دوم؛

۵-۲- شخص حقوقی باید در داخل کشور و در مرجع ثبت شرکت‌ها به ثبت رسیده و یا «شرکت در شرف تأسیس» باشد؛

۵-۳- ارائه مستندات مثبت، در خصوص تأسیس و همچنین اختیارات و وظایف قانونی صاحبان امضای مجاز شخص حقوقی که به موجب قوانین خاص ایجاد شده و نیاز به ثبت در مرجع ثبت شرکت‌ها ندارد؛

۵-۴- ارائه تأییدیه از وزارت امور خارجه برای سفارت‌خانه‌ها، سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی؛

۵-۵- نداشتن سابقه چک برگشتی (مطابق بند ۲-۹ این دستورالعمل)؛

۵-۶- حصول اطمینان از رعایت مفاد ماده ۲۱ قانون صدور چک؛

۵-۷- نداشتن بدهی غیرجاری.

ماده ۶ - افتتاح حساب جاری برای شخص حقوقی دولتی، شهرداری‌ها و برای آن بخش از منابع نهادهای عمومی غیردولتی که از طریق بودجه عمومی کشور تأمین می‌شود، در چارچوب مفاد این دستورالعمل و با رعایت مقررات مربوط به نگهداری حساب‌های آن‌ها، امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۷ - افتتاح حساب جاری برای شخص حقوقی خارجی صرفاً برای شعبه و یا نمایندگی آن که در مرجع ثبت شرکت‌ها به ثبت رسیده است، مجاز می‌باشد.

ماده ۸ - افتتاح حساب جاری برای شعب شرکت‌ها باید توسط دفتر مرکزی آن‌ها انجام شود. متقاضی می‌تواند حق برداشت از حساب را به نماینده/نمایندگان خود در شعب شرکت خود، در صورت تجویز اساسنامه شرکت، تفویض نماید.

تبصره - افتتاح حساب جاری به نام نمایندگی شرکت‌ها باید با توجه به شخصیت نمایندگی (از نظر حقیقی یا حقوقی بودن) در چارچوب ضوابط تعیین شده در این دستورالعمل، انجام شود.

ماده ۹ - افتتاح حساب جاری برای مؤسسات و نهادهایی که در مرجع ثبت شرکت‌ها به ثبت نرسیده‌اند، به استثنای مشمولین بندهای ۳-۵ و ۴-۵، مجاز نمی‌باشد.

فصل چهارم: نحوه شناسایی متقاضی افتتاح حساب جاری

ماده ۱۰ - نحوه شناسایی متقاضی افتتاح حساب جاری مطابق با مفاد قانون، آیین‌نامه و دستورالعمل‌های مبارزه با پولشویی می‌باشد.

فصل پنجم: فرآیند طبقه‌بندی، چاپ و توزیع دسته چک به بانک‌ها و نحوه تحویل آن به مشتری

ماده ۱۱ - طبقه‌بندی چک‌ها بر اساس هر یک از سطوح مشتریان، شیوه درخواست صدور دسته چک، نحوه استقرار و برقراری ارتباط با سامانه متمرکز بانک مرکزی به منظور هویت‌سنجی، ثبت اطلاعات و شخصی‌سازی، چاپ و ارسال دسته چک، مطابق با شیوه‌نامه‌ای خواهد بود که ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این دستورالعمل، به تصویب هیأت عامل بانک مرکزی خواهد رسید.

تبصره ۱ - کلیه مراحل گردش چک در شبکه بانکی کشور، اعلام چک‌های مفقودی، کنترل چک‌های در گردش و واگذاری چک به بانک‌ها باید از طریق سامانه موضوع این ماده صورت پذیرد.

ماده ۱۲ - تحویل دسته چک به مشتری منوط به رعایت الزامات ذیل می‌باشد:

۱-۱۲- دریافت درخواست کتبی یا الکترونیکی مشتری یا وکیل وی برای صدور و

تحویل دسته چک؛

۲-۱۲- حصول اطمینان از واجد شرایط بودن مشتری برای دریافت اولیه یا

مجدد دسته چک صرفاً از طریق سامانه متمرکز موضوع ماده ۱۱ این

دستورالعمل؛

۱۲-۳- ارسال دعوت‌نامه رسمی دارای شماره، تاریخ، امضاء مجاز و مهر مبنی بر

دریافت دسته چک، به نشانی پستی مشتری، به منظور حصول اطمینان

از صحت نشانی پستی ارائه شده توسط وی؛

۱۲-۴- تحویل دسته چک به مشتری یا وکیل وی توسط بانک، پس از اخذ

دعوت‌نامه ارسالی و احراز هویت وی.

تبصره - بانک می‌تواند بر اساس ضوابطی که مفاد آن را قبلاً به تأیید بانک مرکزی

می‌رساند، برخی مشتریان معتبر خود را از رعایت کامل مفاد بندهای ۱۲-۳ و

۱۲-۴ مستثنی نماید. در ضوابط مورد اشاره باید ویژگی‌های "مشتری معتبر" به

طور کامل تبیین گردد.

ماده ۱۳ - اعطای دسته چک برای "حساب جاری موقت" مجاز نمی‌باشد.

ماده ۱۴ - تحویل دسته چک به مشتری دارای سابقه چک برگشتی (مطابق بند ۲-۹ این

دستورالعمل)، بدهی غیر جاری و یا مشمولین موضوع ماده ۷ قانون صدور چک،

ممنوع است.

ماده ۱۵ - تحویل دسته چک به مشتری که حساب جاری وی به موجب دستور مرجع

قضایی مسدود شده، مجاز نمی‌باشد.

ماده ۱۶ - تحویل دسته چک جدید منوط به بازگشت حداقل $\frac{۴}{۵}$ از برگه‌های آخرین دسته

چک مشتری، اعم از صادرشده یا ابطال‌شده، به بانک خواهد بود. کنترل‌های

مربوط به این موضوع صرفاً از طریق سامانه متمرکز موضوع ماده ۱۱ این

دستورالعمل امکان‌پذیر می‌باشد.

فصل ششم: شرایط عدم پرداخت وجه چک و صدور گواهی نامه عدم پرداخت

ماده ۱۷ - بانک در موارد ذیل، مجاز به پرداخت وجه چک نبوده و با درخواست دارنده چک

موظف به صدور گواهی نامه عدم پرداخت می‌باشد:

۱-۱۷ - عدم کفایت موجودی حساب جاری

۲-۱۷ - عدم انطباق امضای مندرج در چک با امضای معرفی شده توسط

مشتری یا وکیل وی؛

۳-۱۷ - تشخیص هرگونه مغایرت در مندرجات چک در چارچوب قوانین و

مقررات مربوط؛

۴-۱۷ - صدور دستور عدم پرداخت توسط مشتری یا ذینفع یا قائم مقام قانونی

وی، در چارچوب ماده ۱۴ قانون صدور چک؛

۵-۱۷ - بسته بودن حساب جاری یا انسداد بخشی از/تمامی موجودی آن

(به گونه‌ای که امکان پرداخت وجه چک بطور کامل میسر نباشد) به

موجب قانون، دستور مرجع قضایی یا به دستور مشتری؛

۶-۱۷ - قلم خوردگی در متن چک (در صورت فقدان ظهرنویسی مرتبط با

تصحیح قلم خوردگی)؛

۷-۱۷ - سایر موارد به موجب قوانین و مقررات موضوعه.

تبصره - چنانچه حساب جاری که عهده آن چک صادر شده است دارای موجودی کافی

و یا قابل برداشت نباشد، بانک موظف است در صورت درخواست دارنده چک،

اقدام به پرداخت موجودی قابل برداشت نموده و برای باقی مانده آن،

گواهی نامه عدم پرداخت صادر نماید. چک مزبور نسبت به مبلغی که پرداخت

نگردیده، بی محل محسوب و گواهی نامه عدم پرداخت بانک در این مورد

برای دارنده چک، جانشین اصل چک خواهد بود.

فصل هفتم: نحوه رفع سوءاثر از سوابق چک‌های برگشتی

ماده ۱۸ - نحوه رفع سوءاثر از سوابق چک‌های برگشتی به یکی از طرق زیر صورت

می‌پذیرد:

۱-۱۸ - تأمین موجودی: مشتری مبلغ کسری موجودی را به حساب جاری خود

واریز و پس از دریافت مبلغ مزبور توسط ذی‌نفع چک، بانک نسبت به

رفع سوءاثر از سابقه چک برگشتی (مطابق بند ۲-۹ این دستورالعمل)

اقدام می‌نماید؛

۲-۱۸ - ارائه لاشه چک برگشتی: مشتری لاشه چک برگشتی را به بانک ارائه و

بانک در قبال آن به وی رسید تحویل می‌نماید؛

۳-۱۸ - رایه رضایت‌نامه محضری ذی‌نفع چک به بانک: در صورت عدم امکان رایه

لاشه چک برگشتی به بانک بنا به دلایلی نظیر مفقود شدن، به سرقت

رفتن و سوختن، ذی‌نفع چک (شخصی که گواهی‌نامه عدم پرداخت وجه

چک به نام او صادر شده است)، می‌تواند با حضور در دفترخانه اسناد

رسمی، ضمن اذعان به عدم واگذاری چک به ثالث، رضایت خود را

نسبت به مشتری اعلام نماید. در این صورت، بانک با دریافت

رضایت‌نامه مزبور، نسبت به رفع سوءاثر از چک موردنظر اقدام

می‌نماید.^۱

تبصره: چنانچه ذی‌نفع چک، شخص حقوقی دولتی و یا نهاد عمومی غیردولتی باشد،

می‌تواند با رایه نامه رسمی، رضایت خود را اعلام نموده و بانک با دریافت

رضایت‌نامه مزبور، نسبت به رفع سوءاثر از چک موردنظر اقدام می‌نماید.^۲

۱- اصلاح‌شده بر اساس بند ۵ از یک‌هزار و یک‌صد و هشتاد و دومین صورتجلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۲۴ شورای پول و اعتبار.

۲- اصلاح‌شده بر اساس بند ۵ از یک‌هزار و یک‌صد و هشتاد و دومین صورتجلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۲۴ شورای پول و اعتبار.

۱۸-۴- واریز مبلغ چک به حساب جاری و مسدود نمودن آن به مدت ۲۴ ماه: چنانچه

ارائه لاشه چک و یا رضایت‌نامه محضری ذی‌نفع به بانک امکان‌پذیر نباشد، مشروط به آن که حساب جاری مشتری نزد شعبه مفتوح و توسط مراجع قضایی مسدود نشده باشد، مشتری می‌تواند با واریز معادل کسری موجودی به حساب جاری خود، درخواست مسدود شدن وجه مزبور را برای پرداخت چک برگشتی ذی‌ربط تا زمان تعیین تکلیف قطعی چک برگشتی و یا حداکثر به مدت ۲۴ ماه، به بانک ارائه و سپس بانک نسبت به رفع سوء‌اثر از سابقه چک برگشتی (مطابق بند ۲-۹ این دستورالعمل) اقدام می‌نماید. در این شرایط بانک موظف است ظرف

پنج روز کاری، طی نامه‌ای تأمین وجه چک را به اطلاع شخصی که گواهی نامه عدم پرداخت به نام وی صادر شده است، برای مراجعه به بانک و دریافت وجه چک، برساند؛

۱۸-۵- ارائه حکم قضایی مبنی بر رفع سوء‌اثر از سوابق چک برگشتی؛

۱۸-۶- انقضای مدت نگهداری سوابق چک‌های برگشتی در سامانه اطلاعاتی بانک

مرکزی: در صورت عدم اقدام مشتری نسبت به رفع سوء‌اثر از سابقه چک برگشتی (مطابق بند ۲-۹ این دستورالعمل) مطابق با بندهای فوق، سابقه هر چک برگشتی صرفاً پس از انقضای مدت هفت سال از تاریخ صدور گواهی نامه عدم پرداخت آن، به صورت خودکار از سامانه اطلاعاتی بانک مرکزی رفع سوء‌اثر می‌گردد.

تبصره - مقررات مذکور در این بند، به تمامی چک‌های برگشتی موجود در سامانه

اطلاعاتی بانک مرکزی تسری می‌یابد.

۱۸-۷- ارایه نامه از مرجع ثبتی ذی صلاح موضوع ماده ۱۸۳ "آیین‌نامه اجرای مفاد

اسناد رسمی لازم‌الاجرا و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی " مبنی بر

اجرای چک (با ذکر مشخصات اصلی چک) و لزوم رفع سوءاثر از آن.^۱

ماده ۱۹ - در صورتی که مشتری ظرف مدت ده روز کاری پس از برگشت خوردن چک،

اقدام به تأمین کسری موجودی حساب جاری یا ارائه لاشه چک یا رضایت‌نامه

محضری از ذی نفع چک ننماید، بانک موظف است اقدام به ارسال اطلاعات مربوط

به گواهی نامه عدم پرداخت به سامانه اطلاعاتی بانک مرکزی نماید.

ماده ۲۰ - بانک مکلف است بنا به درخواست مشتری و به منظور آگاهی وی از سوابق

چک‌های برگشتی خود در سامانه اطلاعاتی بانک مرکزی، اقدام به ارائه صورت

کامل تعداد و مشخصات چک‌های برگشتی وی نماید.

فصل هشتم: موارد خاص در برداشت و انتقال از حساب جاری

ماده ۲۱ - برداشت و انتقال از "حساب جاری موقت" با هیچ‌یک از ابزارهای پرداخت

امکان پذیر نمی‌باشد. پس از ثبت شرکت و ارائه روزنامه رسمی حاکی از ثبت

شرکت، بانک موظف به پرداخت وجوه حساب مزبور به صاحبان امضای مجاز

شرکت ثبت شده و بستن حساب جاری موقت می‌باشد.

تبصره - در صورت عدم ثبت شرکت، استرداد وجوه به مؤسسين و پذیره نویسان با

رعایت مفاد ماده ۱۹ لایحه اصلاحی قانون تجارت امکان پذیر است.

۱- اصلاح شده بر اساس بند ۵ از یک‌هزار و یکصد و هشتاد و دومین صورت جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۲۴ شورای

ماده ۲۲- برداشت از حساب جاری با استفاده از "چک عمومی" صرفاً در صورت تحقق تمامی شرایط ذیل و حداکثر به تعداد یک دفعه در طول مدت یک سال مجاز است:

۲۲-۱- مشتری، دسته چک خود را همراه نداشته باشد و استفاده از دیگر

ابزارهای برداشت مجاز نیز امکان‌پذیر نباشد؛

۲۲-۲- منع قانونی جهت برداشت از حساب جاری وجود نداشته باشد؛

۲۲-۳- تقاضای برداشت از حساب جاری صرفاً توسط مشتری یا وکیل وی و به

صورت حضوری ارائه شود؛

۲۲-۴- شناسایی مشتری به طور دقیق و در چارچوب مقررات مربوط انجام

شود؛

ماده ۲۳- در موارد قهری و اضطراری، برداشت و انتقال از حساب جاری به موجب قوانین

و مقررات موضوعه انجام می‌شود.

فصل نهم: نکات لازم‌الرعايه در قرارداد حساب جاری

ماده ۲۴- قرارداد حساب جاری باید حداقل، موارد زیر را در برگیرد:

۲۴-۱- مسئولیت‌های صاحب/صاحبان حساب در خصوص به هنگام نمودن

اطلاعات ضروری (از جمله اطلاعات لازم برای شناسایی کافی و

دسترسی به وی/آن‌ها مانند تغییر نشانی و شماره تلفن)؛

تبصره - آدرس و کدپستی مشتری، موجود در سازمان ثبت احوال کشور (پایگاه

اطلاعات جمعیتی کشور) یا سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، ملاک بانک

برای ارسال ابلاغیه‌ها، مکاتبات و نیز گواهی‌نامه عدم پرداخت چک خواهد

بود.

۲-۲۴- مسئولیت‌های صاحب/صاحبان حساب در قبال حفظ و نگهداری از دسته چک دریافتی و اقداماتی که در صورت مفقود شدن یا به سرقت رفتن آن، به عهده صاحب/صاحبان حساب و یا وکیل وی/آن‌ها می‌باشد؛

۳-۲۴- شرایط لازم برای صدور دسته چک، مندرج در مواد ۱۳ الی ۱۶ این دستورالعمل؛

۴-۲۴- وظایف بانک در مورد تشخیص اصالت چک و شناسایی دارنده آن (در چارچوب مقررات جاری)، هنگام پرداخت وجه چک؛

۵-۲۴- بانک ملزم به پرداخت وجه چک، حداکثر تا میزان موجودی حساب جاری می‌باشد. مشتری به موجب این قرارداد بانک را موظف نمود، در صورت نبود وجه کافی در حساب جاری وی، از موجودی قابل برداشت مشتری در سایر حساب‌های وی (به استثنای حساب‌های مشترک با سایر اشخاص) به ترتیب اولویت از سپرده جاری (برای اشخاص حقوقی)، قرض‌الحسنه پس‌انداز، سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و سرمایه‌گذاری بلندمدت، در همان بانک برداشت و نسبت به تأمین وجه مورد نیاز برای پرداخت تمامی مبلغ چک و در صورت عدم کفایت، قسمتی از وجه آن، اقدام نماید.

تبصره ۱- در صورت نبود وجه کافی در حساب جاری مشترک، بانک موظف است از موجودی قابل برداشت حساب‌های شخصی هر یک از صاحبان حساب مشترک (مطابق با مفاد قرارداد حساب جاری مشترک و در صورتی که در قرارداد اشاره نشده باشد به صورت متنصفاً) در همان بانک برداشت و نسبت به تأمین وجه مورد نیاز برای پرداخت مبلغ چک اقدام نماید.

تبصره ۲- بانک می‌تواند بابت ارائه خدمات موضوع این بند، کارمزد جداگانه‌ای از مشتری اخذ نماید.

۲۴-۶- شرایط ذکر شده در فصل ششم این دستورالعمل که به موجب آن بانک باید از پرداخت بخشی از / تمامی وجه چک خودداری نماید؛

۲۴-۷- اخذ رضایت از مشتری مبنی بر این که بانک مرکزی، در چارچوب بند ۲۷-۷ این دستورالعمل، مجاز است اطلاعات مربوط به سابقه چک برگشتی (مطابق بند ۲-۹ این دستورالعمل) مشتری را در اختیار دیگران قرار دهد و مشتری حق هرگونه اعتراضی را در این خصوص از خود سلب می‌کند؛

۲۴-۸- شرایط انسداد بخشی از/تمامی موجودی حساب، غیرفعال نمودن و همچنین بستن حساب؛

۲۴-۹- شرایط ناظر بر چگونگی برداشت و انتقال از حساب جاری، موارد خاص در برداشت، برداشت و انتقال از حساب جاری مشترک، بستن و تقسیم موجودی حساب بین صاحبان آن در صورت مسدود شدن حساب به موجب دستور مراجع قضایی، فوت، حجر یا ورشکستگی هر یک از آن‌ها؛

۲۴-۱۰- شرایطی که به موجب آن، بانک مجاز به افشای اطلاعات هویتی فرد یا افرادی است که چک را ظهرنویسی نموده‌اند؛

۲۴-۱۱- تبیین مقررات خاص حاکم بر حساب جاری ارزی؛

۲۴-۱۲- شیوه ارائه یا ارسال صورت حساب برای مشتری و مقاطع زمانی آن؛

۲۴-۱۳- نحوه رفع مغایرت‌های احتمالی موجود در صورت حساب؛

۱۴-۲۴- شیوه اطلاع‌رسانی مشتری به بانک در خصوص تغییرات اعضای

هیأت مدیره و صاحبان امضای مجاز و یا عزل یا استعفای وکیل و نیز

اعمال هرگونه تغییر در حدود اختیارات وی؛

۱۵-۲۴- نحوه اطلاع‌رسانی به مشتری در صورت هرگونه اشتباه بانک در

انتقال وجوه به حساب وی و تعیین مهلت زمانی، که در هر صورت کمتر

از سه روز کاری نخواهد بود، برای تأدیه این وجوه و همچنین شیوه

استرداد وجوه مزبور در صورت استتکاف مشتری از تأدیه آن؛

۱۶-۲۴- تبیین این موضوع که در صورت ورشکستگی یا انحلال بانک،

بازپرداخت مانده حساب جاری مشتری مطابق با مقررات صندوق

ضمانت سپرده‌ها خواهد بود؛

۱۷-۲۴- ضرورت آگاهی متقاضی از مفاد قانون صدور چک و اصلاحیه‌های پس

از آن؛

۱۸-۲۴- مسئولیت مشتری در قبال چک‌های در گردش در صورتی که مشتری

اقدام به بستن حساب جاری خود نماید؛

۱۹-۲۴- قرارداد منعقد، در هر زمان از قوانین و مقررات جاری آن زمان تبعیت

می‌نماید.

فصل دهم: نحوه بستن حساب جاری و نکات مربوط به آن

ماده ۲۵- بانک ملزم است در موارد ذیل نسبت به بستن حساب جاری مشتری اقدام نماید:

۱-۲۵- تحقق مفاد ماده ۲۱ قانون صدور چک؛

۲-۲۵- دریافت درخواست مکتوب مشتری یا وکیل وی مبنی بر بستن

حساب جاری.

تبصره ۵ - مسئولیت ناشی از وجود چک‌های در گردش مشتری بر عهده وی می‌باشد.

ماده ۲۶ - در صورت بسته شدن حساب جاری مشتری، بانک موظف است بنا به درخواست وی، مبالغ احتمالی واریزی به این حساب را به حساب معرفی شده دیگری در همان بانک واریز نماید.

فصل یازدهم: سایر الزامات ناظر بر حساب جاری

ماده ۲۷ - بانک موظف است الزامات ذیل را در خصوص حساب جاری رعایت نماید:

۲۷-۱ - به منظور مدیریت مؤثر مخاطراتی که ممکن است از ناحیه حساب جاری متوجه بانک شود، بانک مکلف است الزامات مذکور در قانون و آیین نامه مبارزه با پولشویی، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های مرتبط با آن و همچنین موارد مربوط به "آیین نامه مدت و طرز نگاهداری اوراق بازرگانی، اسناد و دفاتر بانک‌ها" و "مدیریت ریسک" را به‌طور دقیق رعایت نماید؛

۲۷-۲ - شرایط قرارداد و کارت نمونه امضاء باید در حضور متصدی افتتاح حساب جاری به امضای متقاضی یا وکیل وی رسانده شود؛

۲۷-۳ - خسارات ناشی از عملکرد اشتباه بانک در خصوص واریز وجوه به حساب مشتری، از زمان واریز تا هنگام ابلاغ واقعی به وی، مطابق قانون آیین دادرسی مدنی، با احتساب مهلت مقرر در متن ابلاغیه برای برگشت وجوه، متوجه بانک می‌باشد؛

۲۷-۴ - کارمزد صدور دسته چک و چک عمومی، انسداد حساب، صدور گواهی نامه عدم پرداخت چک، رفع سوءاثر و موضوع تبصره ۲ بند ۲۴-

۵ این دستورالعمل، به موجب مقررات صادره از سوی بانک مرکزی

تعیین می‌شود؛

۲۷-۵- سایر ابزارهای برداشت از حساب جاری باید به تصویب بانک مرکزی

برسد؛

۲۷-۶- بانک مرکزی موظف به استقرار سامانه اطلاعاتی برای ثبت اطلاعات

چک برگشتی می‌باشد و بانک ملزم است که اطلاعات گواهی‌نامه عدم

پرداخت چک برگشتی را مطابق با ضوابط اعلام شده توسط بانک

مرکزی، به سامانه اطلاعاتی فوق ارسال کند؛

تبصره - در صورت صدور گواهی‌نامه عدم پرداخت برای اشخاص حقوقی، بانک موظف

است علاوه بر ارسال اطلاعات مربوط به شخص حقوقی به سامانه اطلاعاتی

بانک مرکزی، اطلاعات مربوط به امضاء کنندگان چک برگشتی را نیز به

سامانه مذکور ارسال نماید.

۲۷-۷- بانک مرکزی ظرف مدت یک سال از تاریخ لازم الاجرا شدن این

دستورالعمل، شیوه‌نامه اجرایی برقراری نظام استعلام همگانی در

خصوص سابقه چک برگشتی (مطابق بند ۲-۹ این دستورالعمل) را

تدوین و ترتیبات موردنیاز برای اجرای این نظام را فراهم می‌سازد؛

۲۷-۸- حداقل موجودی برای افتتاح حساب جاری توسط هیأت مدیره هر بانک

و حداکثر برای هر دو سال یکبار، تعیین می‌گردد؛

۲۷-۹- بانک هنگام پرداخت وجه چک، ملزم به رعایت مقررات مبارزه با

پولشویی در خصوص احراز هویت ارائه دهنده چک می‌باشد و باید

شماره ملی، شناسه ملی یا شماره اختصاصی اتباع خارجی ارائه دهنده

چک را در سامانه‌های اطلاعاتی خود ثبت نماید؛

۲۷-۱۰- بانک مجاز به افتتاح و نگهداری بیش از یک حساب جاری ریالی برای

هر شخص حقیقی نمی‌باشد؛

تبصره - بانک موظف است ظرف یک سال از لازم‌الاجراء شدن این دستورالعمل، تمامی

حساب‌های جاری موضوع این بند را شناسایی و پس از اطلاع مکتوب به

مشتری، تا زمان تعیین تکلیف حساب‌های جاری مازاد، در مرحله اول از

اعطای دسته چک جدید به حساب‌های جاری مازاد، خودداری کرده و در

مرحله بعد، نسبت به انسداد حساب‌های جاری مازاد اقدام نماید. مشتری

موظف به تعیین حساب‌های جاری مازاد خود در هر بانک می‌باشد و در

صورت استتکاف از انجام مقررات این تبصره، بانک مکلف است رأساً اقدام

به تعیین حساب‌های جاری مازاد مشتری نماید.

۲۷-۱۱- بانک موظف است به منظور رعایت مفاد این دستورالعمل، نسبت به

طراحی و ایجاد کنترل‌های داخلی لازم اقدام نماید.

۲۷-۱۲- از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این دستورالعمل، بانک باید هنگام ارائه

دسته چک به مشتری، مفاد این دستورالعمل را به اطلاع وی رسانده و

قرارداد جدید منعقد و یا به قرارداد قبلی الحاقیه منضم نماید. در صورت

استتکاف مشتری در پذیرش انعقاد قرارداد جدید، بانک موظف است از

اعطای دسته چک به مشتری خودداری کند.

۲۷-۱۳- بانک‌ها موظفند ظرف مدت شش ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این

دستورالعمل، حساب‌های جاری غیرمتمركز (سنتی) خود را به طور کامل

غیرفعال نمایند و صرفاً حساب‌های جاری متمركز مورد استفاده

مشتریان قرار گیرد.

فصل دوازدهم: حداقل الزامات ناظر بر طراحی چک توسط بانک

ماده ۲۸- در طراحی برگه‌های چک، رعایت نکات زیر الزامی می‌باشد:

۲۸-۱- قید کلمه «چک» بر روی برگه چک؛

۲۸-۲- در نظر گرفتن محلی بر روی برگه چک برای درج تاریخ صدور؛

۲۸-۳- درج نام بانک محال‌علیه؛

۲۸-۴- درج نام شعبه بانک محال‌علیه و کد شعبه؛

۲۸-۵- درج شماره سریال برگه چک؛

۲۸-۶- در نظر گرفتن محلی بر روی برگه چک جهت درج مبلغ چک (به حروف)؛

۲۸-۷- در نظر گرفتن محلی بر روی برگه چک جهت درج مبلغ چک (به عدد)؛

۲۸-۸- درج عبارت "در وجه" به شماره اختصاصی اتباع خارجی
به شماره ملی
به شناسه ملی
" بر روی برگه چک؛

۲۸-۹- درج عبارت "به حواله کرد"؛

۲۸-۱۰- درج شماره حساب و شناسه حساب بانکی ایران (شبا)؛

۲۸-۱۱- درج نام و نام خانوادگی و شماره ملی برای شخص حقیقی؛

۲۸-۱۲- درج نام و شناسه ملی برای شخص حقوقی؛

۲۸-۱۳- درج عبارت "امضای مشتری یا وکیل وی"؛

۲۸-۱۴- نقش تمبر مالیاتی هر برگه چک.

تبصره ۵ - نحوه طراحی موارد فوق و مشخصات فنی چک‌ها، مطابق با شیوه‌نامه‌ای خواهد بود که ظرف سه ماه از ابلاغ این دستورالعمل به تصویب هیأت عامل بانک مرکزی می‌رسد.

فصل سیزدهم: محرومیت‌ها و مجازات‌های انتظامی

ماده ۲۹ - در صورتی که مشتری دارای سابقه چک برگشتی (مطابق بند ۲-۹ این دستورالعمل) باشد، تمامی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی موظفند تا زمان رفع سابقه چک برگشتی (مطابق بند ۲-۹ این دستورالعمل)، از ارائه خدمات زیر به وی خودداری نمایند:

۱-۲۹- اعطای هرگونه تسهیلات اعم از ریالی و ارزی؛

۲-۲۹- افتتاح هرگونه حساب سپرده جدید اعم از قرض‌الحسنه و سرمایه‌گذاری؛

۳-۲۹- ارائه دسته چک؛

۴-۲۹- گشایش اعتبارات اسنادی و صدور ضمانتنامه اعم از ریالی و ارزی؛

۵-۲۹- ارائه خدمات بانکی الکترونیکی از جمله صدور انواع کارت‌های الکترونیکی و تمدید آن‌ها (کارت‌های خرید، اعتباری، کیف پول الکترونیکی و ...).

ماده ۳۰ - بانک موظف به رعایت کامل مفاد این دستورالعمل بوده و در صورت تخلف، مشمول مجازات‌های انتظامی موضوع ماده ۴۴ قانون پولی و بانکی کشور می‌گردد. در هر صورت مسئولیت عدم رعایت یا تخطی از مقررات این دستورالعمل با هیأت مدیره هر بانک است.

فصل چهاردهم: سایر موارد

ماده ۳۱- بانک‌ها موظف هستند طی یک‌سال پس از لازم‌الاجرا شدن این دستورالعمل، هر شش‌ماه یک‌بار، گزارش عملکرد خود در اجرای این دستورالعمل را به‌طور مشروح به بانک مرکزی ارسال نمایند. بانک مرکزی نیز موظف است یک‌سال پس از لازم‌الاجرا شدن این دستورالعمل، گزارش عملکرد بانک‌ها در اجرای این دستورالعمل را به شورای پول و اعتبار ارائه دهد.

ماده ۳۲- از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این دستورالعمل، مقررات مغایر با آن از جمله بخشنامه‌های ذیل منسوخ اعلام می‌گردد:

- ۱- بخشنامه شماره نب/۵۲۳۴ مورخ ۱۳۶۱/۱۰/۲۱
- ۲- بخشنامه شماره ۳۵/۱۰۹۷ مورخ ۱۳۷۳/۵/۲۲
- ۳- بخشنامه شماره ۵۲۹۱ مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۶
- ۴- بخشنامه شماره طب/۲۰۰۰ مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۵
- ۵- بخشنامه شماره نت/۲۳۲۰ مورخ ۱۳۷۸/۴/۱۲
- ۶- بخشنامه شماره ۹۰۵۹ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۱۲
- ۷- بخشنامه شماره ۴۷۰۴ مورخ ۱۳۷۹/۸/۳۰
- ۸- بخشنامه شماره ۴۰۳۷ مورخ ۱۳۷۹/۷/۱۹
- ۹- بخشنامه شماره ۸۷۲۹ مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۲۱
- ۱۰- بخشنامه شماره ۹۳۲۳ مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۳۰
- ۱۱- بخشنامه شماره ۳۵/۱۰۳۱ مورخ ۱۳۷۳/۳/۱۳
- ۱۲- بخشنامه شماره ۳۵/۱۶۱۳ مورخ ۱۳۷۲/۹/۲۳
- ۱۳- بخشنامه شماره ۳۵/۱۶۰۰ مورخ ۱۳۷۲/۹/۱
- ۱۴- بخشنامه شماره ۳۵/۱۸۵۹ مورخ ۱۳۷۰/۱۲/۳
- ۱۵- بخشنامه شماره نب/۴۶۰۴ مورخ ۱۳۶۸/۱۲/۷
- ۱۶- بخشنامه شماره نب/۱۹۲۵ مورخ ۱۳۶۷/۵/۱۵

- ۱۷- بخشنامه شماره ۳۱۸۷/ ۲۵ مورخ ۱۳۶۳/۷/۱۷
- ۱۸- بخشنامه شماره نب/۸۵۳ مورخ ۱۳۸۴/۲/۲۹
- ۱۹- بخشنامه شماره نب/۴۲۵ مورخ ۱۳۸۴/۲/۵
- ۲۰- بخشنامه شماره نب/۲۷۱۷ مورخ ۱۳۸۵/۵/۴
- ۲۱- بخشنامه شماره طب/۶۰۹ مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۴
- ۲۲- بخشنامه شماره طب/۴۲۸۹ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۷
- ۲۳- بخشنامه شماره طب/۹۹۹ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۱

«دستورالعمل حساب جاری» که در ۳۲ ماده و ۱۶ تبصره در یک‌هزار و یک‌صد و

چهل‌مین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۳/۲ شورای پول و اعتبار به تصویب رسیده و شش ماه پس

از ابلاغ آن به بانک‌ها لازم‌الاجرا شده بود، در یک‌هزار و یک‌صد و هشتاد و دومین جلسه

مورخ ۱۳۹۳/۴/۲۴ آن شورا اصلاح گردید.

«بخشنامه شماره ۹۳/۱۲۶۲۸۶ مورخ ۱۳۹۳/۰۵/۱۲ در خصوص الحاق مواردی به آیین‌نامه مدت و طرز نگهداری اوراق بازرگانی، اسناد و دفاتر بانک‌ها بر اساس مصوبه هشتمین جلسه کمیسیون مقررات و نظارت موسسات اعتباری»

**«جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی
پست‌بانک و مؤسسات اعتباری غیربانکی ارسال گردید.»**

با سلام؛

احتراماً، به استحضار می‌رساند بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با استناد به اختیارات موضوع تبصره ذیل ماده یک "آیین‌نامه مدت و طرز نگهداری اوراق بازرگانی، اسناد و دفاتر بانک‌ها" موضوع بخشنامه شماره ۸۹/۸۰۲۲۳ مورخ ۱۳۸۹/۴/۱۵ و اصلاحیه‌های پس از آن و بنا به پیشنهاد برخی بانک‌ها مقرر نمود موارد ذیل به آیین‌نامه الحاق گردد:

❖ عبارت "پ-دفاتر تسلیم دسته چک به مشتریان" به انتهای ردیف ۲ ذیل ماده یک با عنوان اسناد سطح دوم؛

❖ عبارات "ز-دفتر خزانه" و "ژ-ترازنامه اسفندماه هر سال شعب به انضمام گزارش‌های ویژه حسابرسی مستقل شعب" به انتهای ردیف ۳ ذیل ماده یک با عنوان اسناد سطح سوم؛

❖ عبارات "ث-دفاتر (و یا رسید) تحویل کارت‌های الکترونیک بانک به مشتریان" و "ج- پرونده‌های ملاحظات بازرسی شعب بانک با ضمایم مربوطه" به انتهای ردیف ۴ ذیل ماده یک با عنوان اسناد سطح چهارم؛

❖ عبارات "ت-صورت موجودی‌های روزانه صندوق شعب (سیتواسیون)" و "ث- لیست‌های عملیات به‌روزرسانی پایان کار روزانه شعب" و "ج-نوار (ژورنال) دستگاه خودپرداز و نوار رول ماشین‌های تحویل‌داری" به انتهای ردیف ۵ ذیل ماده یک با عنوان اسناد سطح پنجم؛

در خاتمه، ضمن ایفاد یک نسخه از ویرایش نهایی آیین‌نامه مزبور، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. ۵۵/۰۶۲۳۲۹/ب

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

پیوست: دارد

«بسمه تعالی»

«آیین نامه مدت و طرز نگاهداری اوراق بازرگانی، اسناد و دفاتر بانکها»

شورای پول و اعتبار در یکم هزار و یکصد و چهاردهمین جلسه مورخ ۱۳۸۹/۳/۲۵، به استناد بند "و" از ماده ۳۳ قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۸ تیرماه ۱۳۵۱، آیین نامه مدت و طرز نگاهداری اوراق بازرگانی، اسناد و دفاتر بانکها^۱ را که از این پس به اختصار آیین نامه نامیده می شود، در ۱۲ ماده و ۱۱ تبصره، به شرح ذیل تصویب نمود.

فصل اول - گستره شمول

ماده ۱- اسناد موضوع این آیین نامه مشتمل بر: اسناد، اوراق بازرگانی، مدارک و دفاتر بانکها، در پنج سطح به شرح ذیل تعریف می شود:

۱-۱- اسناد سطح اول شامل:

الف- اسناد و مدارک مالکیت اموال منقول و غیرمنقول بانک

ب- اساسنامه، سوابق و مدارک مربوط به تاسیس بانک

پ- دفاتر سهام بانک

ت- صورت جلسات مجامع و هیات مدیره بانک

ث- نسخ اصلی ترازنامه بانک و ضمایم مربوطه که به تصویب مجمع عمومی رسیده و

گزارش عملکرد هیات مدیره و گزارش های حسابرس مستقل^۱

۱-۲- اسناد سطح دوم شامل:

الف- دفتر کل

ب- دفتر روزنامه

پ- دفاتر تسلیم دسته چک به مشتریان^۲

۱ - اصلاحیه مصوب در بیست و پنجمین جلسه مورخ ۱۳۹۲/۸/۱۲ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۲ - اصلاحیه مصوب در هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۲/۴/۱ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۱-۳- اسناد سطح سوم شامل:

الف- کارت‌های نمونه امضاء، مدارک احراز هویت و افتتاح انواع حساب‌های ارزی و ریالی مشتریان و فرم‌های پاسخ استعلام افتتاح حساب جاری از سامانه بانک مرکزی^۱

ب- لاشه انواع چک‌ها از جمله چک عادی اشخاص، چک پول، ایران چک، چک بانکی و غیره،

سفته‌ها و بروات واگذاری و سایر اسناد اعم از خریداری یا وصولی ارزی و ریالی

پ- گواهی‌نامه‌های عدم پرداخت چک‌های برگشتی و مدارک رفع سوء اثر چک‌های

برگشتی

ت- کلیه قراردادهای منعقد و موافقت‌نامه‌های بین بانک و اشخاص (به غیر از قراردادهای

مربوط به تسهیلات اعطایی)

ث- اسناد مربوط به عملیات حساب‌های معاملات داخلی بانک که از طریق مناقصه یا مزایده

انجام شده

ج- لاشه ضمانت‌نامه‌ها و اسناد ذی‌ربط

چ- مدارک نقل و انتقال سهام

ح- نسخ دوم گواهی‌نامه‌های سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار و همچنین انواع اوراق

گواهی سپرده بانک‌ها^۲

خ- کلیه اوراق و اسناد مربوط به خرید و فروش ارزهای خارجی، حوالجات ارزی، کارت‌های

اعتباری ارزی و پیمان‌نامه‌های ارزی

د- کلیه اوراق و اسناد مربوط به حوالجات، اتاق پایاپای، صندوق امانات و اوراق مشارکت

ذ- اوراق و اسناد مربوط به اعتبارات اسنادی وارداتی و صادراتی

ر- کلیه اسناد حسابداری اعم از ارزی و ریالی، نقدی و انتقالی

ز- دفتر خزانه^۳

۱- اصلاحیه مصوب در بیست و پنجمین جلسه مورخ ۱۳۹۲/۸/۱۲ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۲- اصلاحیه مصوب در هشتاد و هفتمین جلسه مورخ ۱۳۸۹/۱۱/۲۰ کمیسیون اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۳- اصلاحیه مصوب در هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۱ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ژ- ترازنامه اسفندماه هر سال شعب بانک به انضمام گزارش‌های ویژه حسابرس مستقل

شعب^۱

۴-۱- اسناد سطح چهارم شامل:

الف- قراردادهای، اوراق و اسناد مربوط به تسهیلات اعطایی و اعتبارات استفاده شده مشتریان

ب- اوراق مربوط به فروش اثاث و وسایل فرسوده و مستعمل و اسقاط شده

پ- اوراق و مدارک مربوط به اسناد تجاری تنزیل شده

ت- اوراق مربوط به خرید ملزومات و اموال منقول و غیرمنقول بانک

ث- دفاتر (و یا رسید) تحویل کارت‌های الکترونیک بانک به مشتریان^۲

ج- پرونده‌های ملاحظات بازرسی شعب بانک با ضمایم مربوطه^۳

۵-۱- اسناد سطح پنجم شامل:

الف- دفاتر ثبت نامه‌های صادره و وارده

ب- دفاتر ارسال مراسلات

پ- تچک‌های صادره ادارات و واحدهای بانک

ت- صورت موجودی‌های روزانه صندوق شعب (سیتواسیون)^۴

ث- لیست‌های عملیات به‌روزرسانی پایان کار روزانه شعب^۵

ج- نوار (ژورنال) دستگاه خودپرداز و نوار رول ماشین‌های تحویل‌داری^۶

تبصره- تعیین سطح سایر اسناد حسب مورد بنا به پیشنهاد بانک‌ها و تأیید بانک مرکزی انجام خواهد شد.

۱- اصلاحیه مصوب در هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۱ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۲- اصلاحیه مصوب در هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۱ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۳- اصلاحیه مصوب در هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۱ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۴- اصلاحیه مصوب در هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۱ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۵- اصلاحیه مصوب در هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۱ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۶- اصلاحیه مصوب در هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۱ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

فصل دوم- مدت نگهداری اطلاعات مربوط به اسناد:

ماده ۲- بانک‌ها موظفند اطلاعات مربوط به اسناد سطح اول، دوم، سوم و بندهای الف از سطوح چهارم و پنجم را به صورت الکترونیکی و برای همیشه نگهداری نمایند.

فصل سوم- مدت و نحوه نگهداری اسناد

ماده ۳- مدت نگهداری اسناد

۳-۱- بانک‌ها مکلفند عین اسناد سطح اول را برای همیشه نگهداری نمایند.
۳-۲- بانک‌ها مکلفند عین اسناد سطح دوم را حداقل به مدت ۱۰ سال پس از زمان‌های مقرر در جدول ضمیمه این آیین‌نامه نگهداری نمایند.

۳-۳- بانک‌ها مکلفند اسناد سطح سوم را حداقل به مدت ۵ سال پس از زمان‌های مقرر در جدول ضمیمه این آیین‌نامه نگهداری نمایند.

۳-۴- بانک‌ها مکلفند اسناد سطح چهارم را حداقل به مدت ۳ سال پس از زمان‌های مقرر در جدول ضمیمه این آیین‌نامه نگهداری نمایند.

۳-۵- بانک‌ها مکلفند اسناد سطح پنجم را حداقل به مدت ۱ سال پس از زمان‌های مقرر در جدول ضمیمه این آیین‌نامه نگهداری نمایند.

تبصره ۱- بانک‌ها مکلفند هر یک از اسنادی را که قبل از اتمام مدت نگهداری آن‌ها، دعوایی نسبت به آن‌ها اقامه شده حداقل تا مختومه شدن دعوی و تعیین تکلیف نهایی نگهداری نمایند.

تبصره ۲- لازم است سایر اسنادی که به موجب قوانین باید تا مدت معینی نگهداری شوند، برای همان مدت نگهداری گردند.

ماده ۴- نحوه نگهداری اسناد

۴-۱- به صورت فیزیکی:

بانک‌ها موظفند با اتخاذ تدابیر و تمهیدات مقتضی به گونه‌ای عمل نمایند که ضمن حفظ امنیت و کیفیت اسناد، امکان دسترسی به عین آن اسناد در مواقع مورد نیاز به سهولت فراهم شود.

۴-۲- به صورت تصاویر دیجیتالی:

بانک‌ها می‌توانند اسناد سطوح سوم، چهارم و پنجم را علاوه بر نگهداری به صورت فیزیکی، در چارچوب نظامی یکپارچه و مبتنی بر دستورالعملی مدون که به تصویب هیأت مدیره هر بانک می‌رسد، به صورت تصاویر دیجیتالی نیز نگهداری نمایند.

تبصره ۱- در صورت تهیه تصاویر دیجیتالی، نگهداری فیزیکی اسناد در محل تهیه و تولید آنها الزامی نمی‌باشد.

تبصره ۲- در صورت نگهداری فیزیکی اسناد در مکانی غیر از محل تهیه و تولید آنها، هیأت مدیره بانک موظف است شرایط و تمهیداتی را فراهم نماید که امکان دسترسی به اصل اسناد حداکثر ظرف مدت چهار روز کاری، فراهم باشد.

۴-۳- به صورت میکروفیلم:

بانک‌ها می‌توانند کلیه اسناد خود را منوط به انجام مراحل مقرر در ماده ۷، به صورت میکروفیلم نگهداری نمایند.

فصل چهارم - امحاء اسناد

ماده ۵- امحاء پس از موعد

امحاء اسناد سطوح دوم، سوم، چهارم و پنجم پس از سپری شدن مدت‌های مقرر در بندهای ۳-۲، ۳-۳، ۴-۳ و ۵-۳ و در چارچوب مقررات داخلی بانک‌ها بلامانع است.

ماده ۶- امحاء پیش از موعد

بانک‌ها می‌توانند پیش از سپری شدن مدت‌های مقرر در ماده ۳، اسناد سطوح سوم، چهارم و پنجم را منوط به انجام مراحل مذکور در ماده ۷ امحاء نمایند.

ماده ۷- فرآیند تبدیل اسناد به میکروفیلم به "روش تلفیقی دیجیتال و میکروفیلم"

امحاء اسناد سطوح سوم، چهارم و پنجم پیش از مدت‌های مقرر در ماده ۳، منوط به انجام مراحل ذیل مجاز می‌باشد:

الف- تعیین یک واحد سازمانی برای انجام فرآیند تبدیل اسناد به میکروفیلم به "روش تلفیقی دیجیتال و میکروفیلم".

ب- اختصاص یک مکان مناسب برای اجرای کلیه مراحل مربوط به "روش تلفیقی دیجیتال و میکروفیلم".

پ- انتقال کلیه اسناد مورد نظر به مکان مذکور در بند "ب".

ت- آماده‌سازی اسناد مورد نظر برای انجام عملیات تصویربرداری دیجیتالی از آن‌ها.

ث- تهیه تصاویر دیجیتالی از اسناد.

ج- کنترل، ویرایش و استاندارد نمودن تصاویر دیجیتالی تهیه شده به نحوی که امکان بازیابی، دسته‌بندی یا تجزیه و تحلیل اطلاعات آن‌ها به سهولت امکان‌پذیر باشد.

چ- فیلم‌برداری از تصاویر دیجیتالی بر روی رول‌های میکروفیلم توسط دستگاه‌های آرشیو رایتر

(Archive writer).

ح- کنترل دقیق میکروفیلم تهیه شده از حیث وضوح تصویر و خوانا بودن مطالب انتقال یافته. در صورتی که مندرجات میکروفیلمی خوانا نباشد، لازم است از نسخه مربوط مجدداً تصویر دیجیتالی تهیه شده و پس از فیلم‌برداری به انتهای رول میکروفیلم اضافه گردد.

خ- تهیه صورت جلسه انطباق اسناد با میکروفیلم و امضاء آن توسط هیأتی متشکل از اعضای ذیل:

- رئیس یا معاون بایگانی کل

- رئیس یا معاون واحد سازمانی مسئول انجام فرآیند تبدیل اسناد به میکروفیلم

- نماینده اداره بازرسی

- نماینده اداره حقوقی

- نماینده اداره حراست

- نماینده واحد خدمات ماشینی یا انفورماتیک یا حسابرسی فناوری اطلاعات

د- تهیه تصویر دیجیتالی از صورت جلسه ذکر شده در بند "خ" و فیلم‌برداری از آن تصویر در ابتدا و انتهای هر رول میکروفیلم.

تبصره ۱- در صورت وجود مطلب یا نوشته‌ای ظهر اسناد، باید از آن مندرجات نیز میکروفیلم تهیه شود.

تبصره ۲- نگهداری عین صورت جلسات مذکور در بند "خ" تا زمان امحاء میکروفیلم‌ها الزامی می‌باشد.

تبصره ۳- ریاست هیأت مذکور در بند "خ" بر عهده رئیس یا معاون بایگانی کل بوده و جلسات هیأت، زیر نظر وی تشکیل و اداره می‌گردد.

تبصره ۴- چنانچه در نمودار سازمانی بانک، اشخاص یا واحدهای مذکور در بند "خ" وجود نداشته باشند، هیأت مدیره آن بانک موظف است اشخاص یا ادارات جایگزین را تعیین کند.

تبصره ۵- تعیین میزان و حدود اختیارات و صلاحیت‌های هیأت مذکور در بند "خ" بر عهده هیأت مدیره بانک می‌باشد.

تبصره ۶- حضور تمامی اعضای هیأت مذکور در بند "خ" برای اجرای فرآیند تبدیل اسناد به میکروفیلم به "روش تلفیقی دیجیتالی و میکروفیلم" الزامی است.

ماده ۸- میکروفیلم‌های تهیه شده مطابق با این آیین‌نامه در حکم اصول اسناد مربوط تلقی می‌گردد و در کلیه دادگاه‌ها قابل استناد می‌باشد.

فصل پنجم- اسناد الکترونیکی

ماده ۹- اسنادی که مطابق با ماده ۲ قانون تجارت الکترونیکی؛ با وسایل الکترونیکی، نوری و یا فناوری‌های جدید اطلاعات، تولید، ارسال، دریافت، ذخیره یا پردازش می‌شوند، منوط به رعایت ماده ۸ قانون مذکور در حکم اصول اسناد می‌باشند. بانک‌ها مکلفند اسناد الکترونیکی مربوط به سطوح دوم، سوم، چهارم و پنجم را برای همیشه نگهداری نمایند.

ماده ۱۰- بانک‌ها ملزم به تهیه نسخه پشتیبان از کلیه اسناد الکترونیکی می‌باشند به گونه‌ای که در صورت هرگونه آسیب، خدشه و اختلال برای یک نسخه، نسخه دیگر مصون بماند.

فصل ششم- سایر مقررات

ماده ۱۱- بانک‌ها مکلفند اسناد و مدارکی را که بر اساس مقررات موضوعه ارزش تاریخی دارند، مطابق با قانون تأسیس سازمان اسناد ملی ایران نگهداری نمایند.

ماده ۱۲- مفاد این آیین‌نامه در خصوص مؤسسات اعتباری غیربانکی که دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بوده و تحت نظارت این بانک قرار دارند نیز نافذ می‌باشد.

با تصویب این آیین‌نامه، آیین‌نامه مصوب مورخ ۱۳۵۳/۱۲/۶ و مصوبات مورخ ۱۳۶۱/۱۰/۱۹ و ۱۳۶۹/۱۰/۸ این شورا در خصوص آیین‌نامه مذکور منسوخ اعلام می‌گردد.

ردیف	نام سند	زمان پایه
اسناد سطح دوم		
الف	دفتر کل	از پایان سال مالی
ب	دفتر خزانه	از پایان سال مالی
پ	دفاتر تسلیم دسته چک به مشتریان	از تاریخ بسته شدن دفتر
اسناد سطح سوم		
الف	کارت‌های نمونه امضاء، مدارک احراز هویت و افتتاح انواع حساب‌های ارزی و ریالی مشتریان	از تاریخ بسته شدن حساب یا تغییر دارندگان حق امضا یا تغییر امضا
ب	لاشه انواع چک‌ها از جمله چک عادی اشخاص، چک پول، ایران چک، چک بانکی و غیره، سفته‌ها و بروات واگذاری و سایر اسناد اعم از خریداری یا وصولی ارزی و ریالی	از تاریخ تسویه
پ	گواهی‌نامه‌های عدم پرداخت چک‌های برگشتی و مدارک رفع سوء اثر چک‌های برگشتی	از تاریخ صدور
ت	کلیه قراردادهای منعقد و موافقت‌نامه‌های بین بانک و اشخاص (به غیر از قراردادهای مربوط به تسهیلات اعطایی)	از تاریخ انقضاء قرارداد و تسویه حساب
ث	اسناد مربوط به عملیات حساب‌های معاملات داخلی بانک که از طریق مناقصه یا مزایده انجام شده	از تاریخ انجام معامله
ج	لاشه ضمانت‌نامه‌ها و اسناد ذی‌ربط	از تاریخ انقضاء یا تسویه حساب
چ	مدارک نقل و انتقال سهام	از تاریخ نقل و انتقال
ح	نسخ دوم گواهی‌نامه‌های سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار و همچنین انواع اوراق گواهی سپرده بانک‌ها	از تاریخ بسته شدن حساب
خ	کلیه اوراق و اسناد مربوط به خرید و فروش ارزهای خارجی، حوالجات ارزی، کارت‌های اعتباری ارزی و پیمان‌نامه‌های ارزی	از تاریخ خاتمه عملیات بانکی
د	کلیه اوراق و اسناد مربوط به حوالجات، اتاق پایاپای، صندوق امانات و اوراق مشارکت	از تاریخ خاتمه عملیات بانکی
ذ	اوراق و اسناد مربوط به اعتبارات اسنادی وارداتی و صادراتی	از تاریخ خاتمه عملیات بانکی
ر	کلیه اسناد حسابداری اعم از ارزی و ریالی، نقدی و انتقالی	از تاریخ خاتمه عملیات بانکی
ز	دفتر خزانه	از تاریخ بسته شدن دفتر
ژ	ترازنامه اسفندماه هر سال شعب بانک به انضمام گزارش‌های ویژه حسابرس مستقل شعب	از تاریخ تنظیم سند

ردیف	نام سند	زمان پایه
اسناد سطح چهارم		
الف	قراردادها، اوراق و اسناد مربوط به تسهیلات اعطایی و اعتبارات استفاده شده مشتریان	از تاریخ تسویه حساب و فک رهن از وثایق
ب	اوراق مربوط به فروش اثاث و وسایل فرسوده و مستعمل و اسقاط شده	از تاریخ فروش
پ	اوراق و مدارک مربوط به اسناد تجاری تنزیل شده	از تاریخ خاتمه عملیات بانکی
ت	اوراق مربوط به خرید ملزومات و اموال غیرمنقول بانک	از تاریخ خرید
ث	دفاتر (و یا رسید) تحویل کارت‌های الکترونیک بانک به مشتریان	از تاریخ بسته شدن دفتر و یا از تاریخ رسید تحویل
ج	پرونده‌های ملاحظات بازرسی شعب بانک باضمایم مربوطه	از تاریخ اتمام بازرسی و تهیه گزارش مربوط
اسناد سطح پنجم		
الف	دفاتر ثبت نامه‌های صادره و وارده	از تاریخ بسته شدن دفتر
ب	دفاتر ارسال مراسلات	از تاریخ بسته شدن دفتر
پ	ته‌چک‌های صادره ادارات و واحدهای بانک	از تاریخ اتمام دسته چک‌ها
ت	صورت موجودی‌های روزانه صندوق شعب (سیتواسیون)	از تاریخ خاتمه عملیات
ث	لیست‌های عملیات به‌روزرسانی پایان کار روزانه شعب	از تاریخ خاتمه عملیات
ج	نوار (ژورنال) دستگاه خودپرداز و نوار رول ماشین‌های تحویل‌داری	از تاریخ بسته شدن نوار رول (ژورنال)

«بخشنامه شماره ۹۳/۱۵۸۴۶۵ مورخ ۱۳۹۳/۰۶/۱۲ در خصوص حسابرسی داخلی در بانک‌ها - ترجمه سندی از کمیته نظارت بر بانکداری بال در سال ۲۰۱۲»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، شرکت دولتی پست بانک، بانک‌های غیردولتی و مؤسسات اعتباری غیربانکی ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که مستحضرنند، حسابرسی داخلی یکی از ارکان استقرار حاکمیت شرکتی صحیح در بانک‌ها می‌باشد. در همین راستا، اصول بهبود حاکمیت شرکتی که توسط کمیته بال منتشر شده است بیان می‌کند که بانک‌ها باید دارای واحد حسابرسی داخلی همراه با اختیار، استقلال، جایگاه مناسب و منابع کافی باشند. بنابراین، وجود حسابرسان داخلی شایسته، مستقل و ذی صلاح برای حاکمیت شرکتی صحیح ضروری می‌باشد. به علاوه، واحد حسابرسی داخلی مؤثر و مستقل می‌تواند در ایجاد یک نظام کنترل داخلی قوی کمک شایانی نماید زیرا کارکرد حسابرسی داخلی با شناخت به موقع نقاط ضعف نظام کنترل داخلی، اطلاعات کافی را برای مدیریت فراهم کرده تا در برابر این ضعف‌ها واکنش مناسب نشان داده و اقدامات اصلاحی لازم را به عمل آورد. بنابراین، حسابرسی داخلی باعث می‌شود که مدیریت از صحت نظام کنترل داخلی و به دنبال آن از استقرار نظام حاکمیت شرکتی صحیح بانک تحت مدیریت خود اطمینان حاصل نماید. به واسطه اهمیت روزافزون این موضوع، کمیته بال در سال ۲۰۱۲، آخرین رهنمود نظارتی خود را تحت عنوان «حسابرسی داخلی در بانک‌ها» منتشر کرد. هدف این سند، بهبود کارکرد حسابرسی داخلی در بانک‌ها و ارائه رهنمودی برای ارزیابی نظارتی واحد حسابرسی داخلی و عملکرد آن در راستای کمک به ایجاد حاکمیت شرکتی صحیح و مناسب در بانک‌ها می‌باشد.

نظر به اهمیت و لزوم وجود حسابرسی داخلی در بانک‌ها و اهمیت سند اشاره شده، به پیوست، ترجمه سند «حسابرسی داخلی در بانک‌ها» جهت کمک به بهبود جایگاه و ارتقاء اثربخشی و کارایی آن در بانک‌ها، ابلاغ می‌شود.

با امید به آن که توزیع و انتشار رهنمودهایی از این قبیل، به توسعه و تعمیق مفاهیم و روش‌های بانکداری نوین در نظام بانکی کشور بیانجامد، خواهشمند است دستور فرمایند، رهنمود پیوست جهت بهره‌برداری در اختیار واحدهای ذی‌ربط در آن بانک قرار

گیرد. ۵/۲۰۸۹۹۳۲/ج

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۸۱۶

۳۲۱۵-۰۲

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

**مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی
اداره مطالعات و مقررات بانکی**

**حسابرسی داخلی در بانکها
(کمیته نظارت بر بانکداری بال، ۲۰۱۲)**

تابستان ۱۳۹۳

بسمه تعالی

پیش‌گفتار

حسابرسی داخلی یکی از ارکان استقرار حاکمیت شرکتی صحیح در بانک‌ها می‌باشد. در همین راستا، اصول توسعه حاکمیت شرکتی که توسط کمیته بال منتشر شده است بیان می‌کند که بانک‌ها باید دارای واحد حسابرسی داخلی همراه با اختیار، استقلال، جایگاه مناسب و منابع کافی باشند. بنابراین، وجود حسابرسان داخلی شایسته، مستقل و ذی‌صلاح برای حاکمیت شرکتی صحیح ضروری می‌باشد. به علاوه، واحد حسابرسی داخلی مؤثر و مستقل می‌تواند در ایجاد نظام کنترل داخلی قوی کمک شایانی نماید، زیرا کارکرد حسابرسی داخلی با شناخت به موقع نقاط ضعف نظام کنترل داخلی، اطلاعات کافی را برای مدیریت فراهم کرده تا در برابر این ضعف‌ها واکنش مناسب نشان داده و اقدامات اصلاحی لازم را اتخاذ کند. بنابراین، حسابرسی داخلی مؤثر می‌تواند در خصوص کیفیت نظام کنترل داخلی، به هیأت مدیره و مدیریت ارشد و همچنین ناظران بانکی اطلاعات کافی را ارائه نموده و باعث شود که مدیریت از صحت نظام کنترل داخلی و به دنبال آن از حاکمیت شرکتی صحیح بانک تحت مدیریت خود اطمینان حاصل کند. این امر خود منجر به کاهش ریسک شهرت و ریسک زیان بانک‌ها می‌شود. در همین راستا، کمیته بال در سال ۲۰۰۱، رهنمود نظارتی «حسابرسی داخلی در بانک‌ها و رابطه ناظران با حسابرسان» را به منظور تقویت نظارت و تشویق انجام فعالیت‌های صحیح در بانک‌ها منتشر کرد. بعد از آن در سال ۲۰۱۲ سندی با عنوان «حسابرسی داخلی در بانک‌ها» منتشر کرد که جایگزین نسخه سال ۲۰۰۱ گردید. در نسخه جدید، به ساختار بانک‌ها، فعالیت‌های نظارتی و همچنین تجربیات مربوط به بحران مالی اخیر در سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ توجه شده است. نوشته پیش رو، ترجمه سند سال ۲۰۱۲ تحت عنوان «حسابرسی داخلی در بانک‌ها» می‌باشد.

هدف سند حاضر، بهبود کارکرد حسابرسی داخلی در بانک‌ها و ارائه رهنمودی برای ارزیابی نظارتی واحد حسابرسی داخلی و عملکرد آن است. همچنین، این سند، حساب‌برسان داخلی را به انطباق با استانداردهای حرفه‌ای ملی و بین‌المللی، مانند استانداردهای صادره توسط مؤسسه حساب‌برسان داخلی و کمک به توسعه این استانداردها تشویق می‌کند. به علاوه، این سند به ساختاری از مدیریت که شامل هیأت مدیره و مدیریت ارشد است اشاره می‌کند. در بعضی کشورها، هیأت مدیره وظیفه اصلی نظارت بر بخش اجرایی که اغلب همان مدیریت ارشد است را بر عهده دارد و اطمینان حاصل می‌کند که مدیریت ارشد همه مسئولیت‌های خود را انجام می‌دهد. به همین دلیل، در بعضی مواقع هیأت مدیره به عنوان یک هیأت نظارتی شناخته می‌شود که وظیفه اجرایی ندارد. در مقابل، در سایر کشورها هیأت مدیره دارای اختیارات گسترده‌تری در ایجاد چارچوب کلی برای مدیریت بانک می‌باشد. با توجه به این تفاوت‌ها، مفاهیم هیأت مدیره و مدیریت ارشد در این سند برای تعیین وظیفه قانونی آن‌ها نیست بلکه نشان دهنده دو شیوه تصمیم‌گیری در بانک می‌باشد.

در پایان شایان ذکر است که هر گونه انتقاد و پیشنهاد سازنده در مورد ترجمه حاضر می‌تواند منجر به ارتقاء سطح کیفی آن و وزین شدن مطلب گردد؛ بنابراین نگارنده این پیشنهادات را با جان و دل پذیرا خواهد بود. در پایان لازم می‌دانم از جناب آقای محمد خدایاری رئیس محترم گروه مطالعاتی حسابداری و مالی اداره مطالعات و مقررات بانکی و سرکار خانم سوده جندقی امیرآبادی از همکاران آن اداره که کمک شایانی در ترجمه و ویرایش و تکمیل نسخه حاضر داشته‌اند کمال تشکر را داشته باشم.

حسابرسی داخلی در بانک‌ها

(کمیته نظارت بر بانکداری بال، ۲۰۱۲)

مقدمه

۱. کمیته نظارت بانکی بال (کمیته) این رهنمود نظارتی را برای ارزیابی میزان اثربخشی کارکرد حسابرسی داخلی در بانک‌ها منتشر می‌کند. این رهنمود بخشی از تلاش مستمر کمیته جهت هدایت موضوعات نظارتی و تقویت نظارت از طریق ارائه رهنمودی به منظور تشویق فعالیت‌های صحیح در بانک‌ها می‌باشد. سند حاضر، جایگزین نسخه سال ۲۰۰۱ با عنوان «حسابرسی داخلی در بانک‌ها و رابطه ناظران با حسابرسان»، می‌شود و توسعه در فعالیت‌های نظارتی و ساختار بانک‌ها و همچنین تجربیات مربوط به بحران مالی اخیر را در نظر می‌گیرد.
۲. اصول توسعه حاکمیت شرکتی منتشر شده توسط کمیته^۱، بیان می‌کند که بانک‌ها باید دارای واحد حسابرسی داخلی همراه با اختیار، استقلال، جایگاه مناسب و منابع کافی بوده و به هیأت مدیره دسترسی داشته باشد. وجود حسابرسان داخلی شایسته، مستقل و ذی صلاح برای حاکمیت شرکتی صحیح ضروری می‌باشد.
۳. نظام کنترل داخلی قوی که مشتمل بر واحد حسابرسی داخلی مؤثر و مستقل است، بخشی از حاکمیت شرکتی صحیح می‌باشد. ناظران بانکی باید نسبت به مؤثر بودن کارکرد حسابرسی داخلی بانک، پیروی از سیاست‌ها و رویه‌ها و اتخاذ اقدامات اصلاحی به موقع توسط مدیریت در واکنش به ضعف‌های شناخته شده کنترل داخلی توسط حسابرسان داخلی رضایت داشته باشند. حسابرسی داخلی اطمینان بالایی در خصوص کیفیت نظام کنترل داخلی برای هیأت مدیره و مدیریت

^۱ <http://www.bis.org/publ/bcbs176.pdf> : BCBS سایت

- ارشد (و ناظران) بانک فراهم می‌آورد. به همین ترتیب، حسابرسی داخلی به کاهش ریسک شهرت و ریسک زیان بانک کمک می‌کند.
۴. این سند، انتظارات نظارتی از کارکرد حسابرسی داخلی در سازمان‌های بانکی، رابطه مسئولین نظارتی با حسابرسی داخلی و ارزیابی نظارتی آن بخش را مورد بررسی قرار می‌دهد. سند حاضر به دنبال بهبود کارکرد حسابرسی داخلی در سازمان‌های بانکی و فراهم آوردن رهنمودی برای ارزیابی نظارتی این کارکرد می‌باشد.
۵. همچنین، این سند، حسابرسان داخلی را به انطباق با استانداردهای حرفه‌ای ملی و بین‌المللی، مانند استانداردهای صادره توسط مؤسسه حسابرسان داخلی و کمک به توسعه این استانداردها تشویق می‌کند. سند حاضر در توسعه استانداردها و امور حسابرسی داخلی، به موضوعات احتیاطی توجه بیشتری می‌کند.
۶. این سند به ساختاری از مدیریت که شامل هیأت مدیره^۱ و مدیریت ارشد است اشاره می‌کند. کمیته آگاه است که تفاوت‌های مهمی بین چارچوب‌های مقرراتی و قانون‌گذاری کشورها وجود دارد. این چارچوب‌های ملی، نقش و کارکرد ساختارهای مدیریتی و اداره شرکت را شکل می‌دهد. در بعضی کشورها، هیأت مدیره وظیفه اصلی نظارت بر بخش اجرایی که اغلب همان مدیریت ارشد است را بر عهده دارد و اطمینان حاصل می‌کند که مدیریت ارشد همه مسئولیت‌های خود را انجام می‌دهد. به همین دلیل، در بعضی مواقع هیأت مدیره به عنوان یک هیأت نظارتی شناخته می‌شود که وظیفه اجرایی ندارد. در مقابل، در سایر کشورها هیأت مدیره دارای اختیارات گسترده‌تری در ایجاد چارچوب کلی برای مدیریت بانک می‌باشد. با توجه به این تفاوت‌ها، مفاهیم هیأت مدیره و مدیریت ارشد در این

در این سند، واژه "هیأت مدیره" و "هیأت" هر دو مورد استفاده قرار گرفته و دارای معنی یکسانی هستند.^۱

- سند برای تعیین وظیفه قانونی آن‌ها نیست بلکه نشان دهنده دو شیوه تصمیم‌گیری در بانک می‌باشد.
۷. اصول تنظیم شده در این سند باید با توجه به قوانین ملی و ساختارهای حاکمیت شرکتی قابل اجرا در هر کشور بکار گرفته شود.
۸. برای بانک‌های بزرگ و فعال بین‌المللی، یک کمیته حسابرسی (یا معادل آن) مسئول فراهم آوردن امکانات نظارتی حسابرسان داخلی است. این کمیته در داخل هیأت مدیره بانک‌ها تشکیل می‌شود. پیوست (۲) جزئیات بیشتری را در رابطه با مسئولیت‌های کمیته حسابرسی ارائه می‌دهد. در این سند، هر جایی که به هیأت مدیره اشاره گردیده، فرض بر این است که به نحو مقتضی کمیته حسابرسی را نیز در برمی‌گیرد. طبق پاراگراف (۵۰) «اصول توسعه حاکمیت شرکتی» منتشر شده توسط کمیته، در این سند این‌گونه فرض می‌شود که بانک‌های بزرگ و فعال بین‌المللی دارای کمیته حسابرسی یا چیزی معادل آن می‌باشند. بانک‌های دیگر نیز به تشکیل چنین کمیته‌ای تشویق می‌شوند.
۹. این رهنمود برای همه بانک‌ها، اعم از آن‌هایی که در یک گروه بانکی هستند و شرکت‌های هلدینگ که زیرمجموعه‌های آن‌ها اغلب بانک بوده و همچنین شرکت‌های هلدینگ که زیرمجموعه‌های آن‌ها از نظر نظارت احتیاطی، بانک محسوب می‌شوند، مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این سند، همه این نهادها به عنوان بانک یا سازمان‌های بانکی در نظر گرفته می‌شوند. میزان استفاده از این رهنمود باید متناسب با اهمیت، پیچیدگی و بین‌المللی بودن بانک باشد (اصل تناسب).

مرور کلی اصول

اصول مربوط به انتظارات نظارتی درباره کارکرد حسابرسی داخلی

اصل ۱: حسابرسی داخلی مؤثر، اطمینان مستقلی را برای هیأت مدیره و مدیریت ارشد درباره کیفیت و میزان اثربخشی کنترل داخلی بانک، مدیریت ریسک و سیستم‌ها و فرایندهای حاکمیتی فراهم می‌آورد؛ به طوری که به هیأت مدیره و مدیریت ارشد کمک می‌کند که از سازمان خود و اعتبار آن حمایت کنند.

اصل ۲: حسابرسی داخلی بانک باید از فعالیتهای حسابرسی شده، مستقل باشد. این امر مستلزم این است که حسابرسی داخلی دارای جایگاه و اختیار کافی در بانک بوده به نحوی که قادر به ایفای وظایف خود همراه با بی طرفی باشد.

اصل ۳: دانش و تجربه به عنوان جزئی از صلاحیت حرفه‌ای هر یک از حسابرسان داخلی و مجموعه آن‌ها برای اثربخشی حسابرسی داخلی بانک ضروری می‌باشد.

اصل ۴: حسابرسان داخلی باید با درستکاری انجام وظیفه کنند.

اصل ۵: هر بانک باید دارای منشور حسابرسی داخلی بوده به گونه‌ای که هدف، جایگاه و اختیار حسابرسی داخلی در بانک را طبق موارد مطرح شده در اصل اول به شکلی که باعث بهبود کارکرد مؤثر حسابرسی داخلی شود، تشریح کند.

اصل ۶: همه فعالیت‌ها (شامل فعالیت‌های برون سپاری شده) و تمام واحدهای مستقل بانک باید در حوزه کلی کارکرد حسابرسی داخلی قرار داشته باشد.

اصل ۷: حوزه فعالیت‌های کارکرد حسابرسی داخلی باید این اطمینان را فراهم سازد که موضوعات مقرراتی در برنامه حسابرسی به اندازه کافی در نظر گرفته شده است.

اصل ۸: هر بانک باید دارای حسابرسی داخلی دائمی باشد. در خصوص بانک‌های داخل شرکت هلدینگ و گروه بانکی، حسابرسی داخلی باید بر اساس اصل (۱۴) شکل بگیرد.

اصل ۹: هیأت مدیره بانک‌ها دارای مسئولیت نهایی در رابطه با حصول اطمینان از ایجاد و نگهداری یک نظام کنترل داخلی کارا، مؤثر و مناسب توسط مدیریت ارشد می‌باشد. بر این اساس، هیأت مدیره باید از حسابرسی داخلی در انجام مؤثر وظایفش حمایت کند.

اصل ۱۰: کمیته حسابرسی یا معادل آن، باید بر کارکرد حسابرسی داخلی بانک نظارت داشته باشد.

اصل ۱۱: رئیس واحد حسابرسی داخلی باید مسئول حصول اطمینان از انطباق کارکرد این واحد با استانداردهای حسابرسی داخلی صحیح و اصول اخلاقی مربوط باشد.

اصل ۱۲: حسابرسی داخلی باید به هیأت مدیره یا کمیته حسابرسی در مورد همه موضوعات مرتبط با اختیارات خود، همان‌طور که در منشور حسابرسی داخلی توضیح داده می‌شود، پاسخگو باشد.

اصل ۱۳: حسابرسی داخلی باید به صورت مستقل میزان اثربخشی و کارایی کنترل داخلی، مدیریت ریسک و سیستم‌های حاکمیتی و فرایندهای ایجاد شده توسط واحدهای تجاری را ارزیابی و از این کارکردها حمایت کرده و اطمینان خاطری را درباره این فرایندها و سیستم‌ها فراهم آورد.

اصل ۱۴: در تمامی بانک‌های یک سازمان بانکی، به منظور تسهیل در داشتن یک رویکرد همسان نسبت به حسابرسی داخلی، هیأت مدیره هر بانک در گروه بانکی یا شرکت هلدینگ، باید از یکی از موارد زیر اطمینان حاصل کند:

الف) بانک دارای حسابرسی داخلی مخصوص به خود باشد که در برابر هیأت مدیره پاسخگو بوده و به رئیس حسابرسی داخلی گروه بانکی یا شرکت هلدینگ گزارش دهد؛ یا این‌که

ب) حسابرسی داخلی گروه بانکی یا شرکت هلدینگ، فعالیت‌های حسابرسی داخلی در بانک را به اندازه کافی انجام داده تا هیأت مدیره را قادر به انجام مسئولیت‌های محوله و قانونی خود سازد.

اصل ۱۵: صرف نظر از این که فعالیت‌های حسابرسی داخلی برون‌سپاری شده است یا خیر، هیأت مدیره مسئولیت نهایی کارکرد حسابرسی داخلی را بر عهده خواهد داشت.

اصل مربوط به رابطه مسئولین نظارتی و کارکرد حسابرسی داخلی

اصل ۱۶: ناظران بانکی باید دارای ارتباط منظم با حسابرسان داخلی بانک به منظور انجام موارد زیر باشند: (۱) تبادل نظر در رابطه با موارد ریسکی شناسایی شده توسط ناظران و حسابرسان داخلی (۲) شناسایی شاخص‌های مورد استفاده بانک برای کاهش ریسک (۳) پایش واکنش بانک به ضعف‌های شناسایی شده.

اصول مربوط به ارزیابی نظارتی از کارکرد حسابرسی داخلی

اصل ۱۷: ناظران بانکی باید به‌طور منظم بررسی کنند که آیا واحد حسابرسی داخلی دارای جایگاه و اختیار کافی در بانک بوده و بر مبنای اصول صحیح عمل می‌کند یا خیر؟

اصل ۱۸: ناظران بانکی باید تمامی ضعف‌های واحد حسابرسی داخلی را که شناسایی کرده‌اند به‌طور رسمی به هیأت مدیره گزارش داده و اقدامات اصلاحی به موقع را الزام کنند.

اصل ۱۹: مسئولین نظارتی باید تأثیر ارزیابی خود از واحد حسابرسی داخلی را در تعیین مشخصه ریسکی بانک و امور نظارتی مد نظر قرار دهند.

اصل ۲۰: مسئولین نظارتی باید برای اتخاذ اقدامات رسمی و غیررسمی نظارتی در جهت الزام هیأت مدیره و مدیریت ارشد برای اصلاح تمام ناکارایی‌های شناخته شده حسابرسی داخلی در یک چارچوب زمانی مشخص و ارائه گزارش‌های کتبی دوره‌ای مربوط به میزان پیشرفت به ناظران، دارای آمادگی باشند.

بخش اول: انتظارات نظارتی در خصوص کارکرد حسابرسی داخلی

اصل ۱: حسابرسی داخلی مؤثر اطمینان مستقلی را برای هیأت مدیره و مدیریت ارشد درباره کیفیت و میزان اثربخشی کنترل داخلی بانک، مدیریت ریسک و سیستم‌ها و فرایندهای حاکمیتی فراهم می‌آورد؛ به طوری که به هیأت مدیره و مدیریت ارشد کمک می‌کند که از سازمان خود و اعتبار آن حمایت کنند.

▪ کارکرد حسابرسی داخلی

۱۰. حسابرسی داخلی نقش مهمی در نگهداری و ارزیابی مستمر کنترل داخلی، مدیریت ریسک و سیستم‌ها و فرایندهای حاکمیتی بانک- حوزه‌هایی که مسئولین نظارتی توجه زیادی به آن‌ها دارند، بر عهده دارند. علاوه بر این، حسابرسان داخلی و ناظران بانکی، رویکردهای مبتنی بر ریسک را برای تعیین برنامه‌های کاری و اقدامات خود مورد استفاده قرار می‌دهند. علی‌رغم این‌که حسابرسان و ناظران بانکی هر کدام دارای اختیارات متفاوت بوده و مسئول ارزیابی‌ها و قضاوت‌های خود هستند، ممکن است که موارد ریسکی یکسان یا مشابه/ مرتبطی را شناسایی کنند.
۱۱. حسابرسی داخلی باید دیدگاه آگاهانه و مستقل درباره ریسک‌هایی که بانک با آن روبرو می‌شود را بر اساس میزان دسترسی به اطلاعات و داده‌های بانک، بررسی‌های خود و صلاحیت حرفه‌ای، ایجاد کرده و توسعه دهد. حسابرسی داخلی باید قادر به ارائه دیدگاه‌ها، یافته‌ها و نتایج کار خود به‌طور مستقیم به کمیته حسابرسی و هیأت مدیره به منظور کمک به امر نظارت بر مدیریت ارشد توسط هیأت مدیره باشد.

▪ ویژگی‌های اصلی حسابرسی داخلی

۱۲. ویژگی‌های زیر برای عملکرد مؤثر حسابرسی داخلی ضروری می‌باشند:

الف) استقلال و بی‌طرفی^۱

اصل ۲: کارکرد حسابرسی داخلی بانک باید از فعالیت‌های موضوع حسابرسی مستقل باشد. این امر مستلزم این است که حسابرسی داخلی دارای جایگاه و اختیار کافی در بانک بوده به نحوی که قادر به ایفای وظایف خود همراه با بی‌طرفی باشد.

۱۳. بر اساس برنامه حسابرسی که توسط رئیس حسابرسی داخلی تهیه و توسط هیأت مدیره تأیید می‌شود، کارکرد حسابرسی داخلی باید قادر به انجام وظایف خود در همه حوزه‌ها و کارکردهای بانک به صورت مستقل باشد. حسابرسی داخلی باید در خصوص ارائه یافته‌ها و ارزیابی‌های خود در درون بانک از طریق فرایندهای مشخص گزارش‌دهی، استقلال داشته باشد. رئیس حسابرسی داخلی باید این واحد را به شکل مناسبی رهبری کرده و دارای تجربیات لازم برای اجرای مسئولیت‌های خود در رابطه با حفظ بی‌طرفی و استقلال حسابرسی داخلی باشد.

۱۴. حسابرسی داخلی نباید در طراحی، انتخاب، پیاده‌سازی یا عملیاتی کردن شاخص‌های خاص کنترل داخلی مشارکت داشته باشد. لیکن، استقلال کارکرد حسابرسی داخلی نباید باعث شود که مدیریت ارشد نتواند اطلاعات مرتبط با ریسک و کنترل‌های داخلی را از حسابرسی داخلی درخواست کند. با این وجود، توسعه و اجرای کنترل‌های داخلی باید جزئی از مسئولیت مدیریت باشد.

۱۵. انجام کارهای روزمره به طور مستمر ممکن است از طریق کاهش بی‌طرفی حسابرسان داخلی، بر قضاوت منتقدانه آن‌ها، تأثیر منفی بگذارد. بنابراین، مناسب است که در

واژه‌های "استقلال" و "بی‌طرفی" دارای معانی ویژه در حسابرسی داخلی هستند. واژه نامه مؤسسه حسابرسان داخلی^۱ استقلال را به عنوان رهایی از شرایط تهدیدکننده توانایی حسابرسی داخلی در انجام صحیح مسئولیت‌ها تعریف می‌کند. بی‌طرفی به عنوان نگرش ذهنی غیرجانبدارانه است که به حسابرسان داخلی این اجازه را می‌دهد که به نحوی کارها را انجام دهند که به نتیجه کار خود اعتقاد داشته و هیچ نوع سازشی در رابطه با کیفیت کار به وجود نیاید. بی‌طرفی، حسابرسان داخلی را الزام می‌کند که آنها در قضاوت خود درباره موضوعات حسابرسی تابع دیگران نباشند.

صورت امکان و بدون به خطر افتادن صلاحیت و تخصص حسابرسان داخلی، برای کارکنان حسابرسی داخلی به صورت دوره‌ای در درون این واحد‌گردش شغلی ایجاد کرد. به علاوه، یک بانک ممکن است که کارکنان را از سایر واحدها به واحد حسابرسی داخلی یا بالعکس منتقل کند. گردش شغلی کارکنان در واحد حسابرسی داخلی و انتقال کارکنان به این واحد و یا از واحد حسابرسی داخلی به سایر واحدها، باید بر اساس یک سیاست مکتوب انجام شود. این سیاست باید به گونه‌ای طراحی شود که از تضاد منافع جلوگیری کند. این امر شامل یک دوره عدم حسابرسی داخلی بخشی از بانک می‌باشد که شخص قبلاً در آن قسمت مشغول به کار بوده است.

۱۶. اگر حقوق و مزایای کارکنان حسابرسی داخلی وابسته به عملکرد مالی بخش تحت حسابرسی باشد، ممکن است استقلال و بی‌طرفی حسابرسی داخلی کاهش یابد. حقوق و مزایای رئیس واحد حسابرسی داخلی باید بر مبنای سیاست‌ها و رویه‌های تعیین حقوق و مزایای بانک مشخص شود. پاداش جبران عملکرد رئیس حسابرسی داخلی یا کارکنان واحد حسابرسی داخلی باید به گونه‌ای سازمان‌دهی شود که مانع از ایجاد تضاد منافع و مصالحه در مورد استقلال و بی‌طرفی گردد.

ب) صلاحیت و مراقبت تخصصی و حرفه‌ای

اصل ۳: دانش و تجربه به عنوان جزئی از صلاحیت حرفه‌ای هر یک از حسابرسان داخلی و مجموعه آن‌ها برای اثربخشی حسابرسی داخلی بانک ضروری می‌باشد.

۱۷. صلاحیت حرفه‌ای به توانایی حسابرسان در جمع‌آوری و درک اطلاعات به منظور بررسی و ارزیابی شواهد حسابرسی و ارتباط با ذینفع‌های واحد حسابرسی داخلی بستگی دارد. صلاحیت حرفه‌ای باید با متدولوژی‌ها و ابزارهای مناسب و دانش کافی درباره تکنیک‌های حسابرسی همراه شود.

۱۸. رئیس واحد حسابرسی داخلی مسئول جذب منابع انسانی با شایستگی‌ها و مهارت کافی به منظور انجام حسابرسی داخلی مطابق با صلاحیت حرفه‌ای و در سطح قابل قبول می‌باشد. وی باید به‌طور مستمر مهارت‌های حرفه‌ای مورد نیاز برای انجام چنین کاری را ارزیابی و پایش کند. مهارت‌های مورد نیاز برای حسابرسان داخلی ارشد باید شامل توانایی قضاوت در مورد نتایج و تأثیرگذاری در بالاترین سطح سازمان باشد.

۱۹. رئیس حسابرسی داخلی باید از آموزش مستمر مناسب کارکنان حسابرسی داخلی به منظور رویارویی با پیچیدگی‌های فنی فزاینده در فعالیت‌های بانک‌ها و تنوع در حال افزایش امور ناشی از معرفی فرایندها و محصولات جدید در بانک‌ها و سایر پیشرفت‌ها در بخش مالی اطمینان حاصل کند.

۲۰. حسابرسان داخلی باید برای بررسی همه حوزه‌های فعالیت بانک شایستگی داشته باشند. هنگامی که برون‌سپاری^۱ مطرح باشد، رئیس حسابرسی داخلی مسئول نظارت کافی و حصول اطمینان از انتقال کافی دانش از متخصصان بیرونی به کارکنان حسابرسی داخلی بانک می‌باشد. وی باید اطمینان حاصل کند که استفاده از متخصصان بیرونی، استقلال و بی‌طرفی حسابرسی داخلی را به مخاطره نیاندازد.^۲

۲۱. حسابرسان داخلی باید مراقبت‌ها و تجربیاتی که به صورت معقول از یک فرد محتاط، حرفه‌ای و شایسته انتظار می‌رود را بکار بگیرند. مراقبت‌های حرفه‌ای به معنای مصونیت از خطا نیست لذا حسابرسان داخلی که دارای شایستگی و تخصص محدودی در یک حوزه خاص هستند باید به وسیله حسابرسان داخلی با تجربه‌تر نظارت شوند.

ج) اخلاق حرفه‌ای

۱- برون‌سپاری عبارت است از استفاده از متخصصان خارج از سازمان بانکی به منظور انجام فعالیت‌های حسابرسی داخلی برای کمک به واحد حسابرسی داخلی.

۲- اگر از متخصصان داخلی بانک (اصطلاحاً حسابرسان میهمان) به جای متخصصان بیرونی یا علاوه بر آنها^۲ استفاده شود، رئیس حسابرسی داخلی دارای مسئولیت‌های یکسانی برای نظارت، انتقال دانش، استقلال و بی‌طرفی می‌باشد.

اصل ۴: حسابرسان داخلی باید با درستکاری انجام وظیفه کنند.

۲۲. درستکاری با الزام حسابرسان داخلی به داشتن صراحت، صداقت و راستگویی، باعث ایجاد اعتماد می‌شود. این امر مبنایی را برای اعتماد بر قضاوت حرفه‌ای حسابرسان فراهم می‌کند.

۲۳. حسابرسان داخلی باید محرمانه بودن اطلاعات به‌دست آمده در حین انجام وظیفه خود را مدنظر قرار دهند. آن‌ها نباید برای منفعت شخصی یا اقدامات مغرضانه از این اطلاعات استفاده کنند و باید در نگهداری اطلاعات به‌دست آمده کوشا باشند.

۲۴. رئیس و تمامی کارکنان حسابرسی داخلی باید از تضاد منافع اجتناب کنند. حسابرسان داخلی که از بین کارکنان بانک انتخاب می‌شوند قبل از سپری شدن یک دوره انفصال طولانی، نباید در فعالیت‌های حسابرسی که قبلاً در آن بخش مسئولیت داشته‌اند بکارگرفته شوند. علاوه بر این، ترتیبات مربوط به جبران خدمات نباید انگیزه رفتار مغایر با ویژگی‌ها و اهداف کارکرد حسابرسی داخلی برای حسابرسان داخلی ایجاد کند.

۲۵. حسابرسان داخلی باید اصول اخلاقی بانک را (در صورت وجود) بکارگیرند یا به اصول اخلاقی بین‌المللی برای حسابرسان داخلی مانند اصول انجمن حسابرسان داخلی^۱، پایبند باشند. اصول اخلاقی حداقل باید اصول بی‌طرفی، صلاحیت، رازداری و درستکاری را در برگیرد.

▪ منشور حسابرسی داخلی

اصل ۵: هر بانک باید دارای منشور حسابرسی داخلی بوده به‌گونه‌ای که هدف، جایگاه

و اختیار حسابرسی داخلی در بانک را طبق موارد مطرح شده در اصل اول به شکلی که

باعث بهبود کارکرد مؤثر حسابرسی داخلی شود، تشریح کند.

(هر کدام یک IESBA) و هیأت بین‌المللی استانداردهای اخلاقی حسابداران (IIA) انجمن حسابرسان داخلی^۱ سری اصول اخلاقی را منتشر کرده‌اند. اصول مذکور بر اهمیت اصل درستکاری تأکید می‌کند.

۲۶. منشور حسابرسی باید توسط رئیس حسابرسی داخلی تهیه و تنظیم و به صورت دوره‌ای بازنگری شود و توسط هیأت مدیره تصویب گردد. این منشور باید در دسترس همه ذی‌نفعان داخلی سازمان باشد و در شرایط معینی مثلاً برای مؤسسات پذیرفته شده در بورس، در دسترس ذینفعان بیرونی هم قرار بگیرد.

۲۷. منشور حسابرسی داخلی باید حداقل موارد زیر را تعیین و پایه‌گذاری نماید:

- جایگاه حسابرسی داخلی در بانک، اختیارات، مسئولیت‌ها و رابطه آن با سایر کارکردهای کنترلی به‌شکلی که اثربخشی حسابرسی داخلی همان‌طور که در اصل ۱ توضیح داده شد، بهبود یابد؛
- اهداف و حوزه کارکرد حسابرسی داخلی؛
- ویژه‌گی‌های اصلی حسابرسی داخلی که در بند دوم از بخش اول توضیح داده شد؛
- الزام حسابرسان داخلی برای ارائه نتایج کار، توصیفی در رابطه با چگونگی انجام این کار و فردی که باید به آن گزارش شود (سیرگزارش‌دهی)؛
- معیارهایی برای تعیین زمان و چگونگی برون‌سپاری برخی از امور حسابرسی داخلی به متخصصان برون‌سازمانی؛
- ضوابط و شرایطی که بر مبنای آن حسابرسی داخلی موظف می‌شود که خدمات مشاوره‌ای ارائه یا امور خاص دیگری انجام دهد؛
- مسئولیت‌پذیری و پاسخ‌گویی رئیس حسابرسی داخلی؛
- الزام انطباق با استانداردهای معتبر حسابرسی داخلی؛
- رویه‌هایی برای همکاری واحد حسابرسی داخلی با حسابرسان مستقل یا قانونی؛

۲۸. تا جایی که مرتبط با وظایف و عملکرد حسابرسان باشد، منشور حسابرسی باید واحد حسابرسی داخلی را قادر به ایجاد رابطه مستقیم با همه کارکنان به منظور بررسی

فعالیت‌های بانک و دسترسی بی‌قید و شرط و کامل به همه مدارک و مستندات، پرونده‌ها، داده‌ها و دارایی‌های فیزیکی بانک نماید. این امر شامل دستیابی به سیستم‌های اطلاعات مدیریت و سوابق و صورت‌جلسات تمام افراد تصمیم‌گیرنده و گزارش‌های مشاوران نیز می‌شود.

▪ حوزه فعالیت

اصل ۶: همه فعالیت‌ها (شامل فعالیت‌های برون‌سپاری شده) و تمام واحدهای مستقل بانک باید در حوزه کلی کارکرد حسابرسی داخلی قرار داشته باشد.

۲۹. حوزه فعالیت‌های حسابرسی داخلی باید شامل بررسی و ارزیابی میزان اثربخشی کنترل داخلی، مدیریت ریسک و سیستم‌ها و فرایندهای حاکمیتی کل بانک باشد. این فعالیت‌ها شامل فعالیت‌های برون‌سپاری شده یک بانک، شعب و شرکت‌های فرعی آن هم می‌شود.

۳۰. حسابرسی داخلی باید به‌طور مستقل موارد زیر را مورد ارزیابی قرار دهد:

- اثربخشی و کارایی کنترل داخلی، مدیریت ریسک و سیستم‌های حاکمیتی در خصوص ریسک‌های بالفعل و بالقوه؛
- قابلیت اتکا، اثربخشی و یکپارچگی فرایندها و سیستم‌های اطلاعات مدیریت (از جمله میزان مرتبط بودن، صحت اطلاعات، کامل بودن، قابلیت دسترسی، جامعیت و محرمانه بودن داده‌ها)؛
- پایش میزان انطباق با قوانین و مقررات، از جمله همه الزامات تعیین شده توسط ناظران؛ و
- حفاظت از دارایی‌ها.

۳۱. تهیه برنامه سالانه حسابرسی داخلی که می‌تواند بخشی از یک برنامه چند ساله باشد به عهده رئیس حسابرسی داخلی است. این برنامه باید بر مبنای ارزیابی کامل از

ریسک (از جمله اطلاعات بدست آمده از مدیریت ارشد و هیأت مدیره) بوده و حداقل به صورت سالانه (یا در بازه‌های زمانی کوتاه‌تر به منظور توانایی در ارزیابی مستمر و به هنگام عوامل ریسکی) به روز شود. تأیید برنامه حسابرسی داخلی توسط هیأت مدیره بر این موضوع دلالت دارد که بودجه مناسبی برای فعالیت‌های حسابرسی داخلی وجود خواهد داشت. این بودجه باید به اندازه کافی به منظور سازگاری با تغییرات برنامه حسابرسی داخلی در پاسخ به تغییرات ایجاد شده در مشخصه ریسکی بانک منعطف باشد.

اصل ۷: حوزه فعالیت‌های کارکرد حسابرسی داخلی باید این اطمینان را فراهم سازد که موضوعات مقرراتی در برنامه حسابرسی به اندازه کافی در نظر گرفته شده است.

۳۲. حسابرسی داخلی باید دارای توانایی و شایستگی مناسب در خصوص شناخت موضوعات مقرراتی بوده و آن‌ها را بر مبنای نتایج ارزیابی کامل ریسک به طور منظم بررسی کند. این موضوع شامل سیاست‌ها، فرایندها و شاخص‌های حاکمیتی ایجاد شده در رابطه با اصول مقرراتی مختلف و رهنمودها و قواعد ایجاد شده توسط مسئولین مربوط می‌شود. علی‌الخصوص، واحد حسابرسی داخلی بانک باید دارای ظرفیت بررسی کارکردهای اصلی مدیریت ریسک، کفایت سرمایه مقرراتی و کنترل نقدینگی، گزارش‌دهی داخلی و کنترلی، میزان انطباق با مقررات و کارکرد تأمین مالی باشد.

الف) مدیریت ریسک

۳۳. فرایندهای مدیریت ریسک بانک به گونه‌ای است که از الزامات مقرراتی و رویه‌های صحیح و ایمن بانکی تبعیت و حمایت می‌کند. بنابراین، حسابرسی داخلی باید موضوعات زیر را در مورد مدیریت ریسک در نظر بگیرد:

• تشکیلات و وظایف و اختیارات واحد مدیریت ریسک در خصوص ریسک‌های

بازار، اعتباری، نقدینگی، نرخ بهره، عملیاتی و قانونی؛

- ارزیابی ریسک‌پذیری، میزان اهمیت و گزارش‌دهی موضوعات و تصمیمات اتخاذ شده توسط واحد مدیریت ریسک؛
 - کفایت فرایندها و سیستم‌های مدیریت ریسک برای شناسایی، اندازه‌گیری، ارزیابی، کنترل، پاسخ‌گویی و گزارش‌دهی در خصوص همه ریسک‌های ناشی از فعالیت‌های بانک؛
 - یکپارچگی سیستم‌های اطلاعات مدیریت ریسک از جمله صحت، قابلیت اتکا و کامل بودن داده‌های استفاده شده؛ و
 - تأیید و بررسی مستمر مدل‌های ریسک، از جنبه‌های میزان سازگاری، به موقع بودن، استقلال و قابلیت اتکاء منابع داده‌های مورد استفاده در این مدل‌ها.
- زمانی که مدیریت ریسک از وجود اختلاف نظر مهم بین مدیریت ارشد و واحد مدیریت ریسک، در خصوص سطح ریسکی که بانک با آن روبرو است، هیأت مدیره را مطلع نکند، رئیس حسابرسی داخلی باید در این مورد به هیأت مدیره اطلاع‌رسانی کند.

(ب) کفایت سرمایه و نقدینگی

۳۴. بانک‌ها باید در خصوص سرمایه و میزان نقدینگی از چارچوب مقررات جهانی که توسط کمیته بال تصویب و در مقررات ملی لحاظ شده پیروی کنند. این چارچوب شامل شاخص‌هایی برای تقویت سرمایه مقرراتی و نقدینگی جهانی می‌باشد. حوزه عمل حسابرسی داخلی باید دربرگیرنده همه الزامات این چارچوب و به‌طور خاص مقررات احتیاطی مربوط به بانک برای شناسایی و اندازه‌گیری سرمایه مقرراتی و ارزیابی میزان کفایت سرمایه در ارتباط با ریسک‌های بانک و حداقل نسبت‌های تعیین شده باشد.
۳۵. حسابرسی داخلی باید رویه‌های مدیریت برای انجام آزمون بحران در خصوص سرمایه بانک را با توجه به تناوب این آزمون، هدف آن (به عنوان مثال پایش داخلی و الزام

مقرراتی)، منطقی بودن سناریوها و مفروضات و قابلیت اتکا رویه‌های بکار گرفته شده، بررسی نماید.

۳۶. به علاوه، فرایندها و سیستم‌های اندازه‌گیری و پایش وضعیت نقدینگی بانک در رابطه با مشخصه ریسکی آن، محیط بیرونی و حداقل الزامات مقرراتی باید در حوزه عمل حسابرسی داخلی قرار گیرد.

ج) گزارش‌دهی داخلی و مقرراتی

۳۷. علاوه بر موضوعاتی که در بالا مطرح شد، حسابرسان داخلی باید به‌طور منظم اثربخشی فرایندی که ایجادکننده ارتباط بین واحدهای ریسک و گزارش‌دهی جهت تهیه گزارش‌های به موقع، صحیح، مربوط و قابل اتکا برای مدیریت داخلی و ناظران است را ارزیابی کنند.

۳۸. این موضوع شامل گزارش‌های استاندارد است که محاسبات بانک را در خصوص سرمایه، الزامات و نسبت‌ها مستند می‌کند. همچنین، ممکن است دربرگیرنده افشاء اطلاعات به عموم به منظور تسهیل در امر شفاف‌سازی و نظم بازار مانند افشاء اطلاعات مطرح شده در رکن ۳ [بال II] و گزارش موضوعات مقرراتی در گزارش‌های عمومی بانک نیز باشد.

د) واحد تطبیق^۱

۳۹. حوزه فعالیت‌های واحد تطبیق باید یکی از موضوعات بررسی دوره‌ای واحد حسابرسی داخلی باشد.

۴۰. قوانین، قواعد و استانداردهای تطبیق شامل قواعد و استانداردهای اولیه تعیین شده توسط قانون‌گذار و ناظران، عرف بازار، آیین‌نامه‌های تنظیم شده توسط مجامع صنعتی و آیین رفتار داخلی کارکنان بانک می‌شود.

این موضوع درباره میزان انطباق با مقررات و کارکرد آن در بانک‌ها بوده که در آوریل ۲۰۰۵ توسط کمیته بال^۱ منتشر شده است.

۴۱. حسابرسی واحد تطبیق باید شامل ارزیابی اثربخشی نحوه انجام مسئولیت‌های این واحد باشد.

ه) واحد مالی

۴۲. واحد مالی بانک^۱ مسئول درستی و صحت داده‌ها و گزارش‌های مالی است. ابعاد اصلی فعالیت‌های مالی (به عنوان مثال محاسبات، ارزیابی سود و زیان و اندوخته‌ها) در منابع سرمایه‌ای تأثیر گذاشته و بنابراین کنترل‌های موجود در این خصوص باید کامل بوده و متناسب با ریسک‌ها و کسب و کارهای مشابه مورد استفاده قرار گیرد. بر همین اساس، قرار گرفتن چنین کنترل‌هایی در بررسی‌های دوره‌ای حسابرسی داخلی با استفاده از منابع و تخصص‌های مختلف در ارزیابی مؤثر فعالیت‌های بانک حائز اهمیت است.

۴۳. حسابرسی داخلی باید برای ارزیابی محیط کنترل ارزش‌گذاری، قابلیت دسترسی و اتکا اطلاعات و شواهد استفاده شده در فرایند ارزش‌گذاری و همچنین قابلیت اتکا ارزش‌های منصفانه برآوردی منابع کافی را اختصاص دهد. این امر از طریق بررسی فرایندهای بازبینی مستقل قیمت‌ها و آزمون نحوه ارزش‌گذاری معاملات مهم بدست می‌آید.

۴۴. حسابرسی داخلی باید در حوزه عمل خود موارد زیر را لحاظ کند (این فهرست ممکن است جامع نباشد):

- سازمان و اختیارات واحد مالی؛
- کفایت و یکپارچگی داده‌ها و سیستم‌ها و فرایندهای مالی برای شناخت، دریافت، اندازه‌گیری و گزارش کامل اطلاعات اصلی از جمله اطلاعات مربوط به سود و زیان، ارزش‌گذاری ابزارهای مالی و ذخایر کاهش ارزش؛

موضوع تأمین مالی شامل ارزش‌گذاری، مدل‌سازی، کنترل محصول و کنترل مالی است.^۱

- تأیید و نگهداری مدل‌های قیمت‌گذاری از جمله تأیید سازگاری، به موقع بودن، استقلال و قابلیت اتکای منابع داده‌های استفاده شده در این مدل‌ها؛
- کنترل‌هایی برای کشف و جلوگیری از تخلف در معاملات؛
- کنترل‌های ترازنامه‌ای شامل تطبیق‌های مهم و اقدامات مربوط به آن (به عنوان مثال، تعدیلات)

▪ موضوعات مربوط به حاکمیت شرکتی

۴۵. پیوست (۱) نمونه‌ای از بررسی اصول و استانداردهای مرتبط با حسابرسی داخلی، ساختار حاکمیت شرکتی و کانال‌های ارتباطی در مدل کلی حاکمیت بانک را ارائه می‌دهد.

❖ دوام و ثبات کارکرد حسابرس داخلی

اصل ۸: هر بانک باید دارای حسابرسی داخلی دائمی باشد. در خصوص بانک‌های داخل شرکت هلدینگ و گروه بانکی، حسابرسی داخلی باید بر اساس اصل ۱۴ شکل بگیرد.

۴۶. هیأت مدیره و مدیریت ارشد به منظور انجام وظایف و مسئولیت‌های خود باید همه شاخص‌های لازم برای حصول اطمینان از داشتن کارکرد حسابرسی داخلی دائم، پایدار و متناسب با اندازه، ماهیت عملیات و پیچیدگی سازمانی بانک را بکار بگیرد.

۴۷. فعالیت‌های حسابرسی داخلی معمولاً باید توسط کارکنان حسابرسی داخلی بانک انجام شود. زمانی که تمام یا بخشی از فعالیت‌های حسابرسی داخلی بانک برون‌سپاری شود، هیأت مدیره بانک مسئول نهایی انجام این فعالیت‌ها و وجود واحد حسابرسی داخلی در بانک خواهد بود. توضیح بیشتر درخصوص برون‌سپاری فعالیت‌های حسابرسی داخلی در اصل ۱۵ و پاراگراف‌های مربوط به آن ارائه می‌شود.

❖ مسئولیت‌های هیأت مدیره و مدیریت ارشد

اصل ۹: هیأت مدیره بانک‌ها دارای مسئولیت نهایی در رابطه با حصول اطمینان از ایجاد و نگهداری یک نظام کنترل داخلی کارا، مؤثر و مناسب توسط مدیریت ارشد می‌باشد. بر این اساس، هیأت مدیره باید از حسابرسی داخلی در انجام مؤثر وظایفش حمایت کند.

۴۸. هیأت مدیره باید حداقل یک‌بار در سال، اثربخشی و کارایی نظام کنترل داخلی را بر مبنای اطلاعات ارائه شده توسط حسابرسی داخلی بررسی کند. علاوه بر این، هیأت مدیره، به عنوان بخشی از مسئولیت‌های نظارتی خود، باید عملکرد حسابرسی داخلی را بررسی کند. هیأت مدیره باید به صورت دوره‌ای پرداخت حق الزحمه بابت بررسی کیفیت حسابرسی داخلی توسط شخص مستقل را مد نظر قرار دهد.

۴۹. مدیریت ارشد باید چارچوب کنترل داخلی را به گونه‌ای گسترش دهد که ریسک‌های بانک را شناسایی، اندازه‌گیری، پایش و کنترل کند. مدیریت ارشد باید ساختار سازمانی را به گونه‌ای ایجاد کند که مسئولیت‌ها، اختیارات و نحوه گزارش‌دهی را به طور شفاف تعیین کرده و از انجام مؤثر مسئولیت‌های واگذار شده اطمینان حاصل کند. یکی از وظایف مشخص مدیریت ارشد، گزارش در مورد گستره عمل و نحوه عملکرد چارچوب کنترل داخلی به هیأت مدیره است.

۵۰. مدیریت ارشد باید درباره توسعه‌ها، ابتکارات، پروژه‌ها، محصولات و تغییرات جدید در عملیات به واحد حسابرسی داخلی اطلاع‌رسانی کرده و اطمینان حاصل کند که همه ریسک‌های مربوط اعم از ریسک‌های موجود یا پیش‌بینی شده به موقع شناسایی و اطلاع‌رسانی شوند.

۵۱. مدیریت ارشد باید در خصوص حصول اطمینان از انجام اقدامات مناسب و به موقع در رابطه با همه یافته‌ها و توصیه‌های حسابرسی داخلی پاسخگو باشد.

۵۲. مدیریت ارشد باید اطمینان حاصل کند که رئیس حسابرسی داخلی دارای منابع کافی اعم از منابع مالی و غیرمالی برای انجام وظایف خود بر مبنای برنامه سالانه حسابرسی داخلی، حوزه عمل و بودجه تصویب شده توسط کمیته حسابرسی باشد.

❖ مسئولیت‌های کمیته حسابرسی در رابطه با حسابرسی داخلی

اصل ۱۰: کمیته حسابرسی یا معادل آن، باید بر کارکرد حسابرسی داخلی بانک نظارت داشته باشد.

۵۳. این اصل زمانی موضوعیت پیدا می‌کند که کمیته حسابرسی توسط هیأت مدیره ایجاد شده باشد. در صورت عدم وجود کمیته حسابرسی، مسئولیت‌های مشروحه ذیل بر عهده هیأت مدیره قرار می‌گیرد. بر اساس پاراگراف ۵۰ سند کمیته بال تحت عنوان اصول توسعه حاکمیت شرکتی، بانک‌های بزرگ و بین‌المللی باید دارای یک کمیته حسابرسی یا معادل آن باشند. سایر بانک‌ها نیز به ایجاد چنین کمیته‌ای تشویق می‌شوند.

۵۴. کمیته حسابرسی در کارکرد نظارتی خود باید از توانایی حسابرسی داخلی برای انجام مسئولیت‌های خود به‌طور مستقل و مطابق با اصل (۲) سند حاضر اطمینان حاصل کند. این موضوع همچنین شامل بررسی و تأیید برنامه حسابرسی، تعیین گستره عمل آن و بودجه حسابرسی داخلی می‌باشد. کمیته حسابرسی، گزارش‌های اصلی حسابرسی را بررسی کرده و باید اطمینان حاصل کند که مدیریت ارشد اقدامات لازم و اصلاحی به‌موقع را به منظور تعیین ضعف‌های موجود در کنترل، میزان انطباق با سیاست‌ها، قوانین و مقررات و سایر ایرادات گزارش شده توسط واحد حسابرسی داخلی اتخاذ کند.

۵۵. پیوست (۲) مسئولیت‌های کمیته حسابرسی را نشان می‌دهد.

❖ مدیریت واحد حسابرسی داخلی

اصل ۱۱: رئیس واحد حسابرسی داخلی باید مسئول حصول اطمینان از انطباق کارکرد

این واحد با استانداردهای حسابرسی داخلی و اصول اخلاقی مربوط باشد.

۵۶. رئیس واحد حسابرسی داخلی باید از انطباق کارکرد این واحد با استانداردهای

حسابرسی داخلی از جمله «استانداردهای بین‌المللی برای امور حرفه‌ای حسابرسی

داخلی» مطرح شده توسط مؤسسه حسابرسان داخلی، اطمینان حاصل کند. به علاوه،

حسابرسان باید به اصول اخلاقی مربوط پایبند باشند (به پاراگراف ۲۵ مراجعه شود).

۵۷. کمیته حسابرسی باید اطمینان حاصل کند که رئیس واحد حسابرسی داخلی فردی

درستکار باشد. این بدان معنی است که وی قادر به انجام کارها با صداقت، پشتکار و

مسئولیت‌پذیری باشد. این موضوع همچنین بیان‌گر این است که این فرد به قوانین

توجه داشته و در هیچ نوع فعالیت غیرقانونی وارد نمی‌شود. همچنین، رئیس واحد

حسابرسی داخلی باید از درستکاری و صداقت کارکنان واحد حسابرسی داخلی هم

اطمینان حاصل کند.

❖ گزارش‌دهی حسابرسی داخلی

اصل ۱۲: حسابرسی داخلی باید به هیأت مدیره یا کمیته حسابرسی آن در مورد همه

موضوعات مرتبط با اختیارات خود، همان‌طور که در منشور حسابرسی داخلی مطرح شد،

پاسخگو باشد.

۵۸. حسابرسی داخلی باید نسبت به هیأت مدیره یا کمیته حسابرسی پاسخگو باشد.

همچنین باید در اسرع وقت مدیریت ارشد را نسبت به یافته‌های خود مطلع سازد.

۵۹. مدیریت ارشد مسئول اجرا و نگهداری فرایندها و نظام کنترل داخلی مؤثر و مناسب

می‌باشد. بنابراین، حسابرسی داخلی باید مدیریت ارشد را از همه یافته‌های مهم به

منظور انجام اقدامات اصلاحی به موقع مطلع سازد. متعاقباً واحد حسابرسی داخلی باید همراه با مدیریت ارشد نتایج اقدامات اصلاحی را پی‌گیری نماید. رئیس واحد حسابرسی داخلی باید در مورد وضعیت یافته‌هایی که هنوز توسط مدیریت ارشد تصحیح نشده‌اند به هیأت مدیره یا کمیته حسابرسی گزارش دهد.

❖ رابطه بین بخش‌های حسابرسی داخلی، تطبیق و مدیریت ریسک

اصل ۱۳: واحد حسابرسی داخلی باید به صورت مستقل میزان اثربخشی و کارائی کنترل داخلی، مدیریت ریسک و سیستم‌های حاکمیتی و فرایندهای ایجاد شده توسط واحدهای تجاری را ارزیابی و از این کارکردها حمایت کرده و اطمینان خاطری را درباره کفایت این فرایندها و سیستم‌ها فراهم آورد.

۶۰. رابطه بین واحدهای عملیاتی بانک [صف]، واحدهای پشتیبانی و حسابرسی داخلی را می‌توان با استفاده از یک مدل کنترلی سه سطحی توضیح داد. واحدهای عملیاتی اولین سطح این مدل هستند. این واحدها در محدوده تعیین شده برای پذیرش ریسک، مسئول شناسایی، ارزیابی و کنترل ریسک‌های مربوط به کسب و کار خود هستند. دومین سطح کنترلی شامل واحدهای پشتیبانی مانند واحدهای مدیریت ریسک، تطبیق، حقوقی، منابع انسانی، تأمین مالی، عملیات و فن‌آوری می‌شود. هر یک از این واحدها، با برقراری ارتباط نزدیک با واحدهای عملیاتی، اطمینان حاصل می‌کنند که ریسک‌های موجود در سطح صف به شکل مناسب شناخته و مدیریت شده‌اند. واحدهای پشتیبانی به تعریف راهبرد، پیاده‌سازی رویه‌ها و سیاست‌های بانک و جمع‌آوری اطلاعات برای ایجاد نگرشی درباره ریسک در سطح کل بانک کمک می‌کنند. سومین سطح کنترلی، حسابرسی داخلی است که به طور مستقل، اثربخشی فرایندهای ایجاد شده در سطوح اول و دوم کنترلی را ارزیابی کرده و اطمینانی را درباره صحت این فرایندها فراهم می‌کند.

سطح کنترلی	مثال	رویکرد
سطح اول	واحدهای صف، هر نوع فعالیت مربوط به ارتباط مستقیم با مشتری	مبتنی بر معاملات، مستمر
سطح دوم	مدیریت ریسک، تطبیق، حقوقی، منابع انسانی، مالی، عملیات و فن‌آوری	مبتنی بر ریسک، مستمر یا دوره‌ای
سطح سوم	حسابرسی داخلی	مبتنی بر ریسک، دوره‌ای

۶۱. مسئولیت کنترل داخلی از یک سطح کنترلی به سطح بعدی منتقل نمی‌شود.

▪ **حسابرسی داخلی در یک گروه یا شرکت هلدینگ**

اصل ۱۴: در تمامی بانک‌های یک سازمان بانکی، به منظور تسهیل در داشتن یک رویکرد همسان نسبت به حسابرسی داخلی، هیأت مدیره هر بانک در گروه بانکی یا شرکت هلدینگ، باید از یکی از موارد زیر اطمینان حاصل کند:

الف) بانک دارای حسابرسی داخلی مخصوص به خود باشد که در برابر هیأت مدیره پاسخگو بوده و به رئیس حسابرسی داخلی گروه بانکی یا شرکت هلدینگ گزارش دهد؛ یا این‌که

ب) حسابرسی داخلی گروه بانکی یا شرکت هلدینگ، فعالیت‌های حسابرسی داخلی در بانک را به اندازه کافی انجام داده تا هیأت مدیره را قادر به انجام مسئولیت‌های محوله و قانونی خود سازد.

۶۲. هیأت مدیره هر بانک در یک گروه یا شرکت هلدینگ باید اطمینان حاصل کند که مدیریت ارشد بانک فرایندها و نظام کنترل داخلی مناسب، کارا و مؤثر را ایجاد و نگهداری کند. همچنین هیأت مدیره باید اطمینان حاصل کند که فعالیت‌های حسابرسی داخلی بر اساس اصول سند حاضر در بانک انجام شوند. حسابرسان داخلی که کار حسابرسی داخلی در بانک را انجام می‌دهند باید به کمیته حسابرسی بانک یا کمیته‌ای معادل آن و رئیس حسابرسی داخلی شرکت هلدینگ یا گروه گزارش دهند.

۶۳. هیأت مدیره و مدیریت ارشد شرکت مادر، مسئول حصول اطمینان از وجود حسابرسی داخلی مؤثر و مناسب در کل سازمان بانکی بوده و همچنین باید از مناسب بودن سازوکارها و سیاست‌های حسابرسی داخلی با توجه به نوع ساختار، فعالیت‌های کسب و کار و ریسک‌های مربوط به همه اجزاء گروه یا شرکت هلدینگ نیز اطمینان حاصل کند.

۶۴. رئیس حسابرسی داخلی در سطح شرکت مادر، باید راهبرد حسابرسی داخلی شرکت هلدینگ یا گروه را تعریف نماید، ساختار حسابرسی داخلی در سطوح مادر [اصلی] و زیرمجموعه‌ها [فرعی] را (با مشورت هیأت مدیره این نهادها و بر اساس قوانین محلی) تعیین و اصول حسابرسی داخلی را تنظیم نماید. این امر شامل تعیین شاخص‌های مربوط به روش‌شناسی حسابرسی و تضمین کیفیت نیز می‌شود.

۶۵. واحد حسابرسی داخلی گروه یا شرکت هلدینگ باید گستره عمل حسابرسی در سازمان بانکی را تعیین کند. بدین منظور، عملکرد آن باید منطبق بر قانون و مقررات محلی بوده و دانش و تجربیات محلی را بکار گیرد.

▪ برون‌سپاری فعالیت‌های حسابرسی داخلی

اصل ۱۵: صرف نظر از این که آیا فعالیت‌های حسابرسی داخلی برون‌سپاری شده است یا

خیر، هیأت مدیره مسئولیت نهایی کارکرد حسابرسی داخلی را بر عهده خواهد داشت.

۶۶. بهتر است که بانک‌های فعال بین‌المللی و بانک‌های بزرگ با استفاده از کارکنان خود فعالیت‌های حسابرسی داخلی را انجام دهند. با این وجود، برون‌سپاری محدود و هدفمند فعالیت‌های حسابرسی داخلی، می‌تواند منافی را برای بانک از جمله دستیابی به دانش و تخصص ویژه حسابرسی در صورت عدم وجود این تخصص در داخل واحد حسابرسی داخلی فراهم کند. همچنین، برون‌سپاری می‌تواند خطر عدم اجرای برنامه حسابرسی به دلیل محدودیت‌های تأمین منابع موقت را کاهش دهد. بانک‌ها باید قادر به ارائه دلایلی برای برون‌سپاری برخی از فعالیت‌های حسابرسی داخلی باشند.

۶۷. رئیس حسابرسی داخلی باید اطمینان حاصل کند که عملکرد تأمین‌کنندگان امور برون‌سپاری با اصول منشور حسابرسی داخلی بانک منطبق باشند. به منظور حفظ استقلال تأمین‌کنندگان امور برون‌سپاری، باید اطمینان حاصل شود که آن‌ها قبلاً در موضوع برون‌سپاری شده، به بانک خدمات مشاوره‌ای ارائه نکرده باشند؛ مگر این که یک مدت طولانی و معقولی از زمان همکاری سپری شده باشد. همچنین، متخصصانی که در یکی از امور حسابرسی داخلی مشارکت داشته‌اند، نباید خدمات مشاوره‌ای به بخشی از بانک که اخیراً آن را حسابرسی کرده‌اند، ارائه دهند. علاوه بر این، بانک‌ها در برون‌سپاری نباید فعالیت‌های حسابرسی داخلی را به حسابرس مستقل خود واگذار کنند.^۱

هر نوع انحراف از بهترین شیوه عملکرد، باید محدود به بانک‌های کوچک بوده و باید در محدوده استانداردهای^۱ اخلاقی مربوط به حسابرسان قانونی و مستقل باشد.

۶۸. رئیس حسابرسی داخلی باید اطمینان حاصل کند که، در صورت امکان، ورود دانش از متخصصان به سازمان بانکی متناسب با نیاز آن باشد. این موضوع ممکن است از طریق مشارکت تعدادی از کارکنان حسابرسی داخلی بانک در کار متخصصان بیرونی انجام شود.

❖ ارتباط مقام نظارتی با واحد حسابرسی داخلی

۶۹. مقام نظارتی از طریق ارتباط مؤثر با واحد حسابرسی داخلی بانک در مورد موضوعات مشترک دو طرف، منتفع خواهد شد. در زمان برقراری ارتباط با حسابرسی داخلی بانک، مقام نظارتی باید شناختی از سازمان و عملیات حسابرسی داخلی آن از جمله موقعیت و اختیارات آن در بانک داشته باشد.

۷۰. از آنجایی که مقام نظارتی و واحد حسابرسی داخلی دارای نقش‌ها و مسئولیت‌های متفاوتی هستند، ناظران و حسابرسان هر کدام باید اطمینان حاصل کنند که رابطه گسترده، حدود تعیین شده، استقلال واقعی و شأن و منزلت آن‌ها را کاهش ندهد. صرف نظر از ارزیابی ناظران از واحد حسابرسی داخلی، ناظر باید قادر به بررسی کار حسابرسان داخلی از طریق فرایند مستمر نظارتی از جمله انجام نظارت حضوری باشد. ۷۱. ارتباط بین ناظران و واحد حسابرسی داخلی باید به صورت ساختاریافته و شفاف باشد. در اصل، ناظران شروع‌کننده این ارتباط هستند.

➤ مزایای ارتباط گسترده بین مقام نظارتی و واحد حسابرسی داخلی

اصل ۱۶: ناظران باید دارای ارتباط منظم با حسابرسان داخلی بانک به منظور انجام موارد زیر باشند: (۱) تبادل نظر در رابطه با موارد ریسکی شناسایی شده توسط ناظران و حسابرسان داخلی (۲) شناسایی شاخص‌های مورد استفاده بانک برای کاهش ریسک (۳) پایش واکنش بانک به ضعف‌های شناسایی شده.

۷۲. از آنجایی که حسابرسی داخلی ارزیابی مستقلی از میزان کفایت و رعایت رویه‌ها و سیاست‌های بانک را فراهم می‌کند، بخش اصلی نظام کنترل داخلی محسوب می‌شود. بنابراین، گفتگوی دوطرفه سازنده و رسمی با واحد حسابرسی داخلی، مورد توجه مقام نظارتی می‌باشد. این گفتگو می‌تواند اطلاعات ارزشمندی را در مورد کیفیت نظام کنترل داخلی فراهم آورد.

۷۳. گستره ارتباط کار حسابرسان داخلی با امور نظارت به رویکرد نظارتی، ارزیابی ناظران از حسابرسی داخلی و شرایط مربوط به موضوعات جاری بستگی دارد.

۷۴. مقام نظارتی باید به صورت دوره‌ای علاوه بر ملاقات با مدیریت ارشد، با حسابرسان داخلی بانک نیز به منظور تبادل نظر در مورد تحلیل‌های مربوط به ریسک، یافته‌ها، پیشنهادات و برنامه حسابرسی ملاقات کند. ناظران بانکی باید در هر مورد درخصوص ضرورت حضور مدیریت ارشد در جلسات با حسابرسی داخلی تصمیم‌گیری کنند. همچنین، این جلسات می‌تواند شناخت از نحوه و میزان پیاده‌سازی توصیه‌های ناظران (از جمله توصیه‌های ارائه شده در طول نظارت حضوری) و حسابرسان داخلی را تسهیل کند. این ملاقات‌ها باید به اندازه کافی انجام پذیرفته تا ناظران بتوانند از اثربخشی اقدامات اتخاذ شده توسط بانک در خصوص این توصیه‌ها اطمینان حاصل نمایند. تناوب این جلسات و سایر ارتباطات بین ناظران و حسابرسان داخلی باید با اندازه، ماهیت، ریسک‌های عملیاتی و پیچیدگی ساختار بانک متناسب باشد. همچنین، ناظران ممکن است در بعضی مواقع گزارش‌های حسابرسی داخلی را مطالبه نمایند. تجزیه و تحلیل گزارش‌ها و اطلاعات حسابرسی داخلی می‌تواند به ارزیابی ناظران از نظام کنترل داخلی بانک کمک نماید.

۷۵. رابطه بین ناظران بانکی و حسابرسان داخلی یک رابطه دوطرفه است. مقام‌های نظارتی ممکن است اطلاعات مربوط را با واحد حسابرسی داخلی در صورت افزایش اثربخشی حسابرس داخلی، به اشتراک بگذارند. همچنین، مقام‌های نظارتی باید

توصیه‌های ویژه‌ای را به منظور تقویت واحد حسابرسی داخلی و محیط کنترلی ارائه نمایند.

➤ موضوعات قابل بحث بین ناظران و حسابرسی داخلی

۷۶. اگرچه همه موضوعات بررسی شده توسط واحد حسابرسی داخلی به‌صورت بالقوه برای ناظران ارزشمند است، اما بعضی از موضوعات ارتباط بیشتری با الزامات نظارتی داشته و بنابراین به‌طور ویژه مورد توجه ناظران بانکی قرار می‌گیرد.

۷۷. وضعیت سرمایه و نقدینگی بانک و روش‌ها و رویه‌های آن برای تعیین، پایش، کنترل و گزارش ریسک‌های مهم، به‌طور مستقیم مورد توجه ناظران بانکی بوده و برای آن‌ها مهم می‌باشد. بنابراین، ناظران بانکی و حساب‌رسان داخلی باید در خصوص موضوعات مطرح شده در بخش الف اصل (۷) و پاراگراف‌های مرتبط با آن بحث و گفتگو نمایند.

۷۸. حسابرسی داخلی به منظور فراهم آوردن بینشی برای ناظران در مورد مدل کسب و کار، از جمله ریسک‌های موجود در فعالیت‌ها، فرایندها و کارکردهای آن و میزان کفایت کنترل و نظارت بر این ریسک‌ها، ایجاد شده است. این موارد شامل امور زیر می‌شود:
الف) نحوه اجرا و اثربخشی رویه‌های مدیریت و روش‌های ارزیابی ریسک، همان‌طور که برای ریسک اعتباری، ریسک بازار، ریسک نقدینگی، ریسک عملیاتی (از جمله فن‌آوری اطلاعات و مدیریت تداوم کسب و کار) و سایر ریسک‌های مرتبط با الزامات رکن ۲ در موضوع کفایت سرمایه کمیته بال بیان شده است؛

ب) برنامه‌ریزی اقتضایی؛

ج) ترتیبات برون‌سپاری؛

د) ریسک تقلب و کلاهبرداری.

۷۹. در مواردی که داده‌های حسابداری تعیین‌کننده شاخص‌های معین مقرراتی بوده یا این‌که در گزارش‌های مقرراتی مورد استفاده قرار می‌گیرند، ناظران باید کار انجام

شده توسط حسابرسی داخلی در ارتباط با موارد زیر را به خوبی درک کرده و از آن استفاده کنند:

الف) اندازه‌گیری (از جمله اندازه‌گیری ارزش منصفانه) و کاهش ارزش ابزارهای مالی؛

ب) معاملات مهم در ابزارهای مالی همراه با تأثیر مقرراتی آن‌ها؛

ج) سایر موارد مربوط به حوزه‌های قضاوتی حسابداری از جمله برآوردها.

۸۰. ناظران بانکی همچنین ممکن است که به موضوعات شناسایی شده در خصوص کسب و کار یا رفتار بازار از طریق انجام حسابرسی واحد تطبیق علاقه‌مند باشند؛ به عنوان مثال:

الف) گزارش‌گری معاملات؛

ب) پایبندی به قواعدی در خصوص رسیدگی به دارائی‌های مشتری؛

ج) کنترل‌ها و رویه‌های مبارزه با پولشویی؛

د) مدیریت تضاد منافع.

۸۱. هیأت مدیره و مدیریت ارشد مسئول تدوین راهبرد و ایجاد مدل‌های کسب و کار بانک هستند. اما، تغییرات ایجاد شده در آن‌ها می‌تواند دارای پیامدهایی برای کنترل داخلی بانک، مدیریت ریسک و فرایندها و سیستم‌های حاکمیتی باشد. اگرچه حسابرسی داخلی سیاست‌های بانک را تنظیم نمی‌کند و نباید در تصمیمات تجاری بانک دخالت کند، اما می‌تواند در موقعیتی باشد که از طریق به چالش کشیدن مدیریت، در این موارد تأثیرگذار باشد. حسابرسی داخلی و ناظران بانکی موارد زیر را در کار خود مورد توجه قرار می‌دهند:

الف) رویه‌های تنظیم اهداف و تصمیم‌گیری راهبردی؛

ب) کیفیت و جایگاه مدیریت و ساختار و فرایندهای حاکمیت.

ج) ارزیابی نظارتی از کار حسابرسی داخلی

۸۲. به علت نقش مهم حسابرسی داخلی در ارزیابی میزان اثربخشی فرایندها و سیستم‌های کنترل بانک، ناظران بانکی باید واحد حسابرسی داخلی را مورد ارزیابی قرار دهند. این امر بر ارزیابی کلی آن‌ها از بانک تأثیر گذاشته و به آن‌ها در تعیین میزان استفاده از کار حسابرسی داخلی کمک می‌کند.

➤ ارزیابی از واحد حسابرسی داخلی

اصل ۱۷: ناظران بانکی باید به‌طور منظم بررسی کنند که آیا واحد حسابرسی داخلی

دارای جایگاه و اختیار کافی در بانک بوده و بر مبنای اصول صحیح عمل می‌کند یا خیر؟

۸۳. مقام نظارتی باید میزان بهبود انجام شده توسط هیأت مدیره، کمیته حسابرسی و مدیریت ارشد در خصوص محیط کنترل داخلی تحت ارزیابی یک حسابرسی داخلی صحیح را شناخته و مورد توجه قرار دهد.

۸۴. ارزیابی حسابرسی داخلی باید بر اساس انتظارات نظارتی مطابق بخش اول این رهنمود (انتظارات نظارتی در خصوص کارکرد حسابرسی داخلی)، شامل موارد زیر باشد:

- ویژگی‌های اصلی واحد حسابرسی داخلی؛
- جایگاه و اختیار واحد حسابرسی داخلی در بانک؛
- وجود منشور حسابرسی داخلی و محتویات آن؛
- حوزه کار حسابرسی داخلی و خروجی‌های آن؛
- ترتیبات حاکمیت شرکتی بکار گرفته شده برای واحد حسابرسی داخلی؛
- جایگاه این واحد در بین گروه یا شرکت هلدینگ؛
- صلاحیت، تجربه و تخصص حرفه‌ای در واحد حسابرسی داخلی؛
- نحوه پرداخت به رئیس حسابرسی داخلی و حسابرسان داخلی مهم و اصلی؛

- فعالیت‌های حسابرسی داخلی برون‌سپاری شده در صورت وجود.
- ۸۵. به منظور بهبود هماهنگی و ایجاد قابلیت مقایسه بانک‌ها در طول زمان و به منظور شناخت بهترین شیوه عملکرد صنعت [بانکداری]، استفاده از یک نظام رتبه‌بندی برای انجام ارزیابی واحد حسابرسی داخلی می‌تواند برای مقام نظارتی مفید باشد.
- ۸۶. نقاط ضعف شناخته شده در واحد حسابرسی داخلی ممکن است بر ارزیابی ناظر از مشخصه‌های ریسکی بانک تأثیر بگذارد.
- ۸۷. اگرچه مقام نظارتی باید به‌طور مستقل کیفیت حسابرسی داخلی را ارزیابی کند، اما کمیته حسابرسی یا معادل آن و واحد حسابرسی داخلی هر یک باید ابزارهایی را برای ارزیابی میزان کیفیت حسابرسی داخلی در اختیار داشته باشند.
- ۸۸. نحوه انتصاب و جایگزینی رئیس حسابرسی داخلی با ارزیابی نظارتی بانک مرتبط است. بنابراین، مقام نظارتی باید سریعاً از طریق کمیته حسابرسی یا مدیریت ارشد، در مورد انتصاب رئیس جدید حسابرسی داخلی و شایستگی‌های و تجربیات گذشته وی مطلع شود. به‌طور مشابه، هر زمانی که رئیس حسابرسی داخلی از سمت خود کناره‌گیری کند، باید به مقام نظارتی درباره این موضوع و شرایط آن اطلاع‌رسانی شود. مقام نظارتی باید جلساتی را با رئیس سابق حسابرسی داخلی برای گفتگو در مورد علت جدایی او داشته باشد.

✚ اقداماتی که باید توسط مقام نظارتی انجام پذیرد

اصل ۱۸: ناظران بانکی باید تمامی ضعف‌های واحد حسابرسی داخلی را که شناسایی کرده‌اند به‌طور رسمی به هیأت مدیره گزارش داده و اقدامات اصلاحی به موقع را الزام کنند.

- ۸۹. زمانی که مقام نظارتی به این نتیجه برسد که واحد حسابرسی داخلی بانک، کافی و کارا نیست باید از هیأت مدیره بخواهد تا یک برنامه اصلاحی مکتوب و مناسب به منظور

اصلاح به موقع نقاط ضعف شناخته شده تهیه نماید. این برنامه مکتوب باید جهت بررسی به مقام نظارتی تحویل داده شود. در صورت عدم رضایت ناظر از برنامه ارائه شده، وی باید اعمال تغییرات یا افزودن شاخص‌های بیشتری را در برنامه الزام نماید. ناظر باید اجرایی شدن برنامه را پایش کند.

۹۰. علاوه بر شاخص‌های مرتبط با عملکرد و جایگاه واحد حسابرسی داخلی، ناظران بانکی می‌توانند جهت ارتقاء حسابرسی داخلی پیشنهاداتی از قبیل ایجاد یک کمیته حسابرسی را به بانک ارائه نمایند.

۹۱. کمیته حسابرسی و هیأت مدیره نباید این‌گونه نتیجه‌گیری کنند که چون مقام نظارتی هیچ‌گونه نقطه ضعفی شناسایی نکرده است، واحد حسابرسی داخلی به خوبی عمل می‌کند. بررسی نظارتی نمی‌تواند جایگزینی برای ارزیابی کمیته حسابرسی یا یک ارزیابی مستقل از واحد حسابرسی داخلی باشد.

اصل ۱۹: مسئولین نظارتی باید تأثیر ارزیابی خود از واحد حسابرسی داخلی را در تعیین

مشخصه ریسکی بانک و امور نظارتی مد نظر قرار دهند.

۹۲. ارزیابی از واحد حسابرسی داخلی می‌تواند بر ارزیابی ناظران بانکی از مشخصه ریسکی بانک، تخصیص منابع نظارتی و فعالیت‌های مدنظر مقام نظارتی تأثیر داشته باشد.

۹۳. زمانی که اقدامات اصلاحی نتواند مورد توافق قرار گیرد یا اصلاح و رفع نقاط ضعف شناخته شده مستمراً به تعویق افتد، مقام نظارتی باید تأثیر این موضوع را بر مشخصه ریسکی بانک مورد توجه قرار دهد.

۹۴. در مواردی که بانک متعلق به یک گروه بین‌المللی است، ناظران بانکی باید نسبت به اشتراک گذاشتن مسائل با سایر مسئولین مربوط، به عنوان مثال در مجموعه نظارتی، توجه داشته باشند.

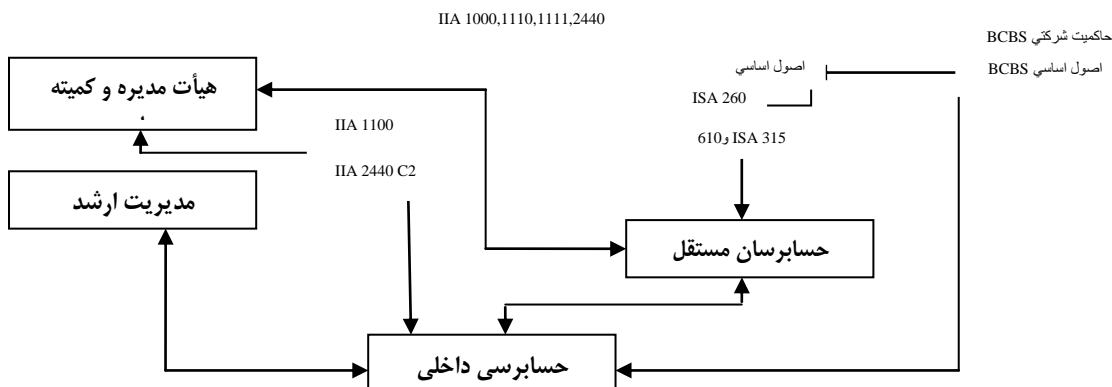
اصل ۲۰: مسئولین نظارتی باید برای اتخاذ اقدامات رسمی و غیررسمی نظارتی در جهت الزام هیأت مدیره و مدیریت ارشد برای اصلاح تمام ناکارائی‌های شناخته شده حسابرسی داخلی در یک چارچوب زمانی مشخص و ارائه گزارش‌های کتبی دوره‌ای مربوط به میزان پیشرفت به ناظران بانکی، دارای آمادگی باشند.

۹۵. با وجود این که ناظران از بانک‌ها انتظار دارند که دارای حسابرسی داخلی استوار و قوی باشند، اما ممکن است در شرایط معینی ناکارائی‌هایی وجود داشته باشد که اقدامات نظارتی خاصی را به منظور اصلاح این ناکارائی‌ها الزام کند. اقدامات نظارتی می‌تواند به صورت فراگیر برای همه بانک‌ها یا برای تعدادی از آن‌ها انجام پذیرد.

پیوست ۱

کانال‌های ارتباطی واحد حسابرسی داخلی

کانال‌های ارتباطی حسابرسی داخلی در اصول اساسی و سایر رهنمودهای منتشره کمیته بال، استانداردهای بین‌المللی حسابرسی (ISAs) منتشره توسط هیأت بین‌المللی استانداردهای حسابرسی و اطمینان‌بخشی و استانداردهای انجمن حسابرسی داخلی (IIA) مطرح شده است. نمودار زیر، بخشی از کانال‌های ارتباطی حسابرسی داخلی با بخش‌های دیگر را نشان می‌دهد.

- کمیته بال برای نظارت مؤثر بر بانکداری:
 - اصول اساسی برای نظارت مؤثر بانکی
 - اصول توسعه حاکمیت شرکتی
 - حسابرسی داخلی در بانکها

- IIA: استانداردهای بین‌المللی حسابرسی داخلی. استانداردهایی که با XXXX شروع می‌شوند استانداردهای کیفی و استانداردهایی که با XXXX شروع می‌شوند، استانداردهای عملکردی هستند. برای اطلاعات بیشتر به چارچوب بین‌المللی رویه‌های حرفه‌ای (IPPF)، انجمن حسابرسان داخلی، آلتامونت اسپرینگ، فلوریدا، آمریکا، ۲۰۱۱ مراجعه شود.
 - IIA 1000 - هدف، اختیار و مسئولیت
 - IIA 1100 - استقلال و بی‌طرفی
 - IIA 1110 - استقلال سازمانی
 - IIA 1111 - تعامل مستقیم با هیأت مدیره
 - IIA 2440 - انتشار نتایج

- ISA: استانداردهای بین‌المللی برای حسابرسی. استانداردهایی که با XXX شروع می‌شوند به موضوع اهداف و مسئولیت‌های کلی حسابرس مستقل، استانداردهای XXX به موضوع ارزیابی ریسک و واکنش به ریسک ارزیابی شده توسط حسابرس مستقل و استانداردهای XXX به موضوع نحوه استفاده حسابرسان از کار سایرین می‌پردازد. برای اطلاعات بیشتر به کتاب کنترل کیفی بین‌المللی، حسابرسی، بررسی، سایر امور اطمینان‌بخش و اعلامیه رسمی خدمات مرتبط، ویرایش ۲۰۱۰، بخش اول، فدراسیون بین‌المللی حسابداران، نیویورک، آمریکا مراجعه شود.
 - ISA 260 - ارتباط با آن‌هایی که توسط حاکمیت دارای مسئولیت می‌شوند
 - ISA 315 - شناخت و ارزیابی ریسک‌های مربوط به اظهارنظر نادرست از طریق شناخت مؤسسه و محیط آن
 - ISA 610 - استفاده از نتایج کار حسابرسان داخلی

پیوست ۲

مسئولیت‌های کمیته حسابرسی بانک

کمیته حسابرسی یک کمیته تخصصی در هیأت مدیره است. این کمیته، امور هیأت مدیره را در حوزه مسئولیت خود مدیریت کرده و به آن گزارش می‌دهد. مسئولیت نهایی در این رابطه بر عهده هیأت مدیره است.

کمیته حسابرسی، به منظور انجام مسئولیت‌های خود می‌تواند رئیس حسابرسی داخلی، رئیس بخش تطبیق، مدیریت ارشد به ویژه مدیر اجرایی و سایر افراد مرتبط را به شرکت در جلسه کمیته دعوت کند. رئیس حسابرسی داخلی و اعضاء کمیته حسابرسی می‌توانند جلسات خصوصی را بدون حضور مدیریت، به منظور به بحث گذاشتن موضوعات موردنظر برگزار نمایند.

مسئولیت‌های اصلی کمیته حسابرسی ذیلاً فهرست شده است. این فهرست خلاصه‌ای از اقدامات صحیح کمیته حسابرسی یک بانک را ارائه می‌کند. وظایف مذکور در این فهرست ممکن است بر اساس رویه‌ها و مقررات هر کشور تغییر یابد. به عنوان مثال، در بعضی بانک‌ها یا بعضی کشورها مسئولیت کمیته حسابرسی ممکن است مستقیماً توسط هیأت مدیره تعیین شود.

گزارش‌دهی مالی از جمله افشاء اطلاعات

۱. پایش فرایند گزارش‌دهی مالی و خروجی آن؛
۲. نظارت بر تدوین رویه‌ها و سیاست‌های حسابداری توسط بانک و بررسی جنبه‌های کیفی مهم در امور حسابداری شامل برآوردهای حسابداری و افشاء صورت‌های مالی؛
۳. پایش صحت صورت‌های مالی و هرگونه اظهارنظر رسمی مربوط به عملکرد مالی بانک؛
۴. بررسی قضاوت‌های مهم گزارش‌های مالی ارائه شده در صورت‌های مالی؛
۵. بررسی سازوکار امکان بیان نگرانی کارکنان بانک به صورت محرمانه در خصوص اشتباهات موجود در گزارش‌گری مالی.

کنترل داخلی

۶. حصول اطمینان از این که مدیریت ارشد، فرایندها و نظام کنترل داخلی کافی و مؤثر را ایجاد و حفظ می‌کند. سیستم و فرایندهای کنترل داخلی باید به منظور حصول اطمینان از حوزه‌هایی از جمله حوزه گزارش‌گری (مالی، عملیاتی و ریسک)،

پایش میزان انطباق با قوانین، مقررات و سیاست‌های داخلی، کارایی و اثربخشی عملیات و محافظت از دارایی‌ها طراحی شوند.

حسابرسی داخلی

۷. پایش و بررسی اثربخشی حسابرسی داخلی بانک؛
۸. تأیید برنامه حسابرسی داخلی، حوزه عملکرد و بودجه آن؛
۹. بحث و بررسی در مورد گزارش‌های حسابرسی داخلی؛
۱۰. حصول اطمینان از ارتباط سهل واحد حسابرسی داخلی با مدیریت ارشد، حسابرسان مستقل، مقام نظارتی و کمیته حسابرسی؛
۱۱. بررسی موارد مطروحه از سوی رئیس حسابرسی داخلی در خصوص تخلفات و نقض قوانین و مقررات؛
۱۲. تأیید منشور حسابرسی و اصول اخلاقی حسابرسی داخلی؛
۱۳. تصویب یا پیشنهاد تصویب پاداش، شامل پاداش عملکرد واحد حسابرسی داخلی، به هیأت مدیره؛
۱۴. ارزیابی عملکرد رئیس حسابرسی داخلی؛
۱۵. تصویب یا پیشنهاد تصویب به هیأت مدیره در مورد انتصاب، انتصاب مجدد یا عزل رئیس حسابرسی داخلی و حسابرسان اصلی داخلی^۱.

حسابرس قانونی یا مستقل

انتصاب، انتصاب مجدد، عزل و تعیین حق الزحمه

۱۶. تصویب مجموعه‌ای از معیارهای مناسب برای تأیید حسابرس قانونی یا شرکت حسابرسی مستقل بانک؛
۱۷. تصویب یا پیشنهاد تصویب به هیأت مدیره یا مجمع عموم در مورد انتصاب، انتصاب مجدد و برکناری حسابرس قانونی یا شرکت حسابرسی مستقل؛
۱۸. تصویب حق الزحمه و قرارداد حسابرس قانونی یا شرکت حسابرسی مستقل.

رعایت الزامات اخلاقی مرتبط، به خصوص استقلال و بی‌طرفی

۱۹. بررسی و پایش استقلال حسابرس قانونی یا شرکت حسابرسی مستقل؛ به‌ویژه هنگام ارائه خدمات غیرحسابرسی به بانک، از جمله تمهیدات مرتبط برای حفظ

حسابرسان اصلی داخلی، حسابرسانی هستند که در واحد حسابرسی داخلی بانک، دارای نقش اساسی و کلیدی^۱ می‌باشند.

استقلال حسابرسی مستقل از طریق حذف تهدیدهای شناخته شده یا کاهش آن‌ها تا یک سطح قابل قبول؛

۲۰. بررسی و پایش بی طرفی حسابرس قانونی و اثربخشی فرایند حسابرسی؛
۲۱. ایجاد و پیاده‌سازی سیاستی در خصوص بکارگیری حسابرس قانونی یا شرکت حسابرسی مستقل برای تأمین خدمات غیر حسابرسی با لحاظ رهنمودهای اخلاقی مرتبط در مورد ارائه خدمات غیر حسابرسی توسط شرکت حسابرسی مستقل؛
۲۲. تصویب حق الزحمه پرداختی برای حسابرسی صورت‌های مالی و برای خدمات غیر حسابرسی ارائه شده به یک شرکت اصلی و واحدهای زیرمجموعه آن توسط شرکت حسابرسی مستقل و شرکت‌های شبکه‌ای حسابرسی مستقل^۱

حسابرسی قانونی یا حسابرسی مستقل

۲۳. نظارت بر حسابرسی قانونی گزارش‌های سالانه و تلفیقی؛
۲۴. بحث و گفتگو با حسابرس قانونی یا شرکت حسابرسی مستقل در رابطه با موضوعات اصلی مطروحه در گزارش حسابرسی قانونی یا حسابرسی مستقل و بخصوص هر نوع نقاط ضعف مهم شناخته شده در کنترل داخلی در رابطه با فرایند گزارشگری مالی؛
۲۵. بحث در مورد تأییدیه‌های کتبی اخذ شده از مدیریت ارشد توسط حسابرس قانونی یا شرکت حسابرسی و در صورت لزوم در مورد تأییدیه‌های مربوط به حاکمیت.

اقدامات اصلاحی

۲۶. حصول اطمینان از این که مدیریت ارشد اقدامات اصلاحی ضروری را به منظور بکارگیری به موقع یافته‌ها و توصیه‌های حسابرسان داخلی و مستقل اتخاذ کند.
۲۷. بررسی نقاط ضعف کنترل‌ها، عدم انطباق با سیاست‌ها، قوانین و مقررات و سایر مشکلاتی که توسط حسابرسان داخلی و مستقل شناخته شده‌اند.
۲۸. حصول اطمینان از این که ناکارایی‌های شناسایی شده توسط مقامات نظارتی در رابطه با واحد حسابرسی داخلی در یک چارچوب زمانی مناسب رفع شده و میزان پیشرفت اقدامات اصلاحی ضروری به هیأت مدیره گزارش شود.

¹ Audit network firms

«بخشنامه شماره ۹۳/۲۰۹۰۵۳ مورخ ۱۳۹۳/۰۸/۰۴ در خصوص ابلاغ دستورالعمل اجرایی تسهیلات و تعهدات سندیکایی»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسات اعتباری غیربانکی ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۱/۱۶۶۵۰۳ مورخ ۱۳۹۱/۶/۲۹ در خصوص «دستورالعمل ناظر بر تسهیلات سندیکایی»، با توجه به بازخورد واصله از شبکه بانکی کشور و نیز لزوم بروزرسانی دستورالعمل یادشده حسب مقتضیات زمان، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر آن شد تا با هدف تسهیل تأمین مالی کلان بنگاه‌های اقتصادی توسط شبکه بانکی کشور و مآلاً فراهم نمودن بستر رشد و توسعه اقتصادی کشور، مفاد دستورالعمل فوق‌الذکر را بازنگری نماید. در این راستا پس از مطالعه و بررسی جوانب امر در بانک مرکزی، ویرایش نخست «دستورالعمل اجرایی تسهیلات و تعهدات سندیکایی» تهیه و مراتب جهت نظرخواهی به واحدهای ذی‌ربط بانک مرکزی، شبکه بانکی کشور و خبرگان پولی و بانکی ارسال گردید. پس از اخذ و بررسی نظرات دریافتی، ویرایش دوم «دستورالعمل اجرایی تسهیلات و تعهدات سندیکایی» استخراج گردید. در این راستا تلاش شده است از نکته نظرات واصله، جهت ارتقاء ویرایش نخست دستورالعمل تهیه شده به نحو احسن استفاده و با در نظر گرفتن جمیع جهات، نظرات مقبول در متن تهیه شده اعمال گردد.

در تدوین نسخه جدید «دستورالعمل اجرایی تسهیلات و تعهدات سندیکایی» تلاش شده است با هدف به حداقل رساندن ابهامات احتمالی، تبیین ابعاد مختلف تسهیلات و تعهدات سندیکایی و نیز رعایت توالی و نظم منطقی فرآیندهای انجام کار، رویکردی جدید در مقایسه با متن دستورالعمل‌های قبلی اتخاذ شود. «دستورالعمل اجرایی تسهیلات و تعهدات

سندیکایی» مشتمل بر: (۵۳) ماده و (۱۷) تبصره، در (۸) فصل مجزا به شرح زیر تدوین شده است:

- ❖ فصل اول: تعاریف و کلیات
- ❖ فصل دوم: ضوابط ناظر بر اقدامات اولیه تشکیل سندیکا
- ❖ فصل سوم: ضوابط ناظر بر کمیته سندیکایی
- ❖ فصل چهارم: حداقل الزامات ناظر بر مشارکت‌نامه
- ❖ فصل پنجم: تکالیف مؤسسه اعتباری عامل
- ❖ فصل ششم: سازوکار ورود عضو جدید و خروج اعضای سندیکا و انحلال سندیکا
- ❖ فصل هفتم: کارمزدها
- ❖ فصل هشتم: الزامات احتیاطی و سایر موارد

اهم نقاط افتراق «دستورالعمل اجرایی تسهیلات و تعهدات سندیکایی» با ضوابط قبلی به

شرح زیر می‌باشد:

۱. جامعیت دستورالعمل، تدوین در (۸) فصل جداگانه و ارائه دامنه‌ای از تعاریف، با هدف درک بهتر مفاد دستورالعمل و جلوگیری از تفسیر به رأی عبارات مندرج در متن آن؛
۲. اجازه به مؤسسات اعتباری مبنی بر ورود به مقوله سندیکایی در باب تعهدات؛
۳. اتخاذ رویکرد فرآیندی، در نگارش متن دستورالعمل جهت تبیین مطلوب‌تر مفاد دستورالعمل؛
۴. اتخاذ تدابیری جهت کاهش ریسک مؤسسات اعتباری عضو سندیکا ناشی از عدم ایفای تعهدات توسط سایر اعضا؛
۵. افزایش شفافیت در باب وظایف هر یک از اعضای سندیکا در فرآیند اعطاء و یا ایجاد تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی؛

۶. تلاش جهت تدوین احکامی به منظور جلوگیری از بروز اختلافات احتمالی. این مهم می‌تواند موجب تسهیل در فرآیند تشکیل سندیکا گردد؛
 ۷. تعیین سازکارهای مناسب جهت تشکیل، اداره، وظایف و اختیارات کمیته سندیکایی؛
 ۸. انتقال برخی از وظایف و مسئولیت‌های مؤسسات اعتباری پیشگام و عامل به کمیته سندیکایی به منظور ایجاد اجماع در رابطه با موارد مهم سندیکا؛
 ۹. الزام کمیته سندیکایی به اعتبارسنجی دقیق متقاضی تسهیلات و استعلام از مراجع مختلف مبنی بر عدم وجود چک برگشتی، بدهی غیر جاری و ...؛
 ۱۰. الزام به شناسایی متقاضی تسهیلات مطابق با قوانین، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط، از جمله دستورالعمل‌های مبارزه با پولشویی؛
 ۱۱. ایجاد شفافیت در مقوله کارمزدها و نیز سهم اعضای سندیکا از منافع زیان‌ها؛
 ۱۲. اتخاذ سازوکارهایی جهت ارتقاء شفافیت مالی مؤسسه اعتباری عامل در قبال اعضای سندیکا؛
 ۱۳. تدوین سازوکارهایی جهت ورود و خروج اعضاء و انحلال سندیکا؛
 ۱۴. تعیین حداقل و حداکثر میزان مشارکت هر یک از اعضای سندیکا؛
 ۱۵. پیش‌بینی اعمال مجازات‌های مقرر در ماده (۴۴) قانون پولی و بانکی کشور برای مؤسسات اعتباری متخلف.
- با بذل عنایت به فراز پایانی دستورالعمل پیوست مبنی بر لازم‌الاجراء شدن آن سه ماه پس از تاریخ ابلاغ، خواهشمند است ترتیباتی اتخاذ فرمایند که مقدمات و بسترهای لازم در سطح واحدهای مختلف آن بانک/مؤسسه اعتباری در مدت تعیین شده فراهم گردد. بدیهی است از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این مصوبه، «دستورالعمل ناظر بر تسهیلات سندیکایی»

موضوع بخشنامه شماره ۹۱/۱۶۶۵۰۳ مورخ ۹۱/۶/۲۹ و سایر ضوابط و مقررات مغایر، منسوخ می‌گردد.

با عنایت به مراتب فوق، خواهشمند است دستور فرمایند، ضمن تمهید مقدمات اجرای این دستورالعمل، مراتب به قید تسریع، به تمامی واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن، تأکید و نظارت دقیق گردد. د.د. ۲/۱۵۶۷۴۸/س

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی
اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرئضی ستاک

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۲

پیوست: دارد

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

دستورالعمل اجرایی

تسهیلات و تعهدات سندیکایی

فهرست مطالب

فصل اول: تعاریف و کلیات

فصل دوم: ضوابط ناظر بر اقدامات اولیه تشکیل سندیکا

فصل سوم: ضوابط ناظر بر کمیته سندیکایی

فصل چهارم: حداقل الزامات ناظر بر مشارکت‌نامه

فصل پنجم: تکالیف مؤسسه اعتباری عامل

فصل ششم: سازوکار ورود عضو جدید و خروج اعضای سندیکا و انحلال سندیکا

فصل هفتم: کارمزدها

فصل هشتم: الزامات احتیاطی و سایر موارد

«دستورالعمل اجرایی تسهیلات و تعهدات سندیکایی»

به استناد «قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)» و ماده (۸) «آیین‌نامه فصل سوم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)» مصوب ۱۳۶۲/۱۰/۱۲ هیأت محترم وزیران و با هدف تسهیل تأمین مالی منابع مورد نیاز بنگاه‌های اقتصادی و نیز توزیع ریسک اعتباری مؤسسات اعتباری و شعب بانک‌های خارجی، «دستورالعمل اجرایی تسهیلات و تعهدات سندیکایی» که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می‌شود، تصویب می‌گردد.

فصل اول: تعاریف و کلیات

ماده ۱- در این دستورالعمل عبارات ذیل در معانی مشروح به کار می‌روند:

- ۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛
- ۲-۱- مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی می‌باشد. شعبه بانک خارجی نیز در این دستورالعمل در گستره شمول این تعریف قرار می‌گیرد؛
- ۳-۱- شعبه بانک خارجی: واحد عملیاتی از یک بانک خارجی که در چارچوب آیین‌نامه اجرایی «نحوه تأسیس و عملیات شعب بانک‌های خارجی در ایران» مصوب جلسه مورخ ۱۳۸۷/۱۲/۲۸ هیأت وزیران، در جمهوری اسلامی ایران فعالیت دارد؛
- ۴-۱- تسهیلات سندیکایی: تسهیلات ریالی و ارزی که در چارچوب عقود مندرج در «قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)» و اصلاحیه‌های پس از آن، با مشارکت

- چند مؤسسه اعتباری و مطابق با مفاد این دستورالعمل، به مشتری پرداخت می‌شود؛
- ۵-۱- **تعهدات سندیکایی:** تعهدات ریالی و ارزی نظیر ضمانت‌نامه و اعتبار اسنادی که در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط، با مشارکت چند مؤسسه اعتباری و مطابق با مفاد این دستورالعمل، ایجاد می‌شود؛
- ۶-۱- **مشتری:** شخص حقیقی یا حقوقی که متقاضی تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی می‌باشد و یا از تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی استفاده نموده است؛
- ۷-۱- **ذی‌نفع:** شخص حقیقی یا حقوقی که تعهدات سندیکایی به نفع وی ایجاد می‌شود؛
- ۸-۱- **مؤسسه اعتباری پیشگام:** مؤسسه اعتباری که درخواست کتبی مشتری مبنی بر اخذ تسهیلات و یا ایجاد تعهدات را دریافت نموده و هماهنگی‌های لازم را با مؤسسات اعتباری مایل به مشارکت در اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات سندیکایی انجام می‌دهد؛
- ۹-۱- **سندیکا:** مجموعه‌ای از چند مؤسسه اعتباری که بر اساس مفاد مشارکت‌نامه جهت اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات سندیکایی شکل می‌گیرد؛
- ۱۰-۱- **اعضای سندیکا:** مؤسسه اعتباری پیشگام و سایر مؤسسات اعتباری که با پذیرش دعوت مؤسسه اعتباری پیشگام و در چارچوب مشارکت‌نامه، در اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات سندیکایی مشارکت می‌نمایند؛
- ۱۱-۱- **کمیته سندیکایی:** کمیته‌ای که متشکل از نمایندگان تمام‌الاختیار اعضای سندیکا می‌باشد؛

۱-۱۲- مشارکت‌نامه: قراردادی که بین اعضای سندیکا منعقد شده و متضمن حقوق، وظایف و مسئولیت‌های اعضای سندیکا و نیز دیگر موارد حائز اهمیت می‌باشد؛

۱-۱۳- مؤسسه اعتباری عامل: مؤسسه اعتباری که از بین اعضای سندیکا انتخاب می‌شود و انجام امور اجرایی مشارکت‌نامه، انعقاد قرارداد سندیکایی و انجام امور اجرایی قرارداد سندیکایی را برعهده دارد؛

۱-۱۴- قرارداد سندیکایی: قراردادی است که بین مشتری و مؤسسه اعتباری عامل جهت اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات سندیکایی منعقد می‌گردد و متضمن حقوق، وظایف و مسئولیت‌های هر یک از طرف‌های قرارداد می‌باشد.

ماده ۲- مؤسسات اعتباری می‌توانند در چارچوب مفاد این دستورالعمل و پس از اخذ موافقت بالاترین رکن اعتباری خود، در اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات سندیکایی مشارکت نمایند.

تبصره - مشارکت هر یک از مؤسسات اعتباری در سندیکا منوط به داشتن اجازه فعالیت موضوع تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی مربوط می‌باشد.

ماده ۳- کلیه توافقات و مکاتبات فی‌مابین اعضای سندیکا در تمامی مراحل سندیکا نظیر تشکیل سندیکا، اعطا/ایجاد، وصول و تسویه تسهیلات/تعهدات سندیکایی باید با امضای مدیرعامل یا نماینده تام‌الاختیار مؤسسه اعتباری صورت پذیرد.

تبصره - نماینده تام‌الاختیار مؤسسه اعتباری مایل به مشارکت در سندیکا باید با امضای مدیرعامل مؤسسه اعتباری مزبور به کمیته سندیکایی معرفی گردد.

ماده ۴- شناسایی مشتری باید مطابق با قوانین، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط، از جمله دستورالعمل‌های مبارزه با پولشویی انجام شود.

ماده ۵- قبل از اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات سندیکایی لازم است وضعیت تسهیلات غیرجاری و چک برگشتی مشتری از «سامانه یکپارچه اطلاعاتی مشتریان» نزد بانک مرکزی استعلام شود. اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات سندیکایی به مشتری که دارای سابقه چک برگشتی رفع سوء اثر نشده و یا تسهیلات غیرجاری نزد شبکه بانکی کشور است، مجاز نمی‌باشد.

تبصره - در خصوص اشخاص حقوقی، مفاد این ماده، علاوه بر شخص حقوقی، شامل صاحبان امضای مجاز و اعضای هیأت مدیره آن اشخاص (اعم از اشخاص حقیقی، حقوقی و نمایندگان اشخاص حقوقی) نیز می‌گردد.

ماده ۶- اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات سندیکایی باید بر اساس اعتبارسنجی دقیق مشتری و متناسب با توان و ظرفیت اعتباری وی صورت گیرد. اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات سندیکایی بیش از ظرفیت اعتباری مشتری مجاز نیست.

ماده ۷- قبل از اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات سندیکایی لازم است با توجه به اهلیت و توان اعتباری مشتری، وثایق لازم و کافی از وی اخذ گردد. وثائق مأخوذه باید معتبر، سهل‌البیع، قابل نقل و انتقال قانونی، از درجه نقدشوندگی بالا برخوردار و بلامعارض باشد تا در صورت عدم ایفای تعهدات از سوی مشتری، حقوق اعضای سندیکا در حداقل زمان، استیفاء شود.

ماده ۸- اعضای سندیکا موظف می‌باشند تمامی اطلاعات لازم در خصوص وضعیت مالی، فعالیت، صنعت و تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی مربوط به مشتری را با یکدیگر و کمیته سندیکایی تبادل نمایند.

تبصره - تبادل اطلاعات موضوع این ماده باید با اخذ رضایت کتبی مشتری، از طریق درج آن در درخواست وی به مؤسسه اعتباری پیشگام مبنی بر اخذ تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی و نیز قرارداد سندیکایی باشد.

ماده ۹- میزان نفع و ضرر هر یک از اعضای سندیکا از تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی متناسب با سهم‌الشرکه آنها می‌باشد، مگر آن‌که در مشارکت‌نامه به نحو دیگری توافق گردد.

ماده ۱۰- هر یک از مؤسسات اعتباری عضو سندیکا موظف می‌باشند متناسب با سهم‌الشرکه خود از تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی، عملیات حسابداری مربوط را در دفاتر خود ثبت و ترتیبات لازم را برای منظور نمودن ذخایر و محاسبه دارایی‌های موزون به ریسک اتخاذ نمایند.

تبصره - بانک مرکزی موظف است حداکثر پس از مدت ۳ ماه از ابلاغ این دستورالعمل، عملیات حسابداری مربوط را تهیه و ابلاغ نماید.

فصل دوم: ضوابط ناظر بر اقدامات اولیه تشکیل سندیکا

ماده ۱۱- مؤسسه اعتباری پیشگام پس از دریافت تقاضای کتبی مشتری مبنی بر اخذ تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی، مبادرت به شناسایی و اعتبارسنجی مقدماتی وی نموده و پیشنهاد تشکیل سندیکا را به سایر مؤسسات اعتباری مورد نظر ارائه می‌نماید.

تبصره - شناسایی و اعتبارسنجی مقدماتی مذکور در این ماده شامل تشکیل پرونده، اعتبارسنجی و تهیه گزارش اطلاعات اعتباری به صورت مقدماتی می‌باشد.

ماده ۱۲- مؤسسه اعتباری پیشگام موظف است؛ درخواست واصله را به انضمام گزارشی که حداقل حاوی مشخصات مشتری، نوع و مبلغ تسهیلات/تعهدات، وثایق و تضامین پیشنهادی، مانده و وضعیت تسهیلات و تعهدات مشتری نزد شبکه بانکی کشور و سایر موارد با اهمیت است، به سایر اعضای احتمالی عضو سندیکا ارسال

و طی آن درخواست نماید که نماینده تام‌الاختیار خود را ظرف مهلت زمانی مشخص برای تشکیل کمیته سندیکایی معرفی نماید.

ماده ۱۳- مؤسسه اعتباری پیشگام مکلف است؛ پس از وصول پاسخ‌های ارسالی از مؤسسات اعتباری که آمادگی خود را برای مشارکت در سندیکا اعلام نموده‌اند، بلافاصله اقدامات لازم را جهت تشکیل اولین جلسه کمیته سندیکایی انجام دهد.

فصل سوم: ضوابط ناظر بر کمیته سندیکایی

ماده ۱۴- کمیته سندیکایی دارای حداقل تکالیف زیر می‌باشد:

۱-۱۴- تعیین و تصویب سازوکار تشکیل و اداره جلسات کمیته سندیکایی، با رعایت ضوابط مقرر در این دستورالعمل؛

۲-۱۴- تأیید گزارش‌های ارزیابی و امکان‌سنجی درخواست مشتری؛

۳-۱۴- تأیید گزارش شناسایی کامل مشتری؛

۴-۱۴- تأیید گزارش اعتبارسنجی دقیق مشتری؛

۵-۱۴- تعیین و تصویب انواع و میزان وثایق مورد نیاز جهت اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات سندیکایی؛

۶-۱۴- تعیین سهم هر یک از اعضای سندیکا در خصوص تأمین منابع لازم جهت اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات سندیکایی؛

۷-۱۴- انتخاب مؤسسه اعتباری عامل و تغییر آن؛

۸-۱۴- رسیدگی به تخلفات اعضای سندیکا؛

۹-۱۴- تدوین، تصویب و اجرای مفاد مشارکت‌نامه و هر گونه تغییر در آن؛

۱۰-۱۴- تصمیم‌گیری در خصوص نحوه برخورد با عدم واریز وجه سهم‌الشرکه توسط هر یک از اعضای سندیکا؛

۱۴-۱۱- تصویب متن پیش‌نویس قرارداد سندیکایی؛

تبصره - قرارداد سندیکایی باید در چارچوب قوانین و مقررات جاری از جمله قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)، آیین‌نامه‌های ذیل قانون یادشده، دستورالعمل‌های مربوط و سایر ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی تدوین گردد.

۱۴-۱۲- نظارت بر فرآیند اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات سندیکایی؛

۱۴-۱۳- نظارت بر نحوه اجرای قرارداد سندیکایی، از جمله محل مصرف وجوه مربوط به قرارداد سندیکایی؛

۱۴-۱۴- بررسی ادواری وضعیت مالی مشتری بر اساس گزارش‌های واصله و اتخاذ تصمیمات اصلاحی در مواقعی که مشتری در شرایط مخاطره‌آمیز قرار می‌گیرد و اجرای آن از طریق مؤسسه اعتباری عامل؛

۱۴-۱۵- نظارت بر پیگیری به موقع و وصول مطالبات توسط مؤسسه اعتباری عامل؛

۱۴-۱۶- اتخاذ تصمیم در رابطه با ورود عضو جدید یا خروج اعضای فعلی سندیکا؛

۱۴-۱۷- اتخاذ تصمیم در خصوص انحلال سندیکا؛

۱۴-۱۸- حصول اطمینان از رعایت تمامی قوانین و مقررات جاری در فرآیند اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات سندیکایی؛

۱۴-۱۹- اتخاذ تصمیم در خصوص تمدید، استمهال، فسخ و هرگونه تغییر در شرایط قرارداد سندیکایی؛

۱۴-۲۰- حصول اطمینان از صحت، اعتبار و کامل بودن کلیه اطلاعات مأخوذه؛

۱۴-۲۱- اتخاذ تصمیم در رابطه با سایر مواردی که صراحتاً در حیطة وظایف مؤسسه اعتباری پیشگام و مؤسسه اعتباری عامل نمی‌باشد.

تبصره - کمیته سندیکایی می‌تواند هر یک از وظایف موضوع این ماده را مشروط به تصویب و تأیید نهایی آن توسط کمیته مزبور، به هریک از اعضای سندیکا تفویض نماید.

ماده ۱۵ - وظیفه هماهنگی و برگزاری جلسات کمیته سندیکایی قبل و پس از انعقاد مشارکت‌نامه، به ترتیب بر عهده مؤسسه اعتباری پیشگام و مؤسسه اعتباری عامل می‌باشد.

ماده ۱۶ - جلسات کمیته سندیکایی با حضور حداقل دو نماینده تام‌الاختیار اعضای سندیکا، مشروط بر این که حداقل سه چهارم مبلغ تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی را تأمین و یا تعهد نموده باشند، رسمیت می‌یابد.

تبصره - در جلسات کمیته سندیکایی جهت رسیدگی به تخلفات اعضای سندیکا، سهم الشرکه عضو متخلف در محاسبه حد نصاب جلسات منظور نمی‌گردد. همچنین عضو متخلف حق شرکت در رأی‌گیری را ندارد.

ماده ۱۷ - تصمیمات متخذه در جلسات کمیته سندیکایی، به استثنای موارد مذکور در مواد (۱۹) و (۴۰) این دستورالعمل، با رأی موافق حداقل چهار پنجم مجموع آرای متخذه حاضرین جلسه، متناسب با مبلغ سهم‌الشرکه هر یک از اعضای حاضر در جلسه، معتبر و برای تمامی اعضای سندیکا لازم‌الاتباع است.

فصل چهارم: حداقل الزامات ناظر بر مشارکت‌نامه

ماده ۱۸ - اعضای سندیکا موظفند قبل از اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات سندیکایی، در چارچوب مفاد این دستورالعمل اقدام به انعقاد مشارکت‌نامه نمایند.

ماده ۱۹ - تصویب و تغییر در مفاد مشارکت‌نامه منوط به توافق تمامی اعضای سندیکا می‌باشد.

- ماده ۲۰-** مشارکت‌نامه باید دارای حداقل الزامات زیر باشد:
- ۱-۲۰- مشخصات و تابعیت اعضای سندیکا؛
 - ۲-۲۰- میزان سهم‌الشرکه هر یک از اعضای سندیکا؛
 - ۳-۲۰- مدت اعتبار مشارکت‌نامه؛
 - ۴-۲۰- مشخصات و مسئولیت‌های مؤسسه اعتباری عامل؛
 - ۵-۲۰- شرایط و نرخ سود علی‌الحساب حساب سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار
اعضای سندیکا نزد مؤسسه اعتباری عامل؛
 - ۶-۲۰- اجازه برداشت مؤسسه اعتباری عامل از حساب سپرده سرمایه‌گذاری
مدت‌دار اعضای سندیکا نزد خود، تحت شرایط مذکور در این دستورالعمل؛
 - ۷-۲۰- شرایط و نحوه اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات سندیکایی از محل منابع
صندوق توسعه ملی و تأمین مالی خارجی (فاینانس)؛
 - ۸-۲۰- کارمزد عاملیت و سهم هر یک از اعضای سندیکا برای تأمین آن و نحوه و
زمان پرداخت آن؛
 - ۹-۲۰- سازوکار ورود اعضای جدید به سندیکا، خروج اعضای فعلی از سندیکا و
نحوه انحلال سندیکا؛
 - ۱۰-۲۰- سازوکار تغییر مؤسسه اعتباری عامل؛
 - ۱۱-۲۰- رویه‌های برگزاری جلسات کمیته سندیکایی؛
 - ۱۲-۲۰- تمامی مسئولیت‌های کمیته سندیکایی و هر یک از اعضای سندیکا؛
 - ۱۳-۲۰- نحوه توزیع عواید حاصل از تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی (سود،
وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین و کارمزدها)؛
 - ۱۴-۲۰- شرایط و نحوه برخورد با تخلفات مؤسسه اعتباری عامل، از جمله نرخ
وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین در خصوص عدم واریز به موقع وجوه وصولی از
مشتری به حساب اعضای سندیکا؛

۱۵-۲۰- شرایط و نحوه برخورد با تخلفات اعضای سندیکا، از جمله نرخ وجه التزام

تأخیر تأدیه دین در خصوص عدم واریز به موقع وجوه موضوع این

دستورالعمل به حساب مؤسسه اعتباری عامل؛

۱۶-۲۰- رویه برخورد در شرایط صدور اجرائیه و تملیک وثایق مشتری؛

۱۷-۲۰- تعیین قانون حاکم در مواردی که یک و یا تعدادی از اعضای سندیکا شعبه

بانک خارجی باشد؛

۱۸-۲۰- نحوه و چگونگی حل و فصل اختلافات؛

۱۹-۲۰- سایر موضوعات لازم‌الرعايه به موجب قوانین و مقررات و یا ملاحظات

خاص اعضای سندیکا.

ماده ۲۱- اعضای سندیکا می‌توانند نسبت به ثبت مشارکت‌نامه در دفاتر اسناد رسمی

اقدام نمایند.

ماده ۲۲- سندیکا با امضای مشارکت‌نامه توسط تمامی اعضای سندیکا تشکیل می‌گردد.

فصل پنجم: تکالیف مؤسسه اعتباری عامل

ماده ۲۳- مؤسسه اعتباری عامل موظف است پس از تصویب پیش‌نویس قرارداد

سندیکایی و قبل از انعقاد آن، برای هر یک از اعضای سندیکا نزد خود یک حساب

سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار (به تفکیک ریالی و ارزی) به منظور دریافت وجه

سهام‌الشرکه تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی و یک حساب سپرده

قرض‌الحسنه جاری (به تفکیک ریالی و ارزی) جهت واریز وجوه دریافتی از

مشتری بابت منظور نمودن سهم هر یک از اعضای سندیکا از اصل، سود،

وجه التزام تأخیر تأدیه دین و سایر عواید وصول شده، افتتاح نماید.

تبصره ۱- شرایط و نرخ سود علی‌الحساب حساب سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار

موضوع این ماده، مطابق با توافق مندرج در مشارکت‌نامه و در چارچوب

ضوابط و مقررات ابلاغی از سوی بانک مرکزی در خصوص بازار بین‌بانکی، می‌باشد.

تبصره ۲- برداشت از حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار موضوع این ماده توسط هر یک اعضای سندیکا قبل از اعطای تسهیلات، انقضای مدت ضمانت‌نامه یا سررسید اعتبار اسنادی یا ابطال قبل از سررسید هر یک از موارد مذکور، امکان‌پذیر نمی‌باشد.

ماده ۲۴- اعضای سندیکا مکلفند پس از تصویب پیش‌نویس قرارداد سندیکایی در کمیته سندیکایی، با اعلام مؤسسه اعتباری عامل، به منظور فراهم شدن زمینه امضا و اجرای قرارداد سندیکایی، در اسرع وقت وجه سهم‌الشرکه خود را بابت تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی به حساب سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار تعیین شده واریز نمایند.

تبصره - در خصوص تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی ارزی، اعضای سندیکا مکلفند حسب توافقات مندرج در مشارکت‌نامه، معادل ریالی یا ارزی سهم‌الشرکه خود بابت تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی را به حساب سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار تعیین شده واریز نمایند.

ماده ۲۵- تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی از محل منابع صندوق توسعه ملی، از شمول ضوابط سپرده‌گذاری اعضای سندیکا نزد مؤسسه اعتباری عامل وفق مفاد این دستورالعمل مستثنی بوده و تابع ضوابط و مقررات خاص خود می‌باشد.

ماده ۲۶- تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی از محل تأمین مالی خارجی (فاینانس)، از شمول ضوابط سپرده‌گذاری اعضای سندیکا نزد مؤسسه اعتباری عامل وفق مفاد این دستورالعمل مستثنی بوده و مؤسسه اعتباری عامل می‌تواند در صورت عدم ایفای تعهدات اعضای سندیکا در سررسید مقرر، نسبت به اعلام موضوع به بانک

مرکزی جهت برداشت از حساب اعضای سندیکا نزد خود و واریز به حساب مؤسسه اعتباری عامل اقدام نماید.

تبصره ۱- اعضای سندیکا موظف می‌باشند، موضوع این ماده را به نحو مقتضی در متن مشارکت‌نامه درج نمایند.

تبصره ۲- بانک مرکزی موظف است حداکثر دو ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این دستورالعمل، شیوه‌نامه اجرایی موضوع این ماده را تهیه و به شبکه بانکی کشور ابلاغ نماید.

ماده ۲۷- مؤسسه اعتباری عامل موظف است تمامی وجوه دریافتی از مشتری بابت سپرده نقدی ضمانت‌نامه، پیش دریافت و میان دریافت را متناسب با سهم‌الشرکه هر یک از اعضای سندیکا به حساب سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار موضوع ماده (۲۳) واریز نماید.

ماده ۲۸- در صورت عدم واریز وجه سهم‌الشرکه به حساب تعیین شده در مهلت مقرر توسط هر یک از اعضای سندیکا، مؤسسه اعتباری عامل مجاز به انعقاد قرارداد سندیکایی نمی‌باشد. در این صورت، مؤسسه اعتباری عامل موظف است مراتب را جهت اتخاذ تصمیم در رابطه با تأمین منابع توسط سایر اعضای سندیکا، ورود عضو جدید، عنداللزوم انحلال سندیکا و یا اتخاذ سایر تصمیمات مقتضی به اطلاع کمیته سندیکایی برساند.

ماده ۲۹- مؤسسه اعتباری عامل موظف است، برای هر یک از تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی، یک حساب واسط تحت عنوان «حساب مشترک سندیکایی» افتتاح نماید.

ماده ۳۰- مؤسسه اعتباری عامل مکلف است، هنگام پرداخت تمام/بخشی از تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی، متناسب با سهم‌الشرکه هر یک از اعضای سندیکا، از حساب سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار آن‌ها نزد خود برداشت و به بستانکار

«حساب مشترک سندیکایی» منظور و در همان روز از حساب اخیرالذکر، حسب مورد

به مشتری یا ذی نفع پرداخت نماید.

ماده ۳۱- مؤسسه اعتباری عامل موظف است، تمامی وجوه دریافتی از مشتری بابت

اصل، سود، وجه التزام تأخیر تأدیه دین و کارمزد را ابتدا در بستانکار «حساب

مشترک سندیکایی» ثبت و در همان روز متناسب با سهم‌الشرکه هر یک از اعضای

سندیکا، به حساب سپرده قرض‌الحسنه جاری آن‌ها نزد خود واریز نماید.

ماده ۳۲- مؤسسه اعتباری عامل موظف است، حسب تقاضای هر یک از اعضای سندیکا،

گردش «حساب مشترک سندیکایی» را در مقطع مورد درخواست به عضو مربوط ارائه

نماید.

ماده ۳۳- مؤسسه اعتباری عامل موظف است، پس از انقضای مدت ضمانت‌نامه،

سررسید اعتبار اسنادی یا ابطال قبل از سررسید آن‌ها، در صورت عدم استفاده از

تعهدات مزبور و نیز عدم تمدید مدت آن‌ها و یا در صورت عدم پرداخت

تمام/بخشی از تسهیلات، تمامی وجوه باقیمانده در حساب سپرده سرمایه‌گذاری

مدت‌دار اعضای سندیکا را در اسرع وقت به حساب قرض‌الحسنه جاری آن‌ها نزد

خود منتقل نماید.

ماده ۳۴- مؤسسه اعتباری عامل موظف است، در صورت واریز هر گونه وجه به حساب

قرض‌الحسنه جاری اعضای سندیکا، در اسرع وقت صورت حساب هر یک از

اعضای یادشده که حداقل شامل کل مبلغ وصول شده از مشتری، سهم اصل،

سود، وجه التزام تأخیر تأدیه دین و کارمزد از مبلغ وصولی و نیز سهم هر یک از

اعضای سندیکا از اقلام مزبور می‌باشد را جهت اطلاع اعضای سندیکا ارسال

نماید.

ماده ۳۵- مؤسسه اعتباری عامل موظف به طراحی، ایجاد و پیاده‌سازی ساختار کنترل

داخلی مالی و عملیاتی مؤثر و کارا جهت کسب اطمینان از رعایت مفاد قوانین،

مقررات و دستورالعمل‌ها، تفکیک صحیح وظایف ناسازگار، تصویب درست معاملات، ثبت صحیح و به موقع رویدادها و نیز جابجایی کارکنان در مقاطع زمانی مناسب مطابق با «رهنمودهایی برای نظام مؤثر کنترل داخلی در مؤسسات اعتباری»، در مراحل مختلف اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات سندیکایی می‌باشد.

ماده ۳۶- سایر تکالیف مؤسسه اعتباری عامل به شرح زیر می‌باشد:

۳۶-۱- انجام تشریفات رسمی و قانونی مربوط به اخذ وثایق و تضمین‌های تعیین شده از مشتری؛

۳۶-۲- امضای قرارداد سندیکایی؛

۳۶-۳- نگهداری تمامی اسناد، مدارک و مستندات مرتبط با تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی؛

۳۶-۴- ارایه هرگونه اطلاعات، اسناد و مدارک مرتبط با تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی به سایر اعضای سندیکا، حسب درخواست آن‌ها؛

۳۶-۵- مدیریت و نظارت بر اجرای قرارداد سندیکایی و ارایه گزارش‌های ادواری به کمیته سندیکایی در این خصوص؛

۳۶-۶- بررسی مستمر وضعیت مالی مشتری به ویژه هنگام وقوع بحران‌های اقتصادی و همچنین رویدادهای مهمی مثل ادغام، تملیک و بطور کلی هر رخدادی که تا زمان تسویه نهایی تسهیلات و یا تعهدات ممکن است بر ایفای تعهدات توسط مشتری اثرگذار باشد و تهیه گزارش مربوط در اسرع وقت جهت ارسال به کمیته سندیکایی؛

۳۶-۷- اطلاع‌رسانی سریع و به موقع به کمیته سندیکایی، در صورت وقوع و اطلاع از هرگونه نقض مفاد قرارداد سندیکایی توسط مشتری؛

۳۶-۸- پی‌گیری و وصول مطالبات، انجام اقدامات مناسب و به موقع جهت تسویه.

ماده ۳۷- در صورت تخطی مؤسسه اعتباری عامل مبنی بر واريز به موقع وجوه موضوع این دستورالعمل به حساب اعضای سندیکا، مؤسسه اعتباری عامل موظف است بر مبنای نرخ توافق شده در مشارکت‌نامه، متناسب با مبلغ و مدت تأخیر، وجه التزام تأخیر تأدیه دین به سایر اعضای سندیکا پرداخت نماید.

ماده ۳۸- تغییر مؤسسه اعتباری عامل صرفاً در دوره زمانی بین امضای مشارکت‌نامه و قبل از انعقاد قرارداد سندیکایی، منوط به موافقت کمیته سندیکایی، مجاز می‌باشد.

ماده ۳۹- در صورت تغییر مؤسسه اعتباری عامل، تمامی تکالیف آن به مؤسسه اعتباری عامل جدید منتقل می‌شود. چنانچه اعضای سندیکا در راستای مفاد این دستورالعمل، مبالغی را نزد مؤسسه اعتباری عامل پیشین سپرده‌گذاری نموده باشند، وی موظف است در اسرع وقت نسبت به انتقال مانده حساب سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار بعلاوه سود متعلقه به حساب قرض‌الحسنه جاری اعضای سندیکا اقدام نماید.

فصل ششم: سازوکار ورود عضو جدید و خروج اعضای سندیکا و انحلال سندیکا

ماده ۴۰- ورود عضو جدید و خروج اعضای سندیکا و انحلال سندیکا صرفاً در دوره زمانی بین امضای مشارکت‌نامه و قبل از انعقاد قرارداد سندیکایی، منوط به موافقت تمامی اعضای سندیکا، مجاز می‌باشد.

تبصره - کمیته سندیکایی می‌تواند ورود عضو جدید و خروج اختیاری اعضای سندیکا در دوره مقرر را با درج در مشارکت‌نامه ممنوع نماید.

ماده ۴۱- در صورت خروج هر یک از اعضای سندیکا، چنانچه عضو مزبور در راستای مفاد این دستورالعمل مبالغی را نزد مؤسسه اعتباری عامل سپرده‌گذاری نموده

باشد، مؤسسه اعتباری عامل موظف است در اسرع وقت نسبت به انتقال مانده حساب سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار بعلاوه سود متعلقه را به حساب قرض‌الحسنه جاری عضو خارج شده از سندیکا اقدام نماید.

ماده ۴۲- سایر موارد مربوط به ورود عضو جدید و خروج اعضای سندیکا و انحلال سندیکا در چارچوب مفاد این دستورالعمل و سایر قوانین و مقررات جاری، تابع توافقاتی می‌باشد که در مشارکت‌نامه قید گردیده است.

فصل هفتم: کارمزدها

ماده ۴۳- مؤسسه اعتباری پیشگام می‌تواند بابت آرایه خدمات مربوط به شناسایی و اعتبارسنجی مقدماتی مشتری، وفق شرایط و مبالغ مندرج در ضوابط و مقررات ابلاغی از سوی بانک مرکزی، صرف‌نظر از تشکیل نهایی سندیکا، مبالغی را تحت عنوان کارمزد از مشتری دریافت و به حساب درآمدهای خود منظور نماید.

تبصره - به استثنای مبالغ مذکور در این ماده، مطالبه هرگونه وجه دیگری توسط مؤسسه اعتباری پیشگام از مشتری و یا سایر اعضای سندیکا، بابت اقدامات اولیه جهت تشکیل سندیکا، مجاز نمی‌باشد.

ماده ۴۴- تمامی هزینه‌های مترتب بر موضوع فعالیت سندیکا، نظیر شناسایی کامل و اعتبارسنجی نهایی مشتری، کارشناسی طرح، ارزیابی وثایق، اعطا/ایجاد و وصول و تسویه تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی که بر عهده مشتری یا ذی‌نفع می‌باشد، وفق شرایط و مبالغ مندرج در ضوابط و مقررات ابلاغی از سوی بانک مرکزی، توسط مؤسسه اعتباری عامل اخذ و به ترتیبات مقرر در این دستورالعمل، متناسب با سهم‌الشرکه هر یک از اعضا و یا عضو سندیکایی که خدمت‌مزبور را حسب توافقات فی‌مابین انجام داده است، پرداخت می‌گردد.

ماده ۴۵- اعضای سندیکا موظفند بابت خدماتی که مؤسسه اعتباری عامل آرایه می‌دهد، کارمزدی را تحت عنوان «کارمزد عاملیت»، وفق شرایط، توافقات و ترتیباتی که در مشارکت‌نامه قید می‌گردد، به مؤسسه اعتباری عامل پرداخت نمایند.

ماده ۴۶- مطالبه هرگونه وجه دیگری از مشتری یا ذی‌نفع در فرآیند ایجاد تعهدات و یا اعطای تسهیلات سندیکایی، به استثنای مبالغ مذکور در این دستورالعمل، تحت هر عنوان مجاز نمی‌باشد.

فصل هشتم: الزامات احتیاطی و سایر موارد

ماده ۴۷- هر یک از اعضای سندیکا موظفند قبل از امضای مشارکت‌نامه، حدود احتیاطی مندرج در ضوابط و مقررات ابلاغی از سوی بانک مرکزی نظیر «آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان»، «آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط» و «دستورالعمل سرمایه‌گذاری مؤسسات اعتباری» را بررسی و از رعایت آن‌ها در تعیین میزان سهم‌الشرکه خود، اطمینان کامل حاصل نمایند.

ماده ۴۸- حداقل و حداکثر میزان مشارکت هر یک از اعضای سندیکا، ۱۰ و ۴۵ درصد مبلغ کل تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی تعیین می‌گردد.

ماده ۴۹- هر یک از اعضای سندیکا موظف می‌باشند در صورت اطلاع از وقوع هرگونه رخداد مؤثر بر اجرای صحیح مفاد قرارداد سندیکایی، مراتب را در اسرع وقت به مؤسسه اعتباری عامل و سایر اعضای سندیکا منعکس نمایند. مؤسسه اعتباری عامل موظف است پس از دریافت اطلاعات فوق، عنداللزوم و یا بنا به درخواست اعضای سندیکایی که حداقل یک سوم مبلغ تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی را تقبل نموده‌اند، در اسرع وقت از اعضای سندیکا جهت تشکیل جلسه کمیته سندیکایی دعوت به عمل آورد.

ماده ۵۰- تمامی پرداخت‌هایی که مؤسسه اعتباری عامل جهت وصول مطالبات در فرآیند قضایی متحمل می‌گردد، باید متناسب با سهم‌الشرکه هر یک از اعضای سندیکا، بین آن‌ها تقسیم گردد.

تبصره - اعضای سندیکا موظف می‌باشند، وجوه موضوع این ماده را به محض اعلام مؤسسه اعتباری عامل، به وی پرداخت نمایند.

ماده ۵۱- هر یک از اعضای سندیکا موظفند، سهم خود از تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی را در قالب فرم‌های ۲۸/خ به بانک مرکزی ارسال نمایند.

ماده ۵۲- به استثنای مواردی که صریحاً در این دستورالعمل ذکر شده است، سایر موارد ناظر بر فرآیند تسهیلات و یا تعهدات سندیکایی تابع قوانین موضوعه، آیین‌نامه‌ها و ضوابط و مقررات ابلاغی از سوی بانک مرکزی می‌باشد.

ماده ۵۳- سندیکا می‌تواند بین دو مؤسسه اعتباری نیز تشکیل شود. در این صورت منوط به رعایت ضوابط کلی حاکم بر تسهیلات و تعهدات، سایر موارد مربوط به سندیکا، تابع توافقات فی‌مابین بوده و از شمول مفاد این دستورالعمل خارج می‌باشد.

«دستورالعمل اجرایی تسهیلات و تعهدات سندیکایی» در (۵۳) ماده و (۱۷) تبصره در شانزدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۶/۱۶ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری به تصویب رسید و سه ماه پس از تاریخ ابلاغ، لازم‌الاجراء بوده و از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این مصوبه، «دستورالعمل ناظر بر تسهیلات سندیکایی» موضوع بند (۱) از صورت جلسه شماره دهم مورخ ۱۳۹۱/۶/۵ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری و سایر ضوابط و مقررات مغایر، منسوخ می‌گردد.

«بخشنامه شماره ۹۳/۲۲۲۴۶۹ مورخ ۱۳۹۳/۰۸/۲۰ در خصوص اعلام ممنوعیت صدور و شارژ مجدد کارت‌های اعتباری بر پایه عقد قرض الحسنه»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسات اعتباری غیربانکی ارسال می‌گردد.

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که مستحضرنند در سال ۱۳۸۷ این بانک در راستای تسهیل در اعطای تسهیلات مربوط به خرید کالا و اموال، مبادرت به ابلاغ دستورالعمل کارت‌های اعتباری بر پایه عقد قرض الحسنه نمود. اما با توجه به مؤلفه‌هایی که شرح آن به اجمال خواهد آمد این مهم به نحو شایسته اجرایی نگردید. استحضار دارند منابع سپرده‌های پس‌انداز قرض الحسنه در مؤسسات اعتباری، ارزان و محدود است. با توجه به ارزان بودن این منابع، تقاضای استفاده از تسهیلات قرض الحسنه همواره رو به تزاید بوده است. همچنین مستنبط از آموزه‌ها و احکام دینی و مقررات، منابع قرض الحسنه عمدتاً به رفع نیازهای اساسی اشخاص (از جمله اشتغال، درمان، ازدواج و ...)، معطوف می‌باشد. از سوی دیگر، مصارف کارت‌های خرید اعتباری بر پایه عقد قرض الحسنه - با توجه به ویژگی شارژ مجدد آن و در برگیری طیف گوناگون از سطوح نیازمندی‌ها (از نیازهای ضروری گرفته تا نیازهای رفاهی و تجملی) - می‌تواند حجم زیادی از منابع قرض الحسنه‌ای را به خود تخصیص دهد. این در حالی است که این بانک پیش از این و به منظور پاسخ‌گویی به نیازمندی‌های سطوح ثانوی، مجوز صدور کارت‌های اعتباری بر پایه عقد «مرابحه» را به شبکه بانکی کشور اعلام داشته است. این کارت‌ها به منظور رفع حوایج روزمره از جمله خرید کالا و خدمات ارائه شده‌اند. مؤسسات اعتباری در قالب کارت‌های اعتباری بر پایه عقد مرابحه با رعایت سقف‌های مزبور، اقدام به اعطای تسهیلات به واجدین شرایط خود می‌نمایند و از این طریق، تأمین گستره وسیعی از نیازمندی‌های روزمره آحاد جامعه ممکن شده است. اهمیت نکات یادشده موجب شد این بانک بازنگری مقررات مربوط را که مبتنی بر

اولویت‌بندی و تقسیم‌بندی نیازها در استفاده صحیح از منابع محدود قرض‌الحسنه است، ضروری تشخیص دهد.

با عنایت به موارد فوق و نظر به این که منابع سپرده‌های پس‌انداز قرض‌الحسنه باید صرفاً در امور ضروری از جمله اشتغال، ازدواج، درمان، پرداخت دیه زندانیان، تهیه تجهیزات و ... و با استفاده از قراردادهای تسهیلات قرض‌الحسنه‌ای (و نه با استفاده از کارت‌های اعتباری بر پایه عقد قرض‌الحسنه) مصرف شود، مقرر گردید، صدور کارت‌های اعتباری جدید مبتنی بر عقد «قرض‌الحسنه» و شارژ مجدد این نوع از کارت‌های اعتباری که قبلاً عرضه شده است؛ در شبکه بانکی کشور ممنوع گردد.

از این‌رو، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای

ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. ش.۲۱۶۹۷۹۷/د.د.

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پول‌شویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۲۳۷۰۵۹ مورخ ۹۳/۰۹/۰۴ در خصوص ابلاغ نحوه استفاده از روش بازپرداخت پلکانی در فروش اقساطی وسایل تولید، ماشین‌آلات، وسایل حمل و نقل (به استثنای خودروهای سواری) و تأسیسات»

**جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، شرکت دولتی پست بانک،
بانک‌های غیردولتی و مؤسسات اعتباری غیربانکی ارسال گردید.**

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که استحضار دارند، در حال حاضر، روش بازپرداخت پلکانی تسهیلات اعطایی، منحصر به فروش اقساطی مسکن می‌باشد. با عنایت به ظرفیت موجود در مفاد آیین‌نامه و دستورالعمل تسهیلات اعطایی در قالب فروش اقساطی وسایل تولید، ماشین‌آلات، وسایل حمل و نقل و تأسیسات برای بازپرداخت پلکانی تسهیلات اعطایی، به منظور تسهیل در بازپرداخت تسهیلات دریافتی توسط مشتریان، کمک به وصول مطالبات بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، بهبود فضای کسب و کار و رونق اقتصادی، موضوع بازپرداخت پلکانی تسهیلات اعطایی در قالب فروش اقساطی وسایل تولید، ماشین‌آلات، وسایل حمل و نقل و تأسیسات در شانزدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۶/۱۶ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری مطرح و به شرح ذیل به تصویب رسید:

« در صورت درخواست مشتری، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی می‌توانند در فروش اقساطی وسایل تولید، ماشین‌آلات، وسایل حمل و نقل (به استثنای خودروی سواری) و تأسیسات از روش بازپرداخت پلکانی استفاده نمایند.»

مزید استحضار فرمول نحوه محاسبه اقساط برای بازپرداخت پلکانی به شرح ذیل ارسال می‌گردد:

مبلغ قسط ماهانه سال اول:

$$A = \frac{P \frac{r}{12} \left(1 + \frac{r}{12}\right)^N}{\left(1 + \frac{r}{12}\right)^N - (1+K)^{\frac{N}{12}} + K \left[\frac{(1+K)^{\frac{N}{12}} - \left(1 + \frac{r}{12}\right)^N}{(1+K) - \left(1 + \frac{r}{12}\right)^{12}} \right]}$$

پارامترهای استفاده شده در فرمول مذکور عبارتند از:

P	اصل مبلغ تسهیلات اعطایی
r	نرخ سود به صورت سالانه (به درصد)
$\frac{r}{12}$	نرخ سود به صورت ماهانه
N	تعداد اقساط به صورت ماهانه
$\frac{N}{12}$	تعداد سال
K	نرخ رشد سالانه اقساط (به درصد)
A	مبلغ قسط ماهانه در سال اول

یادآور می‌گردد؛ جهت احتراز از احتساب سود قسط ماقبل در اقساط آتی و همچنین پرداخت بخشی از اصل تسهیلات در اقساط، ضرورت دارد پارامترهای فوق به‌گونه‌ای تعیین گردد که همواره شرط $A > P \frac{r}{12}$ در قسط اول برقرار باشد. همچنین برای سال‌های دوم، سوم و ... مبلغ قسط ماهانه به ترتیب برابر با $A(1+K)$ ، $A(1+K)^2$ ، خواهد بود. خواهشمند است دستور فرمایند، مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد.د.د.۲۱۷۱۲۳۲/نب

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرتضی ستاک

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۲۳۸۳۲۹ مورخ ۱۳۹۳/۰۹/۰۵ در خصوص اعلام ممنوعیت افتتاح حساب سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار برای دانشگاه‌های دولتی توسط شبکه بانکی کشور»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی (به استثنای بانک‌های قرض‌الحسنه)، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسات اعتباری غیربانکی ارسال می‌گردد.

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که مستحضرنند، مقررات ابلاغ شده از سوی بانک مرکزی همواره بر این نکته تأکید داشته است که منابع تودیع شده از سوی دستگاه‌های دولتی کشور به شبکه بانکی، اساساً در حساب‌های سپرده قرض‌الحسنه جاری نگهداری شده و به تبع آن سودی نیز به این‌گونه حساب‌ها پرداخت نشود. به استناد مقررات ابلاغی، به صراحت افتتاح هرگونه حساب قرض‌الحسنه پس‌انداز و سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار توسط مؤسسات اعتباری برای دستگاه‌های دولتی منع گردیده است.

نظر به این‌که اخیراً برخی از مؤسسات اعتباری در خصوص افتتاح حساب و نگهداری حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار شامل حساب‌های دو منظوره برای دانشگاه‌های دولتی از این بانک استعلام نموده‌اند و از آن‌جائی که مواردی در این خصوص مشاهده گردیده که حاکی از افتتاح حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار برای دانشگاه‌های دولتی بوده؛ لذا مقرر گردید، «دانشگاه‌های دولتی به مثابه دستگاه‌های دولتی، مشمول "دستورالعمل نگاهداری انواع حساب برای دستگاه‌های اجرایی، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی" مصوب ۱۳۹۱/۷/۲۵ شورای پول و اعتبار می‌باشند. از این‌رو، هرگونه افتتاح حساب و نگهداری حساب‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار شامل حساب‌های دو منظوره توسط بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی برای دانشگاه‌های دولتی ممنوع است».

با توجه به مراتب فوق، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع به کلیه واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت لازم به عمل آید. /۲۱۸۵۴۱۵/ و

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پول‌شویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

مرئوس ستاک

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۲۶۰۲۴۳ مورخ ۹۳/۰۹/۲۹ در خصوص ابلاغ نرخ‌های جدید سود سپرده‌گذاری بانکی و لزوم رعایت مفاد آن از سوی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیر دولتی، شرکت دولتی پست

بانک و مؤسسات اعتباری توسعه، کوثر مرکزی و عسکریه ارسال می‌گردد.

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که استحضار دارند کارکرد مؤثر نرخ سود سپرده‌های بانکی، نقش مؤثری در چرخه وجوه و بالندگی حیات اقتصادی کشور دارد و از این رو، تنظیم سیاست‌های پولی و اعتباری نظام بانکی در تعاملی سازنده و پویا با بانک‌ها و مؤسسات اعتباری کشور، همواره مورد تأکید بانک مرکزی بوده است.

در این راستا و پس از گذشت چند ماه از ابلاغ سیاست‌های پولی و اعتباری نظام بانکی طی بخشنامه شماره ۹۳/۹۶۵۹۳ مورخ ۹۳/۰۴/۱۱ این بانک، برخی بانک‌ها درخواست خود مبنی بر برگزاری نشست مشورتی با بانک مرکزی را مطرح کردند تا با بهره‌گیری از تجارب حاصله در اجرای چند ماه گذشته سیاست‌های یاد شده و آسیب‌شناسی اجرای این سیاست‌ها، توافقات و پیشنهادات خود در زمینه اجرای مؤثر سیاست‌های مذکور را به اطلاع بانک مرکزی برسانند.

در نشست مشورتی که به همین منظور در روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۳/۰۹/۱۹ در بانک مرکزی برگزار شد، مدیران عامل بانک‌های حاضر در جلسه با ابراز نارضایتی از عدم رعایت نرخ سود سپرده‌های بانکی از سوی برخی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی و اشاره به تبعات منفی ناشی از این امر، بر لزوم رعایت دقیق ضوابط مربوط تأکید نموده، پیشنهاداتی چند در مورد نرخ سود سپرده‌های مختلف مطرح کردند. پس از

انجام مباحثات و گفتگوهای فراوان در خصوص پیشنهادات مطروحه، در نهایت بر روی نرخ‌های زیر توافق حاصل شد:

۱ - نرخ سود سپرده‌های بانکی به ترتیب زیر تعیین می‌شود:

◀ نرخ سود سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت دار یک ساله
۲۲ درصد

◀ نرخ سود سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت دار ۹ ماه تا یک سال
۲۰ درصد

◀ نرخ سود سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار ۶ ماه تا نه ماه
۱۸ درصد

◀ نرخ سود سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار سه ماه تا شش ماه
۱۴ درصد

◀ نرخ سود سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی
۱۰ درصد

توضیح آنکه حداقل مدت برای تعلق سود به سپرده‌های فوق یک ماه است و پرداخت سود به سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی بر مبنای حداقل مانده طی ماه و در پایان ماه صورت می‌پذیرد.

۲ - در صورت کاهش یا برداشت پیش از موعد سپرده‌ها، نیم درصد از نرخ متناظر دوره مربوط کاسته می‌شود.

۳ - در اجرای اثربخش این مقررات، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی باید نرخ مؤثر هرگونه محصول سپرده‌ای خود را در چارچوب ضوابط فوق تنظیم نمایند و هرگونه ابتکار و ارائه محصولات جدید مستلزم کسب مجوز قبلی از بانک مرکزی است.

۴ - سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌داری که قبل از اول دی ماه سال جاری گشایش شده (به جز سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی) تا تاریخ انقضای مدت سپرده با همان شرایط توافق شده با سپرده‌گذار ادامه یافته و در تاریخ انقضاء بلافاصله با ضوابط حاکم در آن تاریخ تطبیق داده می‌شود. بدیهی است در این موارد لازم است مستندات و مدارک لازم در شعبه وجود داشته باشد تا در حین مراجعه بازرسان در اختیار آنان قرار گیرد.

۵ - سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی و کلیه سپرده‌هایی که تحت هر عنوان به صورت روزشمار مشمول دریافت سود می‌شوند بلافاصله با نرخ‌های مذکور در این بخشنامه تطبیق داده می‌شوند.

۶ - تاریخ اجرای ضوابط فوق از صبح روز دوشنبه اول دی ماه سال جاری است.

۷ - مقرر شد با آن گروه از بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی که نرخ‌های مذکور را رعایت نکنند، با شدت و قاطعیت برخورد شود.

بانک مرکزی نیز با استقبال از پیشنهادات مطروحه و مورد توافق اعضای جلسه و به منظور پیشبرد دقیق و موثر سیاست‌های پولی و اعتباری نظام بانکی کشور که در گرو رعایت دقیق ضوابط مقرر و انضباط مالی مستمر و جدی در این زمینه است، از کلیه ظرفیت‌های قانونی خود در این خصوص بهره برده و با بانک‌ها و مؤسسات اعتباری که ضوابط فوق را رعایت نکنند، به شدت برخورد خواهد کرد. برخورد با بانک‌ها و مؤسسات متخلف حسب مورد شامل یک یا چند مورد از موارد زیر است:

۱ - تذکر کتبی به مدیران یا متصدیان متخلف؛

۲ - محکومیت متخلفین به پرداخت جریمه؛

۳- ممنوع ساختن نهاد متخلف از انجام بعضی امور بانکی به طور موقت یا دائم؛

۴- عدم صدور هرگونه مجوز برای نهاد متخلف؛

۵ - قطع برخی سامانه‌ها و خدمات نهاد متخلف؛

۶ - سلب صلاحیت حرفه‌ای اعضای هیأت مدیره و مدیر عامل نهاد متخلف به طور موقت یا دائم؛

۷- ممنوع ساختن پرداخت سود سهام یا تقسیم اندوخته‌ها؛

افزون بر موارد فوق، اسامی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری متخلف که با عدم رعایت ضوابط فوق، زمینه اخلال در نظام پولی و بانکی کشور را فراهم می‌کنند، از طریق رسانه‌های عمومی اعلام شده و متخلفین حسب مورد به هیأت انتظامی بانک‌ها معرفی می‌شوند.

نظر به لزوم رعایت جدی سیاست‌های متخذه، خواهشمند است دستور فرمایند مقررات مذکور به کلیه واحدهای ذیربط در آن بانک/مؤسسه ابلاغ شده و بر حسن اجرای آن نظارت جدی و دقیق به عمل آید. شایان ذکر است بازرسان بانک مرکزی از تاریخ لازم الاجرا شدن ضوابط و مقررات این بخشنامه؛ به طور مستمر و دقیق، بر حسن اجرای ضوابط ابلاغی نظارت خواهند کرد.

در خاتمه، خاطر نشان می‌سازد ارائه هرگونه خدمات بانکی به مؤسسات غیر مجاز(شامل مؤسسات اعتباری، تعاونی‌های اعتبار، شرکت‌های لیزینگ، صرافی‌ها و سایر مؤسسات مشابه که بدون مجوز معتبر بانک مرکزی در بازار پولی و بانکی کشور فعالیت می‌کنند) توسط شبکه بانکی کشور ممنوع است. /۲۲۳۲۷۱۳/ین

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی‌آبادی

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۲۶۶۷۲۸ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۰۸ در خصوص اعلام لزوم رعایت نرخ سود تسهیلات اعطایی در قالب عقود غیرمشارکتی از جمله عقد جعاله»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌ها (به استثنای بانک‌های قرض‌الحسنه) و

مؤسسات اعتباری غیربانکی ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، حسب اطلاع واصله، اخیراً برخی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی اقدام به پرداخت تسهیلات جعاله با نرخ‌های بالاتر از مصوبات شورای پول و اعتبار و در قالب عقد مشارکت مدنی تقسیطی نموده‌اند. استحضار دارند مطابق مفاد قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)، عقد جعاله از مصادیق عقود غیرمشارکتی محسوب می‌شود که به موجب ماده (۲) سیاست‌های پولی و اعتباری نظام بانکی کشور مصوب یک‌هزار و یکصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۳ شورای پول و اعتبار (موضوع بخشنامه شماره ۹۳/۹۶۵۹۳ مورخ ۱۳۹۳/۴/۱۱ این بانک)، حداکثر نرخ سود تسهیلات اعطایی در قالب آن‌ها، معادل بیست و دو درصد (۲۲٪) تعیین شده است.

با عنایت به مراتب فوق و به منظور رعایت کامل و دقیق مصوبات شورای پول و اعتبار، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به نحو مقتضی به واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر اصلاح قراردادهای مربوط و حسن اجرای آن نظارت گردد. ۲۲۰۸۳۱۷/ف

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی‌آبادی

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۸۱۶

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۲۷۵۱۹۰ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۶ در خصوص تأکید دوباره بر لزوم پایبندی و التزام بانک‌ها به توافقات و تفاهمات صورت گرفته و نیز رفع ابهام در مورد نحوه محاسبه سود سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست‌بانک

و مؤسسات اعتباری توسعه، کوثر مرکزی و عسکریه ارسال می‌گردد.

باسلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۳/۲۶۰۲۴۳ مورخ ۱۳۹۳/۹/۲۹ موضوع اعلام نرخ‌های جدید سود سپرده‌های بانکی که در پی توافق حاصل در نشست مورخ ۱۳۹۳/۹/۱۹ مدیران عامل محترم بانک‌ها، تنظیم و به شبکه بانکی کشور ابلاغ گردید و متعاقباً طرح برخی پرسش‌ها در خصوص نحوه محاسبه سود سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی، ضمن تأکید دوباره بر لزوم پایبندی و التزام بانک‌ها به توافقات و تفاهمات صورت گرفته، به استحضار می‌رساند؛ محاسبه سود سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی، باید بر مبنای حداقل مانده در هر روز و در پایان هر ماه مطابق بخشنامه شماره مب/۶۷۴ مورخ ۱۳۸۱/۶/۵ این بانک انجام شود. /۲۲۴۵۸۰۸/و

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی‌آبادی

۳۸۱۶

عبدال مهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۲۷۷۳۷۶ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۷ در خصوص تاکید بر رعایت تکالیف قانونی مندرج در تبصره ذیل ماده (۹) قانون اصلاح قانون معادن موضوع پذیرش معادن دارای پروانه بهره‌برداری به‌عنوان وثیقه و تضمین اعطاء و بازپرداخت تسهیلات بانکی»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌ها (به استثنای بانک‌های قرض‌الحسنه)، شرکت دولتی پست‌بانک و مؤسسات اعتباری غیربانکی ارسال می‌گردد.

با سلام؛

احتراماً، به استحضار می‌رساند حسب گزارشات واصله، برخی از مؤسسات اعتباری در اجرای نمودن تبصره ذیل ماده (۹) قانون اصلاح قانون معادن مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ مجلس شورای اسلامی که مقرر می‌دارد: «مؤسسات مالی نظیر بانک‌ها مکلفند معادن دارای پروانه بهره‌برداری را به‌عنوان وثیقه و تضمین اعطاء و بازپرداخت تسهیلات مالی بپذیرند.»، استتکاف یا مسامحه کرده و یا بعضاً از وجود چنین قانون و ضابطه‌ای اظهار بی‌اطلاعی می‌نمایند. با عنایت به اهمیت و جایگاه بخش معدن در توسعه اقتصادی کشور و ارزش افزوده و اشتغال‌زایی قابل ملاحظه این بخش، ضروری است شبکه بانکی کشور با رعایت قوانین و مقررات حاکم، نگاه و حمایت خاص و ویژه‌ای را نسبت به این بخش معطوف دارد. از این‌رو، خواهشمند است دستور فرمایند ضمن ابلاغ مراتب به واحدهای ذی‌ربط و نظارت بر حسن اجرای آن، ترتیبات و تمهیداتی اتخاذ گردد تا تکلیف قانونی مذکور به نحو شایسته‌ای ایفا شود. ۲۲۱۵۴۵۹/ش

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی‌آبادی

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۲۷۷۴۲۶ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۱۷ در خصوص ابلاغ تکالیف شبکه بانکی در راستای اجرای سیاست‌های دولت برای خروج غیرتورمی از رکود اقتصادی»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست

بانک و مؤسسات اعتباری غیربانکی ارسال می‌گردد.

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۳/۱۰۹۱۶۳ مورخ ۱۳۹۳/۴/۲۲ به استحضار می‌رساند؛ با عنایت به نقش برجسته بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی در تأمین مالی اقتصاد کشور، در شرایط حاضر شبکه بانکی رسالت و وظیفه خطیری در خروج غیرتورمی از رکود اقتصادی برعهده دارد. لذا ضروری است در سالی که طبق فرمایشات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) سال اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی نام گرفته، تمامی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی با روحیه جهادی و با احساس مسئولیت و اهتمام عالی، همگام با سیاست‌های دولت محترم، نقش و رسالت خویش را به انجام رسانده و با بهره‌گیری بهینه و هدایت صحیح منابع مالی موجود، بسترهای خارج نمودن فعالیت‌های اقتصادی از رکود و استفاده از ظرفیت‌های تولیدی را فراهم نمایند.

بر همین اساس، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز به‌عنوان مقام سیاست‌گذار و ناظر بر بازار پولی و بانکی کشور بر آن است تا به‌منظور تحقق بخشیدن به اهداف دولت محترم و کمک به رشد و توسعه اقتصادی کشور، سیاست‌هایی را با هدف هدایت شبکه بانکی کشور به تخصیص بهینه منابع و مصروف نمودن آن در فعالیت‌های مولد و با نظر داشت کاهش بسترهای رشد مطالبات غیرجاری به مورد اجرا گذارد. لذا خواهشمند است مراتب ذیل که برگرفته از بندهای «۳»، «۴»، «۵» از بخش «ج» سیاست‌های بانکی و اعتباری مجموعه سیاست‌های دولت برای خروج غیرتورمی از رکود مصوب جلسه

هیأت‌وزیران است، به‌نحو مقتضی مبنای عمل قرار گرفته و بر حسن اجرای آن‌ها نظارت کافی و لازم معمول شود.

۱. کسب اطمینان از تأمین حداقل بیست و پنج درصد از منابع مالی مورد نیاز پروژه‌های سرمایه‌گذاری از محل حقوق صاحبان سهام؛
۲. کسب اطمینان از تأمین حداقل بیست و پنج درصد کل دارایی‌های شرکت‌ها در زمان اخذ تسهیلات توسط حقوق صاحبان شرکت با احتساب تسهیلات اعطایی؛
۳. منوط نمودن اعطای تسهیلات به بنگاه‌های بزرگ به ارایه صورت‌های مالی حسابرسی‌شده توسط حسابرس مستقل عضو جامعه حسابداران رسمی؛
با تأکید مجدد بر لزوم اجرای دقیق و صحیح موارد مذکور، از این‌که دستور مقتضی برای ابلاغ مراتب به واحدهای زیرمجموعه به قید فوریت و نظارت بر حسن اجرای آن صادر می‌فرمایید، از جنابعالی سپاسگزاری می‌شود. ۲۱۹۰۱۸۷/ل

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی‌آبادی

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۲۸۳۸۹۶ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۴ در خصوص طرح استفاده از کالاهای صنایع دستی ساخت داخل در سبد جوایز غیرنقدی سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیر دولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسات اعتباری غیربانکی ارسال می‌گردد.

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که مستحضر می‌باشند؛ سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ایران با هدف ترویج و اشاعه بیشتر کالاهای فرهنگی ایرانی اسلامی در سطح جامعه و ارتقای تولید و فروش صنایع دستی که آمیزه‌ای از هنر و صنعت است، همواره از این بانک و شبکه بانکی کشور درخواست داشته است تا صنایع دستی ساخت صنعت‌گران داخلی در شمول جوایز قابل اعطا به سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز منظور شود. در این ارتباط سازمان مذکور «طرح استفاده از کالاهای صنایع دستی در سبد جوایز غیرنقدی سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز طی سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۲» را با عاملیت بانک‌ها به مورد اجرا گذاشته و طی نامه شماره ۹۳۲/۱۳/۸۶۶ مورخ ۱۳۹۳/۷/۱ به عنوان ریاست کل محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانک ملی ایران و بانک سپه را به عنوان بانک‌های برگزیده مجری طرح مذکور، معرفی نموده است. به این منظور ضمن ارج گذاشتن و قدردانی از عملکرد بانک ملی ایران و بانک سپه به عنوان بانک‌های برگزیده مجری طرح یادشده، انتظار دارد سایر بانک‌ها نیز اهتمام و اراده بیشتری برای مشارکت در این نوع طرح‌ها معمول نمایند. با عنایت به مراتب مذکور و پیرو بخشنامه شماره ۹۲/۳۸۶۰۹۵ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۸ این بانک، مجدداً و مؤکداً توصیه می‌شود تا صنایع دستی ساخت صنعت‌گران داخلی در زمره جوایز قابل اعطاء به سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز (موضوع بند «ت» ماده (۶) دستورالعمل اعطای جوایز به سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز

(ریالی-ارزی)) منظور شود تا ان شاا... شاهد ارتقای جایگاه میراث فرهنگی و صنایع دستی کشور عزیزمان در نظام اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آن باشیم.

در خاتمه، ضمن اعلام این که در راستای ترویج و اشاعه کالاهای فرهنگی ایرانی اسلامی، لازم است موانع و چالش‌های فراروی آن بانک/مؤسسه جهت افزایش مشارکت در امر یادشده به سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ایران منعکس شود؛ از این که دستور مقتضی در این باره صادر می‌فرمایند؛ کمال تشکر را دارد. د. /۲۲۴۲۵۰۴/ج

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی‌آبادی

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۸۱۶

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۲۸۵۸۹۳ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۷ در خصوص اعلام امکان سرمایه‌گذاری بانک‌ها و موسسات اعتباری در صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک با رعایت حدود مقرر در دستورالعمل سرمایه‌گذاری موسسات اعتباری»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌ها (به استثنای بانک‌های قرض‌الحسنه)، شرکت دولتی

پست بانک و مؤسسات اعتباری غیربانکی ارسال گردید .

با سلام؛

احتراماً، همانگونه که مستحضرنند، یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر در رشد و توسعه اقتصادی هر کشور تجهیز بهینه منابع با استفاده از پس‌اندازهای یکایک آحاد آن کشور می‌باشد. در همین راستا، صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک به عنوان یکی از نهادهای نوظهور در بازارهای مالی می‌توانند سهم عمده‌ای در جمع‌آوری پس‌اندازهای اشخاص به ویژه وجوه خرد و به تبع آن تأمین منابع مالی مورد نیاز بنگاه‌های اقتصادی داشته و مآلاً، نقش شگرفی در رشد و توسعه اقتصادی کشورها ایفاء نمایند.

استحضار دارند که صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک، نهادهای مالی تخصصی هستند که با هدف جمع‌آوری سرمایه‌های خرد در سطح جامعه و هدایت آن‌ها به سوی فعالیت‌های مولد اقتصادی تأسیس می‌شوند. این صندوق‌ها علاوه بر کارکرد اصلی خود که بدان اشاره شد، منشأ اثر فراوان در زمینه‌هایی چون مهار تورم، تعمیق و گسترش بازار سرمایه، رفع کمبودهای نقدینگی شرکت‌های سرمایه‌گذاری، جذب سرمایه‌های خارجی و نیز تسهیل فرآیند خصوصی‌سازی و عمومی‌کردن اقتصاد کشورها نیز هستند.

در کشور عزیزمان نیز چندی است صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک پا به عرصه وجود گذاشته‌اند و البته طی همین کوتاه، به دلیل ویژگی‌ها و مزایای منحصر بفردی که داشته‌اند، مورد اقبال عمومی نیز واقع شده‌اند. در این میان، با عنایت به مفاد «دستورالعمل سرمایه‌گذاری مؤسسات اعتباری» مصوب جلسه مورخ ۱۳۸۶/۱/۱۸ شورای محترم پول و اعتبار و با نظر داشت به قالب حقوقی صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک همواره سؤالات و

ابهاماتی در خصوص امکان خرید واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌های مزبور و سرمایه‌گذاری در آن‌ها از سوی شبکه بانکی کشور مطرح بوده است. لذا این بانک به منظور تبیین و تصریح موضوع و هم‌چنین کمک به تحقق اهداف تأسیس صندوق‌های یاد شده به نحو کارا و مؤثرتر، فراهم شدن امکان مناسب‌تر بند «ج» سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و فراهم ساختن بستری مناسب برای سرمایه‌گذاری بهینه و از طرفی با عنایت به این که بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی می‌توانند با حمایت از صندوق‌های مذکور تأثیر بسزایی در جلوگیری از نوسانات شدید و غیرمتمعارف شاخص کل سهام و نتیجتاً حفظ تعادل و ارزش دارایی‌های سرمایه‌گذاران این صندوق‌ها که همانا آحاد مردم هستند، داشته باشند، به موجب این بخشنامه اعلام می‌دارد بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی می‌توانند با رعایت حدود مقرر در دستورالعمل مذکور، نسبت به خرید واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک و ایضاً سرمایه‌گذاری در آن‌ها اقدام نمایند. ضمناً متذکر می‌گردد از تاریخ ابلاغ این بخشنامه، مفاد بخشنامه شماره ۹۰/۱۳۱۷۵ مورخ ۱۳۹۰/۵/۲۳ این بانک کلاً لم‌یکن تلقی می‌گردد.

با توجه به مراتب فوق، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به نحو مقتضی به

واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. ۲۲۲۷۸۷۹/ف

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی‌آبادی

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۲۸۹۰۲۸ مورخ ۹۳/۱۰/۲۹ در خصوص ممنوعیت مطالبه هرگونه وجه مازاد، علاوه بر حداکثر نرخ سود تعیین شده عقود مباحه و استصناع»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک های دولتی، غیر دولتی (به استثنای بانک های قرض الحسنه)، شرکت دولتی پست بانک و موسسات اعتباری توسعه، کوثر مرکزی و عسگریه ارسال می گردد.

با سلام؛

احتراماً، همان گونه که استحضار دارند؛ به موجب مفاد ماده (۹۸) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، عقود مباحه و استصناع به فصل سوم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) اضافه گردید. پیرو مصوبه یادشده، آیین نامه و دستورالعمل های اجرایی عقود یادشده تهیه و پس از تصویب در مراجع ذی صلاح، طی بخشنامه های شماره ۹۰/۱۱۶۸۳۲ مورخ ۹۰/۵/۱۹ و شماره ۹۰/۱۴۱۶۹۶ مورخ ۹۰/۶/۲۰ به شبکه بانکی کشور ابلاغ شد.

لیکن اخیراً مشاهده شده است که برخی مؤسسات اعتباری در محاسبه سود عقود مباحه و استصناع، اصل تسهیلات اعطایی بعلاوه سود مباحه یا استصناع نقدی را مبنایی جهت محاسبه سود مباحه یا استصناع نسبیه قرار می دهند. در این ارتباط مزید استحضار این که؛ اولاً، تاکنون این بانک صرفاً نرخ سود مباحه نقدی و سود استصناع نقدی در فرآیند اعتبار اسنادی داخلی - ریالی را تعیین و طی بخشنامه شماره ۹۱/۲۷۷۱۰۲ مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۷ به شبکه بانکی کشور ابلاغ نموده و در سایر موارد هیچ گونه نرخ سود و مبنای محاسباتی از سوی این بانک به شبکه بانکی کشور ابلاغ نشده است. ثانیاً، رویه فوق‌الاشاره موجب نقض حداکثر نرخ های سود تعیین شده توسط شورای پول و اعتبار و افزایش نرخ سود مؤثر تسهیلات اعطایی می گردد. ثالثاً، در قرارداد فی مابین برخی مؤسسات اعتباری و مشتری، نحوه عمل به ترتیبی می باشد که حاکی از فروش مجدد

کالایی می‌باشد که یک مرتبه به فروش رفته است که این موضوع مغایر با ضوابط شرعی ناظر بر عقود یادشده می‌باشد.

با عنایت به موارد فوق، مطالبه هر گونه وجه تحت هر عنوان، مازاد بر حداکثر نرخ سود تعیین شده توسط شورای پول و اعتبار، خلاف ضوابط و مقررات جاری بوده و مستدعی است ضمن توقف اقدامات مزبور، اصلاح رویه‌های فعلی در آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی و عودت مبالغ مازاد دریافتی از مشتریان، مراتب به قید تسریع، به تمامی واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن، تأکید و نظارت دقیق گردد. /۲۲۴۴۱۸۶/س

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی‌آبادی

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۲۹۷۴۲۵ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۰۷ در خصوص واریز نیم درصد درآمد مشمول مالیات بانک‌ها به حساب خزانه بر طبق قانون تهیه مسکن برای افراد کم‌درآمد»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست‌بانک و مؤسسات اعتباری توسعه، کوثر مرکزی و عسکریه ارسال می‌گردد.

باسلام؛

احتراماً، همان‌گونه که مستحضرنند؛ ماده واحده «قانون تهیه مسکن برای افراد کم‌درآمد» مصوب سال ۱۳۷۲ مجلس شورای اسلامی مقرر می‌دارد:

«ماده واحده - به منظور تأمین مسکن برای محرومین سراسر کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است علاوه بر وصول مالیات‌های مقرر، نیم درصد از درآمد مشمول مالیات بانک‌های کشور را اخذ و به حساب مخصوص خزانه، واریز و معادل صد درصد وجوه دریافتی از حساب خزانه در قالب قانون بودجه به حساب ۱۰۰ (صد) حضرت امام (ره) (ویژه کمک به مسکن محرومین) واریز نماید. ...»

نظر به این که تحقق رویکرد فوق مستلزم همکاری شبکه بانکی و واریز نیم درصد درآمد مشمول مالیات خود به حساب خزانه می‌باشد، ضروری است آن بانک/ مؤسسه اعتباری به قید تسریع، نسبت به واریز سهم خود به حساب شماره ۱۲۹۰/۲۱ خزانه، موضوع ردیف ۱۳۰۴۰۵ درآمدی قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور اقدام نماید. /۲۲۴۴۹۳۳.ذ

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی‌آبادی

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۲۸۶/۳۰۰۹۳ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۱ در خصوص ارسال کتاب ترجمه قانون شرکت‌های صرافی در کشور مالزی»

جهت اطلاع کلیه بانک‌های دولتی، شرکت دولتی پست بانک، بانک‌های غیردولتی و مؤسسات اعتباری غیربانکی ارسال گردید.

با سلام؛

احتراماً، همانگونه که مستحضرنند از جمله نهادهای تحت نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، شرکت‌های صرافی می‌باشند که از سهم و کارکرد بسیار مهمی در معاملات و مبادلات ارزی کشور برخوردارند. به همین دلیل نیز یکی از مؤلفه‌ها و عوامل بسیار مهم در شکل‌گیری ساخت و هسته اصلی یک بازار کارا، منضبط و قاعده‌مند ارزی، نهادهای واسطه‌گر خرید و فروش ارز هستند که ملتزم به قوانین و مقررات بالادستی و در چارچوب سیاست‌ها و خط‌مشی‌های مقام ناظر و با یک عملکرد کارآمد و هماهنگ و البته در پرتو وجود یک محیط کسب و کار مساعد، به بازار آرامش بخشند و از بروز هرگونه تلاطم و نابسامانی و بحران در آن پیشگیری نمایند.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با علم به نقش مؤثر شرکت‌های صرافی در انتظام بخشی و ساماندهی به بازار ارز کشور، بر آن است تا با ایجاد یک فضای کسب و کار مناسب برای فعالان ملتزم و مقید به قانون و جلوگیری از فعالیت آن‌هایی که به نحوی از انحاء و بدون اخذ مجوزهای لازم، مبادرت به خرید و فروش ارز می‌نمایند، بازار ارز کشور را از آسیب‌ها و چالش‌هایی که متأسفانه طی سالیان اخیر، دامن‌گیر آن بود، مصون بدارد. بدین منظور، از اوایل سال گذشته، مذاقه و بررسی تمامی ابعاد و حدود و ثغور فعالیت شرکت‌های صرافی خاصه از بعد چارچوب مقرراتی ناظر بر شرکت‌های مزبور در دستور کار این بانک قرار گرفت. در همین راستا، با هدف آشنایی با قوانین و مقررات ناظر بر صرافی‌ها در سایر کشورها به ویژه آن‌هایی که در عین پیشرو بودن، از وجوه تشابه و اشتراک بیشتری با

مختصات بومی کشورمان برخوردار بودند، قانون شرکت‌های صرافی در کشور مالزی ترجمه شد و در پایگاه اطلاع‌رسانی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ذیل بخش نظارت بانکی قرار گرفت. لیکن با توجه به نکات و موضوعات بسیار آموزنده و قابل تأمل مندرج در آن و به منظور نشر و بسط بیشتر موضوع و بهره‌برداری سهل‌تر و فراگیرتر از آن، اراده بر آن قرار گرفت تا مجموعه مذکور در قالب کتاب نیز به عموم عرضه گردد. مجموعه‌ای که به پیوست تقدیم است، در همین چارچوب بوده و مطالعه آن می‌تواند راهنمای عمل مناسبی را برای سیاست‌گذاران، صاحب‌نظران، دست‌اندرکاران و ناظران و به طور کلی تمامی علاقمندان فراهم سازد. مزید استحضار، از مهمترین نکات و رؤس قانون مذکور عبارتند از:

قانون حاکم بر فعالیت صرافی‌ها در کشور مالزی به تصویب پارلمان این کشور رسیده و با رویکردی جزیی‌نگر در قالب ۷ بخش، تمام شرایط و الزامات فعالیت کسب و کار صرافی را مورد توجه قرار داده است. مرجع نظارت بر صرافی‌ها در آن کشور، بانک مرکزی مالزی بوده که به موجب ماده ۳ قانون مزبور، اختیارات لازم در خصوص نظارت بر صرافی‌ها و انجام امور محوله و صدور مجوز را دارا می‌باشد. در کشور مالزی، مجوز تأسیس صرافی صرفاً به اشخاص حقوقی اعطا می‌شود و پس از طی تشریفات لازم، مجوزی که توسط بانک مرکزی مالزی برای تأسیس صرافی به متقاضی اعطا می‌گردد دارای اعتبار پنج ساله می‌باشد. صرافی‌ها تنها مجاز به نگهداری حداکثر دویست و پنجاه هزار ریونگیت در هر یک از شعب خود می‌باشند. همچنین در کشور مالزی، انتقال وجوه به خارج از کشور اعم از نقد، حواله یا الکترونیکی توسط صرافی‌ها مجاز نمی‌باشد. ضمن آن که صرافی باید یک حسابرس را به منظور انجام حسابرسی به صورت سالیانه منصوب نماید. حسابرس باید عملیات حسابرسی را به فرم و شیوه‌ای که بانک مرکزی مالزی تعیین نموده، انجام داده و گزارش نماید. نکته مهم دیگری که در قانون ناظر بر صرافی‌های کشور مالزی وجود دارد، اختیارات گسترده‌ای است که به مقام ناظر داده شده است. در این خصوص هرگاه تخلفات صرافی محرز شود، کمیته‌ای تحت عنوان «کمیته تشخیص و بررسی تخلف» در بانک مرکزی

مالزی تشکیل شده و با صدور حکمی، مبادرت به انتصاب ناظر ویژه برای رسیدگی به تخلف ارتكابی می‌نماید. به استناد بخش پنجم قانون یادشده، ناظر مزبور دارای اختیارات کامل جهت مراجعه به صرافی بوده و می‌تواند با حکم بازرسی - و در شرایط خاص بدون حکم بازرسی - اقدام به بازرسی از افراد دخیل در تخلف و یا مطلع نماید. همچنین وی می‌تواند حسب مورد اقدام به ضبط و توقیف کلیه اسناد و مدارک و دارایی‌ها و اموال افراد دخیل در تخلف و یا مطلع کند. به استناد قانون مذکور، با احراز و اثبات تخلف، بانک مرکزی مالزی اختیار تام در خصوص وضع جریمه برای اشخاصی که از مفاد مقرر در آن قانون تخطی کرده و یا در پرداخت هزینه‌های خود کوتاهی می‌نمایند را دارا می‌باشد. دیگر ویژگی قابل ذکر قانون موصوف، تعیین الزامات کسب و کار صرافی است که تخطی از آن‌ها را حسب مورد، جرم و قابل مجازات دانسته است. بدین صورت که در کنار هر یک از احکام و تکالیفی که برای صرافی‌ها تعیین شده است، به ازای تخلف از اجرای آن‌ها جریمه نقدی و تعزیری از جمله حبس تعیین شده است. به عنوان مثال، به موجب مفاد مقرر در این قانون، در صورتی که اشخاص حقیقی و یا حقوقی بدون اخذ مجوز اقدام به انجام عملیات صرافی نمایند، متخلف شناخته شده و مشمول جریمه‌ای حداکثر به میزان یک صد هزار رینگیت یا حبس به مدت ۵ سال و یا هر دو، می‌شوند.

با امید به آن که، این اثر بتواند مقبول خاطر مخاطبان محترم قرار گیرد و کاستی‌ها و ایرادات آن با دقت نظر و نقدهای واصله در آینده برطرف شود، ضمن تقدیم ۵ نسخه از کتاب مزبور، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب در اختیار واحدهای ذیربط قرار

گیرد. ۲۲۵۸۲۳۸/ع

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی‌آبادی

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

پیوست: ۵ جلد کتاب

«بخشنامه شماره ۹۳/۳۳۰۴۶۲ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۰۹ در خصوص اصول ۲۹ گانه سند کمیته
بال تحت عنوان «اصول اساسی برای نظارت بانکی مؤثر»

**جهت اطلاع کلیه بانک‌های دولتی، شرکت دولتی پست بانک، بانک‌های غیردولتی و
مؤسسات اعتباری غیربانکی ارسال گردید.**

با سلام؛

احتراماً، همانطور که مستحضرنند، نظارت مؤثر بر بانک‌ها یکی از مهمترین عوامل حفظ ثبات در سیستم بانکی و به تبع آن در کل سیستم مالی می‌باشد. نظارت بانکی دقیق و پیشگیرانه باعث ایجاد ثبات شده و بانک‌ها را قادر می‌سازد به دور از تلاطم‌های ناگهانی و ریسک‌های غیرضروری به فعالیت‌های اصلی خود بپردازند. در همین راستا، کمیته بانکداری بال، به عنوان یکی از مراجع بین‌المللی معتبر در عرصه نظارت بانکی، سندی را متضمن ۲۵ اصل اساسی یا به تعبیری اصول ۲۵ گانه تحت عنوان «اصول اساسی برای نظارت بانکی مؤثر» به مرحله تدوین درآورد که اولین نسخه آن در سال ۱۹۹۷ انتشار یافت و سپس در سال ۲۰۰۶ مورد بازنگری قرار گرفت. متعاقباً در سپتامبر سال ۲۰۱۲، بعد از بحران مالی سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸، سند مذکور توسط کمیته بال مجدداً بازنگری شد و با اضافه شدن ۴ اصل جدید به آن به ۲۹ اصل (اصول ۲۹ گانه) ارتقاء یافت. در سند مزبور، نحوه دسته‌بندی اصول نیز در مقایسه با سند پیشین، دستخوش تغییراتی شده است. به طور کلی نسخه جدید سه موضوع اصلی را مبنای کار خود قرار داده که عبارتند از: (۱) استفاده از رویکرد آینده‌نگر به منظور نظارت مؤثر بر بانک‌ها؛ (۲) نظارت مؤثر مبتنی بر تجزیه و تحلیل ریسک و مداخله زود هنگام مقام نظارت بانکی در صورت لزوم و (۳) ارزیابی مشخصه‌های ریسکی بانک‌ها با توجه به میزان ریسک موجود در عملیات آن‌ها و تحمیل ریسک از طرف یک بانک به سیستم مالی و بانکی. علاوه بر این، در سند جدید، به دو موضوع «حاکمیت شرکتی» و «شفافیت و افشاء اطلاعات در بانک‌ها» تأکید بسیاری شده است. همچنین سند

مذکور، شامل حداقل استانداردهایی است که رعایت آن‌ها به منظور وضع مقررات و اعمال نظارت احتیاطی بر بانک‌ها و سیستم بانکداری توصیه شده است. در واقع استانداردهای مذکور، رهنمودهایی را جهت دستیابی به سطح قابل قبولی از نظارت بانکی ارائه می‌کند. از دیگر ویژگی‌های متمایز ویرایش جدید سند موصوف آن است که برخلاف ویرایش‌های قبلی که دارای سند تکمیلی و تفصیلی تحت عنوان متدولوژی بودند، با جزییات بیشتری تقریر یافته و به تعبیری سند متضمن متدولوژی نیز در آن تلفیق شده است.

از آنجایی که نسخ قبلی سند "اصول اساسی برای نظارت بانکی مؤثر" به دلیل اهمیت و ضرورت، در سالیان قبل توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ترجمه شده بود، لذا ایجاب می‌نمود ویرایش جدید آن نیز به عنوان یکی از اسناد مهم بین‌المللی در زمینه نظارت بانکی با هدف درک و فهم دقیق‌تر و بهتر از آن و تمهید و اتخاذ تدابیر و اقدامات لازم برای پیاده‌سازی آن مورد ترجمه قرار گیرد. بنا به همین ضرورت، اداره مطالعات و مقررات بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر آن شد تا به منظور بهبود و توسعه فرآیند نظارت بانکی و ارتقای ثبات و سلامت بانک‌ها در شرایط عدم اطمینان از طریق بالا بردن سطح کیفی نظارت احتیاطی مبتنی بر تجزیه و تحلیل ریسک نسبت به ترجمه آن اقدام نماید. تأملی بر نسخه جدید و مقایسه آن با نسخ سال‌های ۱۹۹۷ و ۲۰۰۶ و همچنین اسناد ناظر بر متدولوژی نسخ یاد شده، از سیر تکوین و تکامل حداقل الزامات و اصول یک نظام نظارت بانکی مترقی و کارآمد حکایت دارد که حسب آموزه‌ها و تجربه‌های حاصل از رویدادها و شرایط محیطی روزآمد گردیده‌اند. لذا انتشار ویرایش جدید ما را از مطالعه و تدقیق در نسخ قبلی بی‌نیاز نمی‌نماید و نظر داشت و تأمل بر همه نسخ مذکور می‌تواند به درک و شناخت جامع‌تر و عمیق‌تر از موضوع بیانجامد.

با امید به آن که انتشار چنین آثاری بتواند در شناخت و درک بیشتر و جامع‌تر از ادبیات نظارت بانکی و تعمیق و تثبیت مفاهیم نظری موضوع نزد مدیران و کارشناسان نظام بانکی کشور، صاحب‌نظران و اهل فن و مقامات و تصمیم‌گیران مربوط مؤثر افتد و منجر به شناخت

وظایف و نحوه تعامل فیما بین بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و شبکه بانکی کشور شود، نظارت بانکی را بهبود بخشد و ثبات مالی ناشی از یک نظارت مؤثر و کارآمد بانکی را فراهم سازد؛ سند پیوست جهت استحضار و هرگونه بهره‌برداری تقدیم می‌شود. گرچه مطالعه سند تقدیمی برای همه دست‌اندرکاران، صاحب‌نظران و علاقمندان به مباحث بانکی و به طور اخص نظارت بانکی می‌تواند مفید باشد، لیکن برای ناظران بانکی و برخی واحدهای داخلی بانک‌ها نظیر واحدهای مدیریت ریسک، حسابرسی داخلی و بازرسی بیشتر توصیه می‌شود.

ضمن اعلام این که سند مذکور همچون نسخ پیشین آن در پایگاه اطلاع‌رسانی این بانک زیربخش نظارت بانکی و در قسمت گزیده اصول کمیته بال برای نظارت مؤثر قرار دارد، خواهشمند است دستور فرمایند این سند برای مطالعه و هرگونه بهره‌برداری در اختیار واحدهای ذیربط قرار گیرد. /۲۲۵۵۵۳۲/غ

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی‌آبادی

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۳۳۹۶۹۲ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۷ در خصوص ابلاغ اصلاحیه دستورالعمل ساماندهی تبلیغات قرض‌الحسنه پس‌انداز مؤسسات اعتباری و صندوق قرض‌الحسنه مؤسسات اعتباری به شبکه بانکی کشور»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسات اعتباری ارسال می‌گردد

باسلام؛

احتراماً، همان‌گونه که مستحضر می‌باشند، در اجرای ماده ۱۶ دستورالعمل اعطای جوایز به سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز (ریالی-ارزی) مصوب یک‌هزار و یک‌صد و بیست و پنجمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۲/۲۷ شورای پول و اعتبار و نیز به منظور ارتقای فرهنگ بانکداری اسلامی، گسترش فرهنگ قرض‌الحسنه و جلوگیری از تبلیغات اغواءکننده در خصوص جوایز اعطایی به سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، طی بخشنامه شماره ۹۳/۲۳۵۰۰۳ مورخ ۹۳/۱۰/۴، دستورالعملی را تحت عنوان «دستورالعمل ساماندهی تبلیغات قرض‌الحسنه پس‌انداز بانک قرض‌الحسنه/صندوق قرض‌الحسنه مؤسسات اعتباری» به شبکه بانکی کشور ابلاغ نمود که موارد لازم‌الرعايه در تبلیغات قرض‌الحسنه را صرفاً برای بانک‌های قرض‌الحسنه و صندوق‌های قرض‌الحسنه وابسته به بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی تعیین نموده بود. با عنایت به این که از اوایل سال جاری، انجام عملیات قرض‌الحسنه توسط بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی نیز مجاز اعلام شده، لذا ایجاب می‌نمود، شمول دستورالعمل مذکور که صرفاً ناظر بر بانک‌های قرض‌الحسنه و صندوق‌های قرض‌الحسنه وابسته به بانک‌ها و مؤسسات اعتباری بود، به بانک‌ها و مؤسسات اعتباری نیز تسری یابد. لذا بدین منظور دستورالعمل یادشده مورد اصلاح قرار گرفت که تحت عنوان «دستورالعمل ساماندهی تبلیغات قرض‌الحسنه پس‌انداز مؤسسات اعتباری و صندوق قرض‌الحسنه مؤسسات اعتباری» و به شرح پیوست جهت اجرا ایفاد می‌گردد. خواهشمند است دستور فرمایند، مراتب به کلیه واحدهای ذی‌ربط آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ شود و بر حسن اجرای آن، نظارت لازم به عمل آید. / ۲۳۰۶۶۸۰ ص

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پول‌شویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی آبادی

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۳۴۳۹۳۴ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۰ در خصوص اعلام لزوم تسهیل شرایط اعطای تسهیلات به واحدهای تولیدی توسط شبکه بانکی کشور در راستای نیل به اهداف اقتصاد مقاومتی»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست

بانک و مؤسسات اعتباری غیربانکی ارسال می‌گردد.

با سلام؛

احتراماً، همانگونه که استحضار دارند رسالت و وظیفه خطیری که شبکه بانکی کشور در تأمین مالی نظام اقتصادی کشور بر عهده دارد، ایجاب می‌نماید تا در شرایط حاضر، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی نقش مؤثرتر و کارآتری را در خروج غیرتورمی از رکود اقتصادی ایفاء نمایند. بر این اساس و در اجرای رهنمودهای مقام معظم رهبری - مدظله‌العالی - مبنی بر لزوم تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی، ضروری است تمامی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی با روحیه جهادی و احساس مسئولیت و اهتمام عالی، همگام با سیاست‌های دولت محترم، نقش و رسالت خویش را به نحو شایسته و درخوری به انجام رسانده و با بهره‌گیری بهینه و هدایت صحیح منابع مالی موجود، بسترهای خارج نمودن فعالیت‌های اقتصادی از رکود و استفاده از ظرفیت‌های تولیدی را فراهم نمایند.

بنا به همین ضرورت، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز به‌عنوان مقام سیاست‌گذار و ناظر بر بازار پولی و بانکی کشور بر آن است تا به‌منظور تحقق بخشیدن به اهداف اقتصاد مقاومتی و کمک به سیاست‌های دولت محترم در خروج غیرتورمی کشور از رکود و نهایتاً نیل به رشد و توسعه اقتصادی کشور، سیاست‌هایی را با هدف هدایت شبکه بانکی به تخصیص بهینه منابع و مصروف نمودن آن در فعالیت‌های مولد از طریق حمایت از تولیدکنندگان و اتکا به تولیدات داخلی که موتور محرک توسعه اقتصاد کشور محسوب می‌شود و نقش برجسته‌ای در اجرای سیاست‌های خروج از رکود بر عهده دارند، به‌مورد اجرا گذارد. این در حالی است که در حال حاضر، بسیاری از واحدهای تولیدی مزبور که فعالیت آن‌ها از توجیبهات مالی مناسب برخوردار است و به‌رغم برخورداری از توان و ظرفیت سودآوری بالا در برهه‌ای از زمان طی سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۲ - بنا به دلایلی خارج از

حیطه اختیار و اراده - نتوانسته‌اند به تعهدات خود در قبال شبکه بانکی کشور عمل نمایند، در فهرست بدهکاران بانکی قرار گرفته و بالتبع در دریافت تسهیلات جدید به منظور تأمین سرمایه در گردش با مشکل مواجه شده‌اند.

با عنایت به مراتب فوق و نقش برجسته و بی‌بدیل واحدهای مزبور در تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی، لازم است اعطای تسهیلات به واحدهای تولیدی حائز شرایط زیر توسط تمامی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری در اولویت قرار گیرد:

۱- واحدهای تولیدی که به استناد صورت‌های مالی حسابرسی شده طی سه سال گذشته، به دلیل کاهش فروش ناشی از عوامل خارج از حیطه اختیار و اراده مدیریت، با کاهش سودآوری مواجه شده‌اند، لیکن ظرف دو سال قبل از آن و علیرغم دریافت تسهیلات و یا استفاده از خدمات بانکی، در هیچ یک از بانک‌ها یا مؤسسات اعتباری غیربانکی، بدهی غیرجاری (اعم از ریالی و یا ارزی) نداشته‌اند.

۲- واحدهای تولیدی که تسهیلات دریافتی قبلی را در محل موضوع قرارداد تسهیلات اعطایی مصرف نموده‌اند.

۳- واحدهای تولیدی که تعدیل نیرو نداشته و یا در صورت تعدیل نیرو، دریافت تسهیلات جدید این امکان را برای آن‌ها فراهم می‌کند تا شرایط بازگشت به کار نیروهای تعدیل شده را فراهم نمایند.

۴- واحدهای تولیدی که به دلیل عدم وصول مطالبات خود از دستگاه‌های اجرایی دولتی، شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت، نتوانسته‌اند تعهدات خود را در قبال شبکه بانکی کشور ایفا نمایند.

۵- واحدهای تولیدی که استمرار عملیات تولیدی آن‌ها بنا به دلایلی خارج از حیطه اختیار مدیران و بر اساس شرایط کلان اقتصادی نظیر نوسانات ناگهانی شدید نرخ برابری اسعار با مانع مواجه شده است.

۶- واحدهای تولیدی که دارای توان صادراتی بوده و استمرار عملیات تولیدی آن‌ها می‌تواند باعث افزایش صادرات غیرنفتی کشور شود.

در خاتمه شایان ذکر می‌داند، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی موظفند با مدنظر قراردادن عمومات و اصول کلی ناظر بر تخصیص منابع به ویژه اعتبارسنجی دقیق و صحیح

متقاضی تسهیلات و اخذ تأمین و وثایق کافی و بررسی توان بازپرداخت تسهیلات، نسبت به اعطای تسهیلات به واحدهای تولیدی که حسب مورد حایز تمام یا بخشی از شرایط فوق‌الذکر هستند، اقدام نمایند. /۲۳۲۰۱۹۷/چ

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی آبادی

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۸۱۶

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۳۴۶۰۵۵ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۳ در خصوص ابلاغ فرم یکنواخت قرارداد قرض الحسنه»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسات اعتباری ارسال می‌گردد.

با سلام؛

احتراماً، در اجرای تبصره ذیل ماده (۲۳) «قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار» مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶ مجلس شورای اسلامی، موضوع «یکنواخت‌سازی فرم عقود تسهیلات بانکی»، بدین وسیله به پیوست فرم «قرارداد قرض الحسنه» که در یک‌هزار و یک‌صد و نود و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۲۱ شورای پول و اعتبار به تصویب رسیده است، جهت اجرا ایفاد می‌گردد. لازم به ذکر است که مصوبه فوق‌الذکر از تاریخ ۱۳۹۴/۲/۱ لازم‌الاجرا بوده و از آن تاریخ، تمامی قراردادهای جدید مربوط به عقد مذکور باید صرفاً بر اساس فرم‌های پیوست این بخشنامه تنظیم و منعقد گردد. لذا ضروری است تا زمان لازم‌الاجرا شدن این مصوبه، تمامی تمهیدات لازم از جمله چاپ و توزیع فرم یکنواخت قرارداد قرض الحسنه با سربرگ آن بانک/ مؤسسه اعتباری فراهم شود. لازم به ذکر است که تمامی قراردادهای منعقد شده تا قبل از تاریخ لازم‌الاجرا شدن مصوبه موضوع این بخشنامه، تا پایان مدت اعتبار قراردادهای موصوف، کماکان به قوت خود باقی خواهد ماند و تابع ضوابط و مقررات زمان انعقاد قرارداد می‌باشد. ضمناً در راستای اجرای صحیح مصوبه مذکور مقتضی است:

۴. اطلاع‌رسانی کامل برای عموم در خصوص قرارداد قرض الحسنه به طرق ممکن از

جمله قراردادن فرم آن قرارداد در پایگاه اطلاع‌رسانی آن بانک/ مؤسسه اعتباری

صورت پذیرد؛

۵. قبل از انعقاد و یا امضای قرارداد صدرالذکر، تمهیداتی اتخاذ گردد تا مشتری، ضامن و وثیقه‌گذار از مفاد آن آگاهی کامل کسب نموده و نسخه‌ای از قرارداد مذکور به همراه مقررات و ضوابط مصرح در آن، در اختیار مشتری، ضامن و وثیقه‌گذار قرار گیرد؛
۶. پس از انعقاد و امضای قرارداد، نسخه‌ای از آن را که دارای ارزش قانونی یکسان با سایر نسخ می‌باشد، در اختیار طرفین قرارداد (تسهیلات‌گیرنده، ضامن یا ضامنین و وثیقه‌گذار یا وثیقه‌گذاران) قرار گیرد.

بدیهی است هر نوع تغییر در ارکان و مفاد این قرارداد صرفاً توسط شورای پول و اعتبار امکان‌پذیر می‌باشد. با عنایت به موارد فوق‌الذکر، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع به تمامی واحدهای ذی‌ربط ابلاغ شده و بر حسن اجرای آن، اهتمام و نظارت جدی به عمل آورند. ۲۲۹۹۷۹۸/ ص

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پول‌شویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی‌آبادی

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

پیوست دارد

محل الصاق
تمبر مالیاتی

شماره:

تاریخ:

«بِسْمِ تَعَالَى»

«قرارداد قرض الحسنه»

ماده ۱- طرفین قرارداد:

این قرارداد بر اساس قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲/۶/۸ مجلس شورای اسلامی و آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های ابلاغی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بین امضاکنندگان زیر منعقد می‌گردد:

الف- بانک/مؤسسه اعتباری شعبه کد
نشانی

با نمایندگی

آقای/خانم به عنوان قرض دهنده که از این پس در این

قرارداد بانک/مؤسسه اعتباری نامیده می‌شود و

ب- (در صورتی که تسهیلات گیرنده شخص حقیقی باشد) آقای/خانم فرزند

تاریخ تولد شماره شناسنامه محل صدور

شماره سریال شناسنامه کد ملی/شماره اختصاصی اتباع

خارجی/شماره گذرنامه اتباع خارجی کد اقتصادی کد پستی

نشانی

شماره تماس

ثابت شماره تلفن همراه پست الکترونیک

(در صورتی که تسهیلات گیرنده شخص حقوقی باشد) شرکت ثبت شده به شماره اداره ثبت شرکت‌های کد اقتصادی شناسه ملی/شماره اختصاصی اتباع خارجی با امضای آقای/خانم فرزند شماره شناسنامه تاریخ تولد کد ملی/شماره اختصاصی اتباع خارجی/شماره گذرنامه اتباع خارجی به عنوان شرکت و آقای/خانم فرزند شماره شناسنامه تاریخ تولد کد ملی/شماره اختصاصی اتباع خارجی/شماره گذرنامه اتباع خارجی به عنوان شرکت و با مهر شرکت، طبق آگهی شماره روزنامه رسمی شماره مورخ کدپستی به نشانی شماره تماس ثابت شماره تلفن همراه پست الکترونیکی که از این پس در این قرارداد قرض گیرنده نامیده می‌شود.

ج - ضامن / ضامنین:

(در صورتی که ضامن/ضامنین شخص حقیقی باشد)

آقای/خانم فرزند تاریخ تولد شماره شناسنامه محل صدور شماره سریال شناسنامه کد ملی کدپستی به نشانی شماره

تماس ثابت شماره تلفن همراه پست الکترونیک

(در صورتی که ضامن/ضامین شخص حقوقی باشد)

شرکت ثبت شده به شماره اداره ثبت

شرکت‌های کد اقتصادی شناسه ملی

..... با امضای آقای/خانم فرزند شماره

شناسنامه تاریخ تولد کد ملی به عنوان

..... شرکت و آقای/خانم فرزند شماره شناسنامه

..... تاریخ تولد کد ملی به عنوان

شرکت و با مهر شرکت طبق آگهی شماره روزنامه رسمی شماره

مورخ کدپستی به

نشانی.....

شماره تماس ثابت شماره تلفن همراه

..... پست الکترونیک

تبصره- نشانی، پست الکترونیک و تلفن‌های بانک/مؤسسه اعتباری، قرض‌گیرنده و

ضامن/ضامین همان موارد مندرج در این ماده است. چنان چه یکی از اشخاص مزبور

نشانی، پست الکترونیک و تلفن‌های خود را تغییر دهد باید موضوع را به صورت کتبی به

طرف‌های دیگر ابلاغ کند. تا وقتی که تغییر موارد فوق، کتباً به طرف دیگر ابلاغ نشده باشد،

کلیه مکاتبات و مراسلات و ابلاغیه‌ها و اخطاریه‌های اجرایی و غیره، حسب مورد از طریق

شماره تلفن (پیامک)، پست الکترونیک و نشانی که در این ماده قید شده است، ارسال

می‌شود و ابلاغ شده تلقی می‌گردد.

ماده ۲- موضوع این قرارداد عبارتست از:

تبصره ۲- طرفین توافق نمودند هرگونه اشتباه در محاسبات بانک/مؤسسه اعتباری قابل برگشت بوده و ضمن قبول محاسبات اصلاحی، نسبت به تنظیم و اصلاح اسناد و اوراق مربوطه اقدام نمایند.

ماده ۶- قرض گیرنده اظهار نمود از مقررات و ضوابط بانک/مؤسسه اعتباری در خصوص تسهیلات قرض الحسنه مطلع گردیده و حائز شرایط دریافت تسهیلات می‌باشد. در صورتی که به تشخیص بانک/مؤسسه اعتباری، قرض گیرنده از مفاد این قرارداد از جمله هرگونه معامله ناقله تحت هر عنوان نسبت به عین مورد وثیقه این قرارداد تخطی نموده و یا تسهیلات را خارج از موضوع قرارداد مصرف نموده باشد، بانک/مؤسسه اعتباری می‌تواند مانده مطالبات را به دین حال تبدیل نماید. چنانچه قرض گیرنده اقساط مذکور در ماده (۴) را در سررسید مقرر پرداخت ننماید، باقی مانده اقساط حسب ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تبدیل به دین حال شده و بانک/مؤسسه اعتباری حق مطالبه تمامی طلب خود را از قرض گیرنده به صورت یکجا خواهد داشت.

ماده ۷- قرض گیرنده متعهد گردید در صورت تخطی از مفاد این قرارداد از جمله هرگونه معامله ناقله تحت هر عنوان نسبت به عین مورد وثیقه این قرارداد و یا استفاده از تسهیلات موضوع این قرارداد به نحو غیرمجاز، حسب مورد از تاریخ سررسید اقساط یا تبدیل دیون به دین حال، تا تاریخ تسویه بدهی، علاوه بر وجوه تأدیه نشده خود، مبلغی به عنوان وجه التزام تأخیر تأدیه دین، معادل درصد طبق دستورالعمل محاسباتی زیر برای هر سال به بانک/مؤسسه اعتباری پرداخت نماید.

تعداد روز \times نرخ وجه التزام تأخیر تأدیه دین \times مانده اصل بدهی

تعداد روزهای واقعی سال $\times ۱۰۰$

تبصره- مانده اصل بدهی مندرج در دستورالعمل محاسباتی این ماده عبارت است از مانده اصل قرض الحسنه اعطایی بانک/مؤسسه اعتباری به علاوه کارمزد متعلقه معوقی که از سوی قرض گیرنده به بانک/مؤسسه اعتباری پرداخت نگردیده است.

ماده ۸- بانک/مؤسسه اعتباری پس از گذشت حداکثر دو ماه از سررسید هر یک از اقساط و عدم بازپرداخت آن‌ها توسط قرض گیرنده و یا بلافاصله پس از حال شدن دیون قرض گیرنده، باید موضوع را از طریق نشانی مندرج در ماده (۱) این قرارداد و اصلاحیه‌های اعلامی احتمالی، به اطلاع ضامن/ضامین و وثیقه گذار/گذاران برساند. در غیر این صورت، اخذ وجه التزام تأخیر تأدیه دین مذکور در ماده (۷) از ضامن/ضامین و وثیقه گذار/گذاران امکان پذیر نخواهد بود.

ماده ۹- قرض گیرنده و ضامن/ضامین به طور غیرقابل رجوع به بانک/مؤسسه اعتباری اجازه و اختیار دادند که هرگونه مطالبات خود ناشی از این قرارداد را اعم از مستقیم یا غیرمستقیم پس از سررسید یا حال شدن دیون و در صورت عدم پرداخت، از موجودی هر یک از حساب‌ها (ریالی و ارزی)، اموال و اسناد آنان نزد بانک/مؤسسه اعتباری و یا بانک‌ها و سایر مؤسسات اعتباری رأساً و بدون نیاز به حکم قضائی یا اجرایی برداشت نموده و به حساب بدهی قرض گیرنده منظور نماید. در صورتی که وجوه به صورت ارزی باشد بانک/مؤسسه اعتباری آن را به نرخ اعلامی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران محاسبه و برداشت می نماید. اقدام بانک/مؤسسه اعتباری در این خصوص برای قرض گیرنده و ضامن/ضامین غیرقابل اعتراض و لازم‌الاتباع می باشد.

تبصره ۱- هرگونه وجوهی که پس از سررسید یا به تعویق افتادن مطالبات این قرارداد به بانک/مؤسسه اعتباری پرداخت و یا از حساب‌ها و اموال و اسناد برداشت می شود، ابتدا بابت هزینه‌های قانونی منظور شده و مابقی بین سه جزء مانده اصل قرض الحسنه اعطایی، کارمزد و وجه التزام تأخیر تأدیه دین تسهیم بالنسبه می شود.

تبصره ۲- بانک/مؤسسه اعتباری اقدامات موضوع این ماده را پس از اجرایی نمودن، از طریق نشانی مندرج در ماده (۱) این قرارداد و اصلاحیه‌های اعلامی احتمالی، حسب مورد به قرض‌گیرنده و ضامن/ضامین اطلاع می‌دهد.

ماده ۱۰- ضامن/ضامین با علم و اطلاع و وقوف کامل راجع به مندرجات این قرارداد و کمیت و کیفیت تعهدات قرض‌گیرنده، منفرداً، مشترکاً و متضامناً، انجام کلیه تعهدات و پرداخت بدهی‌هایی که در ارتباط با انجام موضوع این قرارداد به عهده قرض‌گیرنده است را تعهد نمودند و بانک/مؤسسه اعتباری به استناد این قرارداد حق دارد علاوه بر مراجعه به قرض‌گیرنده، به هریک از ضامین، منفرداً و یا مشترکاً مراجعه و ایفای تعهدات قرارداد را مطالبه و وجوه متعلقه را وصول نماید.

ماده ۱۱- هرگاه بانک/مؤسسه اعتباری برای وصول مطالبات خود درخواست صدور اجرائیه نماید و حکم به نفع بانک/مؤسسه اعتباری صادر شود، پرداخت کلیه هزینه‌های اجرایی و مبلغی معادل آیین‌نامه تعرفه حق‌الوکاله در امور اجرایی و همچنین در صورتی که بانک/مؤسسه اعتباری ناگزیر از توسل به اقدامات قضایی گردد، هزینه‌های قضایی و دادرسی و حق‌الوکاله وکیل یا نماینده قضایی و خسارات از هر جهت (طبق تشخیص و اعلام بانک/مؤسسه اعتباری) بر ذمه قرض‌گیرنده بوده که علاوه بر انجام سایر تعهدات، ملزم به پرداخت آن می‌باشد.

ماده ۱۲- به منظور تضمین حسن انجام تعهدات ناشی از این قرارداد، موارد مشروحه ذیل:

(مشخصات کامل وثیقه/ وثایق مأخوذه ذکر گردد)

.....
.....
.....
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

توسط قرض‌گیرنده و یا وثیقه‌گذار/گذاران (در صورتی که شخص حقیقی باشد)
آقای/خانم..... فرزند..... تاریخ تولد..... شماره..... شماره
شناسنامه..... محل صدور..... شماره سریال شناسنامه
..... کد ملی..... کدپستی..... به نشانی
..... شماره.....
تماس ثابت..... شماره تلفن همراه..... پست
الکترونیک.....

(در صورتی که شخص حقوقی باشد) شرکت..... ثبت شده به شماره
..... اداره ثبت شرکت‌های..... کد اقتصادی.....
..... شناسه ملی..... با امضای آقای/خانم..... فرزند.....
شماره شناسنامه..... تاریخ تولد..... کد ملی..... به
عنوان..... شرکت و آقای/خانم..... فرزند..... شماره
شناسنامه..... تاریخ تولد..... کد ملی..... به عنوان
..... شرکت و با مهر شرکت طبق آگهی شماره..... روزنامه
رسمی شماره..... مورخ..... کدپستی.....

..... بنام نشانی

..... شماره تماس ثابت شماره تلفن همراه

..... پست الکترونیکی

..... در وثیقه بانک/مؤسسه اعتباری مستقر

گردید. قبض و اقباض در خصوص مورد وثیقه مندرج در این ماده به عمل آمد و حسب مورد مجدداً به طور صحیح و سالم تحویل مالک یا مالکین داده شد.

ماده ۱۳- قرض گیرنده تعهد نمود که حسب مورد در صورت تقاضای بانک/مؤسسه اعتباری، هر آن چه مورد وثیقه قرار می‌گیرد را پس از امضای قرارداد حاضر و در مدت آن، همه ساله به مبلغی که مورد موافقت بانک/مؤسسه اعتباری باشد، در برابر آتش‌سوزی، انفجار، زلزله، سیل، صاعقه و سایر خطرات مرتبطی که بانک/مؤسسه اعتباری تعیین می‌کند، نزد یکی از شرکت‌های بیمه مجاز، به هزینه خود و به نفع بانک/مؤسسه اعتباری بیمه نماید و بیمه‌نامه را بلادرنگ به بانک/مؤسسه اعتباری تسلیم کند. همچنین پانزده روز قبل از انقضای مدت بیمه، مدارک تجدید بیمه را به بانک/مؤسسه اعتباری ارائه دهد. در صورتی که قرض گیرنده تعهدات خود را به شرح فوق انجام ندهد بانک/مؤسسه اعتباری می‌تواند وثائق را وکالتاً از طرف قرض گیرنده به هزینه خود بیمه نموده و مبلغ هزینه شده را از قرض گیرنده مطالبه یا به حساب وی منظور نماید. بدیهی است وکالت مذکور نافی تعهدات و مسئولیت‌های قرض گیرنده نخواهد بود. ضمناً قرض گیرنده مکلف است در صورت بروز خسارت به موارد بیمه شده، سریعاً به بیمه‌گر و بانک/مؤسسه اعتباری اطلاع دهد.

ماده ۱۴- در صورتی که به تشخیص بانک/مؤسسه اعتباری، قرض گیرنده و یا وثیقه‌گذار/گذاران و یا ضامن/ضامنین از مفاد این قرارداد تخلف نمایند، بانک/مؤسسه اعتباری می‌تواند نسبت به صدور اجرائیه جهت وصول مطالبات خود به طرفیت هریک از اشخاص یادشده اقدام نماید.

ماده ۱۵- مالک یا مالکین مورد وثیقه، ضمن اعلام و اقرار به این که تا کنون نسبت به عین مورد وثیقه هیچ‌گونه معامله‌ای انجام نداده‌اند، متعهد و ملتزم گردیدند که:

۱۵-۱- از هرگونه معامله ناقله تحت هر عنوان نسبت به عین مورد وثیقه خودداری نمایند.

۱۵-۲- بدون موافقت بانک/مؤسسه اعتباری در موارد وثیقه تغییری ایجاد نمایند و از انجام هر اقدامی که موجب نقصان بهای موارد وثیقه باشد خودداری نمایند.

۱۵-۳- در صورتی که در مورد وثیقه علاوه بر مستحذات، تأسیسات و تجهیزات فعلی، مستحذات و تأسیسات و تجهیزات دیگری اضافه شود، جزء موارد وثیقه خواهد بود.

۱۵-۴- در صورتی که قبل از فک این سند تمام یا قسمتی از موارد وثیقه در معرض اجرای طرح‌های مؤسسات و شرکت‌های دولتی و شهرداری و امثال آن قرار گیرد، بانک/مؤسسه اعتباری، قائم‌مقام و یا وکیل بلاعزل و یا وصی بعد از فوت مالک یا مالکین مورد وثیقه است که تمامی تشریفات قانونی را انجام دهد و با امضای اسناد و دفاتر مربوط، وجوهی را که از طرف مؤسسه ذی‌ربط در قبال تملک تمام یا قسمتی از موارد وثیقه پرداخت خواهد شد، به صورت نقدی یا قسطی دریافت کند و پس از احتساب و کسر هزینه‌های متعلقه، مطالبات خود را از محل باقیمانده وجه، وصول نماید. هرگاه بهای ملک، در صندوق ثبت یا دادگستری سپرده شده باشد، بانک/مؤسسه اعتباری حق دریافت وجوه سپرده را به میزان هزینه‌های متعلقه و مطالبات خود خواهد داشت. در صورتی که وجوه وصول شده و یا موارد وثیقه موضوع این بند، تکافوی مطالبات بانک/مؤسسه اعتباری را ننماید، قرض‌گیرنده متعهد گردید کلیه بدهی‌های خود را بنا به تشخیص بانک/مؤسسه اعتباری، فوراً بپردازد.

۱۵-۵- هرگونه نقل و انتقال قبلی نسبت به منافع مورد وثیقه (ولو این که ضمن سند عادی باشد) را کتباً به اطلاع بانک/مؤسسه اعتباری رسانده و نیز قبل از انتقال منافع مورد وثیقه تحت هر عنوان، از بانک/مؤسسه اعتباری تأییدیه اخذ نمایند.

۱۵-۶- در صورتی که مورد وثیقه به تملک بانک/مؤسسه اعتباری درآید، محل مورد وثیقه را تخلیه و تحویل بانک/مؤسسه اعتباری نمایند. در غیر این صورت به استناد مفاد این قرارداد و نیز سند انتقال اجرایی، بانک/مؤسسه اعتباری می تواند از طریق ادارات ثبت اسناد و املاک، مورد انتقال را تخلیه و تصرف نماید.

ماده ۱۶- کلیه وکالت‌های تفویضی به بانک/مؤسسه اعتباری و نیز تمامی شرایط قرارداد حاضر، برای طرفین معین است و با سلب حق عزل و ضم وکیل و امین و غیره و سلب حق اجرای مورد وکالت توسط موکل می‌باشد.

ماده ۱۷- قرض گیرنده و وثیقه گذار/گذاران قبول نمودند در صورتی که بانک/مؤسسه اعتباری به منظور رونق بازار ثانویه مطالبات رهنی، مطالبات این قرارداد را به اشخاص دیگر منتقل کند، تضمینات و وثایق این قرارداد به تعهدات لاحق نیز منتقل شده و کماکان بابت تعهدات انتقال یافته در رهن و وثیقه، باقی باشد.

ماده ۱۸- کلیه هزینه‌های مربوط به ثبت قرارداد حاضر از جمله حق‌الثبت و حق‌التحریر، بدون حق رجوع به بانک/مؤسسه اعتباری، کلاً به عهده قرض گیرنده است.

ماده ۱۹- قرض گیرنده و ضامن/ضامین قبول نمودند بانک/مؤسسه اعتباری می تواند هرگونه داده و اطلاعات ایشان را در اختیار شرکت سنجش اعتبار مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران قرار دهد.

ماده ۲۰- این قرارداد بر اساس توافق طرفین و بر طبق ماده ۱۵ «قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)» و اصلاحات و الحاقات قانونی آن و ماده (۷) «قانون تسهیل اعطای

تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارایی بانک‌ها» در حکم سند رسمی و لازم‌الاجرا بوده و تابع مفاد «آیین‌نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجرا» می‌باشد و تمامی امضاکنندگان قبول نمودند که کلیه مندرجات قرارداد را پذیرفته و نسبت به آن هیچ‌گونه اختلافی ندارند و قرض گیرنده، ضامن/ضامین و وثیقه‌گذار/گذاران حق هرگونه ایراد و اعتراضی را نسبت به مفاد قرارداد و نیز نسبت به اقدامات اجرایی بانک/مؤسسه اعتباری برای وصول مطالبات خود و ایفای تعهدات قرض گیرنده در هر مرحله از عملیات اجرایی، از خود سلب و اسقاط نمودند.

این قرارداد در ۲۰ ماده و ۶ تبصره و در نسخه تنظیم و به رؤیت کامل بانک/مؤسسه اعتباری، قرض گیرنده، ضامن/ضامین و وثیقه‌گذار/گذاران رسید و ایشان ضمن اقرار به اطلاع و آگاهی کامل از مفاد این قرارداد و پذیرش تبعات حقوقی و قانونی ناشی از آن، به امضای تمامی صفحات آن مبادرت نمودند و یک نسخه از این قرارداد به هریک از آنها تسلیم گردید.

«بخشنامه شماره ۹۳/۳۴۹۱۰۵ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۵ در خصوص اعلام پذیرش هزینه‌های مرتبط با ذخیره اختصاصی مطالبات مشکوک‌الوصول بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی مجاز به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیر دولتی، شرکت دولتی پست بانک و موسسات اعتباری توسعه، کوثر مرکزی و عسکریه ارسال می‌گردد.

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که استحضار دارند؛ در سنوات اخیر بنا به دلایل مختلف از جمله شرایط کلان اقتصادی و عدم اعتبارسنجی دقیق تسهیلات گیرندگان شبکه بانکی کشور، آمار مطالبات غیرجاری به نحو قابل ملاحظه و نامتعارفی افزایش یافته است. گرچه به طور کلی فعالیت بانکی به دلیل ماهیت آن که تجهیز منابع از طریق سپرده‌گیری از احاد جامعه و تخصیص منابع جمع‌آوری شده از طریق اعطای تسهیلات به اشخاص حقیقی و حقوقی می‌باشد، با ریسک اعتباری و مآلاً ایجاد مطالبات غیرجاری ملازم می‌باشد، لیکن همواره باید تدابیر و اقداماتی در دستور کار قرار گیرد که ریسک مزبور به حداقل ممکن کاهش و کمترین آسیب به سپرده‌گذاران و سهامداران مؤسسات اعتباری وارد گردد و از این طریق ثبات و سلامت نظام بانکی کشور تأمین شود. برخی از اقدامات و تدابیر قابل اتخاذ در این خصوص، پیشگیرانه و از نوع اقدامات پیش‌نگر از قبیل اعتبارسنجی و اخذ وثایق کافی و قابل اطمینان بوده و برخی دیگر، از نوع اقدامات اصلاحی و پس از عمل نظیر ذخیره‌گیری، پیگیری و وصول مطالبات می‌باشد که باید پس از اعطای تسهیلات در دستور کار شبکه بانکی کشور قرار گیرد.

از جمله اقداماتی که می‌تواند به حفظ توان و ظرفیت اعتباری مؤسسات اعتباری کمک بسزایی نماید، اخذ ذخایر عمومی و اختصاصی کافی برای مطالبات مؤسسات اعتباری و بالخصوص مطالبات غیرجاری می‌باشد. در حقیقت اخذ ذخایر کافی جهت مطالبات، پوشش و حفاظتی قوی برای مؤسسات اعتباری جهت مصون ماندن از آسیب‌های مربوط به پدیده نامیمون افزایش مطالبات غیرجاری می‌باشد، چرا که در غیر این صورت شبکه بانکی و به

تبع آن، نظام اقتصادی کشور می‌تواند در معرض ریسک‌های جبران‌ناپذیری قرار گیرد. از این رو طی سنوات گذشته بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با هدف تأمین ثبات و سلامت نظام بانکی کشور، پیوسته بر لزوم منظور شدن ذخایر کافی برای مطالبات مؤسسات اعتباری تأکید و ضوابطی را نیز در همین رابطه تدوین و به شبکه بانکی کشور ابلاغ نمود. در ضوابط مورد اشاره با هدف جبران زیان یا خسارت احتمالی ناشی از عدم ایفای تعهدات مشتریان، مؤسسات اعتباری موظف به محاسبه و منظور نمودن ذخایر مکفی در دو گروه شامل ذخیره عمومی و ذخیره اختصاصی بوده‌اند. در این ارتباط گرچه منظور نمودن هر دو نوع ذخیره مهم می‌نماید، لیکن منظور شدن میزانی کافی از ذخایر اختصاصی به دلیل ارتباط تنگاتنگ با مطالبات غیرجاری منعکس در طبقات سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول و نیز احتمال بیشتر عدم وصول این قبیل مطالبات توسط مؤسسات اعتباری، دارای اهمیتی بالاتر می‌باشد.

با عنایت به موارد فوق، با توجه به تأثیرگذاری مستقیم ذخایر منظور شده برای مطالبات بر روی سود (زیان) مؤسسات اعتباری، یکی از مواردی که طی سنوات قبل انجام مطلوب این امر را با مشکل مواجه نموده بود، عدم پذیرش هزینه اختصاصی مطالبات مشکوک‌الوصول بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی از سوی مراجع محترم مالیاتی به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی بوده که بعضاً موجب عدم طبقه‌بندی دقیق مطالبات مؤسسات اعتباری و به تبع آن عدم لحاظ ذخایر اختصاصی مکفی به رغم اهمیت آن و تأکید مؤکد بانک مرکزی بر لزوم اخذ ذخایر کافی، کاهش کیفیت دارایی‌های مؤسسات اعتباری و مآلاً کاهش توان و ظرفیت مؤسسات مزبور در ایفای تعهدات خود در قبال سپرده‌گذاران و سهامداران می‌گردید.

گرچه از مدت‌ها قبل این موضوع مورد پیگیری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران قرار داشت، لیکن در دوره مدیریت جدید این بانک، رفع معضل مذکور با اهتمام و جدیت بیشتری پیگیری شد و نهایتاً هم‌سو با سیاست‌ها و تدابیر دولت محترم مبنی بر ارتقای رقابت‌پذیری نظام مالی و بانکی کشور و از رهگذر همکاری و همراهی بی‌شائبه، صمیمانه و

دلسوزانه سایر دستگاه‌های اجرایی در دولت و خاصه در پرتو حمایت و نگاه جامع و کلان‌نگر مقامات ارشد وزارت امور اقتصادی و دارایی در بخش‌های ذی‌ربط و به ویژه جناب آقای دکتر طیب‌نیا وزیر محترم اقتصادی و دارایی، معاون محترم امور بانکی و بیمه ایشان و ریاست محترم سازمان امور مالیاتی کشور، مقرر گردید، هزینه منظور شده جهت ذخیره اختصاصی مطالبات مشکوک‌الوصول بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی مجاز نیز به عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی منظور گردد. بی‌تردید این تدبیر می‌تواند موجب کاهش شکاف بین الزامات نظارت بانکی و ملاحظات مالیاتی شود و نهایتاً به شفافیت بیشتر صورت‌های مالی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری از طریق شناسایی دقیق‌تر مطالبات غیرجاری کمک نماید.

با عنایت به موارد فوق، مقتضی است در خصوص نحوه محاسبه هزینه مطالبات

مشکوک‌الوصول قابل قبول مالیاتی، موارد ذیل مبنای عمل قرار گیرد:

۱. از ابتدای عملکرد سال مالی ۱۳۹۳، تفاوت ذخیره عمومی مطالبات مشکوک‌الوصول به میزان یک و نیم درصد (۱/۵٪) مانده مطالبات تسهیلات اعطایی در پایان هر سال مالی، به استثنای مطالبات از دولت (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی)، شرکت‌های دولتی، سازمان‌های دولتی، نهادهای عمومی غیردولتی، بنیادهای انقلاب اسلامی و تسهیلات اعطایی تحت تضمین دولت، با ذخیره مذکور در ابتدای سال مالی به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته می‌شود.
۲. ذخیره مطالبات اختصاصی بابت تسهیلات اعطایی از ابتدای سال ۱۳۹۳ به بعد (به استثنای تسهیلات اعطایی به دولت (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی)، شرکت‌های دولتی، سازمان‌های دولتی، نهادهای عمومی غیردولتی، بنیادهای انقلاب اسلامی و همچنین تسهیلات اعطایی تحت تضمین دولت) که با رعایت دستورالعمل نحوه محاسبه ذخیره مطالبات مصوب شورای پول و اعتبار شناسایی و در حساب منظور می‌گردد به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته می‌شود.

۳. برای هر یک از مطالبات، صرفاً یک نوع ذخیره (عمومی یا اختصاصی) حسب مورد منظور خواهد شد.

در خاتمه مجدداً تأکید می‌نماید که احتساب ذخایر عمومی و اختصاصی کافی برای انواع مطالبات بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی وفق ضوابط و مقررات ابلاغی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برای حفظ توان و ظرفیت اعتباری و نیز تضمین ثبات و سلامت مالی شبکه بانکی کشور ضرورت داشته و آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی موظف می‌باشد صرف‌نظر از مباحث مالیاتی که در بحث ذخیره‌گیری، امری ثانوی و فرعی است، نسبت به احتساب ذخایر کافی برای مطالبات خود اقدام و مراتب را در صورت‌های مالی منعکس نماید.

خواهشمند است دستور فرمایند به قید فوریت مراتب به تمامی واحدهای ذی‌ربط

ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت کافی معمول گردد. ۵۵/۲۲۹۹۷۸۷/س

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی‌آبادی

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۲

بخش سوم:

بخشنامه‌های

مجوزهای بانکی

«بخشنامه شماره ۹۳/۳۳۱۰۵۰ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۰ در خصوص اتخاذ تمهیدات لازم در جهت پیشگیری از پدیده مخرب و مذموم خرید و فروش تسهیلات در سطح جامعه بدون اخذ مجوز»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری

غیردولتی ارسال می‌گردد.

باسلام؛

احتراماً، ضمن تاکید بر مفاد بخشنامه‌های شماره ۸۸/۲۳۷۴۹۹ مورخ ۱۳۸۸/۱۱/۱۱، شماره ۲۷۶۹۷۱ مورخ ۱۳۸۸/۱۲/۲۷ و شماره ۸۹/۶۶۰۹۱ مورخ ۱۳۸۹/۰۳/۳۰ این بانک، به استحضار می‌رساند افراد و مراکزی تحت عناوین مختلف از جمله "بنگاه مشاوره وام، تأمین سرمایه و ضامن"، بدون اخذ مجوزهای لازم از مراجع ذیصلاح، در زمینه خرید و فروش تسهیلات مشغول به فعالیت می‌باشند. از آنجایی که اینگونه فعالیت‌ها می‌تواند اثرات مخرب و نامطلوبی از جمله:

- کاهش کارایی عقود اسلامی به عنوان ابزار تخصیص منابع در قانون عملیات بانکی بدون ربا؛

- گسترش واسطه‌گری و افزایش قیمت تمام‌شده محصول برای مصرف‌کننده نهایی؛

- زمینه‌سازی برای وقوع فساد و خدشه‌دار شدن اعتبار و حیثیت نظام بانکی و ایجاد مشاغل کاذب؛

- و

بر مولفه‌های خرد و کلان اقتصاد ملی داشته باشد و این امر قطعاً با ساز و کارهای یک اقتصاد سالم و سازنده در تضاد و تعارض است. از این‌رو، خواهشمند است به منظور جلوگیری از بروز بی‌انضباطی در بازارهای پولی، ترتیبی اتخاذ فرمایند تا با بکارگیری ابزارهای ذیل، از فعالیت این افراد جلوگیری گردد تا اعتماد عمومی به شبکه بانکی کشور خدشه‌دار نشود:

- شفاف‌سازی فرایند ارائه خدمات و تسهیلات؛

- اطلاع‌رسانی و ارائه هشدارهای لازم به مشتریان در خصوص ماهیت واقعی فعالیت این افراد؛

- افزایش نظارت و تقویت کنترل‌های داخلی و تشدید بازرسی‌ها؛

- تاکید بر رعایت کلیه ضوابط ابلاغی در ارزیابی دقیق طرح‌ها و مشتریان و برخورد قاطع با کارکنان خاطی از ضوابط؛

- دقت نظر در انتصاب مدیران و مسئولین و ملحوظ نظر داشتن موضوع یادشده برای ارزیابی عملکرد کارکنان؛

- برقراری نظام تشویقی و تنبیهی مناسب در راستای تحقق سلامت اداری کارکنان.

مقتضی است ضمن مدنظر قرار دادن نکات فوق، تمهیدات لازم در جهت پیشگیری از پدیده مذموم خرید و فروش تسهیلات در سطح جامعه اتخاذ گردد. ۲۱۹۱۱۰۷/د

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مجوزهای بانکی

حمیدرضا آذرگون

۲۴۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

بخش دوم:

بخشنامه‌های مبارزه با

پولشویی

«بخشنامه شماره ۹۳/۹۲۴۷۳ مورخ ۱۳۹۳/۰۴/۰۹ در خصوص تدوین فرهنگ تخصصی مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و موسسات اعتباری توسعه، کوثر مرکزی و عسکریه ارسال می‌گردد.

با سلام؛

احتراماً، همان گونه که استحضار دارند امروزه دو مقوله مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم، از جمله موضوعاتی هستند که به دغدغه ای مهم برای مراجع نظارت مالی - چه در سطح ملی و چه در سطح بین‌المللی - بدل شده‌اند و لزوم هوشیاری و همکاری مراجع مختلف را در هر دو سطح یاد شده می‌طلبند.

یکی از ویژگی‌های بارز این دو جرم، فراملی بودن آن‌ها است چرا که وجوه حاصل از جرائم منشأ و اولیه ای که قرار است طی فرآیند پولشویی (جرم ثانویه) تطهیر شود، بسیار سیال است و می‌تواند به سهولت، از نقطه‌ای به نقطه دیگر جهان انتقال یابد. ویژگی فراملی بودن جرم پولشویی ضرورت همکاری مراجع نظارتی کشورها را دوچندان ساخته است و در این راستا، تبادل دانش و تجربیات کشورها و مجامع بین‌المللی دست‌اندرکار، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بدون تردید، یکی از ابزارهایی که مسیر تبادل دانش و تجربیات بین کشورها را هموار ساخته و به انتقال مفاهیم و یافته‌ها در میان کشورها و مراجع یادشده می‌انجامد، فرهنگ‌های لغات تخصصی است که با معادل‌یابی مفاهیم دانشی، به ایجاد زبانی مشترک و انتقال دانش از زبانی به زبان دیگر می‌انجامد. نظر به تشخیص این مهم، تهیه فرهنگ تخصصی در زمینه مفاهیم مربوط به دانش مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم در قالب فرهنگ دو زبانه انگلیسی به فارسی و فارسی به انگلیسی در دستور کار دو تن از

همکاران اندیشمند و ساعی اداره مبارزه با پولشویی بانک مرکزی قرار گرفت که نتیجه آن در قالب کتاب پیوست، جهت استحضار و بهره برداری تقدیم است.

امید است تالیف این کتاب که با حمایت و پشتیبانی مقامات عالی رتبه بانک مرکزی و همکاری صمیمانه اداره روابط عمومی این بانک به زیور طبع آراسته شده است، بتواند نقشی موثر در توسعه و تعمیق ادبیات مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم در میهن عزیزمان ایران داشته باشد. /۲۰۴۸۴۶۶

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مبارزه با پولشویی

فرید کیان

۲۳۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

پیوست: دارد.

«بخشنامه شماره ۹۳/۲۰۵۴۸۶۶ مورخ ۱۳۹۳/۰۴/۱۵ در خصوص انتشار سند با عنوان "مدیریت موثر ریسک‌های مرتبط با پولشویی و تامین مالی تروریسم"»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک و موسسات اعتباری توسعه، کوثر مرکزی و عسکریه ارسال می‌گردد.

با سلام؛

احتراماً، همان گونه که استحضار دارند مقوله ریسک از جمله مهمترین عناصری است که در تار و پود فعالیت های بانکی ریشه دوانده و با روح آن عجین شده است. از این رو، تصور مبادرت به فعالیت بانکی در محیطی عاری از هر گونه مخاطره، نه تنها تصویری غیر واقعی و انتزاعی است بلکه ممکن است گاه، شجاعت و درایت لازم را برای مواجهه با این پدیده، از مدیران و کارشناسان بانکی سلب نماید. از این رو؛ مدیریت موثر، فعالانه و هوشمندانه این پدیده همیشه حاضر، از مهمترین انتظاراتی است که از مسئولین یک بانک یا موسسه اعتباری می رود و دانش مدیریت ریسک های بانکی - با تمامی ابعاد و جوانب گسترده و متعدد آن - پاسخی مناسب و مسئولانه به این احساس نیاز بوده است.

یکی از مهمترین ریسک هایی که طی چند دهه اخیر، در کانون توجهات ناظران بانکی و مراجع تخصصی و سیاستگذاری - چه در سطح ملی و چه در پهنه بین المللی - قرار گرفته و رشد و گسترش آن به طور مستمر، تحت پایش و رصد آن ها بوده است؛ ریسک ناشی از پولشویی و تامین مالی تروریسم در بانک ها و موسسات اعتباری است که تبعات منفی فراوانی را برای کشورها و جامعه جهانی به دنبال آورده است. پولشویی و تامین مالی تروریسم، دو پدیده زیانبار هستند که آثار شومی را برای اقتصاد و اجتماع کشورها به ارمغان می آورند. تضعیف بخش خصوصی، کاهش اعتماد به بازارهای مالی، افزایش بی ثباتی در اقتصاد، کاهش کنترل دولت بر سیاست های اقتصادی، کاهش درآمد دولت، افزایش ریسک اعتباری کشورها، تهدید سلامت نظام مالی و ... از دیدگاه کلان از یک سو و آثار و تبعات

منفی این پدیده بر کارکرد، شهرت و قابلیت اعتماد به یک موسسه اعتباری از منظر خرد از سوی دیگر؛ تنها گوشه‌ای از تبعات منفی حاصل از ریسک پولشویی و تامین مالی تروریسم می باشد. از این رو، به طور خلاصه می توان اظهار داشت که دو پدیده یاد شده، با گسترش فساد و فقر و ناامنی در سطح جوامع؛ به تحلیل شاخص های اقتصادی و اجتماعی دامن زده و جامعه را به محیطی نا امن برای عموم شهروندان و به خصوص فعالان اقتصادی آن بدل می نمایند. توجه به این تبعات، بالطبع مسئولیت های خطیری را متوجه مجامع بین المللی، حاکمیت ملی کشورها، دست اندرکاران نظام مالی و به خصوص صنعت بانکداری و اندیشمندان و صاحب نظران این عرصه می نماید. از این رو، مقابله با این پدیده های شوم نباید به دست اندرکاران نظام بانکی محدود شود بلکه مبارزه با آن ها، مستلزم عزمی ملی و جهانی است.

یکی از نهادهای بین المللی پیشرو در زمینه مباحث نظارت بانکی، کمیته نظارت بانکی بال (بازل) است که به عنوان بخشی از مدیریت انواع ریسک های بانکی، توجه خاصی را به مدیریت ریسک پولشویی و تامین مالی تروریسم مبذول و در این راستا، اسناد مختلفی را نیز تدوین و به دنیای بانکداری عرضه داشته است. «راهنمای کلی افتتاح حساب و تعیین هویت مشتری»، «مدیریت یکپارچه ریسک شناسایی مشتری»، «شناسایی کافی مشتری از سوی بانکها»، «پیشگیری از سوء استفاده عوامل جنایتکار از نظام بانکی جهت پولشویی»، «اصول اساسی برای نظارت بانکی موثر»، «متدولوژی اصول اساسی»، «بانک های پوسته ای و دفاتر اجاره ای» و «شناسایی کافی و شفافیت در پیام های پرداخت پوششی مربوط به نقل و انتقالات الکترونیکی برون مرزی وجوه» مهمترین اسناد کمیته بال در این حوزه از دانش می باشند که علاقمندان می توانند با مراجعه به پایگاه اطلاع رسانی بانک مرکزی به نشانی WWW.CBI.IR، بخش نظارت بانکی، قسمت مبارزه با پولشویی، زیرمجموعه ترجمه اسنادی در زمینه مبارزه با پولشویی؛ نسخه ای از ترجمه این

اسناد را تهیه کنند. در فوریه سال ۲۰۱۲ میلادی، گروه ویژه اقدام مالی نسخه جدید و اصلاح‌شده‌ای از مجموعه توصیه‌های خود را منتشر کرد که حاوی تفاوت‌های قابل ملاحظه‌ای نسبت به نسخه پیشین توصیه‌ها بود. به تبع آن، سند متدولوژی مربوط به توصیه‌ها نیز به روز شد. کمیته نظارت بانکی بال هنگام تهیه پیش‌نویس توصیه‌های جدید، نظرات مشورتی خود را به گروه ویژه اعلام نمود و با انتشار نسخه جدید توصیه‌ها، این کمیته نیز سند پیش‌رو را با عنوان «مدیریت موثر ریسک‌های مرتبط با پولشویی و تامین مالی تروریسم» در ژانویه ۲۰۱۴ منتشر کرد تا با تشریح بخش‌هایی که از نظر کمیته، امکان ارائه اطلاعات تکمیلی در خصوص آن‌ها وجود دارد و در نتیجه، هم افزایی تخصص و تلاش‌های این کمیته و گروه ویژه، به اجرای استانداردهای گروه یاد شده در کشورها یاری رساند. این سند به طور خاص؛ بانک‌ها، گروه‌های بانکی و ناظران بانکی را مخاطب قرار داده است. نظر به اهمیت موضوعات مطروحه در این سند، اداره مبارزه با پولشویی بانک مرکزی بر آن شد تا در کنار انجام امور جاری خود، ترجمه‌ای از این سند را تهیه و در اختیار عموم و به ویژه، همکاران نظام بانکی قرار دهد تا از این رهگذر، شناختی بهتر و جامع‌تر از توصیه‌های گروه ویژه اقدام مالی فراهم آید.

با امید به آن که انتشار و توزیع آثاری از این قبیل، به بسط و تعمیق دانش بانکداری در نظام بانکی کشور بیانجامد، خواهشمند است دستور فرمایند این نوشتار جهت مطالعه و بهره‌برداری‌های لازم در اختیار واحدهای ذی ربط قرار گیرد. /۲۰۰۴۸۶۶

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مبارزه با پولشویی

فرید کیان

۲۳۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

پیوست: دارد.

«بخشنامه شماره ۹۳/۱۵۳۱۹۱ مورخ ۱۳۹۳/۰۶/۰۸ در خصوص انتشار سند با عنوان "رویکرد و نظارت مبتنی بر ریسک برای پیشگیری از پولشویی و تامین مالی تروریسم"»

**جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی
پست بانک و موسسات اعتباری توسعه، کوثر مرکزی و عسگریه ارسال می گردد.**

با سلام؛

احتراماً، همانگونه که استحضار دارند، ترجمه کتاب "پیشگیری از پولشویی و تامین مالی تروریسم، راهنمای عملی برای ناظران بانکی" طی بخشنامه شماره ۹۲/۳۵۹۵۲۶ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۰۷ در اختیار شبکه بانکی کشور قرار گرفت. این کتاب حاصل بررسی سیستم نظارتی چند کشور توسط کارشناسان بانک جهانی در مورد چگونگی پیشگیری از پولشویی/تامین مالی تروریسم و تعیین سیستم کاراً و مفید نظارتی در این خصوص، با محوریت اعمال نظارت مبتنی بر ریسک بود. یکی از مباحثی که اخیراً در زمینه مقابله با پولشویی در دنیا مطرح شده است مقوله رویکرد و نظارت مبتنی بر ریسک برای پیشگیری از پولشویی و تامین مالی تروریسم است. در این راستا، گروه ویژه اقدام مالی نیز در ویرایش جدید توصیه‌های خود که در سال ۲۰۱۲ میلادی منتشر شد بر این رویکرد تاکید کرده است. افزون بر این، کمیته نظارت بانکی بال(بازل) نیز در مقدمه ویرایش جدید اصول نظارتی خود در سال ۲۰۱۲ میلادی، این نوع نظارت را مورد اشاره و تایید قرار داده است. با عنایت به موارد فوق، ضرورت تهیه سندی در این زمینه محسوس بود. از این رو، سند پیوست با عنوان «رویکرد و نظارت مبتنی بر ریسک برای پیشگیری از پولشویی و تامین مالی تروریسم» تهیه شد که به پیوست نسخه‌ای از آن جهت استحضار و بهره برداری تقدیم حضور می‌شود. امید می‌رود انتشار این سند، زمینه لازم را برای ترویج نظارت مبتنی

بر ریسک برای پیشگیری از پولشویی/تامین مالی تروریسم در نظام بانکی کشور مهیا ساخته و امکان آشنایی هر چه بیشتر بانک‌ها و موسسات اعتباری کشور با ابعاد و جوانب مختلف این رویکرد را فراهم آورد.

شایان ذکر است نسخه‌ای از این سند در پایگاه اطلاع رسانی بانک مرکزی به نشانی WWW.CBI.IR، بخش نظارت بانکی، قسمت مبارزه با پولشویی، زیر مجموعه گزیده پژوهش‌ها در زمینه مبارزه با پولشویی قرار گرفته است و علاقمندان به مطالعه آن می‌توانند به نشانی مذکور مراجعه نمایند.

با امید به آن که انتشار اسنادی از این قبیل بتواند به توسعه و تعمیق مفاهیم بانکداری در نظام بانکی کشور بینجامد، خواهشمند است دستور فرمایند سند مذکور در اختیار واحدهای ذیربط در آن بانک/موسسه قرار گیرد. /۲۱۰۱۹۹۴

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مبارزه با پولشویی

فرید کیان

۲۳۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

پیوست: دارد.

«بخشنامه شماره ۹۳/۱۸۵۲۴۵ مورخ ۱۳۹۳/۰۷/۰۸ در خصوص شناسایی مشتریان»

**جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک‌های دولتی، غیر دولتی، شرکت دولتی
پست بانک و موسسات اعتباری توسعه، کوثر مرکزی و عسکریه ارسال می‌شود.**

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که استحضار دارند مقوله شناسایی مشتریان یکی از محورهای اساسی مبارزه با پولشویی در بانک‌ها و موسسات اعتباری به حساب می‌آید. موضوعی که در قانون مبارزه با پولشویی، آیین‌نامه اجرایی آن، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های مکرر و متعدد صادره توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از جمله بخشنامه‌های شماره ۸۹/۳۲۵۳۲ مورخ ۱۳۸۹/۰۲/۱۶، شماره ۸۹/۲۷۹۸۰۳ مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۶، شماره ۹۰/۴۱۴۷۸ مورخ ۱۳۹۰/۰۲/۲۶، شماره ۹۰/۵۹۱۲۰ مورخ ۱۳۹۰/۰۳/۱۷، شماره ۹۰/۱۷۳۰۲۹ مورخ ۱۳۹۰/۰۷/۲۵، شماره ۹۰/۱۹۰۹۵۹ مورخ ۱۳۹۰/۰۸/۱۴، شماره ۹۱/۲۹۷۹ مورخ ۱۳۹۱/۰۱/۰۹، شماره ۹۱/۷۵۳۲۴ مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۲۷، شماره ۹۱/۱۱۱۱۳۱ مورخ ۱۳۹۱/۰۴/۳۱، شماره ۹۱/۱۷۷۹۱۱ مورخ ۱۳۹۱/۰۷/۱۰، شماره ۹۱/۲۴۰۱۴۱ مورخ ۱۳۹۱/۰۹/۱۲، شماره ۹۱/۲۶۶۲۵۴ مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۰۶، شماره ۹۲/۳۲۷۲ مورخ ۱۳۹۲/۰۱/۱۰، شماره ۹۲/۳۹۵۲۲ مورخ ۱۳۹۲/۰۲/۱۶ و شماره ۹۲/۳۰۳۰۳۶ مورخ ۱۳۹۲/۱۰/۱۶ مورد تاکید قرار گرفته است. لیکن علی‌رغم تاکید فراوان بر این موضوع، در بازرسی‌های محسوس و نامحسوس که توسط بازرسان اداره مبارزه با پولشویی بانک مرکزی از بانک‌ها و موسسات اعتباری کشور به عمل می‌آید، مواردی از عدم رعایت قانون، مقررات و دیگر ضوابط موجود در این زمینه مشاهده شده است. از سوی دیگر، عدم شناسایی صحیح مشتریان - برابر ضوابط مربوط به مبارزه با پولشویی - و گاه با استفاده از اسناد هویتی جعلی، به ضرر و زیان برخی اشخاص حقیقی و

حقوقی ای انجامیده است که مورد سوء استفاده واقع شده‌اند. این امر، که به نوبه خود به تشکیل پرونده‌های متعدد در مراجع قضایی انجامیده، موجب شده است تا مراجع نظارتی، انتظامی، امنیتی و قضایی کشور در جلسات متعدد و از طریق مکاتبات فراوان، بر لزوم شناسایی صحیح مشتریان در چارچوب مقررات موجود تاکید نمایند.

شایان ذکر است بر اساس مفاد تبصره (۳) ماده (۴) قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۰۲، کلیه مقررات مبارزه با پولشویی برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی ذی ربط لازم‌الاجرا می‌باشد.

با عنایت به مراتب فوق و در اجرای صحیح قانون و مقررات مبارزه با پولشویی و بخشنامه‌های پیشین بانک مرکزی در این زمینه و به منظور تامین نظرات مراجع فوق‌الذکر، خواهشمند است دستور فرمایند تمام ادارات، واحدها و شعب آن بانک/موسسه، شناسایی مشتریان را در چارچوب قانون و مقررات مبارزه با پولشویی و به طور دقیق و با جدیت و اهتمام لازم انجام داده، بر حسن اجرای آن نظارت کافی و موثر نمایند. /۲۰۹۶۶۵۰

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مبارزه با پولشویی

فرید کیان

۲۳۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۱۹۱۹۵۸ مورخ ۱۳۹۳/۰۷/۱۵ در خصوص انعکاس اقدامات موسسات اعتباری در زمینه مبارزه با پولشویی به زبان انگلیسی»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک‌های دولتی، غیر دولتی، شرکت دولتی پست بانک و موسسات اعتباری توسعه، عسگریه و کوثر مرکزی ارسال می‌شود.

با سلام؛

احتراماً، همانگونه که استحضار دارند مقوله پولشویی و تامین مالی تروریسم در حال حاضر یکی از مهم‌ترین و حساس‌ترین موضوعات بانکداری بین‌المللی است و هر گونه تخطی در این راستا موجبات سوء شهرت و انزوا را در بازارهای بین‌المللی به وجود می‌آورد و از سوی دیگر ارائه شایسته اقدامات بعمل آمده در این زمینه می‌تواند ریسک‌ها و تهدیدات متعددی را از بانکها و موسسات اعتباری دور نماید. لذا با در نظر گرفتن تحریم‌های ناعادلانه گروه ویژه اقدام مالی (FATF) و سیاه‌نمایی در مورد وضعیت مبارزه با پولشویی در کشور ایران، این ضرورت وجود دارد که توجه ژرف نظام مالی و بانکی کشور به این موضوع حساس و مهم به دنیای خارج القا شود. برای تحقق این هدف، خواهشمند است دستور فرمایید اقدامات ذیل بعمل آمده و نتیجه به اداره مبارزه با پولشویی بانک مرکزی اعلام گردد:

۱. درج نمودار سازمانی آن بانک/موسسه اعتباری که نشان‌دهنده وجود اداره مبارزه با پولشویی می‌باشد در گزارش سالانه به زبان انگلیسی.
۲. لزوم اظهار نظر یا اعلام اظهاریه توسط حسابرس / موسسات حسابرسی در زمینه مبارزه با پولشویی برای درج در گزارش سالانه به زبان انگلیسی.
۳. درج چکیده‌ای از فعالیت‌های بانک یا موسسه اعتباری در زمینه مبارزه با پولشویی در گزارش سالانه بانک به زبان انگلیسی. / ۲۱۴۰۸۲۸

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مبارزه با پولشویی

فرید کیان

۲۳۱۶

عبدالمهدی ارجمندزاد

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۲۵۶۳۰۳ مورخ ۹۳/۰۹/۲۴ در خصوص پارامترهای ضدپولشویی سامانه‌ها و نرم افزارهای مبارزه با پولشویی»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک‌های دولتی، غیر دولتی، شرکت دولتی پست بانک و موسسات اعتباری توسعه، کوثر مرکزی و عسکریه ارسال می‌شود.

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه‌های شماره ۹۱/۱۴۱۹۹۷ مورخ ۹۱/۰۵/۳۱، ۱۳۹۱/۰۶/۲۳ و ۱۳۹۱/۰۶/۲۳ و ۹۱/۲۵۷۸۳۵ مورخ ۹۱/۰۹/۲۸ در خصوص ایجاد قابلیت های لازم در سامانه‌های بانکی و نرم افزارهای مبارزه با پولشویی؛ به پیوست پارامترهای لازم در ارتباط با قواعد ضد پولشویی موضوع بخشنامه‌های مورد اشاره، جهت استحضار و ابلاغ به واحدهای ذی‌ربط ارسال می‌گردد. خاطر نشان می‌شود، پارامترهای مورد اشاره انعطاف‌پذیر بوده و حسب شرایط و همچنین بر مبنای بازخورد دریافتی از نحوه اجرا و پیاده‌سازی، قابلیت تغییر و به‌روز رسانی را خواهد داشت. ۲۲۱۹۶۶۴/

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مبارزه با پولشویی

فرید کیان

۲۳۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

پیوست: دارد

«بخشنامه شماره ۹۳/۲۶۸۹۳۸ مورخ ۹۳/۱۰/۰۹ در خصوص تمدید اعتبار کارت آمایش اتباع خارجی»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک‌های دولتی، غیر دولتی، شرکت دولتی پست بانک و موسسات اعتباری توسعه، کوثر مرکزی و عسکریه ارسال می‌شود.

با سلام؛

احتراماً، پیرو نامه شماره ۹۳/۲۳۷۰۰۰ مورخ ۹۳/۹/۴ به استحضار می‌رساند؛ به موجب نامه شماره ۷۴/۱۹۵۶۱ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۰۱ اداره کل امور اتباع و مهاجرین خارجی وزارت کشور، اعتبار کارت آمایش (۹) اتباع خارجی تا تاریخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۵ تمدید شده است. از این رو، ارائه خدمات بانکی به این اشخاص با لحاظ نمودن این مدت و در چارچوب مقررات مربوط، امکان پذیر است.

با توجه به مراتب فوق، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به نحو شایسته به

اطلاع واحدهای ذی‌ربط رسانده شود. / ۲۲۴۰۴۰۵

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مبارزه با پولشویی

فرید کیان

۲۳۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

«بخشنامه شماره ۹۳/۳۴۶۹۷۱ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۴ در خصوص تمدید اعتبار کارت آمایش اتباع خارجی»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک‌های دولتی، غیر دولتی، شرکت دولتی پست بانک و موسسات اعتباری توسعه، کوثر مرکزی و عسگریه ارسال می‌شود.

با سلام؛

احتراماً، پیرو نامه شماره ۹۳/۲۶۸۹۳۸ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۹ به استحضار می‌رساند؛
به موجب نامه شماره ۷۴/۲۲۸۳۲ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۴ اداره کل امور اتباع و مهاجرین خارجی وزارت کشور، اعتبار کارت آمایش (۹) اتباع خارجی تا تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۹ تمدید شده است. از این رو، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به نحو شایسته به اطلاع واحدهای ذی‌ربط رسانده شود. ۲۳۲۱۹۴۷/

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مبارزه با پولشویی

فرید کیان

۲۳۱۶

عبدالمهدی ارجمندنژاد

۳۲۱۵-۰۲

«پایان»